

L-A
3625

Andreja Upischa

Danni awofi

Romans

LATVIJAS IZDEVUMI

A
3625

Andreja Upischa

VALSTS BIBLIOTEKA

3. 3. 3. 3.

PA00000000

... kā vīrieši mācījās būtību un īstību, bet nevis veltību
vai vērtību. Šod gadiem ārī vīrieši, patīkotieši, leģionāri, veltīši
un īstīši. Mūsu vīrieši, kuriem veltībām vērtības tika
vērtība, veltībām īstība, veltībām vīrieši.

Tauni awoti

... vīrieši, kuriem veltībām vērtības tika
vērtība, veltībām īstība, veltībām vīrieši.

DRUKĀS 1909. JULIJA 25. RĪGA, D. M. LĪVIŅA UZņĒMUMĀ

Romāns

... vīrieši, kuriem veltībām vērtības tika
vērtība, veltībām īstība, veltībām vīrieši.

... vīrieši, kuriem veltībām vērtības tika
vērtība, veltībām īstība, veltībām vīrieši.

... vīrieši, kuriem veltībām vērtības tika
vērtība, veltībām īstība, veltībām vīrieši.

... vīrieši, kuriem veltībām vērtības tika
vērtība, veltībām īstība, veltībām vīrieši.

Rīga, 1909.

Izdevis E. Ēķis un Ko., Rīga, Tehrbatas eelā Nr. 22.

VALSTS BIBLIOTĒKA
3 92. 564.

Inv. 3 92.564.

V

0309069159

Drukats Schnakenburga lito-tipografijā, Rīgā, Marstalu eelā Nr. 5.

Robeschneeze stahw pagalmā un ūkatas, kur dehli patlaban
eeeet meschā. Tad gari nōpuhſchas, paklibodama lehnām welkas
uſ istabu. Mugura ūkumpuse, galva masleet plezōs eerauta,
azis dſili eewilkusčas ūlganajōs dobuklōs — iſ tam raugas ne-
spehks, ruhpes un steiga. Japanem ūlauktiwe, jaſauz gani
mahjās. Saule pamasham grimſt aij mescha. Gowis jau labu
brihdi mihdas ap olnigas galu; mauj un ūkatas uſ mahju. Gamu
puika uſ ūkatas jahtenifki noſehdees, ari ūkatas. Kahraws pu-
ſalnina patezejis buhkā ar aſti un nepazeetigi ūmilſt . . .

Mescha taziash jau manamâ krehslâ.
Mahrtinsch eet pa preekschu ïmageem, weenadeem soleem,
galwu pa paradumam drusku sahaus noleezis, rokas, ta arween,
tihwi gar sahneem nolaidis. Bahra folu aïs wina Jahnis —
vehzinas rokam, reisu reisem streipulo pahr eglu kailajam, lishku-
notam jañhem.

Dahnis zeejchi skatas brahla plezigajā augumā, grib prasit
ko, bet kautrejas. Kad Mahrtinch tahds druhmi fluss, ūafneebtu
muti, ūameegtam azim, wijsch newar no ta nowehrst ūawus ūle-
pos ūatus, wijsas nerwu zihpflas juht kā pahrtraultu, ūastin-
gischu ūchalku — bailes mahz no scheem nejaleezamajeem plezeem
ui mussukotam, nekustoscham rokam, bet azis kuhst ūchelumis no
trim dſilam, ūahpju pilnam grumbam brahla bruhnajā peerē.

Pee leelā akmena strautmalā wehl drusku kuhp apdeguschi pagalgali ugunskurā. Bruhnā, rahmā straume kļūsinam urbjas zaur zinu un īstānu paugureem, zair nomihditu lehdsektu un viļķresschau zereem. Te Māhrtināc pirmia ganija sīrgus.

Mahrtinsch nogreeshas pee akmena, eebahsch roku d'skla plaishä un ißwelt no tureenes ko „Peterburgas avisë“ eewihstitui. Pa pusei attin un sneedz Fahnim.

„Pasmine, wai war ehst.“

„Irbe?“ Jahnis kautredamees eekosch. „Schito tu preeksch manis?“

„Preeksch ka zita. Pirmia iszepu, domaju aishnest, bet aijsmirsu . . . Nejmeke?“

„Nee . . . labš.“

„Ehd drofchi, muhsu labibā wina nobarojujēs. Ehd . . . tas nav grehks. Warbuht agrak bij, bet tagad wairs nav . . .“

Peleki silas azis ikatas Jahaas ūjā. Mahrtinch apklust kā ūwi aismirsdamees, kā dīsilā domu atwarā grimdamā. Tad winisch ūkuftas un pagrofa galvu.

„Tahds wahjisch eſi palizis un pabahls. Zaurus deenwids mahzijees. Newajadseja tewi tik dauds ſpeest pee darba.“

„Newareja iſtift bei manis,“ Jahnis atſaka un nowehrſchās.

Mahrtinch atmet ar roku. Šeja atkal paleek druhma, azis noſlehpjas aij garajām, koplajām ſkropſtem.

„Wareja — bet tehwis . . .“ Winisch ūhāt atkal eet un mescha strautam pahrlaipojis atſahk. „Ja nu tu riht aibraukſi, eestahjées ūminarā, tad buhs weeglat. Tad mahzees . . . wiſu. Neſinaičana zilwekam wiſleelakais ūaumums. Eſmu gahjiis pilſehtas ſkolā, eſmu laſiſis ūcho to, bet weenmehr ūahw prahktā, kā tomeahr eſmu noſchelholjams mulkiſ.“

„Gailens tew draugs. Tas tak gudrs un wiſu ſin.“

„Gailens ir gudrs zilweks, bet tikai preeksch ūewis. Kātram par ūwi wajaga buht gudram.“ Mahrtinch pamet ūklu atpakał un tā kā pawihipnā. „Ne-ehdi . . . Šemē nometi? Bail ūa- metas? . . . jehra dwehſele tu, Jahnī, eſt.“ Winisch aprauj walodu. Ari Jahnis ūlū, peefarzis, ūahnus luhkodamees. Pehz brihscha Mahrtinch atkal atſahk, wairak kā ar ūwi ūarunadamees. „Tehwis un mahte ūaka: grehks medit ūunga meschā, Deewis un ūikums aijleeds. Es ari ūmu, kā Deewis un ūikums aijleeds, bet newaru ūaprast ūapehž aijleeds, ūapehž grehks. Neiſem uſnahk tāhdas ūawadas domas . . . ūitam zilwekam tās nedrihſt ūazit. Bet pats no ūewis noſlehpj newar — ūadomā, ūadomā...“ Winisch apklust un nodur galvu wehl ūematu.

Jahnis wairak reiſchu graſas runat, lihds beiſot, ūtomeedamees, eejahk.

„Bet ja muhs nepatureš ūobeschueekdōs . . . Waj tad wareſat mani ūuhit ūeminarā?“

Winam gandrihs elpa aifraujas, gaidot brahla atbildi.

Leekas, tas dīsrd, het atbildet neatbild. Un Jahnis kautrejas vtreis prāst.

Meschs sahk ūchalt stipraki. Leekas, pa egli galotnēm grahbsta pastiprs wehjāch. Apakshā nemana ne wehjmas. Mikla tweize paleek it kā ūmagaka un ūspeedigaka.

Wina pušē, jaunajā dehstitā meschā wehl ūpihd ūarkana apniugota ūaule. Wijs platais, lihdsenais ūlajums te apšedzees ar beesu ūalpeleku ūmilgu wadmalu. Retumis weetweetām ūskafitas baltelkshā un bruhno fahrklu ūpenas. Tikai labi eeskatoees pehrngada sahles ūahlā war pamanit ūhto preešhu ašnus.

Mesch ūchalkona paleek aīs muguras. Ūmilgas ūhki ūauši dseed. Augsti gaišā ūlidinadamees ūhri ūspeeds diwi wanagi.

Mahrtiņsh ūhleks ūpstahjas, atgreesħas.

„Reputare!“ Wina balsi ūkan kā ūlepens preeks. „Kad ūungs nodomajis, tad ūdūhs. Winam Robeschneku lihži jauns meschs ūhjams. Nemas nebij wehrts eet luhtees — es jau ūchoriht teizu. Newajadseja . . . Gan jau redjeft, kā tehws no behdām pa frogu . . .“

Nenobeidsis wiñčh attal aīsgreeħas un ūteigħħus eet. Jahnim nepatihk ūkattees braħla augumā — wiñčh luħtojas ūhhaus.

Wanagi, leekas, pa gaiju ūlihd gahjejeem lihds, zekas arweenu augħtak un ūspeeds un ūspeeds.

Peepeschi Mahrtiņsh ūpstahjas. Ari Jahnis paleek ūstahwot ūoli aīs wina uż zeeti nomiħta zelina, bet neredi, pehz kā braħlis ūkatas.

„Nu?“ wiñčh praşa, bet tajā azumirkli ari pats erauga. Diwdejmit ūoli preefsħā, gar ūleypja leelu fahrkla kruhma u paſchā zelina malā ūmilgās redħamas zilweka ūhhaus. Zilweks pats guļ aīs kruhma. Peedseħrees . . . Ne pirmi reiħe, kad frogħ għażżejj iż-ġuķas ūchajja ūlajmā . . . Bet ūshee saħbaki aīs fahrklu kruhma — kruunkoteem, apjarkijscheem ūlumeem, sali ūtrih-painam austinam . . . Jahnim tee leekas pasiħtami. Tad kā ūalta trħja, kā ledaina uħdena ūchlaħzeens ūpehji pahrikkeen jau ġiema . . . Ne — dweħfel ċleeds — newar buht! Nedriħkst buht! Tas now teħws. Wezais Robeschnekk, ba-snizas pehr-minders, teħrauda zeetais aħħek, preefsħihs ħimigais, naga mel-numa newainotais, negulēs tur, kif weeta besbehħdigeem ūchuhpam un ūlaidoneem.

Nè, nè! . . . Tahnis norij asaras un ūkatas Mahrtiñch, noleezees, purina guletaju. Wilzinadamees ari winich pee-eet. Mahrtiñch patlaban atsleenas taiñni.

„Tehws . . .“ winich ūka neparafti ūkala balst. „Me-zelas — — peedsehrees . . .“

Tahnis ūmadjenes atsitas brahla wahrdi, kā nodedšinatas adatas dushreeni. Tehw gul angshpehdri iſſteepes, weenai rofai wirſu, otru pahr galwu atmetis. Swahrki walā, uſ abān puſem atplehtuschees. Valtais ūkalla ūkats, ūkas zitreib ar mifina adatu ūspraufts apſedſa ūklu ūkhdi pat gludi itoſkuhtam ūchoda, iſſahpis no westes, nobruzis, atſedſis rupjo paſchausto ūreklu un brūnas, ūpalwainas, reewainas ūruhtis. Mute glehwī pawehrujēs walā, mehle peetuhkuſe, peelipuſe pee dſeltenajeem apdrupuſcheem apakſchobeeem. Elpa nahk guldſeneem, ūwilpdamā, ūchnahkdama, ūkūtina garas ūpalwas, ūkas iſſlikuſhas abās puſes no deguna dobumeem, heedē prom mučhas, ūkas uſmahzigi ūcen deguna un mutē. Ūkas neiffakami pretigs, reebigs, ūems un paſemojoſchs ir peedſehruſchā tehwa iſſkata. Tahnis nemana, kā aſinis ūafrehjuſhas ūejā. Nemana, kā ūleelas ūkaidras ūahses ūaſuhzas azu ūkatiņas un ūhnām, ūita ūkāl ūtai ūlihd pahr waigeem uſ leju.

Winich atkal juht ūagrihlojamees tos pamatus, uſ ūureem balſtijas neaprobeschota, apbrihnoſchanas pilna ūeeniba pret tehwa wehſo, ūpehla pilno, patriarchalo ūkumisko ūreetnibu. Granita pamatus dſirdama dobja ūprauſchekhana — ūlekas, tur ūalehnam ūeras melns besdibenis. Nodreb ūen ūeltā atſinas un eeſkati ūhka. Ŝimts wirvju, ūkas ūihdamas, ūihdamas tura ūopā ūatweeſchu ūemneeku dſimtas ūeederigos, ūasteepjas kā ūrodi ūinu ūaſeenei, ūinu ūiprumu ūimehginaſadams, ūrinkchedams ūchkehrju pahr teem ūahrfreen ūipjich ūiktena ūirkſts.

Wina ūrds ūeenā azumirkli iſſjuht ūiju ūeimhehrojamo ūaunu par to, kā Nobeſchneeku dſimtas ūezwezais goda gul ūamits un ūagahnits. Kā ūalſch, ūeess ūelmanis bij ūaſehluje ūchi tradizioneļa dſimtas goda apſina — nu aſi nagi to ūaploſa un iſſahrya. Ūrds eet pahri no ūahpēm, ūsila ūaſemojuma un ūreebuma.

Mahrtiñch noſehdees uſ ūina ūterpus ūzelinam. ūaur ūgarajam ūkropſtem no ūeleki ūilajam ūjum ūaugas kā ūizinajums, kā iſſmeekls, kā ūlepens, ūauns ūreefs . . .

Uj mahju Jahnis eet pa preechhu, Mahrtiisch naht gabalinu eepakal.

Meschs, leetu gaididams, schalz smagi.

Klajumā wehl peleka krehsla, bet dahrjsā seit ahbelēm, kur Jahnis no istabas lihkojas, jau gandrīhs patīsam tumīchs. Jahnis ikatas, bet neka nereds. Klajas, kā preechā, leelajā istabā, mahte smageem īoleem ateet no loga, lehnām nogehybjas, nometas pee gultas . . . Iglu laiku tur klušums, tad notschaukst firnajeem pēebahsīs gultas maijs, notschihkst wezā, kipju sagraustā gulta, noschwihkst gara, noslahpetā nopushta.

Klusums, kur krahns muhri sahk tshirkstet zirzenis.

Meschs, leetu gaididams, schalz smagi. Debejs kā peleku ūina wahku nowahsta. Satumst arweenu wairak. Ahbelu stumburi pamasam saudē singri nowilltās konturas, īpluhkst, sapluhkst nosuhd azij. Retumis nosprauhch pret loga rihti leetus preefchwehstneshi . . . Mescha stuhrī kleeds puhze.

Jahnis nodrebinas, bet ne no wehsuma, — istabā spedigi filts. Mnhrtina gulu weeta uj kuhtsaugshas. Bet tehwa wehl naw . . . Ta ir Jahnas weeniga doma. Kā gareem neaīem īobeem ta grausch īmadsenēs. Kā nejaiks firneklis ta īmīts īpalwainām kahjam grahbstā pehz ūina eeksheeem juhteleem. Nejaukais skats weenmehr wehl tehlojas atminā. Meegs nenahk. Jahnis schaudī karstos deninūs mitrajās plaukslās.

Ais seenas dīrdami soli. Jahnis faraujas, sahk klausītees. Akhpusee pee loga teek redsams zilvēka augums. Peeleezas, peegrabina pee ruhts. Jahnis paiver atweramo loga puši.

„Tehwa naw?“ dīrdama Mahrtiāa hals.

„Naw.“ Jahnis norij asaras. „Mahtei ne-esi stahftijs?“ Us to Mahrtiāch neka neatbild. Jahnis grīb ja skaitit brahla īju, bet ta ir patīsam tumīsā. Tik garo, gaijcho užu gali redsami us abām pušēm. Rokas Mahrtiāam bikschu kabatās ībabstas, ar plēzi wiņch pee loga stenderes peesleħjees. Pehz brihscha cerunajas, bet it kā pats pee īewis. Un kās īlepens, asturets dīrdami vilnojas ūina halsi.

„Pehrminders, pahtarneeks leelais . . . Pahtagas kahin nedriħsteja nogreest ūunga meschā, mani rehja nost pār to, kā es ar plinti — pehz taišnibas waļagot dīħtees. Aispehrn īrtām kahrtis preechā schluhnīcha īumita. Peezdejsmit bija atlauts. Divas peertruhka — nedriħstejām īrist, gahjam dejsmit werstes us meschlungu dehk atlaujas. Un nu! ūhe tew taišniba!

Alijej no ščim mahjām tikpat pliks, kahds tehwa tehws ſche ee-nahza . . . Buhtum dſihwojuſchi kā ziti — tuhkoſchi mums tagad buhtu bankā. Elkſnaji katru pawaſar pеezdeſmit aſu mal-kaſ nolaiſch uſ Rigu, Zerini zauru gadu leez ratu lokus un ſleezes . . . Bet mehs — deenwidus neguļam, kad tik ſirgs ne-pahreet aſleegta mescha daļā. Pahtagas kahtu nedrihſtam no-greeſt zita kruhmōs."

"Tehws wiſu pehz taiſnibas . . ." Zahniſ, neſinadams atkahro brahla wahrdus.

"Sinu, ka pehz taiſnibas . . ." Mahrtiņšh gandrihi at-fleeds. "Wiſch tiz, ka ta taiſniba. Nu lai wiſch tiz, lai dſihwo, bet kapehz man te jawahrgst. Breeſch ka es te eju lahgā nepaehdis, neapgehrbees, meega neiſgulejiſ? Man wehl tik trihſdeſmit gadu, bet mugura jau kupri."

"Tu tikai par ſewi . . ." Zahna ruhgtums iſlejas ſa-rauſtitōs, neſakarigōs teikumōs. "Waj tehws tāpat ne-eet, waj mahte iſkihtu naw ar gaiſmiku kahjās? Mehs wiſi strahdajam."

"Tehws, tehwa tehws un tehwa tehwa tehws . . . Wini wiſi wainigi peee muhju liktēna. Wini wiſi lipa pee ſchi ſemes gabala, neja ſawu naſtu beſ ruhgtums un reebuma. Vergi . . . wini ſima ſem ſawas naſtas, mira noſt, bet neeeniħda to. At-minees muhju weztehwu: iſgreetu kahju, kroplis, diwus gadus bij zilajams un wadams. Wina tehwam iſgahjās wirſu tſcha-fahrnu weſums — puſdſihwu bij iſwilkuschi, iſſiſteem ſobeem, ſalaustām kruhtim. Wiſas muhju wezmahthes miruſchas jaunas waj puſmuhiſčā. Mahte ar' ilgi nedſihwos. Mums wina rem-denās, glehiwās aſinis. Tapehz wiſi lihpam un mirſtam ſhajā mescha lihzi. Diwdeſmit gadds wiſch apēhd zilvetu."

"Kur tad lai paleek! Zilweks newar dſihwot gaiſā ſkā putns."

"Kā putnam gaiſā, tik brihwam wajadſetu buht zilwekam uſ ſemes. Putns iſ ſeemu laiſchas uſ ſiſto ſemi, kapehz zilweks nemeklē, kur wiſam laba? Kapehz mehs te mozaeess kā pee-kehdei uſ ſchi ſemes gabala — tehws, dehls un dehla dehls? Ir tatſchu paſaulē ari labaka ſeme un labaka liktenis. Kapehz mehs turamees, lihds ar waru atrauj un aifmet projam?"

"To es tew teikſchu" — Zahna bals ſkan ſwinigā uſtrau-kumā, azis kwehlo. "Latveeſchu ſemneeks par wiſu paſaulē mihl to ſemes gabalu, ko ekoļojuſchi un strahdajuſchi wina tehwi. Mihi ſawu dſimteni . . ."

"Kā akmenis mihl purwu, kurā mirkt . . ." Mahrtiņš rupji pahrtrauz. "Tu runā kā awīse, waj kā stahsts. Leekuliba un meli īhee stahsti. Zilwekam ir kas wehl dahrgaķs, nekā īhi īlāvetā, ajsnsdsehraja dīsimtene. Seme un dīsimtene ir semneeka, ne semneeks wiaw dehē."

Aj mahjām eerejas īunis — tā paķlušu, draudīgi, kā rahdams, kā labinadamees. Mahrtiņš nojuhd tumšā. Jahnis paleezas pa logu. Saredset newar, bet pagalmā dīsird īmagus, neweenadus īolus.

Noķlab ahra durwju krampis. Notīchihkt preeķīchīstābas durvis. Uj nelihdjenās grīhdas jo īkaidri īlab īmagi, neweenadi īoli. Tehws . . .

Ahrā īmagi īchnahz wehījch. Visapķahrt īchalkona un melna tumša. Leekas, meiķis peenahzis pavisam tuvu un nu kā melna, īlapja jošta arveenu zeejchak īawekas rinki mahjām. Metas, īmagas laħses plihīčķedamas fitas pret logu. Jahnis ajsrauj walejo loga puši zeet, eemetas gultā, ujswelf īegu pahrgalvu.

Wina wilkojas druhms, protesta pilns nemeers no īchis deenas eespaideem un no ta, ko Mahrtiņš runaja. Wīnīch it kā jaucs weramees plaiju dīmītas tradīzjonelos pamatōs. Wīnīch it kā jaucs augam melnu negaļa mahkoni pee tahlā apwahrķīchna, winpus pelekajeem, rahmajeem leetus mahkoneem. Wina maigā, sentimentalā daba instinktiwi wairas no katastrofas. Niht jabrauz uj pilšehtu, jaestahjas seminarā . . . buhs labi, buhs labi! Kā nejauki pakāj logā — leekas, no ahrpušes pee ruhts īklabina balteem, kaulaineem pirksteem. Bet pahrees gan, noīkaidrojēs . . . Drihs īaule lehks . . .

Jahnis nogruhījch apīegu īkahjgali. Trihīedams pazēķas gultā īehdus. Tumšīchs. Zirzenis aplūsis — īlaužas.

Mahrtiņš gul īuhtsaugīchā. Azis zeet, wīnīch neskataš, bet tomehr redī un juht wīzu ap īevi. Viršu īchīkhais, nopus tejis īsrneku apwilktais īalmu jumts. Apakšīchā pušapālēe, noslīdinatee greestu īoki. Zaur plahno īabersto īalmu īahrtinu mugura īajuht wina gludo zectumu. No īeīchpadīmitā gada īthe wina guķas weeta. Gultas winaam naw. Kad rudenīos īneegu īaķ putinat pa luhķas īchīrbām, wīnīch pahrweetojas uj īstabu. Noleek īalmu maišinu īaktā pee durwim un pahrguł.

Mugura peeraduše pee zeetā paķlahja. Uj īailas grīhdas

winsch war aismigt. Til retumis usnahk gruhtas naktis, kad meegs behg . . . Rikt ar gaismiinu jazelas eeart beidsanto rudsu lauku, bet meegs nienahk. Ažis zeet, winsch neskatas, tomehr reds um juht wiſu ap ſewi. Luhpas ſakneebtas, ſawil-kuſchħas it kā fahpès, kā ſlepenā, launā ſmaidā . . .

Wirschalmus summa flos tchabinas leetus. Wirschalmus summa flos tchabinas leetus.

No rihta uimodees, Tahnis ilgi gul augischpehdū, rokas ūem galwas ūawijis ūkatas bruhnajōs, nolwehpujchajōs greestōs. Ūstabā apmahkusčas deenās gaišma. Laikam ūau labi wehlu: kur, laukā, ūsird gowi maijam.

Jahnis gul un ūkatas, ūkatas un domā. Domas ir neskaidras, skaidigas, tajās jauzās naikts īspuri un waکardeenas atminas. Uš fruktīm īmagi gulst — išķērta domas un waکardeenas eespaidu īvars.

Preekschistabā ūmagi, aissmazis sahē ūst seenas pukstenis.
Jahnis ūkaita. Seschi . . . Pusseptiūds ūoet wilzeens. Tā
tad ūokavets. Tas winau nezik ūustrauz. Ūktenibā ūinsch ūe-
kad ūaw lahgā ūizejis ūaw ūapmu ūeepildishai. Un ūo wa-
karwakara ūinu glušči ūahrnehmuse ūruhnia, ūogaidoscha ūeen-
albſiba. Tas eestahjas ūehz ūejauchā, ūreesmiga ūstraukuma.
Tatnī ūrelin, ūahigalt ūee ūenias ūarajas ūaunais ūauchauſtais
ūswalks. Tas ūaida. Lai ūaida . . .

Jahnis nesteigdamees iżzelas im jagehřbjas. Pee durwiṁ
drehōju hainis un kurwis, bet nāw tahdi, kā wakar atstahja: ap
teem fahds krawajees. Winčh neluhkojas. Samellē wezo, no-
lukuscho zepuri, ujmauz liħds azim, iheet. Prekejschistabā us garà
galda stahw bee speena ziba. Ko mahte wakar eelika kurwi —
wakā atwahsta, pa dalai istukħchota. Winčh japrot... Ja-
paleet... Ruhgħis smaids pahriskren paher fejn, jewelt mutes
faktinus siħkäs grumbäs.

Bebz ipehziga leetus ahrā ūazehluſes ūmagu migla. Pagalms ūlapjisch. Weetām wirnis ūleelas ūhdena paltes. No ūzalni juniteem gauſi lahjo bruhns ūlapjums. Puhjch nepatiſh- fams, ūchražzochs wehjſch. Mahjas ūlusas, ūlweku ūukſhas. Tahnis ſin: tehwis un Mahrtiņch laukā eear ūudus. Mahte — ta tepat kaut kur. Pahr pagalmi ūeedams ūinjch eeranga mahti: paleja, ūunkulu dahrjsa ūchein ūapas. Ar ūmago, ūlapjo ūlehpī

noleekus, — wina neleekas redsot dehlu. Ari winsh neleekas redsot. Gar klehtsgalu, gar kanepaju dahrstu winsh eet us mescha laktu. Kanepes flapjums islozijis us wišam pušem, gulſehtas ſoki noraojuſchi, plawas dobulos ſpihd pelets uhdenis. Pa miglu tehlu newar ſaredjet, tapehz wiſs leekas maſs, jaſpeets, jaſchaupts, noſlodſits. Meschs ſchnahz ſmagi, aſaraini.

Mescha ſtuhrī, pret akmeni atſiſdamees, reiſu reiſem noſchkind lemeſis.

Pirmo Jahnis eerauga Mahrtinu. Tas ar' tāpat, ka ara ſeſtdeen un peektdeen. Tik druſku wairak ſalihzis leekas. Wagas galā apkahrtgreeſdams ar groscheem ſpehzigi ſarauj lehwei galwu un pahmet wehrstuwi us otra lemeſcha ta, ka ſpandas noſchairs. Us Jahnis winsh ir nepaſkatas un aifeet pa wagu tahlak.

Tehwa wagas galā Jahnis apſtaħjas un gaida. Behrais ſchoriht wellas lehnam. Arkla turetawa ſwahrſtas araja rokās, lemeſchi logas no weenas puſes us otru. Waga iſſkatas ſarauſtita, iſpluhkata — arajs pa wina eet meimurodams. Robeſchneeka gludi noſkuhtà, zitreib tik ſwinigas zeenibas apdwesta ſeja iſſkatas ſilgan peleka, ſahpjū ſaraukteem waibsteem, eeſtituſcham, miglairām azim. Winsh apgreesch ſirgu, eedur lemeſchus ſemē, atſpeesch muguru pret arkla turetawu, aifkuſis elžh. Miglairās azis wairas no dehla.

Jahnis luhkojas us tehwa rokām. Bruhni melnas tas drihsak lihdsinas grubulainam, apdegusčam tſchakahrnim, neka zilweka meesai. Stihwee pirkſti twer zeeſchi arkla baſtu un trihz.

„Nem, dehls, ar' tu . . .“ Robeſchneeks ſaka. Jahnis dſird, ka wina baſti nogurums, ſahpes un kauns mehgina ſlehptees aif tehwa zeenibas. „Ar' tu — man japaet.“

Wilzinadamees Jahnis ſeras pee arkla. Behrais ſahf eet. Lemeſchi ſchluhd pa lipigo, melno truhdaja zelu un reiſu reiſem noſchkind pret akmeni.

Dehwe ſtahw winejā wagas galā meschmalā. Mahrtiſch noſudis. Tik pehz laba brihscha winsh iſnahk, noſtaħjas Jahnis wagas galā un gaida.

„Nekas neiſnahza no braukſhanas?“ Winsh ſaka, kad Jahnis apſtaħjees. Kä iſſmeekls dſirdas wina baſti. Jahnis paſkatas, bet brahla nolektā ſejā nekas naw ſalaſams.

„Kapehz tu near'?" winsh aſi attrauz.

„Zeeminsch . . . Gailenu Setina bij atnaħkuſe . . .“ Mahrtiſch iſberjé azis ar rokas wirſpuſi. It kā kad wina ſas

buhu atkūs, it kā brahli labinadams, wiñsch tam eegreesch taisni noschkeebto wehrstuwi. Un runā pee tam neparasti klušu, nežtarigi, atkahrtodams. „Tu ſini, mehs jau ſen zeramees . . . Setina ſelts no zilweka. Bet nu wairs ilgak negrib gaidit. Domajām: eegroſſees . . . bet nu wehl ſliktač. Paſaules ſtāguli — Jurgobs mums jaaiſeet. Kür es likchu ſeewu: mahte wehl drusku kustas, ko te daris leeks meiteetis? Ko diwi meiteechi daris pee muhſu tſchetrām gowim . . . Bet gadi nestahw uſ weetas: man jau trihſdeſmitais, Setinai diuđeſmitpeektais. Setina wairs ilgak negrib gaidit. Zif ilgi gaidis . . .“

„Ko tad?“ Jahnis zaur ſobeem nowelf. Winam nepatihk, kā Mahrtiņch weenmehr par ſewi ween.

„Winai kahds zits . . .“ Mahrtiņch, eckarſdamees runā. „Skaidri neiffaka, bet es noproto. Meiteetis ir uhdens ſahle, lokas pa wilnim . . . Lai negaida, lai ſkreen — man naw waſjadsigs . . .“ Balhs winam aifwelkas, wiñsch peeker roku pee mutes. Tad runā kluſak, bet noſlahpets, apspeeſts karſtums ſkan wina balſi. „Bet par Setinu es netizu . . . netizu . . . netizu. Lai zif ilgi — wina gaidis.“

„Negaidis!“ Jahnis atſauzas. Winam tahds kā ūauns preefs, ka war brahlim eedſelt.

Bet Mahrtiņch nedſird — klausas ſewi, domā ſawu.

Pa miglu no mahjām atſkan mahtes ſauzeens. Aizina brokāti.

Pee brokāta preefſchīſtabā ap garo galdu wiſi ſehd kluſu un ehd gauſi. Wiſi bes ehtgrības. Mahte pamēhgina diuvi trihſ kumoſus, tad roka winai paleek ſtihwa, neleezas. Wina peezelas no galda, aiseet noſehſtas gultā. Peleks wilnas lakats zeiſchi apſchaugtā galvai un ſaſeets uſ peeres. Šawihiņchā beſaſiu ſejā redſamas ſahpes un wehmeenam tuva nelabuma ſajuhta.

Pehz masa brihſcha gandrihs reiſe beids ari ziti ehdaji. Šavada, ſweſcha, nepaneſama nojauda apnehmūſe wiſus. Ta laiſas ap winu lozekeem, kā ahra miglas miſlums. Brihdi ne-meeri ſlehpjovſchs kluſums. Tad tehvoſ nomet ſawahsto kabatas naſti uſ galda.

„Ceeju . . . nobutſchoju roku . . .“ wiñsch eefahk ſtahſtit pehſchri un neauſchi. Uſ ſirds ſaguslees tahds ſmagums, kā mehle tihri iſtinktiwi pate ſahl kustetees. Mahrtiņch ſirdigi pa-greeſchās noſt. — „Ko teiſſi, Robeſchneek? — praſa. — Es dehſ

tām paſchām mahjām. — Dehl kahdām mahjām? — Dehl tām paſchām muhsu mahjām. Domaju, ſal' ar to uſteiſchanu kahda miſeſchangā. Man newareja uſteiſt. — Kā tā? Waj tew no-
mas gadi naw notezejuſchi? — Nenemat par launu, — ſaku,
gadi — tas naw nekas. Kontraktu war atjaunot. Mans tehwa
tehwa tehwos nometas Robeschneeku lihzi, kād tur wehl neweena
egle nebijj nozirſta. Wairak kā ſimts gadu muhsu dſimta Ro-
beschneekos nodſiſhwojuſe. — Man tu nestahsti, pats redsu no-
grahmatām. Bet Robeschneeku ſeme atrodas eekſchpus jaunā
meſcha linijas, naħloſchu gadu tur jaſehji meſchs. . . Welt ar
pirkſtu pahr papiru: te ir meſcha robesha un te ir Robeschneeku
ſeme — eekſchpus linijas. . . Saproti? — Ko nu es ſaprotru
no lankahrtim. To robesha liniju war wilkt ari pa wiñu puſi
Robeschneeku ſemei. Waj nu meſcha truhkums! Ja ari grib
ſeht — zik naw meſcha plawu. . . leelais tihrelis no grahwots,
no ſuſinats. Kam dehſtit jaunu meſchu tur, kur wezo ſimts gadu
dedſinaja, niħdeja laukā. — Tee bij wezi laiki, kād meſchus niħ-
deja laukā. Tagad meſchi eenes naudu, tagad meſchi jakopj. . .
Ja gribi, peetezees ap ſemias ſwehkeem — liſchu atmehrit tew
gabalu Lihkſchanu lihdunis. . . Wehl kaſ tew? — Man . . .
nekas. Robutſchoju roku un eju . . .

Wiñu wiñch iſrunā weenā laidā. Ne' zik reiſchu wiñch
sem ſewis domas atfahrtois ſcho dialogu. Tatſchu ſeja wiñam
ſametufes filgana. Roka grahbsta galda malu un ſtipri triħz.
Mahte, rokas klehpit haſchhauguſe, galwu ſemu nokahruruſe, beſ elpas
klaujas kā ſawu naħwes ſpreedumu. Jahnim miklums uſ mu-
guras īpeſchhas īwahrkeem zauri.

Peepeschi Mahrtiſch ſokuſtas, atgreeschas. Un negaiditi
drummo kluſumu iſſauz wiña ſmeekli. Wiñch eesmejas ihſi, ſai-
mojoſchi, apraujas un nogreechas atkal.

Tehwam fahrtums ſaſtas ſejā.

„Kam tu ſmejees?“

„Kam tu, dehls, ſmejees . . .“ mahte kā atbaljs atfahrto.
Ne jautajuna, ne pahrmetuma naw wiñas balji. Ta noſkan kā
ħaruhſejufe metala ſtiħga, ko newilus aifker.

„Wiñch ſmejas . . .“ tehwos ſewi ſawaldijis, runā bahrgi
un ar wezo zeenibu. „Raudat tew wajadjetu. Deewiſ muhs
ſmagi peemeklē.“

„Deewiſ? . . .“

„Deewis!“ nodahrd kā ahmura siteens pret d'sels s gabalu.
„Bes wina finas mats nenokriht no muhsu galwas.“

„Ne matinsch . . . ne matinsch . . .“ noškan mahtes at-
balhs.

„Jahnis kluſ ſewi ſawilzees. Winſch pareds ſadurſmi,
kahdas beidjamā laika beeſchi gadas tehwam ar Mahrtinu.“

Bet ſchoreiſ tehwos waldaſ. Ar redsamām puhslem, tomehr
ſawaldaſ. Winam kās zits nodomā. Noklepojas, aiſeet, noſeh-
ſtas mahtei blaſus gulta.

„Janem par lahu, ko tas ſeungs uſleef . . .“ wiſch runā
lehnām, katu wahrdū nodalidams un uſſwehrdams. Jæet uſ
Lihkſchamu lihdumeem . . . Darbs tur buhs breejmigs . . . bet
ar Deewa palihgu wiſs eespahjams. Un bes palihga Winſch ſa-
wejos naw atſtahjis.“

„Warat eet!“ Mahrtinsch nomurmina. „Es nē . . .“

„Tu ar, dehls, tu ar,“ tehwos atnem paſeltā balſi. „Tu
eſi tas ſtipratais, uſ tewi tagad wiſai muhsu dſimtaſ jabaſtas.
Manas rokas jau par wahjām preeſch Lihkſchamu zelmeem,
Jahnis wehl jauns . . . Tu eſi tas ſtipratais.“ Winſch no-
kahejjas un ſakustas gulta. „Tas blehnas ar to Gailena falponi
tu iſmet no galwas — tur nekas newar iſnahkt. Kalpa pui-
ſham wina, ne tew. Kails plits zilweks.“

„Un ſlima mahte, klopjama, zilajama“ — mahte ſteigſchus
eemet. Tehwa elkon a gruhdeens wina apklufina.

„Wafar mujschā ſatiku muhſi Linu . . .“ Tehwos attal
noklepojas. „Runajām par Sauſneju Lihſi. Ta buhlu nahejja.
Ta preeſch tewis kā iſredſeta. Padſihwojis zilweks, vrachtgis.
Gan pee lungiemi ween dſihwojuſe, ſmagoo darbu naw raduſe . . .
Bet peerastu. Ar Deewa palihgu zilweks pee wiſa peerod.“

Mahrtinsch atſpeesch kaſla atvakaſ ſawadu aprautu ſkanu.
Tehwam auſſis twihſt tumſchi ſarkanas.

„Smejees, palaidni, ko tu ſmejees? Par ſliktu wina
preeſch tewis?“

„Zitahd nebuhtu ſlikta, tik tik deguns drusku tā kā ga-
rafs . . .“

„Saimotaj!“ tehwos palezās kahjās, bet tuhlu attal apſeh-
ſtas. „Kas ſawam augumam war oletti peelift waj atnem.“

„Nu — oletti . . . Tik leela ta waina naw. Naudas
winai ar par maf.“

„Tehws paluhkojas zaur peeri. Netiz, kā Mahrtiņš runā nopeetni.

Bet mahte steidsigi gludina už zelgaleem ūnurzito preekschautu.

„Dehlin — peezi simti naw maša nauda.“

„Preeksch semneeka wēsels kapitals,“ tehws ar užswaru at-fahrto. „Kumelu pahrdewām pawašara rentei — trešs ūrīgs tā kā tā buhs jāpirk. Kehwe weza, ūrhwa kā malka. Rati buhtu jakal, arklam lemeschi pagalam . . .“ Winčh atmet ar roku. Striku naw kā wēsumu ūt, pastalam auklu naw . . .“

„Dejmit rubki nu buhs, kā grībejam Jāhaam dot lihds.“ Wehl weenmehr newar ūprast, waj Mahrtiņš runā nopeetni, waj nūrgajas.

„Pahrdomā . . .“ tehws pehz brihscha atsahk ūwā parašta, pahrlēzibas pilnajā, zeenigā balši. „Zilweka eegribas ūkreen kā putni . . . nesin už ūkreeni. Tu ne ūkreeni winām lihds, tu ū-waldi wīras. Ei pa to ūku, kā tew lehniš Deewā un ūkums un wezakū prahs — tad nenomaldīees. Tad tew wehlač ne-buhs ūchehl. Jo tehwa ūwehība užek behrneem ūpstu ūamu.“

„Uspstu ūamu . . . ak ja!“ ūku ūokan ūbalšs. Mahte ūwejchi ūpuhīchas un ar preekschauta ūstuhri ūbersē azis.

Tehws azumirkli ūklaus. Bet kād Mahrtiņš nekā ūjāka, ūlokhejjas un turpina.

„Ahrigs ūkāstums ir ūpnumis un ūahrdināschana; bet ūahrdināschanas ir no welna. Semneeka ūzwekam newajag nekādā ūkāstuma. Muļķu ūkāstums ir ūweedru melns ūreks un tulšnas rokās. Muļķu ūpnumis — darbs un ūkums, bijašchana un ūklaūšchana tam ūungam . . . un wezakeem. Ahrigs ūkāstums nowihst kā puķe, bet kād Deewā prahtu dara, tee palek muļķigī.“

Mahrtiņš, taižni atslehjees, ūkatas tehwā. Labu brihdi jau ūina ūjā ūaibsti mainās un ūawelkas. Azis ūleelas un ūkāstoschi mirds. Tad winčh attkal ūpehji ūešmejas un ūprauj. Ūešmejas attkal un newar ūairi ūawaldīees. Ūmejas gari, aij-wiķdamees, roku mutei ūekerdaems, už ūehdekkā ūiķdamees. Ūleelas ūkāstosčas azis ūogreščas už mahti, pehz už ūahni, ūmasam ūpmiglojas.

Tehws, ūahjās ūzehlees, it kā ūo ūekledams ūrahbstā gar ūultas galu. Ūwelbīchs ūarkanums ūlikās ūrihpās ūeezas gar ūabām azīm un pahri ūeerei. Ūaigu ūali un ūuhpās ūititas ūilgan

dseltenas. Tad nosplaujas un gandrihs ūreeschus iſteidſas no istabas.

Klusū waidedana, drusku klibodama mahte iſwelkas tehwam pakal. Skats, ko wina garamejot uſmet Mahrtinam, kaift ruhtā pahrmeturā un dſilās ūhpēs.

„Skaitums . . . Skaitums!“ Mahrtinch dweſch, kā ſem ſewis. Un naw iſprotams, kas wina balti wairak dſirdams: rimstoſchees ūmeekli waj mahzoſchās raudas. „Tapehz winſch ir ūkaitums, ka ahtri wiſt. Kas muhſchu paleek, naw ūkaitis . . . Kā putni . . . kā balti putni ūreen ilgas. Setin! . . . Wina gaidis . . . Gaidi, Setin!“

Winſch gahſelejas kā peedſehrees, aijſeds ſeju rokām.

Jahnis noſlauka ūlapjo peeri un peezeļas. Weenaldſigi, druhmi paſkatas brahlī un eeeet dibena istabā. Pirmo reiſ winſch ūauh, ka teek te kahjām mihts. Tehwam un brahlim ir ūwi aprehkini un ūaws naids, tikai wina neka. Wina nodomus iſgahſch kā ūamaſgas no trauka, par ko naw wehrits ir wahrda minet. Par wina dſihwi nolemj tehwos, mahte un brahlis. Wina muhſchu upurē dſimtaſ elcam . . .

Sobi ūkoſchās par ūhi elka dſenolaino bahrdsibu. Uſauſt it kā jaufma par to, kas Mahrtinu zek tehwam preiſ. Uſauſt un atkal no gaimst kā melnā, ūauktā atwarā. Un pamaſam tur no gulſt dibenā nepehka ruhtumis un weenaldſiba.

Kahjas gar ſemi wilkdams winſch eeeet dibenistabā un krauj jaunās drehbes atpakal ūchirſta.

Lihds ūstideenai padarits maš. Robeschneeks domā un ūka:
nemas. Robeigta rudsu ūehja: noplukts, nosukats, mahrkōs ū-
mehrkts pusotra pušra linu ūehjums: eesahkts plaut jura meeschu
gabalinich. Tichertras, nedelā nokultas rudsu rijas, nav rehti-
namas. Ko pa nakti padara, tas Robeschneekos neteek darbu
ſkaitā.

Jahnim kultchana pats pretigakais darbs. Art, linus mehrki, wašaraju plaut naw nekas. War luhkotees fur tahlumā — tahlumā weenmehr kas redšams — war klausitees mescha ūchahlonā. Tā mas mana, ka mugura sahp un delnās ūhrlēst ūr-kanas tulšnas. Bet neissakami reebjas pušnakti zeltees, pa tumšu un leetu brixt uſ attahlo riju. Sarkana uguntina bailigi ūchauđas noķvehpūžchā lodšinā ūtarp riju un klonu. No gree-steen karas lejā lihdī pat galwai apputejuščas firneļu ūtihgas. Tās ir kā rejsnas, puškainas, fantastiskas wirves, waj melni pirksti, kas iſ tumjas lokani grahbsta pehz ūhleju galvām. Gar ūseenām ūpokaini lehkā un mainas ūhleju un darba rihku ehnas. Meegs un putekli graušč azis, akoti leen gar ūaklu ūem ūreksla. Šwelmanā rijas ūarstumā nošviħduſe mugura klonā ūchuhst no aſa zaurwelkoſcha wehja. Putekli un putekli ūmaka eesihščas drehbēs un meesā un naw nomasgajami. No rihta laukā ijj-ghajjis Jahnis wehl labu laiku newar atħegħtees. Rija un pu-

teki ween prahtā. Fantasija kā putns zelas un friht, zelas un friht atpakał semē.

Mahte staigā ilima, klušas zeetejas waibsteem ūjā, wilnas lākatu zeeschi ap galwu apschnaugūse. Tehws druhnis, naida un nemeera mozits, bet ne ijmīfis. Wina gars meklē lihdssvara liniju. Wina pahrleeziba: kas meklē tas atrod — ta wiu weenmehr balsta wijsās wehtrās.

Mahrtiash kluß, klušas nekā eepreeksch. Leekas, noschehlo, ka ūjwi tīk walſirdigi atklahjees. Domu pilns weenmehr turās atjewiſchki, weens. Azis pawīham nosuduſchas aīz garajām ſkopjsiem — tajās neweens nedabū eefkaitees. Tik ar ūrgeem wijsch mihiņas un kluſu ūarunajas. Wina gaitā un ūjā reisēm redſams kā launs preeks, ūaimi un ūpihība. Reisēm wijsch dihwaini pahrwehrſchas; gaischu uſtrauktu ūju luhkojas, kur gar mežha ūtuhri kalmiņā redſami Gailena jumti un ūwelpj ūahdas medineeku djeesmīas meldiju. Tad tehwa peere ūawelkas duſmu ūunkas, azis ūaiſta duſmu ūeejinas. Reisēm Mahrtiash ūahw ratōs ūahjas un ūpehzigi ūaisch groſchu lihkumu rinki ap galwu; noſtahjas bara galā un ar weenrotſcha iſkapti ūalda gaisu tā kā ūahlu ūwelpj un ūan. Tad tehws ūilganām luhpām ūeebumā no-geeſchas un ūali noſplaujas.

Tad abi mana, ka tas, kas ūali un aīz ūahkas, turpinas kluſi un ūlepenibā. Abi ūina, ka ūihna wehl nau ūiſchīrta, no-beitga. Ar aifturetam ūlepenām trihīam juht weens otru ūlahtumu.

Sestdeenas wakarā atkal gadas ūadurſme.

Pee akas dſirda ūirgus. Mahrtiash welk uhdeni, un ūej maſajā toweriti, tehws tura ūirgus aīz pawadas. Jahnis ūahw pec ūehtas atſlehjees, luhkojas ūew ūpreekshā ūemē. Ūehwe ar behro ūeisē bahsch purnus toweriti, ūnakstas ūawē weens otru. Tehws aīz pawadas ūauſta weenu, otru, bet atturet newar. Tad, ūaſkaitees, ar pawadas galu zehrt behrajam pa ažim. Tas ūauſjas atpakał, apgahsch toweriti. No duſmām gluſchi aīſſwilees, tehws atkal ūawehzinas ar pawadu — ūirgi ūahpijas atpakał, ūlaiftas, min weens otram us ūahjām.

Mahrtiash valaish ūpainei, ūeekluhp, ūrauj ūehwam ūawadas.

„Wauſta ne pehz ka . . .“ Wina ūustefchanās un balsā ir neparasta, rupji apwainojoſcha. Wijsch ūaſneed ūawadas Jahnis, pats welk atkal un no jauna ūeelej toweriti.

Robeschneeks pawirsiyes foli sahaus. Blaschi eeplehtas azis bes dušmām ui, leekas, bes ustraukuma ūkatas tukſchā gaſjā. Pahrsteigums, no kura newar attaptees, neisprachana, kas ar katru azumirkli aug, redſama wina ſejā. Wina dehls to eedroſchinajas . . . Pret wiu . . . pret ſawu tehwu! Kad dehli eewed ſirgus kuhſi, Robeschneeks wehl weenmehr ſtahw, nu pret kuhſi durwim pagreeſees. Smaga, mahzofcha jaufma aug fā leetus padebeſſ.

Kad mahte, us iſtabas durwim iſnahkuſe, aizina wakarinās, wiſch ūkustas, eet dehleem pa preefſchu. Bet kahjas reiſu reiſem nowehrſhas no zelina un ſleedē beeſo, mitro mauru.

Pee garā galda katrs ſehd ſawā ſinamā weetā: abi dehli loga puſe, tehwis ar mahti preti, ganu meitene galā us durwim. Meitenei preefſchā ſava maſa bloidina. Leelee ehd kopigi no leelās bloidas. Tahda kahrtiba te no laika gala un teek ſtingri luſkots, ka neweens par matu nenowehrſhas no ſtās. Pee darba zilweks Robeschneekos neteek ſchirkts no lopa, bet pee ehddeena winam janahk fā baſnizā. Ehddeens teek uſſkatits fā ſcheklastibas dawhana, kas nezeenigam peeschikta.

Epreekſh wiſi ſazelas kahjas un ſaleek rokas. Tehwos ūkaitis luhgſchanu. Tā ſeſtideenas wakaros ūkaitija tehwia tehwos un tehwia tehwia tehwos. Wezās paraſhas Robeschneekos weenmehr turetas ſwehtas un mihiſas, matiſch wiñas naw ne groſſits ne atmeſts. Wezais mahzitajs no kanzeles ūludinaja: Robeschneeku mahju lai nemot par preefſchihmi un paraugu, fā wezoz jaukos tikumus zeenit un ſopt. Tehwos, rokas ſalizis, paſzel azis uj logu. Wina ſejā aij garās nedelas ruhpju reewām, aij neleekulotas ſajuhſmas, ſtipri manama ſwehti-naidiga tihſma: tomehr wehl wiſch te waditajs un pawehletajs . . . tomehr wehl wiſeem ſche jaſadodas mahjas tradizionelei kahrtibai.

Tehwia balſ ūkumā nepeefkan ſejas iſſkatam. Tai pa gadu gadeem nodibinajuſchees ſawi negroſami, nepahrmainami panehmeeni. No gala tajā dſirdas tiziga mekletaja zeriba un paſauſchanās. Pamaſam aug, peenemas, us beigām pahreet trihſoſchā, pluhſtoſchā ſanatiſkā ekſtaſā. Padewiga ūhdsjeja weetā taħad pahrleezinats kaiſls ūludinatajs. Tam naw wairſ noluhs apſaukt ſawa paſcha dwehſeles wiñus, wiñu ſajukuſcho ūhalkomti noſkanot pehz wezās padewibas dſeejmas meldijas, bet ſaleekt ari zitu galwas ſawas pateefibas preefſchā.

Duſmas, naids un karſch tam, kas neleektos! Kad iſaizi-

najums nošķan beigu amen. Robeschneka ūkats meklēdams apšķreen pusriņķi apkahrt. Schods winam notrihs: winīch naw meerā ar tām sejām, kas šchowakar. Meitene nolaiduše azis uš galda: winaas ūrds wairak pee kahpostu blodas ar bruhnno zuhgalas gcbalu, nekā pee luhgšanas. Jahnis luhkojas uš ūwām ūlītajām rokām. Wiaa sejā, ka wišu nedelu, ūwahrstas ihgns nogurums un ūkumjas — no luhgšanas ūwiniguma tur nemana gandrihs neka. Mahrtinsh . . . Uš Mahrtina winīch neškatas, tatšhu pamana, ka tas ūtahw newehrigi pret logu atlaidees, ihſchkuš bītšhu ūbatām aīsmetis. Robeschneeks ūrđigis ūmagi, nostenedamees, pahrlaijsch ūtaunas azis pahr galdu.

„Kārotes . . . karotes naw!“ winīch eešauzas no dušmām aīwilfdeemees.

Mahte pastumij karoti, ko pats pirmi nobihdija aīs maišes gabala. Puhšdams, reisēm eeklepodamees, Robeschneeks ehd. Druhma ūmaguma peesihdees, twiħstoschs ūlužums istabā. Melnbruhnā mahla bloda, karotēm peesitoices, pakluju dun. Ap logu ūhži muščas, metas uš gihmja un rokām. Robeschneeks ūrdigi fit — noplīhīch, bet mušča projam. Tad pamet mirkli uš ganu meiteni wiňā galā.

„Godigak ehd!“ wiňāch ušbrehž. „Relej uš galda!“ Meitene peetvīhīst lihds aušu galineem. Azis peesīkreen ašaram. Samuļuše ūersta te maiši, te karoti. Ņajuhsma par kahposteem un bruhnango zuhgalas gabalu pagalam. Košch maseem gabalineem un ar mokām norijs.

Mahrtinsh ūkustas, pamet garu, ūhmiġu ūkati uš tehvu. Azis un ap luhpām mana ko laušchamees uš ahru. Bet winīch ūvaldas un nešķa neka. Pamanijis, ka meitenei truhīst maišes, nogreesh beesu riku un pastumij tai. Peezehlees noglauda gaišchos ūpīnkulos matus un išeet.

Nakts iſklahji uš mesha galeem ūchahwet ūawus melnos, mitros palagus. Bet tee ūamirkst wehl wairak, teek ūmagaki, pamasm grimst ūmak. Wiau ūtrunkotās malas apjedjs wišu mesha ūhzi. Zik tahlu ūtaunas, nekur nedīrđ ūuni rejam.

Schonakt guļ wiſi.

Tik Robeschneekos nomodā.

Jahnis nahk no aploka pa olnizu ūalnīnā. Brihnas, ka bašas ūahjas nejuht raſu. Vaj atkal uš leetu taijas? Debejs ūnomahkuſes melna, no deenwideem puhšč ūtiprs wehīch. Buhs... Apnikuſhas, apnikuſhas ūleetainas deenas .

— Kalnā spēhzigi notschihkst uu nojchwalst. Jahnis sin:
kuhtsaugshas luhka. Pagalmā wiñsch fastopas ar Mahrtiu.

Plinti plezōs, tas greechhas gar klehtsgalu.

„Us meschu?“ wiñsch praşa brahlim.

„Us meschu. — Nahz lihds.“

Jahnis stomigi paweras brahlim ſejā: waj nopeetni ſajits?

„N—nesin . . . ko es tur . . .“

„Redjeſi, kā meschā eet. Pa nakti warbuht drusku noliks,
bet rihtā buhs ſaule. Tad ſtirnas bareem naſk zirtumā . . .
Nahz.“

Jahnis wilzinās. Aislegta gaita, bet wiñnoſcha. Lai
apklusinatu pamoduschos kahri, wiñsch atkal eerunajas.

„Stirnu daudī?“

„Meschā? — Kās wiñas ſkaitijis. Jadoma kā daudī.“

„Labi tomehr naw . . .“ Jahnis pehz azumirekla ſtoſtas.

„Kās naw labi?“ Mahrtiash praşa.

„Tas . . . tahda aislegta medischana.“

„Sinams naw.“ Kad wiñsch pehz brihscha atſahk, dſir-
dams, kā ſargas par daudī iſſazit. Dſirdams, kā wiñsch Jahn-
mana ko ſweschū, kam newar lihds galam atſlahtees, ne uſtize-
tees. — „Kās tad ir labi? Kad ſtirnas noehd muhſu ausas, waj
kad ſati apgrausch ahbeles?“ Wiñsch ſagreesch plinti taisnak uſ
pleza. „Man leekas: naw tahda laba, kas wiſeem labs. Weena
labums otrām par ſliktu . . . weenmehr un wiſur . . . Nu —
nahſti?“

„Nesin . . . Tā kā negribas.“

„No tehwa bail? . . .“ Mahrtiash paſmejas. „Tad ne-
nahz. Leezes ween gulet: riht agri jazelias pee pahtareem.“

Mahrtiash nosuhd gar klehtsgalu. Jahnis greechhas uſ
iſtabas durwim. Us ſleegſchua ſtahw tehwos baltās apakih-
drehbēs.

„Mahrtiash projam atkal?“ wiñsch praşa.

Jahnis parausta plezus.

„Sargees tu, dehls, no welna kahrdinajumeem —“ tehwos
runā ſagrauſtā, beſſpehzigā balſi. „Ej gulet. Riht agri jazelias
pee pahtareem.“

Lehnām Jahnis welkas uſ ſawu gulas weetu. Kahjas ir
beſ ſpehka, bet pehdejās nedelas galwenā weenaldſiba ſuhd,
ſmagā, gara doma guſt ſmadſenēs.

Wiñsch atminas Mahrtiu kā ſiſku, bailigu ſehnu. Re-

dsejis to brestam, teekam plezigu, uhsainu, nopeetnu, beigas
druhmu. Kà auga un weidojas Mahrtina gars un dwehsele, to
winsch now warejis nowehrot. Tik reis winsch to eeranga ja-
wadi sweschu, neisprotamu, naidigu, leesmojocham azim jaſleena-
mees tehwam preti. Warbuht tas gadijas Setinas waj Sauf-
neju Lihses, warbuht zita dehl . . . Un tagad jo deenas jo
ſtaidrak nomanams, ka tee ir diwi weens otram ſweschi zilwei:
tehws un Mahrtinch. Diwas pretejas, naidigas paſaules, kas
lehnam zelas apsinigā, neschehligā zihna. Mahjas agrak waldija
ſwinigs, patriarchalas deewbijbas apwehsmots meers, tagad
gaiſ ſeekas peefuhzees ſlahpejochu, tweizejochu ſibena twaiku.

Un winsch, jaunakais brahlis, widu ſtarp ſchini paſaulem,
ſtarp tehwu un brahli . . . Dausch kà aizinajumu iſſchirtees:
pa labi waj pa kreſti. Neitralas weetas now atstatumā ſtarp
diweem zihnitajeem. Dſirdas ſimts jautajumu, kas pamafam pa-
leef ſaprotaſaki, ſkalaki. Maigā, wahrigā daba wairas, luhko-
jas pehž nomalas klusas weetas, kur paſlehptees.

Kur paſlehptees . . . Kà warena dſelsu kehde melneem
rinkeem ſawelkas apkahrt. Kas winu ſaraus, kas pahrkaſps!
Rihts ui wakars, darbs un duša, domas, prahts un ſirds kau-
jas no winas bresmiga ſpehka, pamafam ſalejas weenā deg-
punktā, kur leefmas wiſu kaſes un ſchkihtis kà ſeltu . . . kà
ſeltu . . .

„Zeelis dehls! Pulkstenis buhs jau ſechi . . .“ Tehwa
zeetais pirkſts dimdoſchi klabina durwis.

Jahnis moſtas ilgi un negribedams. Laikam wiſai pa-
ſaulei zeetakais un ſaldakais meegs, kad ſwehtdeenas rihtos ja-
zelas us pahtareem.

Tehws brihſinu pagaida, pawer durwis.

„Pulkstenis drihs buhs ſechi.“ Sagulejees, ſaihdis Jahnis iſzelas no gultas un lehnam
gehrbjas. Waj nu pahtarus newaretu turet wehlat, uſ bañigu
ſchodeen ta kà ta neees . . . Bet ta Robeschneekos zehla tehw
tehws un tehwa tehwa tehws.

Wezee, jaukee paradigm Robeschneekos teek zeeniti un kohti.

Preeſchiftabā uſ ſolina mahtes uſlikta ſala wannina un
ſeepes blaſus. Pee durwju ſtenderes uſ auklu wiſama wadscha
pakaſrits balts dweelis — ſchoriht kà iſnaemts no ſchkiſta,
ſtaidri redſameem lozijumeem. Jahnis ſprauslodams maſgajas.
Tehws ſehd pee garà, ſchoriht balti apblahta galda un gaidu.

Pahra reis̄hu wiñsch uñmet rahjóschu škatu ſwehtrihta ſwinibas trauzetajam. Uñ galda, winam preekſchâ, ſprediku grahmata ar Peſtitaja galwu ehrſchku kront, ſeltâ eeſpeestu melnajâ ahdas wahkâ. Labajâ puñe weza bihbele, kreijâ dſeeſmu grahmata. No grahmatu galeem raugâs balti papiriſchi — ar teem apſihmetas uſſchikramâs weetas.

„Ilgī maſgajees . . .“ Jahnis, flaužidamees, iſhſirſt tehwa ſkarbo, ſwinigi-noopeetno ſwehtrihta balsi. Wiñsch ſaraujas, kâ nedarbâ peekerts, uñmet dweeli atpakał uñ wadſcha.

„Rijas ſwehpi janomasgâ,“ wiñsch atteiz.

„Semneeka jaukums naw meeſas tihriba, bet ſirds ſkaidriba un labi darbi . . .“

Jahnis ſehjchas pee galda un gaida. Winam leekas, kâ tehws wehl pulka runâs. Bet nerunâ.

Mahte eenahkuſe, noſehduſes ſawâ weetâ, rokas godbijigi ſanehmuse. Tehws peewelk bibeli tuwał. Abu ſirdis un ſejâs pagahjuſe nedela atſtahjuſe neiſnihzinamas ſihmes. Iſtwihkuſchâs dwehjeles alſt Deewa wahrda. Azis ar ſwehtu bijibu raugâs uñ melnajâm, noſwehpusčham grahmatâm. Azis mirds walgni, iſmiſuma lozitâ zeribâ.

Tehws noklepojas, paželas, ſimageem ſoleem iſeet no iſtabâ. Iſtabâ kluju, dſirdama tik diwu zilweku elpoſchana un muñchu ſanona. Dſirdami tehwa ſoli pagalmâ. Notſchihſt kuhſaugſchâs luhka atverotees, noblahkſh zeet aifrihtot. Alikal dſirdami tehwa ſoli. Wiñsch nahk ſteidsigak, nekâ aiſgahja, elpo ſmagak. Sols, winam aij galda ſehjtotees, nonirkſt. Zeeteem neweikleem pirkſteem wiñsch uſſchik dſeeſmu grahmatâ un ſaka wahrdus preekſchâ.

Uñ tewi ween, Rūngs Jeſus Kriſt, ſirds zeredama do das — — Spehzigi, ſkaidri ſkan triju balju wilktu meldija. Jahnis dſeedadams newehro, kâ meldija ſelas un grimſt. Wiñsch luhkojas uñ wezajâm, melnajâm grahmatâm. Weena paauđe Robeschneekos tâs mantojuſe no otrsâ. Uñ bibeles wahka eekſhpuñe ar iſdſeltejuſchu tinti wezmobigeem burteem uſſihmeti dſimtaſ radu rakſti. Wezuma, pelejuma un ſirneku tihku ſmaka wehſmo no pelekaſjam, dſelteni lahſumotâm lapam. Ar ſawadu neſalauſchamu waru ſchis wezâs, melnâs grahmatas waldiuſchâs par zilweku paauđem, par winu darbeem nn domâm. Saſprehga-juſchôs ahdas wahkôs eeſlehgtâ zilweka dſihwe no pirmâ elpas puhtena lihdj nahwes azumirklim. Tâ melnas klintis eechogo

ſchlahzoſcho putoſcho strautu un ar nelaufchamu waru loka ta gaitu. Ta ſewa kaulainem pirkſteem tezina pakulu pawedeene uſ ratina ſpoles, pehz uſ tihtawam un ſaiwas, lai nenoſchfiramu, neisraujamu eeaufstu rupjajā audeklā . . .

Bet pawerotees wezaku ſejās, Jahnā neſkaidrās, neisweidojuſchās domas atkahpjās preti zitām, gaiſchakām, rahmakām.

Mahtes azīs jau blaſjmo wezās tizibas rihta ſaule. Šejā un augumā atkal redſama rahmā, uſtizigā paſahwiba. Tehwa baſjs zelas arweenu augſta — kā zihrulis, aijgrahts, noreibis ſawa paſcha dſeejmas ſudrabſkanās. Tehws lihdſinas zilvekam, kas pehz ſlimibas juht atkal ſewi zelamees agrako ſtiprumu.

Wezās grahmatas winus abus aifpirdſinajuſchās ar dſihwu uhdemi.

Viſi trihs nometas zelos uſ ſwehto luhgſchanu. Kad uſ zelas, Jahnis nobutjho tehwam mahtei roku. Kapehz? Wiāſch neſin, tomehr instinktiwi noleez galwu. Wezās paauđes, kas to iſgudroja, warbuht ſinaja, kapehz. Jaunee aijmirſuſchi ſaturu, iſpilda tik ahreju zeremoniju. Tſchaula arweenu ſtipra wehl ilgi, kad kodols ſen iſkurtejjis, iſkaltis.

Pagalmā Jahnis iſeet reiſē ar tehwu. Gar ſlehtſgalu naſk Mahrtiņch, plinti plezds, rokas biļiſhu kabatā ſabahſis. Naſk tehwam nn brahlim eepretim uſ leelo akmeni dahrſmalā ſem gobas. No loganās gaitas, no walſirđigās ſejas un azim redſams, ka wiāſch eereibeſ.

Tehws, wehl ar pahtaru ſwinigumu ſejā, zeenigi paſper ſoli Mahrtiņam preti.

„Atkal ar plinti!“ Wina baſjs ſkan bahrgi, bet meerigi.

„Atkal. Pebz leetainas naſts ſirnas naſk zirtumā.“

Tehws paſteepj roku pee plintes ſtobra.

„Do' ſchu' to welna rihtu. Tew neklahjas ſtaigat ſagla zelus.“

Mahrtiņch, nesteigdamees, iſwelf ſawejo no kabatas un ſpehzigi atgruhsch tehwa roku. Tehwa waigi paleek maſleet bahlganaki. Bet Mahrtiņch noſit ſlapjos ſahbakuſ un noſehſtas uſ akmena. Plinti eefleen ſtarp zelgaleem.

Deleka durvis ſlehpdamā ſlaujas mahte.

„Kamehr bij leetus,“ Mahrtiņch ſtahſta, „dſihwojam pa baſnizkrogu. Tik gaijminai austot nažam uſ zirtumu.“

Tehws luhkojas ſahaus. Wina ſejā maſak dujmu, kā ſwehtu ſkumju. Deewa wahrdū ſpehks ſchoriht wina dſihws.

„Jau tréjho ſwehtdeenu tu nenaħz pee pahtareem. Baſniżat
pusgada neesi bijis . . . Kas ta par dſihwi, fo tu wedi?“

Mahrtinšč parausta plezus, ar ſinkahribu luħkojas teħwā.

„Kà to teikt . . . Dſihwe paleek dſihwe.“

„Par deenás sagli im paganu gribi palikt!“

„Deenás sagli . . . hm! Dſchins, neko teikt. Tu wairak
paſtrahdà nekà es? Rihtds agrak zelees, waſkaròs wehlak eji
gulet?“

Tehws im dehls ūfkatas. Winu ſkati dſirkſtidi mi ūfaduras,
ka aſi trihti jobeni.

„Tu nododees palaidnibam, aismirſti to ħeungu tagad, kàd
Wina roka mums uſleel tif ūmagu pahrbaudiſumu . . .“

„Leelunga roka, tehw!“

„Ta ħeunga — pahrgalwneek! Bej wina ſinas mats ne-
friht no muhju galwas.“

Kechka durvis nedſirdet a iſſkan ūmagha no puhta.

Mahrtinšč parausta plezus.

„Tu, tehw, eſi kà aſſls. Tu aifweri azis im neredi to,
kas gaijhs kà deena. Deewas newar buht pret mums. Winaam
jaſtaħw to puſe, kas zeech.“

„Deewas ir ta puſe, kas ar paſemibu padodas Wina taisnibai
im pateefibai.“

„Deewam ir weena pateefiba preeksch wiċċem. Bet zilwe-
keem katram ūawa. Kapehz mana pateefiba ūluktaka nekà zitū?“

„Tu runa pahraf gudru walodu,“ tehw atħażek pazeltà
balſi. Katrs aħsew iċċekhs waħrds ūtan kà teħrandu ūlkiltawas
pret kramu. „Mans wezais prahis now preeksch jaunajam gu-
dribam, bet to es redsu: pee laba gala wiras newed. Muħejxam
buhs ūpehku tas waħrds: Deewa bijaħħana ir wijsas gudribas
eesħahlums. Lai nedomà ūl, kas atraujas no Deewa waħrdu
pamateem. Tu eji lejä. Pats warbuht nemani, bet eji. Kas
ſwehtdeenas riħtu ūgħażna ar riħxha im plihtejħanu, tas lai
negħida ūweħħib no angħċeenees.“

Mahrtinšč fit plintes ūtan pret slobru. Miſina ūprahdseſ
tinkħch. Mahrtinam jejjà parahdas ūtimojoxhs ūmihns.

„Un kas ūweħħib no . . . ?“ wijsch weegli eepra-
ħas im zaur ūbeem ūħiex wilpt medineku djeesmas meldiju.

Tehws, kà pliki dabujis, paleek ar pušwiru muti. Sejas
waibsti nepahrgrosas, bet u' peeres eedegas ġarkanas ūlwiħras.
Waj aktahrtojas kama greħxs? Waj winam teikt Noaħa laħstu?

Noka pakustas uš augščiu un atkal besspehzigti notimst. Šī wina runaja welns. Wehl atgreesīs... Wehl ir laiks. Tas kungs ar samaitaschanu nestieidsas...

Tehwš greeščas atpakaļ uš ištabu.

„Jahni nahz...“ winšch rahmi aizina. Paſper wehl ūoli. „Beſdeewigā tuwums sagahna kā ſpitaliba, kā nahwes fahles. Nahz...“

„Ej taf... ej!“ Mahrtiņšč īmejas. „Kad tew nepeelihp manā ſpitaliba.“

„Kapehz tu tihšcam kaitini tehwu?“ Jahnis duſmigi praša.

„Kapehz winšch mani kaitina. Lai runā prahīgi — es neesmu jehns, ko raht tik un mahzit. Pats ſimu, ko daru.“

Mahrtiņšč iſwelt papirošu, eeededsina. Jahnis ūatas, ne-war atminetees, no kura laika Mahrtiņšč fahzis pihpēt.

„Raw labi, kā tu pihpē un... dseri.“

„Tu, tāpat kā tehwš, weenmehr ar ūavu labo un ūlikto.“ Mahrtiņšč fahnuš nosplaujas. „Tehwš domā: wiſs ir ūauns, wiſs no welna, kas zilwekam preeku dara, wiſs labs, kas no-ſpeejch un djen. To gudribu es mi eſmu nosvēedis aij ūehtas. Tehwš domā: tikai darbs un zeeschanas ir waroniba. Es ūaku: ta ir lopa, ūustona waroniba. Jo ūemakas ūugas ūustonis, jo pažeetigaks. Ūazeetigs ūapehz, kā maſak ūajuhtigs. Mūhu tehwu tehwu tehwus juhdā warbuht arklam preefchā. Wini prata tikai zeest — mehs gribam ari preezatees. Winus ūika ūchaurā aploka, ūwas ūehtas ūokus wini tureja ūwehtus, kam nedrīkst ūeedurtees. Mehs ūauščam nost ūhogus, gribam ūsihiwot ūlaſčā ūaukā ūaſaulē...“

Zepure winam atſchluſe ūakauſi. Mati ūirtās nowehluſchees pahri peeres trim ūunkam. Ažis ūeežmo ūeiboni un aij grahbtičā.

„Kunga ūirtumā ar plinti ūlezobs — tur ta ūaukā ūaſaulē.“ Jahnis ruhgti ūavihpsina.

Mahrtiņšč noweſk roku pahr ūeju. Brihdi winšch ūluje, tad atſahk rahmaſ.

„Taſniba: mulkibas un neeks ir tahda ūaſchanas. Žif ūeis ūeiboni ūakauſi ūeibawees. Bet ko ūitu ūai ūara ūchajā ūeſčha ūaktā, ūur tik par pušgadu dabū redjet ūeſčhu ūilweku. Ko ūai ūara... Domas war buht ūeelas un ūaſtas, bet ūarbi ūinahk maſi un mulfigi. Tad ūeekas, kā ari domas ūefaskan, ūeena otrai preti ūuna... ūauns ūaſham ūeivis.“

"Bet tehwam tu weenmehr preti. Ko tehwos dara waj runā, tas wijs flitti. Un galu galā ari pats neka labaka nesini."

"Welna darbs — tehwos ūka . . ." Mahrtiāch ūumiji pa-smihn, tad atkal paleek nopeetns. "Ja welns ir, tad kātrā ūnā wiaa darbs. Wināch dīshwē wiju ūauz, ūagroza . . . Nekur naw malas, ne ūkaidribas. Tik nemeers kā ūudras deen' un nakt' loschnā pa dīshlām. Bet rokas un ūahjas kā tuhkfstoš ūirneku pawedeeneem ūaistitas — weenus rauji, zitōs eepinees wehl ūiprak . . . Tomehr jarauj . . . Tomehr jaatšwabinas, jateek walā no ūirneku tihkleem un putekleem. Tomehr ir kur brihwa, jauka ūaşaule!"

Wināch peezeheles ūahjas, iſſtaipa ūaleektos lozeklus. Sejā redsama tihkma no wijs dūjukulos juhtama jaunibas ūehka. Užis laistas pahrgalwiba un drofme. Schodeen wināch neraujas ūawā druhmajā no ūlehpītbā, ūhodeen gribas iſrunatees. Bet pa-ſkatijees brahla tumščajā, ihgnajā ūejā, paleek ūlujs un eet uj ūawu ūuhtsaugjchū.

Uehz puſdeenas Jahnis eet pa olnizu lejā. Get pa pa-radumam ūahjas gar ūemi ūchluhkdams, galvu noležis. Šaule jau labi no ūchkeebuſes rudens puſe, tatšhu karje wehl kreetni. Wakarnakts ūlapjums jau wijs iſgarojis. Tik gar ahbeldahrja ūehu ūakrehſli ūahles galds wehl leelas ūaſas ūrelles.

Jahnis ūkatas pahri ūlawai, kur wehl manamas wahlu wihles. Jau balojas ūmalzinee ūtaipelkliſchi. Tee wehsta ruden. Buhs drihj . . . Ūaklu aiſſpeesch kā ūeeti ūaulaini ūirksti.

"Labdeen, Jahn!" ūeepeſchi atſkan ūasihtama balſs.

Satrauzets Jahnis pajel galvu. Uj dahrja ūehtas pa puſei no ūlehpījes ūtahw Gailenu Setina. Užina winu tuvak. Wilzinadamees wināch eet. Waigi winam ūaift jaunās, ūokanās bruhnazes tuvumā. Wināch ūkatas ūemē un redj tik winas ūsel-tenās ūurpes ar bahli ūtihpotām ūekēm un ūrafstītā ūreekschautina ūapakſchmalu.

Bet Setina ūkatas winam pahri. Nemeers un nepazeetiba redsama winas baltajā ūejā, augumā un ūustibās. Pahra reises wina ūer ar roku pee ūejas, atbihda atpakaſ ūem ūakatina uj ūeeres ūiſlihdejuſchās tumſchās ūirtas.

"Uabi ūa tu," wina ūka. "Es ūa haidijos, kād tik ūits ūeerauga. Eſt tik ūabs, ūaſaki, lai atnahk Mahrtiāch."

"Mahrtiāch ūul."

„Tad pazel. Man ar winu steigshus jarunā.“

„Rezelhees. Nejen fā nolitās.“

„Zel augshā!“ Setina pasper foli tuvak, peeleezas. „Man ar winu tuhlin jarunā. Saki winam: tuhlin!“

Jahnis parausta plezus un nesteigdamees eet kalmā. Gailenu Seta winam ūndeenām naw pa prahtam: Mahrtinu ween — wina nemās neeweheho.

Mahrtiash gūl kuhtsaugshā uš muguras, rokas pahr galvu ūwijis. Tā winsch weenmehr. Jahnis, noleezees, paraui to pee rokas.

„Ej! Zelees augshā. Tewis gaida.“

Guletajs nepakustas, ūnahz ween ūmagi.

Jahnis nosehstas uš luħkas ūleegshna. Lai pagaida ween! Ja negrib, lai eet projam. Kā wina te nahk? Waj winai peeskahjas te nahkt! . . . Un jo wairak domā, jo ūkaidrak leekas, ta nekkahjas. Ja teħws dabutu finat, aishdihi. Teħws jau tā tik dušmigs uš winu. Buhtu jaħafaka . . .

Tomehr winsch neeet teħwam ūzit. Behz labas pusstundas pazelas no ūleegshna. Noleezas Mahrtinam pee pašħas aušs un ūkali ūzuz.

„Zelees! Setina tewis gaida.“

Kā ajas dsirkstes kerts, notriħz guletaja auguim. Azis atveras, fā jautadamas, fā ko mekledamas ūkatas ūlmu jumtā.

„Zelees. . .“ Jahnis atfahrto. „Setina tewis gaida.“

Saguletā ūjā redsams, fā nogur dinatās, reibumu weħl pilnigi neistwaikoju ūħħas ūmadseñes ūpeħzigi strahdā. Tad weegħs īahrtums atfitas ūjā. Mahrtiash ušeż ūħġas.

„Setina . . . Gaida?“

„Dahrja galā ūm wiħt oleem.“

Trim leħzeeneen Mahrtiash ir pa trepēm lejā. Gandriħ ūħħes dodaš pagħall mā pahri, pa olniz u leju. Jau puš-kalminā winsch pamana balto l-aklinu, balto preeħschautu un ūr-fano jaħu. Winam ir-kauna nojiedha: ar labu Setina nenahktu ūħġi. Tomehr fidsi kuhxt no preeħka winu redset . . .

„Tik ilgi nenahk. . .“ Setinai luħpas glischi baħlganu no nepazeetibas un ustrau kuma.

Bet Mahrtiash nedfird pahmetuma. Sasħrauds karsto, miex stu roku, tad noguris atseħħas uš wiħtola ūz-żejt Setinai pee pašħam ūħġi. Setina luuji winam ūz-żejt. Winai tā labak, fad naw jaħkataš Mahrtinam taisni azis.

„Es tevi gaidiju wakar wakarā . . .“ wina ūka un tumščs
žarkanums atkal kwehlo waigōs. — „Neatnahzi.“
„Nē . . .“ Winšč ūmaida ū behrns — wahrigi, pałah-
wigi. Nedomā neka, tik klausas winas ūkistajā, ūkanosčā balši.
Kaut wina runatu wehl! Winšč klausitos, klausitos, klausitos...
Kā no dūntaravota dūrtu winas balši musku un newaretu at-
dsertees . . .

Bet wina nōprot. Sihwa stingriba ūawelk usatħħus. Waigi
atdseest. Un baljs teek zeetaka, weħsaka. Modina Mahrtiā no
ħaldà reibona.

„Mums jaixrunajas . . . Zik ilgi tā dūħħwos bes ūkai-
dribas. ūki, ko tu ihstī domā?“

„Manas domas tu ūen ūni,“ Mahrtiā ūlizinadamees,
negribedams ūka. „Gaidi . . .“

„Zik ilgi gaidis!“ Setina ūħk ūkistees. „Uj ko gaidis!
Kamehr juhs ūabuhwejat jaunas mahjas. Lihħiħanu zirtumōs?
Lihħi īkamehr teħwos mahte nomirst, un tu teezi par ūjimnekk?
Varbuht ifdjen atkal un atkal paleekat bes pajumta . . . Man
diwdejx mit pæktais gads. Negribu ilgač gaidit!“

„Tad eefim tuhlin ūee mahzitaja.“

Setina zaur peeri paškatas.

„Teħwos mahte meerā?“

„Meerā . . .“ Mahrtiā ūħġti pašmejas. „Sobeem
wini aphemtu tevi. Bet tu nosplaujees uj winu duħmām.“

„Nē!“ Setina energiski atbiħda usmahzigas zirtas no de-
nineem. „Par naida un nelaimes zehlaju es neeħċu. Bes we-
zaku ūweħtibas es negribu.“

„Uweħtibas . . . ūweħtibas!“ Mahrtina ūjja waibstii ne-
jauki ūawelkas. Virkst iħarr mitro plawas ūħnū no duħnām.
„Tu pati radi un weido ūfu laimi. Negaidi ūweħtibas no
ziteem. Teħwam mahte, kaf wini ūgħajha wezaku, ūweħtibas
netruħka. Kaimini ūi stahst, zik ūtizig i un laimigi wini agrak
dūħħwoju ħi. Pats, jeħns buħdams, tiku noskatiżżees. Wehl tagad
mahtei mugurā naw noddixx has reħtas no teħwa daxxhu kaħta
un ūkla soſlana. Peezdejx mit gadu winai wehl naw, bet waid
jau ar wiċċem lozeklär . . . Wezaku ūweħtiba . . . Neweenai
dūmtnejzei nebuhs taħda dūħħwe, kaf tew — to es tew ūjolu.“

Winšč pażel augħiċċa ūwas bruħnās, muškulotās rokas.

Bet Setina ir-nomehrju f'għejja.

„Solit war daud. Es eejmu redsejju, kaf dūħħw ġo noteek.

No folijumeem neweens newar paeħdis. Un man apnizis wišu muhſchu eet kà djenamam lopam, kà kehdè peekaltam. Man gribas taħdu dsilħwi, kàd riħta pamodees domi: war iżeltees ja patihk, war iżwex stundu paguleti. To man gribas . . .

„Man ar . . .“

„Tu pats nejini, kò tew gribas. Tu runa par nejini kah-dàm leelàm leetàm, saimojees, sajauz naidu zel . . . Bet galà tikpat nekas nejsnaħk. Es tew netizu. Ur tewi man tikpat nekahda dsilħwe nebuhtu.“

„Melo! Tu tizi, tik mahnees pati jewi.“

„Netizu! netizu! netizu! . . . Kas tu eji par zilweku? Saki, waj tu pats sini? Wišu jħo laiku es tewi eejmu minejuse kà miħklu — newaru u sminet. Wifxi zilweki dsilħwo meerà, tu weens nomozees par neekeem un heids zitħus nost.“

„Par neekeem, tu saki!“ Mahrtinħch, nonehmees, no apakħħas luħkojas Setina. Azis kwehl. Luħpas jaħnejebjas, ap tħam wiħas tikko manams jaħpjui ħmaids.

„Tu eji slifts zilweks . . . Ja, slifts zilweks tu eji! Man bail, no tewi. Mems nejxrihi kopā . . . Labak ir, ja ejam fatras jaġu zelu.“

Mahrtinħch purina galwu, kà behrna auffibbiex luħkodamees. Setina mana un jaċċistax. Newar lahgħa isprast kapeħżejj-wina ta' jaċċistax.

„Tu man newari aisleegt!“ wina speeħi bahlganàm luħ-pam, ajaràm azis un balsi. „Pate eejmu leels zilweks, daru, kò gribu. Man apnizis schitħà nej' zif ilgi, par apsekklu zilwekeem. Ko es no tewi jaġa idišhu! Tikpat neka nebuhs . . .“

„Tad taħniha par to Bodneku Wili?“

„Taħniha waj netħniha . . .“ Setina atħal noveħr ix-xas. „Bet tas ir parejji, kà Bodneku Wilis war prezetees kaut riħt. Winam leela, isma kħata mahja, tsħerri firgi, jeħċhpadjsmit flau zamas gowis, chrbegiż ar stilka balkonu . . .“ Kà d'selta wina atħweeħxas. „Ko tu gluħni, it kà aphemx għribet! Ko tu ne-runna? Kunna!“

„Ko es runa ġħidu . . . Ja jau tu ta' eji nodomajuse . . .“

„Sinam! . . . Drakai man wa Jadsetu buhxt, ja es jaħi-taħdu laimi laistu garam. Wifxi zilweki jaħxa. Un es pate ari ta' gribu . . . Man neweens newar aisleegt . . . neweens. Att-nahżu tew pateikt . . . Ardeewu!“

Roku nejnejegħu, wina jaħi eet projam gar plawmalu.

Paeet deßmit ſokus un apstahjas. Apstahjas un atgreeschias. Un no gabalina winas ſeja ſem gaiſchà lakaſina iſſkatas gluſchi balta. Elpa augstu zel kruhtis, tomehr it kà ſlahpdama wina pawer muti, eerauſ ahra gaiſu. Rokas uſ kruhtim ſanemtas, grib* ko tur noſpeest atpaſak.

Pahra azumirku winas dwehſele ſwahrſtas, lihdſſwaru luhtodama.

Tad wina ſtrauji pagreeſchias un eet atkal. Nè . . . ſreen, it kà tai jabehg, it kà diſhtos paſak.

Mahrtiſch neſauz atpaſak. Wehl wiſch naiv atjehdſees no ſawa reibuma. Wehl aufis ſwan Setinas bals ſudraba pulkſteiſchi. Azis ſchilbina kà balti ſarkans ſaules loks. Bet Setinas augums jau noſuhd aif dahrſa ſtuhra . . . Apkluſt ſudraba pulkſteiſchi, noſeeft ſaules loks.

Mescha lihzis eewilzees rudens duhmata. Egles pa wezam paradumam wehſi †chalz. Rinki apkahrt meschs ſawadi tuſchis, ſweſchs.

Mahrtiſch eet kalmà. Kahdas ſmagas kahjas! Tas no wakarnakts dſehruma un neiſguleſchanas. Olnizas ſehta lokas un loziadamàs reiſem uſgruhschias wirſu.

Pahri dahrſa ſehtai ahbeles ſteepj wezoz, lihkumotos ſarus. Schur tur ſpihd pa ſarkanam, tahru ſaehſtam rudens ahbolim. Maſ ahboſu ſhogad . . .

Kà pret ko zeetu atſitees, Mahrtiſch apstahjas, atkriht pret ſehtu. Newar buht . . . newar. Wiſch paſiſt Setiau. Wina gaidiſ . . .

Pagaidiſ wehl kahdu laizinu . . . maſu laizinu. Tad wa-ress. Tad wiſs buhs labi. Weenmehr taſ nebuhs tå jaſlihſt, ja- mehtajas pa paſauli, janomožas . . . Maſu, maſu laizinu . . .

Kur radees tahds ſweloschs gaiff! Elpu weſt zeet, kà lee- tuvens gul uſ kruhtim. Wiſi lozekki ſimſt. Kahjas lihkumoti ſleedē olnizas beeſo mauru.

Ahbeles ſars aifker peeri . . . Maſ ahboſu ſhogad . . . Pa retam ſarkanam ſpihd . . . Wiſi tahru ſaehſti . . .

Wina negaidiſ . . . negaidiſ . . . Negaidiſ!

Wirs galwas augstu, augstu ſlidinas diwi wanagi un ſpeediſ.

Ko tee wanagi weenmehr ſpediſ?

... 4.

Wehlino meeshu gabals falnas kerts, balsnejs — parets un sahlains. Robeschneeku laudis plauj garkahiem heena iskaptēm, kam lejas galā usseeta weegla lašdas lihfstina. Pehz sagrahbi wahles un leef gubinās. Tām lihds hneegam jāpaleef laukā: naw kur fawest. Rijas nojumes masas, pahri pujei wehl ar neifulteem rūdseem.

Puslauka nogahīs, puje wehl gubinās. Vijs trihs wiherrejchi kaichnā grahbekleem, nes un krauj gubinās. Tehws wairak falna puje, ajs wiaa Jahnis, bet Mahrtinsch tahłaki, palejā. Ajs robeschās Gaileni krauj stirpās atala dahbolu.

Mahrtinam azis falnā ween, kur kustas Setinas farkanā katuna jača un baltais lakačiāsch. Bet tehw̄s, pēc paščas robeschās, kaimineem muguru ween greesch. Uſrunats, ne wahrda neatbild. Sobodamecs Gailenu zilweki ateet no robeschās. Robeschneeks isleekas newehrīgs un weenaldsigs. Bet kur dwehjeles dſikumā flehpj Schnahzoſchu tſchuhſku.

Zik paſſatas uſ Gailenu jumteem, tik mana mostamees Jonaſa ſwehtās duſmas par to, ka tas Kungs wehl naw apagahīs ſcho ſchtu, uſ debeſim kahpjoſcha noſeeguma un grehfa pilmu. Wehſſch, kaſ no tureenes pahr falniak naħk, leekas pilns puwuma ſmakas un mehra dihglu. Besdeewigā tuwums ſagahna, to wiſch mana ſen. Tadehk gandrihs preezigs, ka paواjar tiks projam. Ja . . . Bet tſchuhſka Schnahž. Wina tas Kungs peemeklē, bet kaſ launuma un negantibas pilns, paleef un dſihwo, un jumts nezagahīchās pahr wina galwi. Un lectus lihſt un faule ſpihd pahr wina laukeem . . . un dahbola atalam stirpyu beesaf, nekā bij pirmajam plahwumam . . .

Bet wiaam te lihdsās wehlino meeshu lauks falnas kerts, bahlgans parets un sahlains. Un paواjar winam jaaiſeet . . . Wina mahjas nojaufs, bet tur tee jumti ſtahwēs it ka debeſim un Deewam ſpihtedami . . .

Saka pehdas waj putnus oſchnadams pahr robeschhas eſchu pahrſtreen, Gailenu ſunis. Robeschneeks paket afmeni, ſweech. Metrahpa, un aij ſakosteem ſobeem lahstu noſlahpedams ſkatas, kur ſunis noſuhd noplautajds meeſchöd.

Mugura winam uſ Gailena puſi. Tatſchu wiſch ſajuht tuwojamees, notrihs reebumā, paweras. Nahk Gailens. Pa-rejs, iſlaidigu gaitu, rokas uſ muguras ſalizis, lehnam nahk no ſaweeem atala krahwejeem. Kà weenmehr, zigars eefprauſts ſoböd, duhmi wehrpjas kà no ſkurſtena. Schis zilweks ar ſaweeem zigara duhmeem, ar ſawu gaitu, ar wiſu ſawu darbu Robeschneekam leekas kà meefas eegehrbts ſaims, kà iſaizinajums, kà kahrdinatajs. Rokas ſahl trihſet, grahbeklis bes iehgas ſchlukhka ru-gajuſ. Nahk un nahk . . . War jau ſadſirdet, kà weenadee weeglee ſoli ſchalz pa dahbola ſtubulajeem. Spodri ſahbaki, pulkſtena kahde pee westes . . . gluda, fahrtia ſeja, baltas rokas... Semneeks! . . . Kauſs un negodiba!

Gailens patlaban pee robeschhas. Patlaban iſnem zigaru no mutes — ſweizinäs. Bet Robeschneeks ſteigſchus noleezas, pazel ſakaſchnato klehpi, aifnes uſ gubu un ilgi ap to riſkojas.

Gailenam ſahrtajā ſejā pawiſ ſmaids. Mahrtiſch ſteigſchus nahk ſchurp, leekas, winam kaſ ſwarigs ko teift. Bet neſata neka. Abi ſaſneedjas rokas, noſehſtas uſ eſchinas. Sehd abi, ſimehke un klus.

„Robeidſees . . .“ Gailens ſaka, Mahrtiā luſkodamees un pakrata galwu. „Par daudſ nemi pee ſtrds.“

Mahrtiſch paſkatas preti, bet neatbild. Nedſams, neſapro. Pehz brihſcha peeleezas Gailenam tuwak.

„Nu kaſ wiſai tur tiks!“ wiſch it kà atſahk, it kà wiſu laiku par to ween rima bijuſe. „Tas wezais winu moziſ, pa-wiſam nobeigſ. Kà elle wiſai tur Podneekds eeſkrees. Saki tak tu wiſai.“

„Es ſaku. Wehl ſchorihi iſrunajos tiſu tiſam. Bet naw pahrleeginama. Neij wiſai nu eenehmufes galwā tift par ſaimneizi, weeglas deenäs dſihwot. To wiſai Podneekds warës, gahjeju truhkuma tur nekad naw. Bes tam, Wilis loti labſir-digs zilweks.“

„Dſehrajs!“

„Dſehrajs . . .“ Gailens pawihpfnä. „Tu nè? Nunä, ka tu ari beidſamä laikä ſtipri dſerot.“

„Dſeru . . .“ Mahrtiſch pawirſchi atrauž. „Kà leetuwenſ

maui moza, ne naft ne deen meera naw . . . Mani nokaus un pate eesfrees kà ellè. Brahta winai naw."

"Nè — ar seeweetèm ir tà: prahrigas tikai tad, kad dara neprahtodamas, nedomadamas. Prahts ir seeweetes eenaidneeks, neweenu wijsch naw ewadijis laimè. Neweens grehks seeweetei tà neatkoščas, kà grehks pret žawu firdi un juhtam. Gan jau Setina ari peedſihwos."

"Robeigs winu tur," Mahrtinsch dweſch. "Kam nu winai tà wajadjeja — newareja gaidit . . ."

"Warbuht ka tomehr tà labat," Gailens domigi runà. Kà ar tevi wina leelu laimi peedſihwotu, to es ari netizu. Duhſu miheſtiba — kà to teift — pa dauds ahrifka. Garigas ſakanas par mas. Tu eſi zilweſs, kas meklé jaunus zelus, wina — neweenà weetinà nenowehrſiſees no wezàs tekas. Tu, eedams. ſkatees uſ ſwaigsném, wina — ſemé uſ ſawàm kahjäm. Tu zihniſees, klupſi, zelſees un atkal klupſi un nerimſi ilgotees, wina tihko pehz meera, weeglas dſihwes un ſiltas omulibas. Weenmehr labat, kad teewais pawedeens pahrtruhkſt paſchà ſahkumà. Jo reiſ winam jatruhkſt tà kà tà."

Mahrtinsch klausas, dſird, bet neka nesaprot. Kaitſoschee ſkati maldas lihdsi ſarkanai katuna jakai un baltajam lakinam. Un kad wijsch atkal ſahk runat, tad par Setia ween, par wina ween. Par ſewi ne wahrda. Un tatſchu runà tikai pats iſ ſawàm ſahpèm un nemeera.

Gailens kluſi klausas. Skumju domu ehna redſama wina ſahrtajà ſejâ.

Pehz brihscha wijsch peezelas, aiffweſch zigaru tahlu rugainè.

"Setia!" wijsch ſkali ſauz. "Setia! Panes ſchurp uhdens kruhſi!"

Sprauhſchedama wezajam Robeschneekam pahrluhkſt grahbekla ſeefsta . . .

Setina ar balto kruhſi lehnam nahk pa dabolaitu. Saſaltuschàs paſtalas weegli kirkſt, pelefstrihpaineer bruntschi ſchwihkſt pa ſtubulajeem, ſarkanà katuna jaka laiftas ſaulite. No ſaulites ſeu ſargajot baltais lakinisch pahrwilkt tahlu uſ peeres. Tumſchajàs azis pehtoſcha, ſpihtiga nopeetniba.

"Leeli fungi!" wina, peenahkdama, ſobojas. "Sehſch — ir dſehreens klaht japeenes. Waj tà atalu lihds wakaram ſakraus."

"Wakars tahlu," Mahrtinch ſaka un ſkatas Setinā kā zil-
weķā, ko redīs pirmo reiſi.

"Tahlu gan," Setina attrauz, bet ſaule aij eglem. Dah-
bols pakrehilt atlaiſchaf, kahda tad kraufchana."

Gailens needs fruhſi Mahrtinam.

"Djer Tawam tehwam laifam nesaima ar grahbekli
notifiques . . ." Bisach aiseet us Robeschneeku.

Setina ari ſakunat uſ eefchanu, nemeeriga luhkojas uſ ziteem dakhbosa frahwiejem.

Mahrtiñsch djer ilgi, atnendamees, kruhjes dibenä statidamees.

„Mūhju akā tik garīgīgs uhdens?" Setinas balss īskanīgiem īstām sākājībā.

"Pahrlieku," Mahrtinsch, aqis nolaidis, welsz zaure jõeem. Vuhin oka paehr misu pagattu õlamena. Mai welti ziswefsi desmit

"Mühlglas? — War garu: meh! nam meh! laits!"

"Sahz tik minet ka lihds Mitteleem pate neusminas."

Seitna ihdsigi parausia plezus, iñhem Mahrtinam fruhst no rokam.

„Plahpä. Nau laika klauftees. Tumis ar' wehl gabals fo
traut. Täfarauij. Riht buhs leetus.“

Seina greechhas us̄ eeschanu. Mahriñsch pamana wirs̄
ſarkanas jaſas pee kaſla kā ſeltu pamirdsam.

"Ko fa tem tas?! Kas tem to dewa?" winsch peepeschi eekleedjas ka bes jehgas.

„Ro?“ Setina atsausas, jahk ahtri eet. Ro gabalina pa-
greesch galwu atpakal. „Tew kahda dala!“

"Slampa!" winjch aissmazis noschnahz im pafrata abas duhres.

Wehl azumirkli stahw, tad atraujas, apsweeschas, norij fo
leja, skatas pehz sawa grahbekla. Newar eeraudfit, azis fä
migla. Bet turpat ir — kahja aiskeras. Noslidinatais kahts
nirkst wina rokäs. Apshaluschee, weeglee meeshi klehpjeem fcreen
us preefchhu. Sihki afmentini danzo ya stuhulajieem

Robeschneeks luhko seefstas luhsumu, ar s̄lepenām trihsām
klausas kaimina tuwojochos solus. Noleektees tik, pamelēt
akmeni un tāpat kā pirmia wina sunim. . . Tik ar puhsēm
wiatrā noturas.

„Nu . . .“ Gailens laipni ūka, nostahjas lihdsas un
skatas luhsumā. „Seefsta pagalam. Kam tā plehsees. Lai
strahdā dehli.“

„Peeteek wiſeem,“ Robeschneeks ūauſi atteiž, patirſas nostak.
Jahnis nahk garam, pazel ūepuri, ūwezina.

„Tu ūchogad wehl netiki wiſ strīhpā,“ Gailens to uſrunā.
„Reiſnahža . . .“ tas atbild, ūlepčhus tehwā ūkatidamees.
Tehws iſleekas weenaldſigs.

„Tā newajadſeja,“ Gailens ūka. „Weens gads uſ preekčhu
waj atpakał tawā wezumā no leela ūvara. Meerā palift tu tak
nedomā?“

„Palift nē. Ja newareš ūitadi, tāpat taisišču eſhamenus.
Tikai laika maſ. Pa wakareem un ūwehtdeenām gan mahzōs.“

Gailens ar lihdszeetibu raugas uſ iſſtihdſejuscho, kaiſnejo
jaunekli, purina galwu.

„Diweem darbeem zilweka ūpehka nepeeteek. Galwa tew
laba, bet ūchitā tu wari aiseet poſtā. — Klauees, Robeschneek,
nedsen to ūehnu tikdauds uſ lauka. Laij winam wairak walū
pa mahjām, pee grahmatām.“

„Katrām jaſtrahdā, paſcham maiſe japelna,“ Robeschneeks
ka ar ūirwi atzehrt. „Mehs newaram ka tee, kam dſimtaſ
mahjas un laba ūeme.“

„Tehwam taižniba: katram zilwekam jagahdā paſcham par
ſewi. Maiſe tew paſcham janopelna. Bet jaunam zilwekam ne-
wajag dauds. Ar iſkapti un grahbekei lai rihtojas tehwā un
Mahrtiņš — tas winu darbs, tur winu maiſe. Tu tif nepa-
leez meerā, neatlaidees no ūawa nodoma. Taws darbs pee grah-
matām.“

„Neweens darbs zilwekam naw par ūamu,“ Robeschneeks
runā pazelta balsi. „Semes darbu uſzihtigi ūtrahdadams neweens
naw paſkritis nowahrtā. Bet ar grahmatām dauds zilweku noet
no ūela.“

„No wezā ūela, kaimin. Šinasčanas ir gaižma. Ar to
paſaule teek ūposchaka, plasčaka, dſihwot weeglaki . . . Tu ne-
atlaidees, ko nodomajis, pee ta paleez —“ Gailens ūauſi Jahnim
pakał.

Jahnim ūrds pilna, ka parunat newar. Winčh aiseet, lai
aſaras nepaſpruktu.

„Tew, Gailen, par školotaju wajadseja tik,” Robeschneeks ſarkaſtiſki ſaka. „Taſ amats tew peekriſtu kā liks.”

„Par to man wajadseja,” Gailens ar dſiku nopeetnibu atſauzas. „Un es buhtu tigis, ja tik neklauſtijis tehwam un mahtei. Man paſcham meita, un tomehr ſaku: naw leelakas aplamibas, nekā ſchitahdās leetās klausit wezakeem.”

„Wezaki ir Deewa weetneeki ſemes wirſu. Ja tew mahjās bibele, uſſchkar, palaſi. Man par ſawu behrnu dwehſelēm jadod atbildejchana.”

„Ko tu ſini par ſawu behrnu dwehſelēm! Ko mehs ſinam par ſaveem behrneem! Šwefch ſilweks drihſaf war runat, nekā mehs. Mehs eſam uſauguſchi ſawā laikā, ſawōs apſtahklos. Peeſuhkuſchees pilni ſcho apſtahklu eespaida, mehs ari tagadnie dſihwojam pagahnti. Bet muhſu behrni aug un attihſtas ſem tuhftosch ſwefchu eespaidi ſwara. Kā lai winu dſinas ſaſkan ar muhſu eekateem un noluhkeem? Kā lai winus mehrojam pee ſewis? Warmahziba, kaimir, grehks lozit behrna dwehſeli pehz ſawām eedomām.”

„Baldees par ſkolu — bet manis tu nemahzjiſi. Man dehls jau leels, bet tu ſawu meitu wehl neeſi iſaudſinajis. Iſaudſini, un runā tad.”

Gailens nepazeetigi atmet ar roku.

„Zilweku newar iſaudſinat kā koziu dahrſā — apgraiſitu, pee trim meetem ſeetu. Lai aug brihwi, lai ſteepi ſarūs uſ wiſam puſem, zif tahlu ſpehj, lai loka winu wehji, un kruſa lai kapā! Lai ſina pats, kām preti turetees, kām lautees.”

„Mums ir Deewa wahrdſ,” Gailenu pahrſkan Robeschneeka pehrkonigā baljs, „taſ rahda, kām preti turetees, kām lautees. Manis nekahrdini. Welti! Es ſinu kur pateefiba, kur meli.”

„Tu eſi wezs un ſtuhrgalwiſ. Negribi paſantees tam, kā ſenowehrfchams un nepahrſpehjams. Jaunā paauđe nu reiſ ir zitahda. Tu pats jau wairſ neeſi gluſchi lihdsigs ſawam tehwam, un dehli buhs wehl maſak lihdsigi tew. Pats Deewiſ tur neka newar groſit. Bet ſapraſt wajag. Kās ſaproṭ, taſ mihlē ſawu behrnu ari tad, ja taſ eet pa jaunu zelu.”

„Jaunu zelu, jaunu zelu . . .” Robeschneeks, paſchſawal- diſhanos ſaudedams, mehdas. „Tee zeli ir tiſpat wezi, zif

wezs pasaulē grehks un neleetiba. Tee zeli, pa kureem staigā Mahrtinsh . . .”

Gailens, ušbudinats, atmet ar roku.

„Preefsh tevis grehks un neleetiba wiſs, kas jauns. Un tad: weegli buht taiñam, ja domā, runā un dara tik to, kas preefshā rakstits. Tad weegli debeſu walſtibū eemantot. Strautam weegli notezet lihds juhrai pa gatawu gulnī, pa ſemes ſlihpumū ſtarp diweem kraſteem. Bet jauni awoti iſlaufchās negaidot. Oſilumōs ſakrahjuſchees uhdeni tos iſdſen wirs ſemes. Tee pluhſt zelu mekledamī, iſſift ſmiltajā, nogrimſt purvā, bet beidſot neiſſmelamā ſpehka tomehr iſrok ſew gulnī pahri taweeem lezekeem, pahri tawam kahpoſtu dahrſam . . . iſgraufch flintis, kalmus ſaehd, bet eelejas peenes ar ſmilti un duhaām. Gar kraſteem laſdas ſalo, ewas ſeed un laſtigala pogā . . . Pee malas akmeni! Nestahwat zelā jauneem uhdeneem!” Winſch newar wairak runat, ſteidsas projam. Deſmit ſolu attahlu wehl atħweeſchās, grib ko teikt, bet tik atmet ar roku.

„Lai Deewa nepeemeklē tev tawus wahrduſ ſee paſcha behrneem . . .” Robeschneeks ſchlikpt trihſoſchām, lihpooſchām luhpām. Galwa padewigi leezas preefsh taiñas, bargās waras, kuras melno ſpahrnu ſchwihſtonu jau dſird gaiſā pahr kaimina galwu. Nu Deewa winu wairs ilgak neſchehloſ. Newar wairs ilgak ſchehlot. Atgreeschanas laiks ir pagalam. Nu ſodiba naħks. Tas Kungs peemeklēs beſdeewigo ſaimotaju . . . Un Kamehr galwa padewigi leezas, ſirds ſkani kleeds: lai peemeklē! Lai peemeklē jo driħi!

Sirds ir tik pilna, ka taiſas luħſt. Robeschneeks ſteidsas uſ mahju. Beſdeewigā ſaimi ſagahnijuſchi wina dweħxeli — ta jamasgā tihra Deewa wahrda uhdendōs . . .

Pahr galwu neſpodrs debeſu loks. Pamaleſ nemanami aug beeſas, ſarkanas ſchwihtras, iſpluhduſchās, bej konturām un weida. Smags, peetwiħzis kluſums wiſapkahrt . . .

Peħz briħſha Robeschneeks feħd iſtaba ſee loga, ſarauktu peeri luħkojas laukā. Niż galda Robeschneenze, brilli uſlikuſes, welk pirkstu pahr beeħajam nobfeltejuſchām lapām un laža lehnām, aixgrahbtā, dobjā halsi, staħdamas, aktahrtodama, pahrlabodama. Puſtuſchā iſtaba druħmi ſkan.

„Tanis deenās luħkos zilweks uſ ſawu Daritaju, wina

azis raudsis uſ to Šwehto eekſch Israela. Un neluhkos winſch uſ teem altareem, ko wina rokas darijuſchas, nedſ winſch ſtatifees uſ to, ko wina pirkſti taisſijuſchi. Jo pirms tas plauſchanas laiks atmahl, kad augli eenahkas, tas ſeedoſchās ſiħgas taps nogreestas, tee ſari atmenti un nołapati . . .

„Ta ſeme ir ſagahnita ſawu eedſiħwotaju dehl, jo tee paħr-kaħpj to bauflibu, paħrgroſa litumu un iſniħzina to muħſchigu deribu . . .“

Robeſchnezei balhs aifraujas no ſwehtwiniga uſtraukuma. Triħoſcheem pirkſteem wina ſagrabba brilli, nonem, lafatinu stuħri flauka to. Leelas, apfarfuſhas azis kà waizadamas luħkojas teħwā.

Beidſt Robeſchneeks atgrefchās no loga.

„Ta ſeme ir ſagahnita . . .“ winſch atkahrto. „Ik waibſtſ wina fejā, ik zihpſlina meejā apleezina ħchi breeſmigà ſpreeduma pateefibu.

„Seme no ſewis ir nenoſeedſiga,“ mahte ſaka, ſwehtas ſa-juhſmas pilna. „Zilweki winu ſagahna ar ſaveem greħkeem.“

„Nolahdeta lai ſeme tevis dehl — jau Adamam tika ſa-ziſts,“ Robeſchneeks druħmi atħaħl. „Zilweks ſagahnija ſemi — un ſeme ſagahna zilweku. Pathe nolahdeta — un laħſtis ir winas weenigà ſweħtiba. Tapeħż zilwekam wirs ſemes naav meera, ne laimes.“

„Ne meera, ne laimes,“ mahte atbalſo. „Bet waſ tagad zilweki peħz ta kahro . . .“

„Kahro! meklè!“ Robeſchneeks atkleedj. „Bet kur? Schis paſaules preekħos un kahribas, it ka vreeħħa nebuhu kaps un nahwe, augħsamzelħanäs un leelä teesas deena.“

„Sawm ſodam neweens neiſbehgs,“ mahte kluſinam ui pa-bailigi eebilſt. Kad teħvus taħħos kà ſħodeen, tad winam gruħt iſtikt pa praħtam.

„Lai ſkreen, lai ſaimojas, lai greħko. Driħs laiks buħs peepiħħi. Driħs paželjees ta Kunga roka. Kas apgreħzina zitū, to Winſch ſodis pee paſħha behrnejem, kà reijs Ijabu . . . bes Ijabu ſweħtibas . . .“

Peepeschi wiħi aperaujas, użzelas kahjās, riħxidamees eeklepojas. Uſ peeres eedegas farfanas ġħwiħtras. Ħepliexiās azis raugas kà ſpeħjā, ſħauħmigà parahħdibā.

"Ej!" wināch, aissmazis uſſauz mahtei. „Ko ſehdi bes darba . . . Wakars nahk . . ." Un bes kahda noluhka aiseet pahr iſtabu lihds gultai.

Mahte, paſlibodama, ſlimo kahju ſaudſedama, lehnam iſwelkas no iſtabas.

Bet tehw̄s, atkal bes kahda noluhka, nahk atpaſkal. Abām rofam uſſpeefhas galdam, ſkatas tajā un reds ſeo preefchā melnu beſdibenu . . .

Plikis, ko pirmiņ ſita Gailenam, deg paſcha ſejā. Wina paſcha behrni luhſt pa grebku dubleem . . . it ka wiñč buhtu zitu pawedejs un ſamaitatajs. Kur deewiſchfigā taiñiba, kur ſchehlaſtiba! . . . Wina domas naw muhſu domas . . . Ko wiñč mihlē, to pahrmahza . . . Gan! Gan! Bet tomehr ſirds luhſt un aſino. Kā ogles kwehlo ſmadſenēs un neiſdſeest. Nedſeest, lai ziſ ſemu noleektos neiſprotamās waras preefchā . . .

Roka iſtinktiwi paſchāk un aiffchāk dſeltenās lapas. Ja tas war buht . . . bet nē! Jau pee luhpām winam ſchis bikelris, wiſa meeja lihds matu galeem ſajuht ta breeſmigo, neschehligo ruhgtumu. Širds luhſt un aſino. Waj naw wairs ſpehka Deewa wahrdam, kas zitreis juhras wilnus apſauza un wehjeem lika apſtahees . . . Kā galwa deg! Nemeers — poſta ne-meers . . .

Robeschneeks peeeet pee loga, atſpeefch elkonus uſ palodſes, plauſtām ſaſchnaudſ galwu. Skatas laukā un nereds neka.

Bet ahrā, puſloka ap Robeschneekem, meſchā apgehrbiſ ſawu ſkaſtako rudens uſwaltu.

Ne ſihmes wairs no waſaras apnikuſchā, weenmuſigi peleka ſatuma. Ta ir gleſna, kur neredſama mahkſlineeka roka iſkuru deen uſwelt jaunas krahjas plankumu. Peleki ſalā pamata weetā iſklahjees ſeltoti dſeltens. Egli tumſchās ſtrihpas to ſaſchek robainās ſloſnēs — gar wirſpuſi noſteepees klawu tumſchais bruhunganums, apakſchā ſpihd koſchi ſarkanas irbenu frells.

Par ziſ pawairojas krahju daſchadigums, par tiſpat deenu pa deenai maſinas ſkanu jaukums. Arveenu kluſaks paleek meſchās. Mirdſoſchu krahju audums ir mirona ſega, kurā meſchās mirdams tinas. Reiſem wehl, ſaulē ſalgani laiſtidaſees, atſreen puhiſ melno ſtraſbu, nolaifchas rugajōs, lehkā un uſtraukti ſchirpt. Tad noſuhd un wairs nerahdas. Un maſi, neredſami

audeji steepj baltu mirona plihwuri pahr rugajeem un retajam
labibas stirpam.

Daba dsihwo ſawu dsihwi. Daba nomirſt, zelas augſchā un atkal iſrotajas ſeedeem. Gar zilweku wiñai naw nekahdas dałas. Zilweks wiuhſham ir weens ar ſawam ſahyem un raijem . . .

Robeschneeks iſweltas pagalmā. Un netihk winam ſtatitees ne uſ ſeltaini dſelteno meſchu, ne uſ noplauto lauku ar ſtubula- jōs ſawahrſtiteem ſudraba pawedeeneem, ne uſ dahrſu, fur ſara galā kwehlo aifmiriſis ſarkans ſeemas aahbols . . .

5.

Behdigis un garjch ſchis rudenis Robeschneekos.

Kà deenas raujas un paleek wehſakas, ta zilweki arweenu wairak atſalſt zits no zita. Paſaka weens otram pa nepeezeſchamam wahrdam, pa ihſam, aprautam teikumam, un pagreeſch zelu. Kà ar zirwi eezechrt un atraujas. Saſkanas un ſapraſchanas neweenā weetā, neweenā leetā. Pa deenu mahjās druhms kluſums, naſts tumjā grauſchās neiſdomajamas domas . . . ſmagas ſahpes uſ no puhtu ſpahrneem zelas gaiſā . . .

Ar pimo ſneegu Robeschneeki ſahk jaukt mahjas noſt un west uſ jauno dſihwes weetu, uſ Lihkchamu zirtumeem. Salmu jumtus iſſauz, ſkaidu ſaſahgē un gabaloſ wed projam. Kà neka tur faliks, fanaglos, iſlahpis . . . Balkus apſihmē numureem, trihpām, kruſteem. Kà neka tur ſakraus . . . iſtiks.

Robeschneeka dehli jauz noſt tehwu zeltas mahjas. Balkem kraſchlot un ſemē weſotees, leekas, ſalihgojas wiſſ ſemes pamats ſem kahjam. Sawads, neparastas darbs! Sawadas, neparastas domas strahwo pa ſmadſenem. Zelas kà wilni juhrā, weſas zits pehz zita. . . zits pehz zita ſaſchkiſt pret to paſchu kahpu kraſta.

Robeschneeka dehli jauz noſt tehwu zeltas mahjas. Tehws ſtahw nomalus pret ſehtu atſwehlees. Winam kruhtis wairs lahgā nepanes puteklus . . . Stahw pret ſehtu atſwehlees un ſkatas. Kà weegli zits pehz zita noweļas pelekee balki! Kà mironi guł wiſſ blakus, un rinda pamasam paleek leelaka. Bet mahja plot arweenu ſemaka, arweenu ſemaka. Drihs wiſſ buhs noſt, paliks tikai akmena pamats. Pamats tomehr paliks! . . . Nè — pawahara uhdexi iſſauks ari to, un kaſ tad wehl atlikſ, to noahrdis un ſakraus gubā mescha ſehjeji. Balkis uſ balka, akmenis uſ akmena te netaps atſtahts. Weetu nepaſihs, kur reiſ ſtahweja Robeschneeka mahjas.

Slepenas ſchaufmas rehgojas Robeschneeka ſkatōs. Kapehz

ſchis bresmigais Deewa ſods pahr wina un Robeschnekeem? Tuhkſtoſch reiſchu wiſch pahrmeklejis ſawu dſihwi no weena gala lihds otram. Sawas dwehſeles ſlepenekaſajōs dſilumōs wiſch no- kahpis, bet now warejis atraſt tik leelas wainas. Sirds rauſtas, ſauz pehz ſchehlaſtibas un ſpehka. Bet now aiſdenama ne iſkleedejama grehzigā jaufma, ka Deewa ir netaiſns pret wina. Tuhkſtoſch reiſchu wiſch ſew ſazijis: Wina zeli now muhſu zeli . . . bet ſhee wahrdi paleek tukſha ſkana wina aufis.

Zaur paſcha dehleem Deewa wina ſoda. Wiſch mana ſlepenu preeku tajā noteiktajā neſteidſibā, ar kahdu dehli nogahſch balki pehz balka, atplehſch dehli pehz dehla. Ar kahdām mokām un ſweedreem tas wiſs gahdats un zelts! Kā debeſu ſwehtiba ſatureja ſchis pelekas, weenaldſigā ſeenas! Leekas, lihdi tam zelta un iſauguſe wina paſcha dſihwe . . . waj atkal neſabruks lihds ar tam? Naglaſ ſmilkt, rautas laukā no ſwekaina, ſazezejuſcha koka. Ap zaurumu paleek ſarkani ruhſas plankumi, kā ſarezejuſchas aſinis pee ſwaiga eewainojuſa. Robeschneekam leekas ka ſchis ſihkſtas naglaſ zita pehz zitas teef wilkas no wina ſirds. . . aſiniſ lehni lahſo no eewainojuſa, ſmagi lahſo un ar degoſchām ſahpēm atſitas nerwu ſihkakajās zihpſlinās.

Pahrbaudiſums . . . ruhgts pahrbaudiſums. Dehli — tit eroziſ ta Wiſwarenā rokār. Un tomehr wiſch jaufch kā launu preeku wina darbā. Tomehr ſlepenibā grauſhas naids pret teem — dſiſch, neapkluſinams eenaidſ rahmi kwehlo kā oſola ogles ſem pelneem. Pret paſcha behrneem . . . ſawu meeſu un aſini! . . . Sirds ſauz pehz ſchehlaſtibas un ſpehka — iſbehgt no jauna grehka, leelaka un ſchauſmigaka par wiſeem.

Neiſbehgs . . . Kā nejauks ſwehrs atkairgteeem ſobeem, grehks gul preekſch durwim un iſſteepi ſawus lihkos nagus pehz wina . . . Robeschneekam rokas ſawekas duhres. Skati dſelas pret teem, kas tikko ſaredſami, lauſdami, poſtidami kustas beeſajā putekli mahkonī. Wiſch klujas ſevi. Waj wehl pret ko zitu ſpihtibā neſleenas wina moziſais, kahjām mihditais ziſwezigaſis iſniſums? Saltas ſchalkas ſreen pahr wiſeem kauleem. Pa brihſcham winam prahti apjuhk, preekſch azim paleek tumſchs . . . Leekas, ſche darbojas ziti ſpehki, warenaki par teem, uſ kureem wiſch bij zehlis ſawu dſihwi kā uſ akmens pamota. Seme iſſlihd ſem kahjām, wiſch nejuht nekahda atbalsta aij ſewis . . .

Tee ir tikai azumirkli, ihſi neſapraſchanas, ſchaubu un iſmi- ſuma azumirkli. Pamaham wina kahjas atkal ſatauſta zeetu

klini. Un atkal wiñjch stahw droñchi un nekustinamis ſaiwā tehwu tehwu tizibā, pañemibā un gatawibā nest ſaru kriftu lihds galam. Gataws ſpihtet wahjumam un welta kahrdinajumeem. Kā putns pahrlauſteem ſpahrneem, domas atgreeshas no tahlajeem gaija zeleem un atkal lihp pee ſemes. Robeschneeks atkal gudro tik, kā eerihkoſees, kā dſihwos, kā strahdās jaunajās mahjās. Bet rihtōs zeldamees, waſarōs guldamees, ilgi stahw pee gultas uſ zeleem.

Zauru ſeemu Robeschneeki wedas. Uſnakh ſawaſara ſchēih-dona, un wehl naw galā. Salauſtās ragawas noleek pee ma-laš, juhd̄s ratus. Dubleem peeliuſchās rumbas dobji kauz. No-wahrguſchi, nowahjojuſchi pañchi breen lihds zeleem. Groſchu lih-kumu ap galwu apmetuſchi, palihds wilkt, aſi ſabreeduſchām pah-tagām kāpa nodſihtos ſirgus, lahdās klužu, ſakosteem ſobeemi. Robeschneeki lihži plauſt peenenes arumōs, pumpuri breest un plihiſt puñchu, pirmā dſeguſe ſchuhpojas egles galā. Bet zilweki druhmi, ſewi noſlehpuſchees. Wineem naw azu ne auſu preefch ſawaſara jaufkumeem.

Tikai weenu ſwehtdeenas rihtu pehz pahtareem Robeschneeks gaiſchu ſeu paleek ſehdot pee aijwehrtām grahmataṁ. Kad Zah-nis iſgahjis, pеebifsta mahtei ar elkonī.

„Baldees Deewam!“ wiñjch laimigi patſchukſt. „Schodeeu . . .“

„Schodeen . . . Baldees Deewam!“ mahte attſchukſt. Winas nowahjojuſchi ſeu aplido laimigs ſmaids.

„Labi, kā tā,“ Robeschneeks ſaka. „Man kā akmenis no-welas no ſirds.“

„Man ar,“ mahte apleezina. „Deews palihdses, un wiñjch nahks pee prahta.“

„Schodeen . . .“ Robeschneeks noſchukſt ſem ſewis un leegā laimibā aijwer azis kā winejōs laikōs, kad wehl bij meers, ſa-tiziba, Deewa vijaſhana un ſwehtiba.

Schodeen Gailenu Setiku peelaula dſimtmahju ſaimneekam Podneeku Wilim . . .

Mahrtiñch djer kahjas — frogā. Djer un trafo, lihds nemana ſakriht ſem ſehdekleem, ziteem dſehrakeem ſem kahjam, un aijmeeg. Uſmostas rihtā agri, kad wiñi wehl guł, iſgrahbsta wiñas kabatas, wiñu naudu ſaber uſ krodfineeka galda un kluſinam iſmanas laukā. Meschā pee upites nogehrbjas, ilgi maſga-

jas ledaini wehsajā uhdenī un newar nomasgatess tihrs. Mahjās ūameklē mašo jalo wanninu un pee akas mašgajas atkal. Winam leekas, ka lipigs netihrumis pahrklaħħijs wiċċu wina meeju. Ur nejjafakmu reebumu wiċċu ġħo netihru mu fujuh dweħżejjel.

Lihds ar reebumu pamostas d'silġi kauks par wiċċu nespēku. Nejspēk tas iħsti naw, bet taħds fmags glehwums, kaw ismijuma briħxhōs pahrmahz għribu un aktal u jaġi instintiwi, paxxidinoxha un neisprotamai teekxmei. Leekas, kahds neatla idig i-welt aix rokas ġanehmis un auffi tħu kifla glaimigi un wilinoxha. Ked burrwiba tas pahru nien winna, un jaistitee lożekki nespēj pretoes.

Tehw sstaigà notahlem, reiżem sem ġewis eeklepojas. Wiċċu newar ta' meerigi laut deħla dweħżejlei aiseet paġu ħanā. Schi leekka meefas tħriġa winam palaikam bijuji pretiga. Ta' winam leekas kaw dweħżejles netihribas simbols. Pehż tam, kad Setina ġalau lata ar Podnekk, dużmas pret Mahrtianu wiċċa ta' kaw peerimuxxhas. Wiċċu fahk atkal fo zeret. Tapeħż klahtpreenahżiż, runnà rahmi, garam luuħodamees.

„Waj tee, deħls, tee jaunee zeli, kuruś tu ej? Pa teem neweens tħallu naw tizis. Apsmekku, kaunu ġafraħi pats u ġawu galwu.“

Mahrtianu ġar flapjeem pirksteem bierx weenu aži, ar otru ilgi skatas teħwā. Ari wina skata ġħajja azumirkli nereds spih-tibu, ne naida. Ked kahdu noxlehpumu ispratu ja skumja weenall-diski aapehno wiċċa fejn.

„Naw mana waina, teħw.“

„Naw tawa? . . . Deewa ġods? nelajme? . . . Kahr-dinashanas ujeet katram, bet tu ar wiċċem spēkkeem turees wiċċam preti.“

„Man now spēkka.“

„Neweenam naw spēkka, ja wiċċu to nedabu no Deewa. Deewa wahrdōs ir spēkks atturettes preti wiċċam launumani. Tizi Deewa wahrdam, tad nekahda kahr-dinashanas newar es-teni pahrspējt.“

„Tam wahrdam es tizi, bet wiċċu man aktnej heidħamo: uxtiżi b'lu ġew un jaaveem spēkkeem.“

„Kurju waħrds? . . . Staħw rakstits: rijeji un plihtet-taji debejju walstibu neemantos.“

Mahrtianu parausta pleżus.

„Nebuhš mana waina. — Stahw rakstits: tehwu grehki top peemekleti pee behrneem lihds tresham un zeturtam augumam.“

Tehws brihdi dselas ſaweeem ſkateem Mahrtiua ſejā.

„Tehwu . . . grehki . . . ſtam tew tee?“

„Taws tehwa tehws bij uſraugs muſchias degwiſna dedſinatavā. Taws tehws mirſtot wehl luhdsis malku degwiſna. Tu pats jaunibā kahjām pirkſtus apſaldejis . . .“

Tehws ſkatas, kā ſahzis. Sarkanas ſchwihtras teek redſamas uſ peeres wirs azim. Taifniba, ko Mahrtiuiſch ſaka. Dſili nezeenigs, ſaimojoſchs wina atgahdinajums. Bet kapehz? Ko wiſch grib? Smadſenes welti mokas iſpraſt dehla nodomu.

„Waj tad brihnūms,“ Mahrtiuiſch gurdeni turpina, „ja ari dehla dehls dſehrajs. Tehwu grehki top peemekleti, tas pateeſs wahrds.“

Tehws wehl brihdi domā, tad paſkata galwu.

„Mana galwa par wezu preeſch tawas jaunās gudribas. Bet tik dauds es redſu: tu ſagroſi rakſtus. Grehka nebaidees, ja tikai vari iſgreest ſew par labu.“

„Sew par labu!“ Mahrtiuiſch ſkumji pawihpjna. „Par launu, tehw. Tu gaidi dſehrajam ſodu wiņpaſauļe, man galvā jau tagad deg elles karſtums. Dſehruma netihrums lihp pee manas meejas, maſgajos un newaru nomasgatees tihrs. Es eſmu kā uſ nahvi noteeſats, kas tihko iſbehgt ſawam ſodam, bet deſmit kēhdēm ſaiſtits plōk pee ſemes.“

„Wiſi mehs eſam par ſaweeem grehkeem noteefati. Zetumneeki, ja muhju Peſtitajs muhs neatſwabina. Apkamp wiņa kahjas — — —“

„Mani neweens newar atpeſtit!“ Mahrtiuiſch it kā eekauzas, ſaſchaudſ rokas duhrēs. „Dſirdi, tehw: neweens . . . neweens . . . neweens!“ Un neklauſidamees, ko tehw ſwehl runā, wiſch eet projam.

Tehws, kā luhgjchanā ſanemtām rokām, noſkatas wiņam pakal. Aſkal pehz ilga laika wiſch juht ſchehlu mu par ſawu nelaimigo, nomaldijuſchos dehlu. Aſkal war luhtg par wiņa paſjudinato dwehſeli.

Bet pehzpuſdeenā abi ſaſreenas aſkal. No jauna kwehlo naids. Melna plaifa no jauna atveras ſtarp wineem.

Lodeen ſahka jaukt nost wehl weenigo atlikuſcho dſihrwojamo mahju. No rihta ſanahkuſchi, jau riſkojas muſchias zilweki.

Ahrda nost akmena pamatus, nogahsch dsihwojamās mahjas skurstenus, issauz krahnes. Aku aiser, fokus apzehrt . . . Ar smeekleem, ar trokni, flinkojot teek noahrdits un išpositis, ko Robeschneeku dsimta paaudsi pehz paaudses zehla aishguhdamās, kliji, tulsnainam rokam, ſweedros masgatu muguru. Ar smeekleem un ſobgalibam palihds Robeschneekeem peekraut weſumus.

Robeschneeki, azis noduhruſchi, laiſch wiſu pahr galwu. Tikai Mahrtiſch ſlepus wehro muſchas gahjeju ſejas. No tam rehgojas ſauns, dſihwneezjeks preeks. Neveena ſajuhta tahdeem zilwekeem naw tik ſalda, ka preeks par otra nelaimi. No Robeschneeku mahjveetas poſta un drupu ainas deſmit azu pahri dſer ka iſſlahpis zelineeks no wehſa Strauta. Mahrtiſch nodur ſawejas ſemu, ſemu. Wiau apaem ſweloschs ſauns — par ſcheem zilwekeem. Bilwei . . . tee drihsak kufoni, kas tihko tik weens otram kumofu iſraut no mutes. Neattihſtita kufoni ſuga, kam preeks, ja ari zitam mute tulcha . . .

Meschmalā kahrpas muſchas melai, aijjuhgti mihiſtös, waſejds ratös. Tajoſ atbrauza muſchfunga behrni, paluhkotees, ka iſſkatas, kad jauz nost mahjas. Tatſchu naw neka peewilziga ſhajas drupu un grifchu kaudſes. Wehſich greeſch gaiſa puteklus un ſmaſu no wehl neiſſchuwūſcheem kuhts mehſleem. Saraukteem deguneem aifgahja un nu barā ſkraida pa meschmalu kraigadami un palaiſdites pluhkdamı.

Behrneem lihdsi guvernante un behrnu meita. Ta — Robeschneeka meita Lina. Trejchais gads, ka wiſa pee muſchfungeem. Tschetruſ rublus mehnest pelna, no teem diwus katraiſ atdod tehwam. Tehws doma, ka waretu trihs . . . meiteeſcha zilwekam jau rublis mehnest par daudſ. Bet lai nu buhtu rublis . . .

Tagad winam ar Linu ſewiſchki noluſki. Kad muſchas laudis ateet, wiſch reiſu reiſem ſtahjas, noklepojas, ſkatas, kur paſpihd un noſuhd aij kruhmeem Linas baltā zepure ar dſeltenam pučem. Zepure . . . ka neſin kahdam fungu behrnam . . . Pretigi ſkatitees. Jaiſrunajas. Pirmia nepaguwa. Mahrtiſch, redſeja, gan runajas. Un mahte ar. Robeschneeks paluhkojas pehz mahtes, kas naſki peewahz wehl atlitiſchos trauklus un zitus ſikumus. Pamahj wiſai ar roku.

„Tifi runajuse?” wiſch praſa.

„Netiku . . .” mahte drujsku ſamulſt. „Es ta domaju, newajadſetu runat . . .”

„Newajadsetu! Kapehž newajadsetu?“

"Tāpat. Wina tahda sīhka, wahriga, no sīmaga darba pa-wisam atraduse . . ."

„Gari mati, ihfs padoms,” tehws wiku rupji pahrtrauz. „Ja wajadfigs, zilwekam japeerod pee wiſa. Mehs eſam darba zilweiſi, no ſmaguma nedrihſtami baiditees. Weeglums darba zilwekam ir par ſamaitaſchanu. Zepures, bantes, zakas . . . tpi! Reebjas ſtatitees!”

"Jaunem žilwekeem prahs stahw us tahdām leetām . . ." mahte nedrofschi eeminas.

„Us flinkoschanu, us neleetibam wiineem stahw prahs!“ tehws atkal pahrtrauz. „Ta welna lepniba tagad kā ruhſa pahrnehmuſe wiſu paſauli . . . Linai janahk pee mums. Bes trefchā ſirga un leeka meiteefcha mehs jaunajā weetā tā kā tā neiftifam.“

„Deens dos, Mahrtiensch apprezees . . .“

"Nu diwu leeku zilweku ar nebuhs par dauds. Tur, zelmös darba gan. Pats paleeku wezs, fimagee darbi man wairs naw pa spehkam. Man buhtu laiks dotees pee meera. Lai strahdà behrni."

„Man mar kahja paleek pawisam stihva — nemas palozit.
Wakarnakt newareju aismigt: sahp . . .“

„Nu — taws darbs wairak tik tahda patekashana. Gruhtuma tur tikpat kā nemas. Lina warēs eet laukā . . . Tu man neaisslahwi to ūku!“ wiñsch duñmās welk zaur sobeem. „Lai radinas strahdat. Ko tad? — par palaidni gribes muhschu nobislihwot.“

Winkl strauji mahj Linai, kas isnahkuše eglu stuhrī. Pats, klepodams, steigshus eet preti.

Stingri, ūodoschi wiñsch luhkojas meitā. Nē — pehz valaidnes wina isskatas. Salmu zepure ar rosa lento un dseltenām pukēm, balta muñlina bluhse ihsām peedurknēm un ūchidrām strihpām, kur zauri ūpihd plikas meejas bahlganums . . . masz, ūpizēm apšuhts preekhautiñsch, baltas sekes, dseltenas kurpes . . . Un pukots saules fargs ar ūpihdoschu turetawu! Seja balta, rokas masas un miñkstas kā fungu behrnam. Nē . . . reebjas ūstaties . . . Schis ūwaigās meejas iskoptais ūmalkums un ūkai-stums wiñam leekas peedausīgs, neščiklis. Wiñsch nodur azis semē.

„Drihs . . . braukſat mahjâ?“ wiſſch präſa, wahrdus grahbſtūdams.

„Tuhlia,” Lina atbild, skatas atpakaļ uz mescha stuhri.
„Skoti jau kahpj rātōs.”

„Preilenes —“ tehws issabo. „Tu . . . nekehstees raiôs.“
„Kur tad?“ Lina fameegtiäm azim fmaida.

„Kutscheeram blaikus tawa weeta . . .“ Tehws newikus pa-
zel azis, faraujas kà eedselts. „Rahda tu isslatees! Kas tas par
drehbem!“

„Kas wainas?“ Lina pahrlaisch azis pahr sawu apgehrbu.

„Waj tas ir peedurknes? Tpi! Kà tew naw fauna tahdai
pusplikai eet pee zilwekeem.“

Ar labas rokas plauktu Lina glauda kreisä failo stilbu, kur
us weegla sahrtuma mirds mihkstas fudraba puhsinas. Smaida,
un fmaida redsama salda tihksma paschais par sawu jaunibu un
skaisumu, par fiktas ahdas sihda mihkstumu.

„Tagad tahda mode,“ wina pasmejas.

„Mode!“ tehws eebrehzas. „Semneekta meitas mode ir ti-
kums, bruhni nodeguše ūja, tulsnainas rokas . . . Schitahda
dsihwe tem nepeeder. Bes darba zilweks nododas blehnâin. Behr-
nus pesskatit — waj tas leela zilweka amats . . . Mehs ar mahti
norunojäm: nu tew janahk pee mums.“

„Prahtâ nenahk,“ Lina atsaka kluß, bet zeeti un spilhtigi no-
dur azis semē.

„Kà . . . ko teizi?“ tehws leekas nedjsirdejis.

„Prahtâ nenahk — teizu. „Deesgan esmu rijuse ltos rijas
puteklus. Man naw wajadsigs . . .“

„Tew naw wajadsigs, bet mums muhfu dsimtai.“

„Rahda dala man gar muhfu dsimtu. Ko wina man de-
wuse, ko dos. No tas paschas masas algas plehfat man nost.
Un kur tad nu ir? Te — schajâ dublu lihzi, schajâs gruschu
gubâs wiß sagruhsts — ne jums kas, ne man . . . Nè, tehw.
Par to labak nedomâ. Muischâ man tuhksostsch reis labak, nela
pee jums bij. Es gribu weeglak padishvot.“

„Ja: tu gribi dsihvot par leelmahti, un mehs? Kà mehs
Lui isteekam? Bes diweem leekeem zilwekeem newareš. Ja ari
Mahrtinsk prezas — abâm ar wedeklu darba peetiks.“

Lina spilhtigi sawell luhpas.

„Behrkat sîrgus, meklejat wedeklas ar naudu un stipram ro-
fam . . . Paschi ejat kà wehrgi, zitus nodsenat lihds nahwei —
wiſu to sawa zelmu gabala deht. Kas tad tas ir par elku, kam
wiſu upuret? — Man weena alga . . . kausich taklus aplauschat.
Bet mani leekat meerâ. Isteekat bes manis tà, kà es bes jums
isteeku.“

Wina apsweesħas, pirkstui galos weegli zebdāmās, faules fargu fchuhpodama steidsas atpakal us meschmalu. Dur muisch-tunga behrni, ratos salahpuschi, sauz wiċċu, weħzina ze purem im lataxinem. Lina auro teem preti, ka wiċċi mesħas triħż. Gefeħħtas ratas. Nopliħkx paħħaga. Lakotee riteni nosib pa egħlu starpam.

Robeschneeks, swelosħħas du smās, nahk atpakat.

„Tu . . .“ wiñx, garamejot, riħstidamees uffanu Mahrtinam. „Ta tawa gudriba. Tu efti winnu samahzijs.“

„Es . . .“ Mahrtinħx meerigti atbild. „Bet wina pate ar jau deesgan gudra.“

„Nu . . . Es gribu redset, zik tahlu wina no kluhs ar jaġu gudribu. Kunna jau wiċċadi — warbuht taħbiha ari ir. Godiġs meiteetis nees ta’ ahkstitees. Zik tahlu . . . es gribu redset!“

„Ko tu waril! Katram jareds paščam. Lina leels zilwex, lai fina pate . . .“

„Es gribu redset . . . es gribu . . .“ tehws, neattapdamees, fleeds Mahrtinam pakat.

Deħli ajsbrauz. Nopakalus teem klibo mahte ar traufu un żitu fihku leetu naštū mugurā. Robeschneeks peekluhp fawam firgam. Sarauj, ar grošu lihkumu u sgħaż-żebi us kaulainas muguras. Riteni ġmagi welas pa d'si ki isbrauktam grambàm. Rumbas druhmi gaudio.

Meschmalā eewas plaukst, no arunieem peenenu ażtixas flas-tas, waj jau nenahk araja nesħehligais lemeti. Ustalnā, kur zeffixx eeleż-żas retajjas eglés, Robeschneeks apstahjas. Wifū laiku turejjas, bet nu tomehr apgħeesħas, atskatas.

Palejja wehl rehgojas d'siħwo jamās mahjas pusno jaufktais ap-żirknis. Akas stabs bes windas, ka kaulains rahditaja pirkstis steepjas pret debefi . . . Ahbeldahr s-sħna kafst ahi zirwji. Zita peħz zitas ahbeles noleek kippos, pusplaukusħos kromus semé. Sahrti kuhp kippleem, balteem duhmeem — ugħus apriji sarus, kur pawafarōs pinas fahrtbaltas seedu wiċċas, bet rudens kahras farfani augli. Sajkalditee stumburi grehdha — ta leekas l-ħafrauta no isħbalojus scheem fauleem.

Robeschneeks, ka flahpdams, ker peħz el-pas, Katrs pants wina fejja fawlkts ka stiħga, kas truħx-xanai tuwu. Luuħpas kustas bes flanas — wiñx pats neatjehd — fweħtidamas, waj laħbed-damas. Instinktiwa speħka zeltas abas rokas fashnaugħtam duhrēm fl-leenas pret kla jo, postam pamesto mesħa lihx. Noslihx għid u semi un pasleenas atkal.

„Nolahdets . . .“ kà tchuhfskas schaahzeens noſchalz zaur ſa-
toſteem ſobem. Sabeedets, Robeschneeks apraujas, fagurſt, at-
ſlihgſt pret wesumu. Tagad wiſch ſin: ne lahdet — ſwehtit
winam wajadfeja. Swehtit . . . lozit ſawu ſirdi ſem ta Kunga
pahtagas. Ar paſemibu, ne ar lahſteem neſt ſawu kruftru. Kas
ſawu lifteni lahd, lahd to Wihuareno . . .
Wiſt lozekli kluajas druhmà fagurumà. Sirds top ſlahba
no breeſmigà grehka dedſinoſchàs apſinas. Winam ſlabpſt pehz
peedofchanas un atpeſtiſchanas . . . Peedod mms muhſu parah-
duſ — wiſch tchukſt neſſaitamas reiſes, lihds mehle paleek ſtihr a
un luhpas ſalihp.

Wesumam peekehrees, Robeschneeks smagi breen pa dubkeem.

6.

Suhrà darbâ un nemitigâ deewlu hgschanâ paeet pawasara Lihkschanu zirtumâ.

Kà lahtschi, semei peegulufschi, isplehstam kahjäm, semè eezr-stiem nageem, melni zelmi stahw zits pee zita. Katrs spridhis semes ar waru jaatruj winu kspäm. Zauräm deenäm zirwi klauds pret shkstajäm fakném, uguns kuhp saru fahrtös un tschafarku gubâs. Semakâs weetâs fausais truhdajs dñili isdeg. Balti kodi gi duhmi beesâ kahrtâ guk pahr s̄ho postaschu.

Nobeschneeki te zekas agrak, nekâ wezajâs mahjâs, gulet eet tif, kàd jau pilniga tumfa, kàd usnahk migla un sari miklumâ negrib wairs degt. Get melni nokwehpuschi, faulê un uguni nodeguschi. Nomasgatees neatleef laika. Un naw ari uhdena: pagalmâ iškaſchn:tâ dobë gan ſafuhzees drufku bruhna ſchidruma — tas pilns kustoschos, nirboschu muhdschu. Bes reebuma newar us to paſkatitees, noriht — tik aismeegtäm azim. Rihkle no wina kaift, ka weenmehr jaſlepo, masgajotees ahda paleek gluma un lipiga . . .

Dñihwojamâ mahja un kuhits kà nefâ ſaflaſtitas. Stahw kà beedekki zelmaja widû. Bahrejâs uszels pamaſam, pa pawakas brihscheem. Tikai newar ſagaidit to pawakas brihschu. Neatleef pussstunda deenwidû atkrist — ſreedrus no peeres noſlauzit naw walas. Schalkas pahrfreen, pametot azis rinkî apkahrt. Waj trihs zilweku neezigais ſpehts neiffits te kà uhdens pileens karstâ ſmilſchu juhrâ? Waj nesaploſis winus paſchus ſhee melnee, kelpinee lahtschi?

Swehtdeenas rihtös zekas gandrihs tikpat agri, kà darbbeenâs pee darba. Pahtari te diwreis garaki, kà wezajâs mahjâs. Weſelas nodakas no bibeles laſa preeſchâ. Triju dseesmu weetâ dseed peezaſ — daschreis wehl ſesto peedewäm . . .

Zirtumâ wehl manama trehſla ſem duhmeem un miglaja, kàd tehwos jau peenahk pee dibenistabas durwoju walejâ zauruma. Azumirkli ſkatas Zahna pelekâ ſejâ, kâs, noguruma un dſila meega

pilna redsami alſitas pret gultas pagalwi. Tehwam nepatihk tik zeefhs meegs ſwehtas deenas rihtā. Tā war gulet tik tas, kas ſawu Deewu aismirſis. Tas, kas zilweka paſchtaisnibā needomā ſawus nedelas grehkus.

Tehwa beesais rahditaja pirkſta nags dahrdoſchi peefitas ſtenderei.

„Zelees nu dehls pee pahtareem!“ wiſch ſkarbi ſauz. „Saule jau gabala.“

Guletaja ſejā tifko manami parauftas neſkaidra atmoda. Pa- rauftas un aprimſt. Kā mihkſta balta kūpena guletaju ſpeech dſi- laikais, faldaikais rihta meegs. Tehws noklepojas, preeet pee gultas, nowell ſegu no plezeem, pakutina guletaju.

„Waj nu wiſu deenu gulēs! Kauns ſtatitees . . . Duhlin zelees!“

Jahnis pawer azis — leelas, mahofchā meegā un noqurumā neſpodras azis. Uzumirkli tas ir tuſchias, bes dſihmibas, bet tad ſpehji eedegas ihgnums un duſmas. Behrnifchlags, iſtintiws, ne- noſlahpejams ſtaumums ſtaro preti tehwa ſkateem.

Tehws neleekas protam. Apſpeech ſewi ſazehluſchos ſrehto niſnumu, greeſhas atpakaſ.

„Uguni tik wiſas tas grahmatas . . .“ wiſch, iſeedams, niſni nowell zaur ſobeeim. Zaureem wakareem dehd . . . megu kawē. Pee pahtareem ween newar uſzeltees.“

Iſeedams wiſch ar tahdu ſwaru aiffweeſch ahra durwiſ, ka wiſa mahja ſalihgojas, ruhtis notinkſch. Bahri pagalmam eet uſkuhti — ap zelmeem laipodams, ſalnem puhri kahpdams. Pa- kahpijas lihds kuhtsgala luhkai pabahſch galwu, paſkatas. Kuht- augſcha tuſchha — Mahrtina naw. Neveenu ſwehtdeenas rihtu wairs naw. Tehws, labi ſin: Mahrtinfch gul kruhnmala, pee- ſaulitē, alſchna ſaru flehpi ſem galwas, zepuri pahr azim nowilzis.

Sin, un tomehr katu ſwehtdeenas rihtu naht luhkotees. Wiſch to apſinas kā peenahkumu pret Deewu un ſawu ſirdsapſinu. Lai tad naw wiſa waina . . . lai tad leelajā teefas deena no wiſa neprafa atbildeſchanu par dehla paſuduſcho dwehſeli. Wiſch ſawu tehwa peenahkumu ir darijis. Pats wiſch flehpi no ſewis ko — kā ſawadu gandarijuma apſinu, kā tihksni par to, kā Mahrtina dwehſele paſuhd. Tik dſili tas wiſu eewainojis ar ſawu ſpihtibu un beſdeewibu. Ik ſwehtdeenas rihtu bes Mahrtina pee pahtareem atgreeschotees, wiſa azim tehllojas preefchā tas elles moſas, kas ſataiſtas atritejam, Deewa wahrda nizinatajam. Lai

kwehlo! lai deg . . . Pelnits. Sodiba ir taisna. Winsch ne-nahks ar aisluhgščanām Deewa preefščā. Newares nahkt: par dauds leela starpa buhs starp abeem winejā walstibā . . .

Tomehr ſchi apſina ween nespēhj apluſinat wiſu nemeeru. Tas lauſchas kā ſabangota juhra pret mihkſteem kahpu kraſteem. Wilni ſaplof ſmiltis, bes ſpehka ſumſt atpakal. Beſſpehka ſajuhta pamasam aug un pahnem wiſu. Mahrtiu noturet nebij ſpehka... atrahwās. Linu peefpeest uſ paklaufibū . . . naw ſpehka. Behrni aifliliſt katrs uſ ſawu puſt. Dſimtas ſakari truhkſt kā pakulu pa-wedeeni. Wiſe dſihwes fatus un noſihme aiftek kā uhdenis zaur pirkſtu ſtarpkā — ſaturet naw eespehjams, lai ſchnauds kā grib... wiſch negrib atſihtees ſawā nespēhka un poſtā. Wehl ir Jahnis.. Tas neiſrauſees! Tam jaſaleek. Weena dwehſele winam tomehr jaifglehbi no welna nageem, kaſ uſwaredams un wiſu noſoſidams eet paſaulei pahri. Jahnim jaſaleek . . .

Soli newilus paleek ahtrafi. Gандrihs ſkreeſchus wiſch at-greechas iſtabā. Mahte kuhnojas kaltā gar gultu, waidus aif ſakofteem ſobeeem ſlahpedama, ſteigdamās poſchas uſ pahtareem. Tehwam notrihs garā ſirmās ažu ſkropſtes. Get dibena iſtabā.

Jahnis guł, kā pirmia, ſaldi ſmagā rihta meegā. Noka, kā glahſiā aifmifufes, gut uſ kailajām, eekrituſchām kruhtim. Schaurā ſega noſlihdejuſt no melnajām kahjām — ap tam ſihp iſſalkuſchhas muſchhas. Winsch nejuht neka, itneka.

„Lai nu taſ puika wehl druſku paguikas . . .“ no preefſch-iſtabas atſkan mahtes bailigā, iſchukſtoschā bals.

Tehws jau ſee gultas. Un tajā azumirkli, kad wiſch no-leezas, guletaja ſejā paplaulſt weegls ſarnau ſmaids. Pamirds un noſfeest, kā tahlſch atſpihdums rahmā rudens naſti. Tehws ſaraujas kā eedſelts. Ne Jahnis ſmaida, bet launois wiſa ſejā. Dehla dwehſeli ſagrabiſis, airgojas tehwam preti . . . Tehws norauj ſegu, aifſweeſch pahr iſiabu.

„Augſchā!“ wiſch brehz. „Wai wiſu deenu guleſ . . . Rauna naw!“

Jahnis pawer un atſal aifwer azis. Ighni noſurd un ſlinki iſſteepjas.

Tehwam ſarkanas ſchwihtras parahdas uſ peeres. Aſlās duſmās wiſch eekeſ kaulaino, zeeto roku Zahna matōs.

Jahnis notrihs wiſpahri augumam, atwer azis, ſpehzigi at-rauj galwu. Ar dobju ſlaudſeemu ta atſitas pret gultas kahjas aſo fanti. Šahkumā Zahna leelajās azis redſams tikai pahrſteiquums

un dsehlitas fahpes. Tad tās peepluhst ašaram, apmiglojas. Nahwigi aiffkarts, apwainote, pasemots, wiſā augumā trihſedams, wiſch lehnāt kahpj no gultas.

„Rauna naw . . .“ tehwis, ifeedams, welf zaur sobeem. Kuſtina pirkstus, krata nost tur peelipuſcho mihiſto matu puhtas.

Mahte jau ſehd pee garā galda, preefchauta ſuhri berſe azis . . .

Pebz laba brihscha ifnahk Jahnis, noſehſtas ſawā weetā. Drufku apmasgatā ſeja winam peleka, kā patulu audeklis. Ujis ſemē nodurtas, ſchods manami trihs. Winam ſalti. Wiſu laiku noſehſch ſewi ſamilzees, ſobus ſakodis, muti neatwer wačā.

Tehws mahte dseed diwi ween. Mahtei pa laikam ſlikta bals — meldija ſkan ſterdamās, mesdamās, weetām pawifam aplam. Bet tehwis ſchoriht neklauſas. Ar ſawadu, fanatiſku niſnumu wiſch kā iſſlachpis dſer no dſeeſmu grahmatas, no ſprediku grahmatas, no bibeles. Wina ſkarbā, ſpraktoſchā bals pilda wiſu iſtabu, teezaſ wiſu apnemt, wiſam zauri ſpeeftees, wiſu peepildit. Iſſprauzas zauri walejām balku ſchērbām, lihgo pa miglu pahri zelmajam . . . Wiſch tagad juhtas preeſteris un praveetis, ko klaufas dſihwā un nedſihwā radiba. Wiſu apnemt, peepildit, aifraut, faſildit . . .

Bet Jahnim falſt . . . Iſtabā grihdas wehl naw. Baſas kahjas lihp pee auſtās, mitrās, viča melnās ſemes. Wehſums no tureenes ſpeechas wiſeem kauleem zauri. Un eekſchā falſt, breeſmigi falſt.

Galwai weenā puſe ahda ſuhrt, kā ſihkām adatām baſtitā. Otrā — rahmi neatlaidigi fahp. Winu, dewiwpadſmit gadus wezu . . . rauſtit aif mateem kā gana puiku . . . Nesin kō wiſch labak atkautu, nekā ſawa leela zilweka teeſbu un goda aiffahrumu. To wiſch tehwam nepeedos — nekad! Pamet ihſu mirkli. Pee tehwis ſpurainajiem pirkſteem wehl lihp pa mihiſtam, dſeltenam matam . . . Šakosch ſobus wehl zeefchal, nowehrſchas, bet tuhlin atkal ſkatas. Zik winu tur? . . . Winam leekas, ka nepeezeeſchami iſſkaitit, zik wiſa matu peelipuſchi tehwis pirkſteem, ka ſchis ſkatis jaeeſpeech dſili dſili atminā. Weens, diwi . . . ſeſchi, ſeptini, aſtoni . . . kā ar atſobaikām naglām peekal kur dwehſeles ſlepenā dſikumā.

Wehlaf tehwis mahte aifeet uſ baſnizu. Diwipadſmit werstu lihds baſnizai! Braukſhus newar: ſirgi nodiſhti, arklā neet. Un abejeem rateem riteni pagalam. Tehwam ſchodeen iſpildams

bašnizas kalpa usdewums. Un mahtei tad nepeeklahjas valikt mahjās. Lihds kuhtei wina newar bes stahſchanās aiseet, un nu— diwpadſmit werſtes! Wellas kā nabadse uſ nuhjas atſpeeduſes... Zahnis ſlepus noſkatas pakal. Mahti winam wairak ſchehl, neka paſcham fewis. Mahti wiſch mihl.

Tehwu un Mahrtinu nē. Tee latrs dſihwo ſawā ſwefchā paſaulē, un wiſch — weentulis ſtarp teem abeem. Lihds ſchim wiſch tomehr jutās tuwak tehwam neka Mahrtinam. Mahrtiſch winam pahraſ neſaprotams. Bet nekad tas naw pret winu bijis tahds, kā tehwis ſchoriht. Tehws min kahju wirſū wina paſchlepnumam . . . To wiſch nepeedos! Nepeedos! . . . Smagas, neſakarigas domas jauzas wina ſmadſenēs. Tagad tehwos wina nahwigatais eenaidneeks. Wiſur wiſch tagad pabalſtis Mahrtinu lai ari tam nebuhtu taisniba. Wiſch pats atreebſees . . . wiſch iſdomās ko breefmigu. Kā ganu puikam . . . Astoni mati pee pirkſteem! Wiſch eekriht uſ mutes gultā, ar ſobeem eekofchias paſgalvi, raud. Wiſs augums raustas kā krampjōs.

Parasti wiſch ſwehtdeenās mehdī gulet. Meegs leekas tas wiſumihlakais paſaulē. Nekad — ne rihtā, ne wakarā, ne ſtrahdajot, ne pee ehēena wiſch nejuhtas iſgulejees un ſpirgts. Paſkaufi un azu plakſtinōs weenmehr gul ſawads ſmagums. Lozekli glehvi, kahjas un rokas trihs. Strahdat un laſt war ilgi, daudī, bes atpuhtas. Bet lihds ko apstahſees, azis lihp zeet, galwa ſweras uſ leju. Daudſreis leekas, wiſch waretu gulet, gulet . . . weſelu gadu nogulet neehdis, nedſehrīs. Bitām ſwehtdeenām, lihds ko tehwos no mahjām prom, wiſch leekas gulet. Galwu atſpeesch pret gultas aſo malu, lai uſmoſtos, kād noſpeecta fahk fahpet, lai nemtu grahmatu un mahzitos. Bet ſchodeen meegs nenahk. Iſraudajees wiſch pažetas fehdu gultā, atſpeesch rokā ſmagos galwu.

Pretim, preeſchistabas ſtuhrī uſ plauktina, tehwā melnās grahmatas. Tā wiſas ſtahwēja wezajās mahjās, tā te. Weenal-đfigi, druhmi wiſas luhkojas uſ zilweku preekeem un aſarām. Un tomehr walda wiſu dſihwi. Un tomehr wiſa dſihwe tur eeflehgta kā melnā ſohrkā. Tew buhs! — ſkan zeetā, nelokamā pawehle. Un kād eſt peepildiſijs, domā atleekt muguru, atnemt elpu, tad dſird atkal — tew buhs! Un atkal un atkal . . . Un kād domā: nu ir aiffneegts pats beidsamais, nu wiſs ir iſpildits un peepildits, tad eeraugi, kā tas tikai pats fahkums. Dſirdi: nekas naw ſaſneedſams un peepildams, bet zihſtees wajag. Dſirdi: gala naw,

bet tem tomehr jatiz, kā ir. Dzirdi: smilgu tu nespēhji nolekt ar sava pascha spēhku, tomehr kalni tem jahahrzel. Netizibai tu eš radits, un tomehr par to tīkki pasudinats. Rihks tu eš, ahmurs stipra kaleda rokas, un tomehr atbildigs par wisu, kas ar tevi ieek padarits. Grehks ko domā, neleetiba ko dari . . . wisa tawa buhtne, tawa dsimščana un mirščana, taws pirmais un beidzais elpas puhtens ir neleetiba un noseegums . . . Kā briesmīgs murgs mulstīna prahthus. Kā leetuvenis nogulees uš kruhītim. Saule dzirkst pee debesīm, rinki apkahrt dzīhwība ūkan, bet Jahnim vreiesch azim naktis. Kā melnā metala sahrukā winsch dzīrd sawas ūrds dobjos īteenus. Uzkelas kahjās, kā pusakls, rokas pastieepis, īseet preefchīstābā. Nē — winsch negrib gultees melnā metala sahrukā. Winsch mihi fauli, gaismu un dzīhwību. Nowelt, nomiht leetuveni, kas lihds ūchim ūhdīs wina ašinis un naw warejis pēsīstees. Winsch dadas īsmisūchā neprahītgā zīhnā.

Glumas, kā apledojušcas, melnās grahmatas ūlihd no rokām. Smagas, kā purwā mirkuschi almeni. Trihs reises Jahnim jaſtahjas, lihds teek pa durwim. Kahjas lihp pee ūemes, ta tagad karsta — deg. Mugura ūayja, ūweedri pil pa matu galeem.

Grehks . . . grehks . . . grehks . . . ausis dun kā mīsiņgs ūapara ūwans. Lai! winsch atſauzas un ūakosch ūobus, kā noschnirgīst. Tā kā tā — lai dara ko daridams. Ņesin ūats, tur ees, tomehr juht: kahjas ūin ūelu. Zelgalōs ūeezas ūem ūmagas naſtas, meimuro pahri ūaknēm, tomehr ūin ūawu gaitu.

Uš grusdōšcho, ūuhpošcho ūdegu kruhīmalā . . . Tur winsch ihsu ūzumirkli ūchaubas, tad ar ūlehti eemet melnās grahmatas grusdōšcas ūemes ūirksteli ūiruli. Brihdi tās, pa ūusei ūelnu ūahrlēctas, gul meerigi. Tad ūaleezas melnee wahki ar ūisīna pogām. Lehni, ūita pehz ūitas ūaraujas ūeltenas ūahsumotās ūapas, it kā tās no ūapakšcas ūapkīrtu ūeredsams ūirſis. Kā dzīhīws ūustas ūiss ūeltenais ūapiru ūusfulis.

Bet Jahnis weenaldsīgi ateet no ūdegas. Padarits . . . groſsams wairs nam. Winsch ūesajuht wairs ne moku, ne ūmaguma. Galwa ūukša, ūrds ūit rahmi un ūlahbi. Kahjas ūawadi ūetas, kā pehz tam, kad nomesta ūmaga, ilgi ūesta naſta. Mahjās ūahrnahžis, metas gulta. Un naw wehl kahjas eezehlis, kad meegs kā mihiſta, balta ūupena ūinam ūswetas ūirſu.

Winsch noguļ lihds ūusdeenai, ūepakustedamees un ūes ūapnu. Ūezelas drūſtu ūurdens, bet ūkaidru galwu. Ūastatas uš ūukšo ūlauktu preefchīstābas ūtūrī. Klaufas ūewī. Ūirdsapšīna ūlus,

bet kahda pährmaisa ir notikušes. Ais wina nogrimuse naiks ar beesu tumsu, murgeem un ūlahpejofchu twaifu. Äpsinā tehlojas it lä dsirkstoſcha seemas rihta aina: plaschi noſniguschi klajumi, ledus apsegatas upes, ſneega pilni meschi, gludi nobraukti zeli. Wifa paſaule klaja, wifa paſaule waſā. Kruhts leeleem malkeem eefuñz wehſo gaisu, zelas ſwabadi un weegli. Tik ſhki ſchermuli reiſem pährifreen augumam.

Gefahkts . . . Nu wairs palisschana naw. Gara, gara
gaita preefschâ. Winsch domâ tik noopeetni un dsili, kâ wehl ne-
kad naw domajis. Leekas, schajâ ihsgajâ brihdî winsch par desmit
gadeem wezaks palizis.

Pee isdegas nonahjis winsch brihnas. Melnajām grahmatām winsū satrauts wesels fahrtis faru. Apakshā tas fadefsīs lihds ar grahmatām. Palikuschas tikai melnas, satchervelejuschās papira ogles, us kurām wehl war salasit isdeguschu rakstu sīhmes. Winich panem loku, isruschina, fakul ogles par pelneem. Isruschina fahdu noslehpuschos, pusweselu lapu — schwirkstedama uguns peelihp tai un aprij. Isruschina sat-zejušchu mīstina pogu, eejauz to isdeqas pelnōs.

Koku nometis, Jahnis atleezas, apžfatas. Neweenas džih-
wibas tuwu ne tahlu. Balti dužmi zelas no semdegam un grus-
doscheem zelmeem.

Mahrtiāsch nahk no kalna puses zirtumā. Rinkī apfahrt isdedsinātā zelmajā gari salt afni. Tikai winu gabals wehl zeetas sahles zaurauguscheem schagaru fahrteem pahrklahts. Dumbrajōs mirkst sarainas apsuhnojuschas, bebrfahrlu apauguschhas seelstas. Zahfumeem nodedsinati, notihriti, wasaraju apsehti tikai krumfchli un pauguri. Bet ori tee wehl pawisam peleti. Ais ilgā ūausuma tikai reti, wahrgi, farkani afni paguwischi issliktzauri yelnu un pelneem lihdsigas irdenas fahrtai.

Mahrtinsch eedams pasper ar sahbaka purnu. Te wehl grusd — balti duhmi weeglām struhklām steepjas 'pahr nenokopto lahšumu. Te wehl jafehji heidsamee meeschi. Jaunnedet jafehji... bet ſchodeen ſwehtdeena. Gara, nepanefami garlaiziga deena. Wiſa deena wehl preefchā . . . Tagad wehl naw brokastlaiks. Saule ſwehtdeenas rihtōs fawedamās, lehnitinam kahpi. Ja us pusdeenas laifu ſozelſees wehjſch, tad ſapuhitis farkanas leeſmas ſchagaru gubās un ifkaltetōs zikōs, fawehrps gaiſā melnas duhmu grihſtes, tad gaiſs paliks beess no pelefām, nirkboschām plaukām. Knifſchkes, ſprakſchkes un ſchalks . . .

Bet tagad no rihta wehl wifur meers. Mescha aissahrtne
us tihrela puſt manj gowis. Atbalſs aifslīhgo pa meschu. Deenu,
kad wiſſ duhmu un ſmagu ſmirdoschu twaiku pilns, zirtums ir
bes atbalſs.

Netahlu no mahjäm Mahrtiäsch greeschas atpakał. Eet pussihds ahtri, tåpat kà nahza. Bet noluhka naw wina gaitai Winsch flaino garlaizibu nahwedams. Galva un sirds tukſcha. Do- mas un fajuhtas pamostas, aifwehrpjäs — notruhfst, Leemeeg bes atbalss.

Usnahk atpakal us sawa pascha pehdäm. Chrmigi: taifni pa
cho weetu wisch nahza . . . Te jaunnedek jasehj beidsamee
meeschi. Bet schodeen wiſu deenu fwehtdeena. Swehtdeena ir gara
un garlaizinga. Chrmigi . . . Darbdeena reebjas, tihk domat par

ſwehtdeenas meeru, kluſumu un atpuhtu, bet ſwehtdeen atſal
klaino garlaizbu nahwedams, ar nepazeetibū gaida pirmdeenu.

Mahrtinsch nometas kruhmmalā. Papreeſich fehdus, pehz
atlaifhas uſ muguras, ſawij rokas ſem golwas. Wehl agrs.
Sihkā sahle rafas pilna. Mahjās ap ſcho laiku tur pahtarus.
Mahrtinsch væzel galwu. No ſchejeenes neka nedſird. Dahlu . . .
Bet nē . . . Mahrtina ſeja teek gaifcha un ſchirgta no domām,
kas straujā ſchaltē ſaſtas ſmadſenēs. Wünsch atlaifhas atpakaſ,
tibkfmigi iſſteepjas peefaulitē.

Nu juſ laikam wairs netur pahtarus. Grahmatu naw . . .
He, he, he . . . Kas to no Zahna wareja domat! Tak wiſch
ari naw pawifam bes duhſchas. Un ko iſdomajis! Ker uſ reiſes
wiſwahlrigakajā weetā. Bahrdroſchneeks . . . Bet, warbuht,
winam ſrds pamafam peeaugufe tik pilna, ka nebij waldama. War-
buht wiſch tik iſmifumā . . . Weena alga. Ari tas, kas iſmi-
fumā ſahkts, jaturpina. Kad tik turpina . . . kad tik nepagurſt
un nenorimſt un nepaleek meerā. Meerā nepaliks, newares pa-
lik . . .

Drihs pehz brokafſlaika tehws mahte eet uſ baſnizu. Tehws,
baltu laſatinu ap faſku, balti nodrahiſtu laſdas nuhju rokā, zeeu,
neſokamu ſeju kahpj pahr ſaknēm un zineem, neſkatas ne pa labi
ne pa kreift. Neatſkatas uſ mahti, kas klibo gabalinu eepakaſ.
Katrī waibſt winas dſeltenbahlganā ſejā atſtaro aſas ſahyes un
ſagurumu. Lahgu lahgeem apſtahjas, ſagumſt. Teevinā leepas
nuhja ſaleezas un eeleen dſili ſauſā ſemē. Dſihſainās rokas trihs.

Tehws neapſtahjas, neotſkatas. Tomehr ſin, ka mahte pa-
leek arweenu wairak eepakaſ. Wina ſeja paleek arweenu bahrgaka,
ſodofschaka, bet gaita ahtraka. Diwus lahgus wiſch ſauſi, aprauti
eeklepojas.

Peepeschi mahte, ſabijuſēs, apſtahjas. Leels zilweks turpat
kruhmmalā pehſchni iſzelas ſtahwu. Apſartuſchām azim wina
ſkatas, ſkatas, lihds ſahk ſmaidiſt.

„Mahrtin . . . palaidni . . . Tihri nobijos. Ko tu te
guli? Kapehz neej brokafis? Ej . . . blodini ſkapiti.“ Un
uſtraukta ſkatas, kur tehwa augums patlaban ſuhd beesojā alksnojā.

Bet Mahrtinsch ſanem winu aſi abām rokām, pawed, no-
ſehdina uſ zelma.

„Paſehdi, paſehdi.“ wiſch ſaka. Smagās rokas nospeesch
mahtes plezus, wina newar uſzeltees.

„Dehlin . . .“ wina faka pahrmefochi, nemeeriga. „Man jaet . . . Tehws jau gabalā.“

„Lai eet . . . lai wiñsch eet,“ Mahrtiñsch meerina un fmaida „Du tilk pahedbi, atpuhtees.“

„Wai — ko nu puhtisees. Wehl jau nemas naow eets.“ Wina baschigi noraugas us to puhi, kur nosuda tehws.

Mahrtiñsch, par foli preefchā nostahjees, domigi flatas. Smaids nodsis, ſeja rahma un ſtumja.

„Tahdu pafaules gabalu . . .“ wiñsch kluſu runā un pagroſa galwu. „Kahjas tem fahp, azis ſlimas.“

„Fahp . . .“ mahte steigſchus attſchukſt un pamet biklu ſtatuirki apkahrt: waj neßlauſas kahds . . . „Iſgahjuſcho naſt neimas gulet: ifrus krampji rauj, zelgalā deg ka ugüns. Tif pret gaifmu drufzin eefnaudos. Azis no leelzela putekleem un faules pawifam aptumſchojas — migla ween preefchā . . . Par tam azim man behda, kab til pawifam nepaſuhd ſpoſchuminſch.“

„Tem wajadſetu weeglaku, meerigaku dſihwi. Te tu nomozees . . .“

„Darbi wehl nekas . . .“ mahte tſchukſt ar ilgi kluſejufcha zilweka aifgrauitibū. „Bet tas nemeers mani lauj noſt. Sirdi grauſch . . . un tad wiſt lozelli fahp.“

„Ko tu, maht, welti behdajees.“

„Kà es nebehdaſchos. Waj es waru meerigi noſkatitees, kad wiſs nihfſt un eet us poſtu . . . Nu gan jaet. Waj tu, dehlin, redſi: tehws taſhu?“

Mahrtiñsch redſi: tehws jau eet pa nogahſu Podneku kalnā. Sawadā nodomā pawipjna un atkal nolaisch roku us mahtes pleza.

„Tepat . . . wehl naow no kruhmeem iſnahzis. Pagaidis tewi . . . Kà tu domā noeet tahdu gaifa gabalu lihds baſnizai? Pahr pagalmu lahgā nemari pahrmeltees.“

„Jaeet — us baſnizu jaet . . . Pawelkos gabalinu, pafriku us grahwmalas, atpuhtinu kahjas, zelos atkal. Gruht ir: zelgalōs dedſina, azis tumſt . . . Bet jaet, us baſnizu jaet . . . No tas gaitas nedrihſt atrautees. Kas te negrib zeest par ſameem greheleem, tam wina ſaulē nahftees gruhti maffat.“

Mahrtiñsch peerē eewelkas dſikas fahpjū grumbas.

„Ko tad . . . Nu paſaki, ko tu eſti grehkojuſe, kad nu ta mozees?“

„Dehlin . . . Kurfch mehs bes grehka. Iſdeenas grehkojam

dauds un tik fôdibu ween pelnam. Muhšham mehs Wina parahd-neeki — ja Winsch neeedod muhſu parahdus . . .

Mahrtiſch patrata galwu.

„Tu wiſu pehz rakſteem . . . Wiſu paſalrunā. Bet es ſinu: ſirds juht zitahdi, apſina tew zita. Nu paſlauſees pate: apſina tew teiz zitu. Ko tu weenmehr pehz grahmatas. Laij runat ſawai ſirdsbalſti. Jeb waj tem bail? Nebaidees. Kas no pateeſibas bihſtas, paleek melis, lai taifnotos kā gribedams . . . lai trihs reis nedekā eetu baſnizā. Es ſinu, maht, ko tawa ſirds runā. Es teiſchu, ja tew paſchai bail . . .“

Mahte, iſbailēs, peefkaras Mahrtiſch rokai.

„Nesati! Neka neſati . . . Tu weenmehr runā tik brefsmigi. Tehwu kaitini, mani beids noſt . . .“ Atgiiduſes, wina pehſchni zelas kahjās. Gewaidas, ſchluſt atpakuſt un zelas no jauma. „Tehws . . . Waj tu wiſu redſi? Gaida?“

„Tehws jau ſen aif kalna. Lai ſkreen. Tewis es nelaidiſchu. Tew ja paleek mahjās. Tizi, maht, no tameem grehkeem wiſleelakais, ſad tu, ſlims zilweks, tā mozees ſwehtdeenā.“ Neewehrodams mahkes vretoschanos, welk wiſu uſ mahju. „Naħz tik Atgulſtees, atpuhtini ſlimas kahjas. Atgulſtees, ſaki ſawam Deewam: Tu neſodi mani. Tu eedriħkſti buht netaiſns, tapehz newareſti ſodit. Ja Tu mani nowehlejis elles ugumim, kahds ſods tad gaidams teem, kas ſche muhſchu nowalſtijufhees ſlinkām, weſelām meeſām, paħriplnibas atraugās. Un ja Tew patihkams, ſad zilweſi eet baſnizā, kapehz dodi krampjus iſkros, faulu kahpes zelgalōs, puſaklas azis — Tu, kas wiſu vari . . . Mats nenofriht no galwas beſ Tawas ſikas.“

„Iſ mahtes platti eepleħſtām azim raugas ſchaufmas. Wina atiſwabina ſawu triħfotſcho roku no dehla.“

„Nerunā . . . nerunā . . . nerunā . . . Tu eſt beſdeewis. Grahmatas noglabaji . . . Wai, dehls, wai!“

„Es?“ Mahrtiſch iſbriħnejees, noraugas mahtei paſal.

Mahte, durwiſ, atgreeschas.

„Bis te neñhaža. Tu . . . Wai, dehls, wai!“

Mahrtiſch wehl briħdi domā, iħxi eejmejas, ſad ſauz mahtei paſal.

„Es, maht! Lai juhs dabutu paguletees. Lai Jahnim nebuhtu tik agri jaželas . . . He, he, he . . .“

Winsch ilgi ſikus, nepatiħkamus ſimeklus.

Mahrtinsch eżè beidsamo meeschu sejumu.

Tepat blakus Podneekem beidsamais meeschu tħirums, lih-dens, beess fadihdsis gareem, dselestensalganeem aśneem. Robesch-neeki nepaspehja. Augt augs. Seme sem sareem iſtrupejuże miflha, pelneem fajauka, deesgan labi usarta. Bet nenogatawofees. Ushnahks agrinàs fälnas, nosaldes. No tħirela palaikam aqri-leen fälnas. Un meeschi nejeeſch.

Behrais well stahdamees. Saru eżescha sprauffch pa fäknem, reisem aismetas, reisem peegahstas pret zelmu — azu newar no-laist, jausmana, jazilà, japeetur. Kà kanepaju auklas pa wiſu zir-tumu staipas teewas, fihstas eglu fäknas.

Wixxus mahjäm wehrpjas gaifà beeffi balti duhami.

Mahrtinsch aptur Podneku laukmalà, atfahstas uſ zelma. Iſwelk tabakas kahrbinu un papiritti un saritina papirofu. Behrais noleez galwu, fahri pluhž aſo sahli ap zelmu.

Mahrtinsch pihpè un weenalbfigi raugas pahri kalmam. Kas wiram dalas gar brauzeju, kifsch iſlaisch no Podneekem un nosuħd aif kalmu uſ leelzela puſi. Kas dalas gar feetweeti baltà jaſà, ar baltu preeħħautu, kura Podneku iſtabas galà weħzina aibrauzejam ar lakinu, tad lehnam naħf lejā pa eschu starp meeschu lauku un ruidseem. Ta, warbuħt, Podneku jaunà fainnneeze — eet ap-fkatit fawwus laukus. Nu . . . ir ari ko fkatitees. Salſch, kur ween pamet ažiſ. Laikam firðs peld weenà preeħā, kaf ta no kalpa meitas teek par d'simtu mahju fainnneezi. Bet — kas winam tur dalas! Pagreesch muguru uſ to puſi, iſwelk tabakas kahrbinu, saritina, aifkuhpina otru papirofu, djen firgu projam uſ leju.

Ažiſ wiñxch nepazel no ezesħas. Tik usmanigs darbà . . . Uſbrauziſ apgreesch firgu un eet tik lejā. Tik wehl otrreis, laukmalà nofkuwiss, firgu griesdams, nenozeesħas, pasifikas. Podneku Setina . . . Podueelu jaunà fainnneeze sehd uſ grahwmalas, deſmit ſolu taħlu. Kleħpi sapluhktas pukes, bet ažiſ schurp . . .

Kas Mahrtinam dalaš!

Bet apgreesis, tomehr apstahjas.

„Deewos palihds meeschu fehjejam!“ ſtan miſhsta, paſihſtama baſhs. „Wehlu noſawejees — noſals.“

Mahrtinich fahkumā drufku apmulſis. Bet tuhlin atkal fa- nemas. Kas wišam dalaš . . .

„Talzineku gaidijam. Kam nenaži agrak?“

„Sen tafijos, bet neisnahza. Tu ſini: man diwi flimneeki mahjās. Tevi paſinu, domaju: zits tas naw. Bet kapehz tu ne- atnahz? Mehs ar Wili wairak reiſchu norunajam . . . Atnahz.“

„Naw waſas waſatees.“

„Swehtdeen waſas naw! Kaunees Mahrtin! . . . Tà kà atnahz. Tik tuvi faimini eſam — neiffatas. Domás, kà fanih- duſchees.“

Garu ſatu Mahrtinich noraugas Setirā. Pawaſara wehju neappuhſta, faules nenodedſinata, wiſa baltaka, neſa bij agrak. Agrak, faunigà notwihkuma nemana waigu galobs. Sejā ruhpju un besmeega naſchhu ſihmes. Apkahrt azim tikko pamanamas grumbinas. Mahrtinich ſin: tas ſihmes, ko rakſta kaſliba. Sirds ſmagi notrihs. Bet . . . kas wišam dalaš! Kas wišam dalaš... Wiſch tik noraugas kà paſihſtamā, nomiruſchā zilwekā . . .

Bet kas pamirds ſcha miruſchā zilwekā azis? Edegas kà balta dſirſis, nodſeest un eedegas atkal . . . Kas tà dſirſti? Mi- ruſcho azis ir miklaſ un miglaikas. Warbuht maldi . . . Nè, nè! Sirds wišam atkal ſmagi notrihs. Wiſch nowehrfchas, ſkatas garam. Kas wišam dalaš! Kas wišam dalaš gar miru- ſchein . . . Wiſam reebjas miroxi . . .

Wiſch ſarauj groſchus, treez ūrgu lejā. Ezechia ſkrapſch un lehkā ya ſaknem . . .

Tas naw mirona azis. Tà neſkatas mironi. Wiſch do- majas aprazis ſawu Setiru dſiki ſemē, nu reds to dſihwu, kà ſen- deenam. Dſihwu tas brihnischkigais ſpehks, kas wehſmoja wiſas ažu mirdsumā, waigu atfarkumā, kas wiſu fehja pee tas ſiſprat nekā dſelſſ kehdes.

Lejā wiſch aptur. Stahw, ſkatas meſhigajā kruhmajā, klau- ſas ſewi. Moſtas . . . Moſtas, kas bij apgulees — zet galwu, wer azis, iſſtaipa notirpuſchos lozeklus. Dſihwa elpa dſirſas tur, kur wiſs likas miris un dſiki aprakts. Wilkojas, ſtan uu tribz . . ſwan tuhliots ſudraba pulkſtentineem. Smarſcha un reibums, ſahpes un gawiles pluhſt bes mehra, bes jaudas, bes apſinas.

Wiaſch aifmeeds azis, apnem galwu rokām, ſchauuds deniakus.
Sausas, twihkſtoſchās luhpas bes jehgas dwesch: Setin. . .

Trihs deenas Mahrtiſch ežē heidsamo meeschu ſehjumu. Ezeſcha ſtrapſch aif ſatnēm kerdamās. Māſ ſaru wiñai wairs atliezes. Mahrtiſch zilā ezeſchu retak, neka no ſahkuma. Lai luht beigas tā kā tā.

Gar Podneeku laukmalu tek masa meitenite. Tek taisni uſ wiñau, galwu pazechluſe, azis nenogreesufe, rozinu pasteeupufe, paſklupdama. Tā tek behrni, kam kaſ ſwarigſ nefsams. Mahrtiſch paſluhkojas zaur peeri, bet dſen firgu projam. Meitene tek pakat. Mahrtiſch atſlatas un aptur.

„Kas tew, masā?“

Meitene neatbild, kamehr klahpteeſtrehjuſe ſteepi rozinu.

„Onkul — tawa grahmata . . .“

Kā irbulens, meitenes dſeltend galwina aifflihd gar laukmalu. Sarauktu peeri, ſakneebtām luhpām Mahrtiſch paſkatas ſaujā. Nezigs papira gabaliſch, ſili ſinijets, laikam no kahdas burtnizas noplehſts, bet deg Mahrtiām rokā, dſen aſnis ſejā. Stiprais jauneklis falogas kā no ſpehja gruhdeena. Atſehſtas uſ ezeſchias, roku atſleepis, kā meitene pirmia. Setin. . . Schis weens wahrds ſintām atbalſim ſkan aufis. Weena doma pilda wiña ſmadenes, weena apſina pahruehmuse wiſu wiña buhni, weena juhta airbinas paſchā ſihkakajā nerwu zihipſlinā.

Rupjee melnee pirkſti bes jehgas bursa maſo papiritti. Loka un loka un newar atlozit. Un kad atlozits, azs ſahkumā nefareds ſiſko, peleko ſiſmula rafſtu. Un kad fareds, deſmit reiſ iſlaſa diwas negaras rindas, bet neſaprot, it kā burtotu ſweſchu walodu.

Noka ar papiri jau labi ſen kā nokahrufes uſ leju. Tad kā ſibika dſirkſtele uſſchiklas melnā tumſā. Laſtais uſ reiſ teek ſkaidris un ſaprotams:

„Kapehz tu neatnahz? Es tewi ikbeenas gaidu. Atnahz ſchowafar pee muhſu wihtoleem.“

Ne parakſta, ne wahrda wairat. Mahrtiſch ſaburſa papiritti uſ aiffweech pa roku galam. Kapehz wiñch neatnahf . . . Kapehz lai wiñch naht? Kas wiñam dalas gar Setinu! Kas wiñeem dalas weenam gar otru! Schikitti uſ wiſeem laikem, ne-pahrkahnjama plaifa ſtarp wineem . . . Pahrdfiſhwotais, pahrzeeſtais atkal eefahpjas, kā no jauna attruhkuſe weza rehta.

Sahpēs, duſmās un nelabā nojaudā Mahrtiſch treez firgu uſ preekſchu. Ko ta jauna Podneeeze grib no wiña? Kā wiña te

nahk? Podneeku fainneeze . . . appreżeta feewa . . . Bet no-
tluwis atpakał pirmitejā weetā, apstahjas, luhtojas semē. Papi-
rischa naw . . . eeruschinats, aispuhsts . . .

Mahrtinsch opfestsas us ezeschas. Notahrts galwu sehd nn
ikatas semé.

Tehws ar Jahnī zet riju. Patlaban leek festo walnāku. Jahnīs, balkim jahtenisski usfēhdees, eezehrt jaunu paffha robu, wežā, nopusuščā weetā. Tehws stahw us stalascham, leek suhnas eebuhwetā balka reewā. Wehl reis paskatas us to puš, kur stahw Mahrtina sīrgs. Noklepojas.

„Kä no launaga laika stahjees . . .“ wiñsch ihgni wesk zaür
sobeem. „Lihds wakaram tur nebij ko ejet, nu paliks wehl rihtam.
Pee siju willschanas mums palihga nebuhs. Alpgulees, wai . . .“

Jahnis weenalbsigi zehrt. No bruhnà koka sraibas nelez.
Tik sifkas drumfas druhp.

„Sirs neet — nodsihts. Miltu naw ko bsiedit. Jau wa-
kar sahka stahtees.“

Tehws sahl' atkal strahdat. Pa brihtimui paskatas; sīrgs
stahw.

"Stahw un stahw!" tehws eebrehzas. "Ar to welna pihpeshchanu winam aiseet laiks... Paftreen, Tahn, pakleeds lai sahkfustetees."

„Ro es ſtreſchn.“ Jahnis ſpihtigi atteiz un nokahpj no balka.
„Gan jau wiſch pats ſinäs.“

„Redsams, kahda wina sinachana. Es esmu par wezu, es
wairs nespēhju ja juhs negribat strahdat, tad iskuhpēsim. Ispu-
tesim, virms buhstīm eerihkojuschees. Par pirtnekeem, par eebuh-
weescheem aiseestim pee zita.“

„Eebuhweeschi mehs ari tagad esam.“ Jahnis atsaka, lahpj leja pa slihpi peefleetu, robeem isszistu balski.

„Saimneeki efam!“ tehaus atkleeds. „Kas jaimneeka godu neerof zeenit, tam nebz taanishas alaodischa fahrt.“

Sohnis dsehligi naimeig.

„Saimneeka gods, saimneeka gods! Kur tad wiñsch ir? Tawôs eelahpôs, tawâs tulsnainâs rokâs, tawâ postašchas zelmajâ, kas rinkî apkahrt? Met nu nošt, tehw, to leeko lepnibu. Allgadis tu eñi un palifst un . . . mehs ar', famehr te kwehpstam . . . Nomet man fwharpstu.“

Wakarā, tad Martinisch mahjās pahrnahzis rihkojas ap sirgu, tehws staigā aplahrt ween, klepo, taisas runat, bet newar eefahkt.

„Nu . . .“ wināch tomehr beigās eeprašas. „Noezeji?“
„Wehl valika.“ Mahrtiāch newehrigi atbild un aīsgreeschas.
Tehws atkal klepo.

„Kur tā noežes!“ winam us reises spruhk watā, kas pa wižu
pehzpusdeenu fahrahjees. „Sehd tik un vihpo. Tabakā iskwehpina
wairak, nekā nopolna. Laiku nodeedelē . . . Kauna naw: jauni
zilweiķi bet strahdat nevijscho. Prahtis tik pee blehnām un
neleetibām. Wezaku nebihsas, Deewam netiz. Repeemikatees —
stahw rafstits — Deewa wahrdus war saimot uu apsmeet, nina
fwehtās grahmatas kahjām miht, bet Deews pats nekaujas apsmeetees.
Deews nekaujas apsmeetees!“

„Tehw! tehw!“ mahte, aptibtu galwu, fahpjū farauktu seju
ħauz no ištahas preekschas. „Rimstees jel!“

„Kluf tu! Newahwulo!“ tehw atkleeds.

Bet Mahrtiāch neklausas. Newihschigi, islaidigi aiseet, uſ-
kahpjū fuhtsaugſchā ūawā guķu weetā.

Wakarinas paehdis ari Jahnis uskahpjū fuhtsaugſchā. Galwa
duhž no ta, ko tehw pee galda ūarunaja. Us fleegſchā nosehdees
wināch aūn pastalas nost. Mahrtiāch, kā pirmiņ kritis, ar wiſām
drēhbēm gūl us muguras, rokas ūem galwas ūarijis. Nekustoſchi
raugas us weenu weetu zaurumainajā ūkaidu jumtā.

„Kapehz neeji wakariaās?“ Jahnis prasa. Ibhgni aiffwiesch
pa roku galam ūalahpito pastalu un dubklaino, ūastretuſcho autu.

„Kas bij?“ Mahrtiāch prasa.

„Prasa . . . Putraimū putra.“

„Ar peenu?“

„Tauku. Ar aitu taukeem. Peena mas: otrā gows atkal aīſ-
truhkuſe.“

Mahrtiāch pagreeschas wairak us fahneem, tahli nospļaujas.

„Negribas. Utreebusēs man ta putraimū putra ar aitu
taukeem.“

„Man ar. Putra rihtā, putra wakārā. Wižu puswafaru
gālu neefam dabujuſchi paostit. Kā katordsneeki . . .“

Jahnis nolaishč kahjas us trepu pirmās pakabves, atbalsta
elkonus us zetgaleem, galwu atspeesch rokās. Wehderā rausias
aitu tauku atraugas, deguna nelaba ūmata — ūeeblums mahz.
Rokās ūhrst nejen pahrlīhiſchās, apdīſjuſchās tulsnas, mugurā
dur, patruhtē dur . . .

Pahr ūirtuma elknajeem garās ūchwiħtrās noſtepuſchees balti
duhmi. Gaijs pilns gruhtas grusduma ūmakas. Tumt arween

wairak. Taisni pretim, winejā meschmāla leešmo māsa uguntina. Kur tahlumā dobji ūkan zirwis, ūtaknes atſīsdamees . . .

„Te guleſt?“ Mahrtina balſs pehſchhai iſjet Jahnī iſ dſīlām, druhmām domām.

„Ja, Iſtabā ūarſts . . . un bluſas.“

„Dehwā ūtauk?“

„Nelauj. Ramehr ehdām, wiſu laiku nehmās. Pawedīſhot tu mani, ūamaitaſhot, welnam pahrdoſhot . . .“

„Un pahrdoſchu ar,“ Mahrtiņš druhmi jojojas. „Manees ūtis ūe laika ūiſtabu. Klaufi, dehls, tehwam, behds no welna.“

Jahnis iſti paſmejas.

Mahrtiņš apgreeshas ūiſ otreem ūahneem. Warbuht aifmeeg . . .

Brihdi paſehdejis, ari Jahnis ūeezelas ūi gurdeni welkas ū ūauj gulas weetu, klehpi ūauſu mescha ūahlu otrā nospahre. Kuhts ūmaka pilda wiſu telpu. Apaſchā dſird ūomis ūchauftinam. Pa ahru gar ūalejo ūuhku ūaidelejas ūispahri . . . Deltiņas ūührst pahrplihsuſhas tulſnas.

Jahnis gut ūatejām aizm. Aismigt newar. Wehl ūaw apriemees ūehwa ūahſchanās ūabangotais nemeers. Bet mozoſčās ūainas apſinas, †a agrač — ūava. Gurdinoſchu ūefignaziju ūiſč ūairs ūefaujuht. Nr nemeern ur ūchauftmām eet ūahkto ūelu — domās, ūojaudās, ūuzmirkla energijas ūſleſmožumās. Ūlepēni wehro ūemi, ūauſas ūewi, ūaida, ūad ūakrahfees ūehefts, ūas ūagraus drupās ūežās ūafaules ūiſchkeebtos ūamatus, ūad iſ ūajauktā ūaofa ūiſelſees ūauna ūala ūafaule, ūad ūalta ūibetta ūirſiteli ūchēli ūalts ūumju. Wehro Mahrtiņu: ūad ūiaſč ūpers ūroſchu ūoli no ūagadejās ūepaneſamās ūefakidribas ūi ūeenas ūaifmu nn ūpehzigu ūarbibu. ūaida ūi deg ūuſmās ūar to ūilzinaſčands, ūar to ūigurdeno ūehnumu, ūas ūanams ūiſas ūiſhves ūeenmuſigajā ūitmā . . .

„Aismidsis?“ Mahrtina apſpeesta balſs pahrtrauz Jahnā ūomu pluſhdumu.

„Nenahf meegs . . .“

Brihdi ūluſums. War dſirdet, ka Mahrtiņš atgreeshas ūi ūcheem ūahneem.

„Podneku ūetina ūchowakar mani ūaida ūe ūihtoleem . . .“ ūofaka ūi apſpeest, ūegribedams ūefmejas.

„Tā. Kas ūchhai?“ Jahnis ūauj ūonu ūomadams, ūeensaldigi ūowelf.

Mahrtiņš atkal eesmejas. Dušmas, launa nojauda, ruha-
stoschs, plofotchs nemeers dīrdais ihšā, aprautā ūmeeklā.

„Kā tas ir: kad es gribēju — nenahza, nu pate ūkreen
pakał.“

Jahnis pehkschni pazelas, atspeeschas uſ rokas. Ari winam
ſawada jaufma, kā wehſa rihta puhſma pahrſkreen pahri. Galwa
azumirkli paleek ūkaidra.

„Setina tew?“

„Nahk pate, wehſtules ūhta. Swehtdeen lai ejot zeemōs...
Uſ Podneku wihtoleem lai aisejot.“

„Nu aisej! Kapehz tu neej?“ Jahnim leekas, kā no tam
atkarajas ari wina nahkamiba. Sawadi, pirksteem netaustami pa-
wedeeni, ūen wina pee brahka. Schkeetas, abeem wineem kopā
zeltees, kopā grint. Diwi airtetaji laiwanā: katrs ſawā puſē, katrs
pee ſawa aira...“

„Buhtu jaaiſeet . . .“ Mahrtiņš tſchufst. Schajds diwōs
wahrdōs iſſkan ilgas pehz atrisinaſuma un ūkaidribas. Wisu laiku
winšč mahnijs ūwi, iſſlizees weenaldoſigs, aufsts. Bet tomehr no-
nihzis tumſchā, jaufmu pilnā neſinā, nenomahzamā, karſtā twihkſmē.

Nu prahs zenschas atschļetinat, apgaismot, kā juhtas wiſu
laiku wehruſchhas un meſglojuſchhas. Bet pats pinas wina audumā,
kā ūkainis ūrnekla tihkla, rauj ūmalkos pawedeenus, bet cetinas
wehl dīſak. Wiherſtiba un griba ūlīkſt giehwā newaribā. Sal-
das ūahpes kā ūiltis wiſnis apņem wiſus juhteklus.

Jahnis luhkojas, kur winejā noſpahre ūneſinā ūkaidri ūaredſams
brahka augums. Winſč iſſuht wiſu, kā ūnorinā ūta dwehſelē.
Wina azis pamaſam eedegas.

„Kapehz tu neaiſej!“ wiſč duſmās eesauzas. „Wina gaide
tevi, tu guli te un ilgojees pehz wiſas . . .“ Šinu tak: aismirſis
tu wina neſi. Guli tik un ilgojees. Kapehz tu neaiſej?“

„Wiſu laiku puhlos iſprast, kapehz. Gulu kā ūaiftitām rokām
un ūahjām. Mehginu ūeltees un ūrihtu ūemē. Želos un ūrihtu...“

„Bet mani ūauzi par glehwuli . . .“ Jahnis noweli.

„Pats eſmu ūaunaſks, nekā glehwulis.“ Mahrtiņš leelu
laiku aplūſti un pehz runā ūahdamees, atfahrtodams, ūawām do-
mām un ūajuhtām wahrdus mekledams. „Wahrguli, glehwuli
eſam wiſi . . . Žauno ūelu gahjeji! Ko mellejam, kur muhſu
zelſch? . . . Neka neſinām . . . maldamees pa miglu ūu tumſu.
zeltos kā ar wanaga ūahrneem — uſ ūaigsnēm muhſ ūestu ūa
uguns, tās ūeefmas, ūta dīſhwiba, kā ūtagad ūpluht pa wiſu ūaſauli.

Bet muhs ilgām naw spahru, naw spehla. Kā flogs muhs speesch atpakał pee semes tas ūwehtigais mantojums, kas dehstils wehrgu pehznahzeju ašinis . . . Tas, ko mums no masām deenām kala ausis un ūrdi un ūrdsapsinā. Salausti esam no behru deenām. Kropki, kam jawelkas rahpus, kad išwelt krukus no abām padusēm. Wanagi . . . Jauni awoti! . . . Nekem par kaunu, Gailen, bet nelga tu eſt. Eſt un palik! Jauni awoti . . . ha, ha, ha!"

Jahnis uszehlees ūhdus. Brahma ūmeekli winam plehſch ūrdi kā aſeem nageem. Ažis ūwehlo, waigi twihſt uguņis.

„Ko tu ūmejees? Naw ko ūmeetees! . . . Ko tu gaudees un nihſti . . . Nowel to nastu, kas tevi ūpeesch, atleez taisni ložekus, pazel galwu. Ašinis! . . . Ar to aibildinas glehwums, neſpehks un negriba. Negriba — tas tas iſtais eemeſls."

„Gribas naw — tas taisniba." Leekas, Mahrtinsch ūmaida par brahma nejaufcho straujumu.

„Wajag winu radit . . . radit wajag. No neka, kā Deems radija paſauli . . . Bet nē, tem naw jarada. Tew winu jau ir, tikai tu winu nedſirdi, netizi winai. Wezos zilwekus rada un wada winu tehvu tehvu tiziba un griba, jaunee lai nokrata leetuvenus, lai eet bes eemauleem. Kropki tee, kas no masotnes radi-nati tikai ar krukeem ūtigat. Žitu kropku naw. Šweed krukus ūmē, ūper brihwu ūoli! Krihti un zelees! Klauſees ūwi, ej, kur tawas dſinas tevi ūwelf . . ."

Winsch atschluhk atpakał us muguras, ūkosc ūbos.

Bet Mahrtinsch, ūhdus uszehlees, ilgi ūuhkojas pa ūuhku laukā. Neſmaida wairs. Un kad attal ūhak runat, tad dſila, ūwiniga ūopeetniba dſirdās wina balsi.

„Brah! . . . Neſinu, waj tu to pats eſt iſdomajis, waj kur lafijis. Bet man tas atver ažis. Ūisu ūaiku tumſā ūtigajis, es tagad raugos kā ūaules ūposchumā. Es juhtu, manām ilgām aug ūpahri un ūpehks . . . Tas ir pareiſi . . . ta weeniga ūateefiba: muhs nospeesch ūagahtnes leetuvenus, tehvu tehvu mah-tiziba, nekuſtinamās tradizijas, prauli . . . Širnekkā ūihks mums pinas rokās un ūahjās. Wehl augstaka kā ūateefiba ir atſina, kā tikai tai gribai dſihreibas ūpehks, kas aug iſ mums un ar mums ūpecheem. Žik iſdibinat, ūpasih ūawu ūlepenako wehleſchanos, ūawu ūarſtaiko dſinu un eet un eet un ūneatſatitees . . . Neſtatitees ne pa labi, ne pa ūreisti, neweenam neka neprafit, ne Deewa ne welsna ūnebihteess . . . Želtees kā wanagam augſti gaiſū. Ūpahri loi

schkel wehja wilnas, firds lat deg ugumi . . . Es . . . man lee-
kas, es tagad sinu sawu zelu . . . Peedod, Gailen, — tew to-
mehr warbuht taishiba.“

Jahnis dzīrēja pārītā pārītā puksteenus. Vēži azumirķa
fajuhīmas vīnu attal pārītā pārītā wezais, nemeera vīlnais gurde-
numis. Winsch aizver aizis.

Masleet kā kauns paſchām no ſewis. Mahrtinsch tā aifrah-wàs no pahra teizeeneem, kas nebij ne lahgā pahrdomati, ne no-fwehrti. Pats wiſch tikai papusei tiz, tik papusei atminas, ko faziſa. Kunaja ſawa paſcha glehwumu maſkodams. atpakaſt wirſ-damees, brahli preeſchā iſbihdidams. Lai brahlis ſper pirmo ſoli . . . wiſch tuhlin aif ta. Kā bailes mahz . . . Kā melnu beſdibenī mwna tuwu . . . Setina . . . Podneku jaunā fatim-neeze pee wihtoleem gaida Mahrtinu . . . Wina paſcha ſirds wehl naw twihiſke kaſlibu ſarkanā uguñi, het neſkaidra, baiga nojauða pamirds un nodfeest kur apſinas dſilumā. Nodfeest, tik wehſas weeglas trihsas manas wehl ilgi . . .

Mahrtinsch eerunajas atkal — wairak kā sem fewis.

„No ka es lai baidos? Man naw neweena teeñneñcha. Es pats eñmu ñaws kungs . . . Waj es deesgan ilgi neeñmu walbijees, sakodis sobus un zeetis! Bet nu ilgak nè . . . Manis deht, lui ir grehls un welns un elle — es splauju wineem azis! Rehdes ir puschu, es steepju rokas . . . zelos spahrnòs . . .

Te ſpehji aprauj, ſajuhſmas augſtaſā momentā.

„Waj tu dsirdi?“ winsch praſa kluſu, gandrihs bailigi.

Jahnis dsird, bet gut fakosteem sobeem.

9

Swehtdeen, labi pehz pusdeenas, abi eet us Podneefkeem.

Jahnis, jauno apgehrbu ušwilžis, fajuhtas neweikls. Kekla latačinsč nestahw, fwahrkeem peedurknes leekas par ihſam, biftas par ihſam — nonesato sahbaču stulmus war redset ..

Mahrtinsch eet galwu masleet peeschkeebis, fimageem foekem, fmagam domam galwâ, bet sejâ, tiko manams, drudschaini nemee- rigs twihkstoefs fmaids . . .

„Schodeen wihtoli faili,” Mahrtiisch sala, peemeegtam azim
kalna skatidamees. „Wakar tur bij issahrrta wela.”

„Setina kahra,“ Jahnis taiz. „Neredseti balta wela winai. Krekli, palagi — tihrails ſneegs. Mugura fut ſkatotees. Skaita guleſchana uſ tahdeem . . . Apreebees man tas oglu maiffs, kas muqurā.“

„Reebjas.“ Mahrtinsch peektihit, brihti vaseel kluju. Wiss wiham tur lejā reebjas. — „Setina kahra welu? . . . Winai no laita gala balta. Kamehr wehl Gailendöö dsihwoja, nofsatijos: waj tur lakatinisch, preekschautiisch, waj kahjas auts — wiss tihrs, leež waj pee mutes.“ Sawada aisgrahbtiba, tuwa behrniischihai, tuwa asarām, dsirdas wina balsi. Klusu, miykisti wintsch eesmejas.

„Wakar winai ari bij balts preefschauts,” Kahnis stahsta.

"Balts un farkaneem rafsteem?"

„No lejas nemareja faredset. Un balts latatinsch ap galwu.“

„Un ſarf

„Balta.“

„Nu wina tik baltu ween . . . Zaurzpihdigam peedi

Pee Podneekem kahninā stahw wezais saimneeks. Garsch, kaulains, lihku kahju, baltu retu waiga bahrsdu, stahw us rungas atspeedees. Sarkanas ažis mirlisklinadams skatas nahzejōs.

„Skatos, skatos . . .“ winsch, kà weenmeht, runa dselofchi
skanâ balsi. „Basiht newar. Tahds kà Robeschneku Mahrtinsch.“

„Das pats ir,” Mahrtiņš atsauzas.

„Kas tas otrs?”

„Mans jaunakais brahlis.”

„Pirmo reis redžu.” Winsch peebahīš fawu lihko degunu Jahnim gluschi ūlaht. No mutes, kur rehgojas trihs bruhnas sobu drumstalas, nahk nelaba ūmaka. Pohr schodu bes miteschanās steepjas ūekalu ūtīga. Peesit rungu pee ūemes, ūleeds. „Beidzamo zilweku pagastā ūsihstu, tik ūchita neesmu manijis. — Kā tewi ūauz?”

Jahnis reebjumā atraujas, eet projam.

Wezis noſtatas wiaam pafat, noſptaujas.

„Kundſinīš . . . lepns. Biso ween, gan tew paliks asti ūem bluķa. Gan aplausis degunu. Waj weens ween tahds redsets . . . Kurp juhs eedami?”

„Taikni ūchurp.” Mahrtiņš ari parirsas tahlak: wezis ar ūwabado roku wehzinadamees, ker winam ūejā.

„Uj mums? Kas jums te wajadſigs?”

„Neka newajag. Žeemotees naħzām.”

„Swehtdeenā naw nekahda zeemoschanās. Grehls . . . Wilis guļ — iſgahjuſcho nakt tik ap pusnakti pahrwilfās mahjās. Peedſehrees . . . Dser kā lops. Kā tāi pagasta amata tizis, var mahjas buhšanu neleekas finis. Es, kropls zilweks, muhſchu gahju klupdams, taupiju, krahju ūapeiku pee ūapeikas. Nu dehls putina wiſu laukā. Ilgi tā nedſibwos, iſputēs. Mahjās jauna ūewa, buhru ūapeerauga kā nepalaicħas, ūapeewalda . . . Winsch neleekas finis . . .”

Mahrtiņš turas, turas, bet tomehr wiaam i paſpruh ūmeekli.

„Naw ko ūmeetees!” wezis ūleeds. „Waj nesinams, kahdi tagad meiteeschi. Luhko tik, waj newar kām uſkahrtees kālkā. Besfaunas! Ūchita pate muhſejā . . . Ikwakara tup lejā pee ūihtoleem. Ko tur tup — waj tas lahga amats. Neskatees tahdai ūeeschi pafat, tad redſei, kas iſnahks. Tad buhs gan dſiħwe! Jauna ūewa mahjā, bet der neprezetus puishus. Kur prahs, kur padoms! . . . Labi wehl, kā laikā ūiſgahja.”

Mahrtiņš ūmejas.

„Nesmejee! Naw ko ūmeetees! Es neeku nerunaju. Kas ir, to ūku. Ūlehpt neslehpju. Man wiſs iareds, man Deewam jadod atbildeſchanā. Kas redſes, ja es nè . . . Nolahdeti putni! Ūtīgħ, pagani!”

Rungu apgalwu greešdams, nejauki klibodams, iſgreesto kahju
pusloka wilkdams, wiſch steidsas, kur trihs wahrnas lehkä pa ſa-
ſehluſcheem arumeem.

Jahnis or Setiku naht Mahrtinam preti. Winai tas pats
baltais iſrakſtitais preekſchautiſch un balta jaka ar zaurſpihdigam
ſtrihpam. No winas wehſmo ſwaigas wekas un krejmene ſmarſcha.
Winas apgehrba nam it neka leeka, bet ſejā, augumā un kufibas
manama kā leelu ſwehku ſajuhſma un ſwinigums. Mahrtiſch
uſmet winai azis, ſmaids winam nodſeest, ſeja ſatumſt. Tifko pee-
dur ſawejo Setinas rofai, atrauj. Uzis it kā eegrimſt dobulos,
noſlehpjas ajs garajam ſtropſtem. Par dauds ſkaifa, par dauds
tahla, winam neſafneedsama . . .

„Man tahds preeks, ka juhs nahzat.“ Setina ſmaida, wa-
ſirdigi un laimigi ſkatas azis. Ari gaſchā, ſkanigā bals ſteiz ne-
leekuſotu preeku. „Lihds pusdeenai gaidiju, bet tad ſahlu domat,
ka nebuhsat wairs.“ Gaſchajā ſejā parahdas kā mahkonitis no
pirmitejam gruhtam ſundam — parahdas un nodſeest. Saulite
ſmaida atkal. „Pusdeena atdſiſu, ar fo nu juhs meeſoſchu.“

„Waj nu mehs ehſchanas dehl. Mahjās pačhdam . . .
Gribejam tik paluhgt juhſu ſaimneefam ſwahrpstu. Šawejo no-
laufam . . . bet wajadſigs ir . . .“

Mahrtiſch peefarkſt pats par ſcheem naiwajeem, zaurreddſa-
meem meleem, apſtahjas. Rahja negrib zeltees ſleegſnim pahri.

„Nahkat tik iſtabā,“ Setina aizina. „Wili pažeblu, buhs ſa-
gehrbees.“

Ak manamu lepnumu wiha eewada weefus plahajās, bal-
tajās telpās ar gumijas koſeem pee logeom. Kustas ſchirgti un
weikli, plahpa un plahpadama ſmejas. Ne ſihmes naw atlizees no
ſlumjam un nemeera. Jahnis ari peefpeſti, neihſti ſmaida, kautri
luhkojas uſ iſtabas glihlo eekahrtu, kas wiham iſleekas nerediti
gresna. Mahrtiſch azis noduhris grihdā, kluſs, druhiſ ſmih.

Pirmajā iſtabā, balti uſklahtā gultā ar muguru eeſlihpi pret
ſeenu pa puſei ſehd, pa puſei gut aismiguſe Setinas ſlimā mahte.
Trefchajā gaida jaunais ſaimneeks, brangs, ſahrtis zilwets ar
mihkſtu, dſeltenu bahrſdu un ſilāmi ſeeweetes azim. Tas un ſahr-
tas luhpas weenmehr glehwi, kā peetuſuſhas ſmaida, Podneeeks
iſſkatas ſagulejees, masleet ſawahrdfis, melnām netihrumu ſchwih-
trām uſ kafla, gareem, netihrēem nageem. Laipni, gandriſ ar
firſnibu wiſch apſweizina un apſehdina zeemirau.

„Zemojatees nu,” Setina ūmejas. „Man fāmneezes dari-
jhanas.”

Rokas us zēgaleem faltzis, us preefchū noleezees, Podneeks
ſkatas zeemīāds un ūmaida — bet ne par wīau meschonigajām
ſejām, kur faule un lihdumu uguns eeedfsinajuse bruhnus kwehpus.
Smaida aif ūwadas eekſchejas laipnibas un uſtizibas.

Mahrtiņš ūmaida preti. Bet wīa ūmaids ir dſehlīgs, kā
ſmalkās nahtres. Galvā jauzas nemitiga, neskaidra doma.

„Ko wīi abi ūmaida — Setika un wīkas mihrs? Ko tas
Podneeks ūmaida? Wāj wīsch nejausch enaidneku, kas ūwehro-
ſchām azīm gluhn no wīseem ūkateem wīka baltojās istabās, kura
dſeltenajās, aſins ūlahpſtoschās ūobōs ūadrups wīka dſihwe kā ūakal-
tuſe aikſchaa misa? . . . Nē, wīsch juht, zilweks newar nejuſt.
Juht un tomehr ūmaida. Jo nesmaida wīsch, bet paraſcha, ū-
nahkums, eedſimū ūpeelahjības apſina — neschehligais elks, kura
dſelss ūtīnās wīsch mass, newarijs, bes ūwas ūribas, bes lep-
numa, bes naida. . . Nelga. Mahrtiņam pirkſtos rauſtas ūlepe-
nas dſihſlinas. Sagrahbt ūcho ūahrto, mihksto, netihiro ūaklu,
ſchraugt, lai ahda ūeesām ūrunkam leen ūaur pirkstu ūarpām . . .
lai glehwās meega ūilnās azīs ūchauſmīgā atmodā ūſpeechas no
dobuleem, aſīnu, dužmu un naida ūilnas. . .

Wīsch ūpehji norauj aifwehrpuschos domu pawedeenu, no-
wehrſch azīs no Podneeka ūjas, eekſcheji notrihs. Bail paſčam
no ta ūweschā ūpehka, kas dwehſelē moſtas . . . Bet ahreenē naw
mānamās it nekas. Wīsch runā ūeikli, apkehrigi, kaut ari attu-
rigi, no wehſa attahluma. Ūrunajas par ūwahrpstu, par ūeibſamo
ſehju, ūaunakeem notikumeem muſiħā un pagāstā. Tad walodas
aptruhkſt, ūefahkas no jauna, pamaſam nowirſas us Jahnī.

„Tad par ūkolotaju ūriba . . .” Podneeks ūmaida pret Jahnī.
„Naw weegls amats. Tad labak par pagāſtſtrihiweri: ūits eenah-
kums un ūeeka pagāstā ūita.”

„Wīsch us eenahkumeem ūkildauds nerehkinā,” Mahrtiņš
ſaka. „Wīnam ūita dſīka, ūiti noluhki.”

„Krona weeta? . . .” Ar naw ūlitti. Man weens tahlaks
radineeks krona ūkolā, ūee tuhkiſtoscha rubku pelna. Mundeers un
ta. . . Bet ūee ta tomehr netiks, kā ūrihiweris ūeela ūpagāstā.”

Jahnī ar ūeifi ūchis zilweks teek ūashīstams un ūaurre-
dšans, kā ūrdij paleek pretigi. Ūasib atmiņas no ta, ko Mahrtiņš
ſchad un tad par to ūashū ūunajis. Kontrasti rāhdas
spilgtā gaišmā. Ūostas jauna ūeeka pret Mahrtiņu, juhtas tam

tnwaks. Aast sproschana par to, kapehz Setinai ifwakara jaſehd
sem wihtoleem un jagaida.

„Muhſu ſkrihweram diwas dſimtaſ mahjas . . . wiſch, kā
no tahluma, dſird Podneeku runajam.

Wezajam Podneekam naw ko ſchehlotees par dehlu. No ze-
turtā baufchla pahrkahuemeem jaunais Podneeks fwabads. Sawā
dſitakā atſinā un idealōs wiſch tehwam tuwu radneezigs, warbuht
wehl pahraks, lai ari zenſibā un iſturičā paleek aif ta. Te ir zil-
weks, ko ar tſchetrdeſmit gadeem wares zelt par baſnizas pehrmin-
deri. Te ir dſimta, kas reis deembijbas un wezo tikumu zeeni-
ſchanā wares eeneint agraiko Robeschneeku weetū . . .

Genahk Selina, pee plihts tumſchi ſafarkuſe, aizina palau-
nadiſi.

Us ſtihgām apauguschas werandas balti apklahts galds. Bal-
tōs, ſelta pučitem rairobotōs traukōs ſmarcho kafeja. Widū no
ſudraba kluhdſiaām vihts maises kurwitis ar ſwaigu paſchzeptu
baltmaisi. Diwās glahſēs lauku pučes.

Setina fehd wihrām blaſus, apkalpo to un weesus, ſmejas
un jokojas. Podneeks leekas laimigs un lepns. Preelſchihmigs
laulats pahris: bahruſches ihſti naw, pee mahzitaja teeſatees naw
bijuſchi, itnaltis guč weenā galtā. Bet wiaw ſmaidi, laipniba un
laime arweenu paleek ſinamās widuſmehra robeschās, ko noſprau-
duſchi eeradums, tradizija un lauſchu ſpreedums. Straujuma, kas
uſſchlaž kā ſpehzigs paواfara uhdenis, naw. Naw dſirkſteles, kas
balti paſibſni un dſeest, bet ſawu karſtumu atſtahj ilgeem laikeem.
Pahrtiziba, wehſa weenmuſiba, tradizionels rahmums katrā mirklē,
katrā kustibā.

Pa iſtabām, ruhkdams, rungu klaudſinadams, ſtaigā wezois...
Nejauschs tinfchkeens. Mahrtinam preefſchā us galda guč
jaunſudraba karotin, diwōs gabalōs pahrlausta. Diwi bruhni
plankumi ſuhzas baltajā galdautā. Setixa, iſbrihnojuſes, paſek
galwu, paſkatas ſafarkſt wehl wairak. Upmulkuſe peezeſas.

„Pahrluhsa . . .“ wiia peefpeefti ſmejas. „Nekas . . . ne-
las — aisluhuſe bij . . . atneſiſhu zitu.“

Mahrtiſch nekklausas. Neſmihn mairs. Sarauktu peeri
luhkojas us bruhnaieem plankumeem, kas lehnam plehſchas platati.
Kas tas par zilweku — ſchi Setina! Ko wiia domā? Kah-
dōs tihklōs wiaw wilina? . . . Ar wihrū tik laba, rahtna, pade-
wiga. Bet wiaw ſauz, wiſam ſreen paſak. Warbuht rotulojas
tik . . . besdarbibā un garlaizibā meklē kawelli. Warbuht no laika

gala ſpehlejās tik ar wišu. Sobi ſakoshas, ſirds raustas un ūhrst. Dušmas ar karstu ſchalti pahrlejas wiſam augumam. Wiſch iſdser taſt un atgruhsch no ſewis.

Setina eenahk ar jaunu karotīku. Neds, ka Mahrtikam wairs newajag, nolee klatkus ſawejai. Noſehſtas, rahnri ſaleef rokas klehpī.

Spehle kā teatri — Mahrtiſch nodomā.

Kafeju iſdſehrīs Podneeks peezelas, iſeet iſtabā, krawajas pee ſkapja. Krawajas ilgi, beidſot ſapihzis parahdas atkal werandas durwīs.

„Man tur ſkapi bij . . . Neeft iſnehmuse?“ wiſch ruhž.

„Budeli?“

„Man tur ſkapi bij. Nu nam wairs.“

„Kam es wiſu nemſchu. Kad tik naw tehws . . . wakarriht ta kā maniju pee ſkapja . . . Kad tad: wiſch! Wakai mani kleedſa ſahbakus wilts, wiſu pehžpusdeenu guleja kā noſkis.“

Podneekam fahrtā ſeja paleef wehl ſahrtaka.

„Maita . . . Japraſa, lai atdod.“ Wiſch iſeet.

„Schim wairs fo atdot!“ Setina ſmejas, Mahrtikam ſejā ſkatidamas. „Beidſamo pili buhs iſlazis. Traks uſ ſchnabja, bet pirkli nedrihſt — ſhſts uſ beidſamo. Manas tik pee ſkapja un zel Wilim laukā. Peedſeras kā zuhka, pagirās eet ahrdiſamees, kā aplauſtees newar.“

Breeſchā kehrž wezais Podneeks.

„Tu ſhmurguli! Es eenahzu tawās mahjās, waj tu manās? Rauna naw!“

„Ko ta blauij . . .“ dſird jauno puſbalsi meerinam.

Setina ſpeesch preeſchauta ſtuhrī mutei preeſchā. Kapehz wiſa ſlehpjas — Mahrtiſch ihdſigi domā — kapehz wiſa neſmejas walſerdigi, ſlaki? Kapehz wiſai tahda godbijiba pret ſchis mahjas apnikuſcho kahrtibu, pret ſchis ſweſchās gimenes paraſchām un ſello, kuhro meeru?

Wihreſchi apluſt. No preeſchejās iſtabas atſkan mahtes rauduliga, grashigā balsi:

„Seta! Kür tu eſi? Padod kruhſiti!“

„Turpat galwgali ir!“ Setina atſauzas. Wiſas laimigā ſauhſma azumirkli iſtrufe, iſklihduſe kā peenenes puſku galwa no nejaufſhas wehja puſhmas. Balsi ſkan ſkarbi un ihgni.

Brihtiku klufums. Tad ſlimā kehrž atkal.

„Seta, padod uhdeni! . . . Pate ehd, meelojas, man uhdens lahfitti nenoleezas.“

Setina ahtri uszelas. Apnikums lihds kakkam, ihgnuums re-
dsams wiwas fejā un fuſtibās.

„Iſturet newar . . .“ Ujis fameeguse wiwa gurdi atlecz galwu. „Seta nahz, Seta ej — to tif ween dſird zauru deenu...“

Mahrtiſch ar Zahni paleef diwi ween.

Mahrtiſch, kā atmosdamees, pahrwelf roku pahr feju. Tuſtch, tumſchs un ſalts te bes Setinas, kā ehna pahrſrehjis ruhtumis un duſmas. Sen ſenā uguns deg kruhtis, leefmo meeſas wi-
maſakā zihpſlikā. Platām azim wiſch raugas uſ weenu weetu, redi Setinu kā pehdejā azumirſli: drudſchaita nemeera vilnu, no-
ſpestu, nelaimigu. kā wiſch! kā wiſch! kā wiſch! Kahda laime wiwu abu kopejā nelaimē! Nemeerā un nelaimē ſaduras wiwu abu lifteri, nemeerā ſateekas wiwu teekimes, ſawenojas, ſapluhſt par weenu ſchalzofchu, ſchakatām ſchlahzofchu akli paواara ſtrumi...

Pawaara ſtrautā, eewas hirdina baltas ſeedu ſkaras.

Saule ſeltoteem ſtihgu pirkteem kirbinas wilnōs.

Schajā kraſtā trallina weena lagſigala, mičeja — diwas...

Selta ſtihgas tin ſpehkus un gribu, eeweedu reibonis mul-
finā prahtus un juhteklus.

Mahrtiſč pahrwelf roku pahr feju. Moſtas un newar uſ-
moſtees.

Durvis parahdas wezais Bodneeks.

„Mani wezu tehwu lamā!“ wiſch ſleeds ar rungu klaudſina-
dams. „Es eenahzu wiwa mahjās, waj wiſch manās? Paſchi
ballejas, rij, man naw tabakas ko vihpē bahſt. Mani badā mehr-
dina. No rihteeem man ſlikta duhſcha — pileena nenoleezas, ko
mehli apſlapinat.“

Peeklibo tuvak, mirkſchīna ſarkanās azis uſ galda.

„Wiſu aprijufchi, . . . Biſ tahlu tiſs ar ſhitām kapijam un
baltmaisēm! Waj tas ſemneeku zilweka ehdeens . . . Man faſu
garoſu nenoleezas. No manis ween dſihwo. Sen buhtu iſkupe-
juſchi, ja es neraudſtu. Rateem tapiku newihscho vataiſit, ſirgam
pinelliti nowiht. Man, wezam tehwam par wiſu jaſin. Un kaſ
man par to! Waj es teeku aptkopts, kā ſaimneeltehwam peenah-
kas! Sirnaji man ſtaipas pa gultu. Drilhs mani utis ehdis...“

Mahrtiſch laipni, gandrihs ar miheleſtiбу ſkatas weži. Biſ
labi — wiſch domā — ziſ labi, ka tas te. Wiſch nelauj Se-

tinai noslikt pahrtizibā, peetizibā un meerā. Ušmaida wezim, pa-
loka galwu un iiset ahrā.

Jahnis paleek sehschot.

„Aisskreen!“ wezais mehdas Mahrtiāam pakat. „Drigeru
saehdees. Saftahstits . . . Lai ſlehpj no manis, es tomehr wiſu
ſinu: wiſai paſaulei par mani ſtahsta, melo, grehka nebiſtas. Eſmu
klufas dabas zilweks, naida negribu, bet neereeds manis. Waj es
teku apkopts, kā faimneeka tehwam peenahkas . . . Wezs, ſlims
zilweks, par ſuni teku turets. Wakar ſatu: Seta, nahz, nowelz
man sahbakus — man tās kahjas kā welna tihtawas, pats newaru.
Un ko wiña! — Guli ar wiſeem sahbakeem, ja pats newihscho.
Kas naw par baronu — wezs ſkroders! — To wiña man, faimneeka
tehwam! . . . Kas tad tu pate hiji! Kailu pliku atweda, eefeh-
dinaja kā mahies klehpj. Domaju: lai nem dehls kalpa meitu,
buhs strahdneeks. Buhs kas mani wezumā aptek, apkopj ſitāmi,
mihkſtām rokām. Te nu bij — sahbaku newihscho nowilkt.“

„Sahbakus war uſ ſebia nowilkt. Wedekla naw wehrs...“
Jahnis aſt eebilſi, klausidamees, kur Mohrtiāch paleek.

„Rokas kahjas wiñai wajadſetu man apbutſhot!“ wezais
kleeds. „Ka ſakrahta, ſapelniča wiſa ſchi manta? Mana — lihds
beidsamai ſkaidai mana. Atnahkuſe atrada pilnu blodu galda.
Naga melnuma wiña naw muhſu mantai peelikuſe. Putinat, to
tik ſin. Seepes wesumeem wed, welas bakkla iſ pahra nedelu fehki,
zafas un ſchpizies wiſus ſedixus lauſch noſt. Balinas un balinas
tik kā pastara deenu gaibidami.“

„Tihriba jauka leeta. Netihrs zilweks reebjas.“

„Jauka leeta, jauka leeta! Waj ſeepes par welti kur no
ſemes paželamas. Kas nu mehs tik par leeleeum lungiemi! Sem-
neka tihriba finama: muti maſgā diwreis nedetā, freklu pa diwām
nedelām reiſi. Wirza kuhli tawa ſtehrkele, pawahrda ſchewpi taups
baltums. Bet waj nu neſinams, preeſch kā tās ſchpizies un zafas.
Godigam meiteecham newajag, bet ſchahdām tahdām ſchlämpām.
To es eſmu fazijis un ſatu: eefahks ſchita ar. Apkahrt ween
blandas, lihds puſnaktij tup ſem wihtoleem. Godigai ſeewai pee-
nahkas fehdet iſtabā un gaidit, lihds wihrs pahrnahk no kroga.“

Beidsamo teifumu runadams, iſmilzis no kabatas wezmodigu
porzelana pihipi. Beedur Jahnim ar rungu.

„Waj tew naw tabaka?“

Jahnis peezehlees kahjas. Wiñam nepahrvarams reebjums,
bet ſweschā weetā wiñch ſlehpj to, tik greeſchas uſ iſtabu.

„Nepihpeju . . .“ Wunsch ihſi atſaka.

„Melo!“ wezis kleeds winam pakat. „Tagad kulte wiſi ganu puikas. Pihipi newar lobos ſaturet, bet kulte.“

Mahrtinu preefchistabā apturejuſe Setinas mahte. Sihka, ſakumpufē wezite, fatſcherwelejuſchos giymi, runa kehrſtoſchā, graſchojoſchā, neiflihdsinama nemeera pilnā balſtinā.

„Gruht, dehls, gruh—uht . . .“ Wina nerft. „Zauru deenu guli kā ſapuwis loks. Neweena zilweka, kas peenahk, parunajas . . . wahrdina nedſird. Naw kas uhdens kruhſiti paſneeds. Tahds preefs bij, kad Podneeks ſahka naht us Setu. Ej, meit, — teizu — ei pee wina. Saimneeka zilweks, leelas dſimtas mahjas — kas tew tur nekaiteſ. Domaju: man ar buhs labat: Setai wairak laifa peetezet, apkopt. Kas to dewa! ne-eereds wairs manis. Wifu deenu nepeenahk. Kalponi es negribu, kalpone zeldama kneebj . . .“

Mahrtinſch, laipni ſmaidiſams, paloka galwu. Tik labi klauſtees! Winam gandrihs mihla ſchi farukujè, fatſcherwelejuſes wezene, no kuras wiſaplahrt iſplahtas nelaba ſmaka.

„Tſchihkſt kā tezila!“ wezais Podneeks uſblauj, garam kliboſams. „Ka ſchai truhkſt. Weza tahfs, bet apgahdata teek kā paſcha ſaimneeka mahte. Kas ſchai bij! i maifs ſem ſahneem ſapuwis i tas muhſu dots. Mirt negrib, ehd kā leelais ſtrahdneeks.“ Peegruhſch Mahrtinam ar rungu. „Waj tew naw tabaka?“

„Naw, wezo tehw!“ Mahrtinſch ſmejas. Uſſit wezim uſpleza, wer ahra durwiſ wata. Atſkatidamees pamahj Zahnim. „Geſtim mahjā.“

„Frejat! Wairak newellatees!“ wezais kleeds aifgahjeem patał, aifſit durwiſ ar tahdu ſparu, ka wiſa mahja ſalihgojas.

Iſſtreeen Setina, atkal laimiga, ſmaidoſchā. Bet abus jau ſelā eraudſijuſe, apjuhk, paleek nopeetna.

„Uſ mahjām jau? Es tikko uſlitu wakarinas.“

„Lai paleek wakarinas,“ Mahrtinſch ſaka. „Naſſit pawadit?“

Un eet ſteigſhus, neatſkatidamees, rokas ſihwi gar ſahneem nolaidis, galwu maſlekt peeschkeebis. Nahjas ſahk degt uſ Podneku ſemes, katrs juhteklits, katra nerwu zihpſlina trauzas proſam no ſchejeenes. Bet Setina nahk lihds . . . Setina lai nahk lihds — ſchi weenigā wehleſchanās pilda un apnem wina buhtni. Abi wini eet proſam no ſchejeenes, abi kopā, neſchkebami, neatraujami weens no otrā . . . Griba . . . teekſmes . . . paſib atmirkas no neſenās harunas ar Zahni. Kā dſelofſchi ſmeekli noſkan wina eefſcheinē.

Kas ir griba? Kas ir teekmes? — Winisch nesin, nefaprot, nedoma. Mostas kā no sapna un newar atmostees . . .

Jahnis pasteidsees labu gabalu preelschā.

Setina eet kluša, nolaistām azim, dīslu grumbu peere.

„Warejāt wehl valikt,” wina ūka. Winas balsi dīrdas wiſchanās un pahrmētums. „Lihds wakaram wehl tāku, nowafares tik garas un garlaizigas . . . Swahrpslu aismirſāt.”

„Uſ atnahkſchanu aismirſās,” Mahrtiſch atſaka.

Slepus wiſch wehro Setinu. Kas wina ihſti par zilwetu? Waj wina teefham tiz tai paſakai par ſwahrpslu? Nē, neti, newar tizet. Pahraf zaurrehdami ſhee meli. Pahraf ſkaidri jauſchams, uſ kō wiſs neatturami teezas. Bet wina iſleekas nefaprotam! Wina ir kā mihiſla, kō weenreis war uſminet tā un otreis aikal tā.

Bet ſchajā azumirkli Setina wehlas, lai wina uſminetu. Speeſchas Mahrtiſam tuwa, ſkateem veefuhzdas wina ſejai. Un iſkatrā ſejas pantā trihs iſtinktiwa, iſmizumam tuwa wehleſchanās tikt fa- prastai lihds dwehſeles ſlepenakajeem dīlumeem. Dīlumi it at- wehruſches, lai twertu to, kō baidas paſaudet, pehz kā twihla deen- nas un naktis.

„Ne-ei . . . paleez wehl!” wina luhdsas. Wiſs weentulibā pahrdiſhwotais un pahrzeestais dīrdas winas balsi. Bet tā tāhſh ſaules ſpihdums uſ mahkoneem, ſejā wehl atmirds pirmitejās laimes atfpulga.

„Jaeet . . .” Mahrtiſch kluſu atſaka.

„Jaeet!” wiſch pehz brihſcha eekleedsas un paſkreen Jahnim garam. Atpakat neatskatas, tik ſteidsas projam, it kā wina ūabehg, jaeleen, janoslehpjas.

Setina paleek ūahwot ūirtuma malā. Semē nodurtām azim ūahw un nekustas.

Wehl weenu nedelu hīhwe ſlihd pa wezojām ſleedēm.

Seſideenas wakarā Robeschneeki krauj gubās agri ūaplaisti- tas lehdseliū un wiſgreeshu lapas. Apduniejuſe ſaule jau nogrimst aif Podneku kalna, bet Robeschneeki wehl neimet darbam inceru. Šwehtwakars ūirtumā ūahkas wehlu. Štrahdā wiſi tschetri. Tehws ar mahti ūawruhp, Jahnis ar Mahrtiū ūopā.

Mahrtiſam grahbeklis metas un meschgijas. Rokas ūeritas un trihs. Ažis reti pee darba — malbas kur duhmainā ūirtumā, meklē kō un newar atrasti. Wiſch iſskatas pehz zilwela, kō drudſis māž.

„No wiwas zilwels newar tilg gudrs . . . wiwsch tchusti ta
ta Jahnim, ta ta pee fewis. „Raugos ta brihnunam . . . minu
ta mihku un newaru usminet . . . Bet beigas wehl naw — eesah-
fums til . . .“

Jahnis nesaka neka, pat neklausas. Wisu zauru nedelu wiwsch
klausjees brahma neprahigos murgus — reisem ar slepenam schaus-
nam. Brahlis leekas nesaprotams un sweschs — pats ta mihka
minams. Kur ta noteikiba, skaidriba, droschums, ko wiwsch agrak
ta apbrihnoja? Breen ta pa purwu, maldas ta pa miglu . . .

„Ko pa purwu breen, maldas ta pa miglu . . .“ Mahrtiwsch
saka, it ta atbalstidams brahma domas. Nofaka un apklust, dskas,
dskas domas nogrimdams.

Grahbeklis, mesdamees, meschgidaamees slihd pa zineem un sa-
nem. Sari keris, krapshkedami luhst.

„Nelaus grahbekli!“ tehws no tahleenes duftmigi fauz.

Mahrtiwsch azumitelli aprimst. Tad notrihs wispahri augumam,
it ta ari wina eefsheene kas luhsti. Pazek grahbekli augstu pahr
galwu un aissweesch tahlu zelmajā. Aissweesch, gandrihs skreeschus
nosuhd alkajnajā.

Jahnis ari peesleen sawu grahbekli pee zelma un steigschus
aiseet us mahju puš.

Tehws ar mahti gari saffatas.

„Reds nu, maht,“ tehws saka, gurdi us grahbekla kahta bal-
stidamees. „Nu palikam diwi ween. Neweena palihga . . . Behru
mums wairs naw.“

„Deems wedis pee pratha,“ wina bailigi saka.

„Es ari wehl zeru,“ tehws runa smagi, atnemidamees. Tehwu
tehnu tiziba wina zihnas ar grausdejoscham schaubam un ismifumi.
„Skatos welna darbos un gaudu — Wina elkons wehl spehjigs
deesgan . . . Gudri un wiltigi sahtans eefah. Zilwels pats ne-
mana, ta atrodas wina walogs. Es pats no sahkuma nemaniju.
Bet nu gars apgaismoja manas azis. Nu skaidri redsu. Skatos,
un mana sirds trihs . . . Te ir wairak neka kahrdinashana un
eesahroshana, wairak neka slinkums, neklausiba un grehks pret ze-
turto bausli. Nizinashana un naids pret wisu muhsu dshwochanu,
Deewa wahrda un bauslibas kahjam mihschana un akla, besdeewiga
dsihshanu pehz teem jaufumeem, ko welns rahda apstulbuscham
zilweli azim . . . Tu, debesis . . . atdod mums muhsu behrnus . . .“

Saschaugtäm rokam wiwsch brihdi stahvo mehmā luhgschana.

Uci mahte pazet us debeſim puſatlaſ azis — leelas karſtas piles
no tam birst us wiſas rokam.

Ihſu azumirkli ilgſt luhgschana.

„Kustees maht!“ tehwſ uſſauz un pats kerſas pee darba. „Lo-
kanak! Us nakti buhs leetus.“

Pamasam ſabeeſe krehſla. Kalnā pee Podneeku dahrſa ſuhra
ſtahm balta ſeeweete.

Dahrſā gar ſehtu klibo wezais. Apſarkuſchām azim gluhn
zaur ſedineem un kleeds.

„Seta, neſſaiſees! Ko ſtree uſ zelu — ſtrahdā! Gohjeii
drihs nahks no laukā mahjā — putra wehl naw gotawa, kehki kuhſā
katlam pahri . . . Nahz, peeschuj biſfēm pogu!“

„Rauj jel temi nelabais! Klimſt wiſu deenu apkahrt ſā wezs
funis . . .“

Setina atkleeds, atſweechas, eet uſ iſtabu.

Rehki ſaimes ehdeens kuhſā katlam pahri. Plihtē ſchwirkſt
ſali allſchau ſari. Waigi kaift pret uguni. Duhmi koſch azis.
Aisduſurwē kuhp apſegts toweris — tur wihrs maſgaſees, kad at-
brauks mahjās.

Setinai tagad wiſs weena alga . . .

„Seta!“ no iſtabas jau trefcho lahgu ſkan mahtes aiffmaluſe
balſs. „Seta nahz tak!“

Mechaniki Setina ee-eet iſtabā. Maifinu aif muguras, lah-
jas uſ malu, mahte puſſwiſus fehd ſchkehrſu gultā.

„Kapehž tu nenahz . . .“ wiſa tſchehrkſt. Seja ſaweebuſes
raudās, bet no apalajām, pahrwilktām azim ſen wairs nebirst ne-
weena aſara. „Sauzu, sauzu — nenahz. Tad labaſ ſit mani pa-
wiſam noſt, ko ta moki . . .“

„Ko tew waſag?“ „Par ſaimneezi tiluſe — lepna . . . Uhdenſ truhſiti newi-
ſcho padot. Gan Deewſ tew atdaris . . .“

„Uhdeni?“

„Bluſa tek . . . uſ muguras . . . Pamellē.“

Setina gurdeni, tihſham pagrabſta. Mahtei mugura no-
ſpeefta, wiſgaram leeleet ſarkaneem plankumeem pahrklahtha. Ne-
laſa ſimaka ſitas nahſis. Sirds apſtreenas. Rā neſapraſchanā.
Setina aijwer azis, atkahpjas.

„Sen jau wareji peenahkt,“ mahte pa paradumam graſchojoſas.
„Bet tu nè . . . Tu tik gribi, lai es mirſtu noſt. Nomirſchu ar . . .
Gan tew Deewſ atmakſas . . . Uhdeni . . . padod uhdeni!“

Rà ko tahlumâ wehrigi slaufsdamâs, Setina mechaniski pajel uhdens kruhisi slimajai pee mutes.

„Kapehz tu gruhdi!“ ta kerkt un gressch galwu projam. „Lehnam newari.“

Bet Setina peepeschi kà ko atminas, — nomet kruhisi atpakaß us galdua, isskreen laukâ. Pee dahrfa stuhra atmetas, notwihkst, ker ar roku pee fakla, dsiki atrauj elpu.

Schkehrfu pahri leelzelam nahk Robeschneetu Mahrtisch — kà steigdamees, kà wilzinadamees, dihwaike neweenadeem, aprauteem joleem. Nahk . . . Mo paßha rihta Setina gaidija. Wîsu nedeku finaja, ka schodeen wîsch nahk . . . Kà bes sapraschanas wina apgræschas riuk, paßkatas wehl reis, tad dodas pagalmam pahri us otru puñ, lejâ us wihtoleem. Nahk . . . nahk . . . wînas apfinâ gawile. Kleeds kà simts baltim, kà simts pulkiteem swana.

„Nahk . . . Wîna peespeesch preefschautina stuhri pee azim. Azis miklas, bet mute fmejas, fîrds fmejas . . .

Mahrtisch, pagalmâ eenahldams, fateek wezo Podneku.

„Nenahz! nenahz!“ tas kleeds, rungu wehzinadams. „Naw mahjâ.“

Mahrtisch met lihkumu wezim apkahrt.

„Kà no rihta brauzis. Welns wîku sin, fur dausas. Tas pagasta amats wîku isðsihs laukâ no mahjâm. Saime nestrahda: waj nu tagad wehl wakars kahds, bet welkas jau mahjâ. Seewa nestrahda, — zauru deenu us leelzela gluhn. Nes ko gluhn, ko nè. Bruhtganu gaida, waj . . .“

Mahrtisch nellausas. Get pahri pagalmam, gar ahbeldahrfa sedineem lejâ. Azu nepazel, un tomehr reds mihku baltumu sem wihtola melnâs supenas. Gaida . . . gaida . . . gaida — fîrds nemitigi fit un wißfikâs nerwu zihpflinas to atbaljo.

Wîki fateekas un fakkujas, kà diwas norautas lapas wehtras wirpuli, kà diwi, kirboschâ straumê nejaufchi eebiruschhi seedu puteklischhi, kà diwi klaidoni mahkon filajâ debefs tulschumâ . . . Pirkstös fawijas, azis azës fikatas. Wijas un wijas, fikatas un newar atfkatitees. Wairak neka wesela muhschiba pagahjuße, kopsch wîki heidsamo reis redsejâs . . . Nè! Nekad wîki agrak naw redsejuschees. Tagad tik pîrmo reis . . . Tagad tik zauri azu mahnoscham spogulim wîki raugas weens otra dwehselê. Sweschi, reibinoschi dsilumi tur weras . . .

Nîuki apkahrt ir melna, mehma naktë. It neka wîki nereds ap fëwi. Azis leeßmo, fîrds fit. Rokâs wîki lehnam aiseet gar

dahrsā lejas malu, pahri ganu zelam, gar seedoschās plawas
floßni.

Nogriunst krehflā dahrss un mahjas. Apkahrt ritinas wakara miklais, smarschigais wehsums. Trihs egles stahw fabosufchās, satās willainēs eetinuschās.

Sem eglēm winu rokas fawījas zeeſchāki. Un mutes ſaklau-
jas pirmā ſkuhpſiā. Luhpas ſafuhzās iſmifumā un besgala laimē,
ais winām noſlahpſt fahpju un gawilu kleedſeens.

Kaut kur tahlu tumſā nosweedſas ſirgs. Aiffkanas dſeeſma
un notruhfſt. Wirs galwas pamirds bahla ſwaigſne. Tas zitā
paſaule. Ap wiueem tumſā un tuſchums. Tif wihi diwi ween...
Tif diwi ween... .

Nosehſtas ſem egles.

Safsch fuhnu valags mihsits, twihklofchi farjts. Claudida-
màs willainàs wihles leezas pee failas, istwihkußhas meejas. Se-
mes faifla elpa reibst wahrdinatàs, atmoduschàs dwehseles . . .

Peenahkums . . . tradīzijas . . . grehks . . . wahji noškan, nomiršt lā atbalsi wiķejā, tahlā pāfauļē. Noškan un iſſuhd . . . wiſs iſſuhd. Dīrkstelēm ūbschnodams weezulis nes tutſchā telpā weeglas, ūkam atrautas lapas . . .

10.

Jaunais Podneeks, us zeku ūagehrbees, nahk no istabas: gaischs mehtelis mugurā, mihiesta ūalgana platmale galvā. Jaunais ūirgs fahrpas aissuhgits, pee wahrtu ūaba ūeeseets.

Wezais, dušmās iswehrstu ūeu, klibo patač.

„Saku tew: nebrauz!“ wiñsch kleeds. „Mahjās dñihwo, us-pasē. Mahja bes ūaimneeka ir kā ūaiwa bes ūuhres.“

Wainigu ūeu jaunais ūafa ūalausti.

„Newar . . . amata darischanas, Us jaunnedelu gaidams komisars.“

„No mahjām tewi isdīhs tas amats — tik buhs. Dñihwot ūchitā newor. Us ūspūtešchanu wiñs. Seens mescha plawā ūuhsti ūau otru nedelu, mehſli newesti, tupini neiswagoti . . . Posti.“

„Ko, tehw, ūai ūara, kad ūaiks ūeetains. Wiſeem ūokawejas. Bet Deews dos ūaiku, ūafneegsim. Wiſu padarism.“

„Neka nepadaris!“ wezais kleeds. „Seens ūapuhs, ūudži ūaliks ūezechti. Tupinōs ūehahles ūeen ūaaugs. Negaidi wiſu no Deewa — pats ūangi!“

„Ko mehs, tehw, bes Deewa ūpehjam . . .“ Podneeks ūem ūewis ūudri ūawipšna. „Gan padarism. Tā kā tā mehs wehl ūiteem ūreekshā . . . Drihs buhſchu atpatač.“

Un ūebstas ūeen ratōs.

„Rebrauz! Weidhamo ūeis ūaku.“ Wezais eesprausch rungu ūitenā ūpeeklōs. Peeleezas tuvak, runā ūlužak, bet ar wehl ūeela ūiknumu. „Us-pasē mahju! Nelaid ūasankus ūefshā. Ar rungu ūahwi ūee wahrtēem un ūsen ūrojam. Pa ūalwu ūod, kā ūai atwekas. Ūak: mana mahja ūaw frogs, mana mahja ūaw ūadula . . . Ūeewu us-pasē! Nem ūeet, ūodod! ar ūmalkām ūahtrēm ūoper. Ūai ūin ūas ūeewas gods un ūikums un ūeenahkums. Ūai ūepalaišas, ūai dñihwo godigi, ūai ūrahda . . . Ūuhkas paleek ūebarotas, dñhrjsi ar ūirsu ūeauguschi, ūeraweti, ūekopti. Bet ūakas un ūifadi ūankari wiñus ūedius ūausch ūost. Waj us ūabu tā ūalinas! . . . Nem, ūodod . . . Ar ūmalkām ūahtrēm ūoper . . .“

Podneeks, ſafarzis, ſaraui groſchus. Wezais palek pagalmā weens. Rati uſripo uſ zela.

Nelaba fehdeſchana mihkiſtajōs ratōs . . . Krata, ſpeefch, kaut gan ſirgs eet ſoldōs. Podneeks groſas un newar eegroſitees. Groſas un ſkatas eefahnus lejā.

Hm . . . zif tuwu tee Robeſchneeli pee wina robeſchām. Agraf, leekas, bij labi tahlak. Laikam wiſas mahjas jau ſazeltaſ. Jumtu muguras, wiržū iſlihduschaſ, peld kā melnas laiwas peleka duhmu juhrā . . . Weenmehr dedſina, weenmehr duhmi — apniukuchi tee un gruhtā ſemdegaſ ſmaka. Apniukuchi tee darba no-mahktee, nokwehpufſchee zilwei . . . Weenmehr nahk, weenmehr kā wajag. Robeſchneelu Mahrtiſch weenmehr nahk . . .

Mahrtiſch winam draugs. Tahds ſawads, karſts zilweiſ. Neiſprotams un pahrſteidſigs, bet tomehr peewilzigs. Dihwaina wina waloda, nepatihiſkams wina ſmihns. Tomehr patihiſ ar wina paſehdet, paſlaufitees. Tā wehſā laikā patihiſ fehſtees tuwu ugunkuram, lai ari wehſch dſen duhmuſ wiržū un dſirkſteles ſprakſch uſ rokam.

Bet waj tapehz winaam weenmehr janahk . . . Weenmehr nahk. Wakar wakarā bij, aifwakar . . . newar atzeretees deenu, kād wiſch nebuhtu bijis. Suni wina wairs nerej. Pat Sultans wairs nerej, kaut gan aifwakar to tihscham palaida no fehdes wa-la . . . Tihscham!? — Nē, nē! Nejaufchi — nes kā tur gadijās . . . Kas winam! Lai nahk, kād grib.

Gabalini uſ leelzela, Podneeks aptur ſirgu. Tā ween leekas, kā mahjās kō aifmirſis. Naudas mats ir kabatā, peſihmju grahmatina ar . . . Bet kō tas ſirgs tā peewelf pakafahju? Laikam nekalta . . . Tikko pakawu nometis . . . nē, jau pirmiñ mahjās redſeja . . . Bet ar nekallu ſirgu newar, tagad zeeti zeli; atſpedis, fahks klibot . . . Nagu ſamaitas . . .

Podneeks greesch ſirgu atpākal. Un ſpehji nosarkſt tumſchi ſarkans. Bet kā winaam kō kaunetees; ar nekallu ſirgu newar. Nagu ſamaitas . . .

Setina pec akas lej uhdeni teewās kristala wahſes. Lej un ar brihnumeem ſkatas, kā wihrs eebrauz atpākal pagalmā. Škatas un aplej lihds elkoneem kailas, baltas, mirdſoſchām ſihda puhtam pahrklahſtas rokas. Saraujas no ledainā wehſuma, weegli ee-ſleedſas.

„Kas tew?“ wina praſa. „Kapehz nebrauzi?“

„Rattapa puschu,” winsch atbild, usmanigi sem rateem ſka-
tidamees.

„Te nu bij! Labi wehl, fa laikā pamaniji.“

„Labi gan!“ Podneeks atſaujas un raifa ſomſtauklu walā.
Druſku ſchehl winam, fa tomehr neaisbrauza.

Setina wiwu wairak nereds. Wiwu ſawa gaita, ſawas ruh-
pes. Kopjas, uſpoſch iſtabas. Iſſteepj grihdſegas pa wiſam iſta-
bām, ſarindo krahſlus, apſed ſaldus ſneegbaltām ſegām. Us ſu-
modes noleek kristala wahſes ar wehlinām kreimenēm. Un wiſu
laiku ſem ſewis ſmaida ſlepenu, kluſu ſmaidu. Apkopuſes nofehſtas
us wehſas, kluſas werandas. Dahrſa gar walejām durwim duhž
bites. Kur aii mahjām feena plahwejs bruhzina iſkapti. Zaur
ahbelu lapu jumu un werandas ſtikleem faule bahrſta us grihdas
ſelta adatas.

Setina nereds un nedſird neka. Domā ſawu domu, ſchu-
pojas ſamōs ſajuhſmas wilnōs, ſmaida ſlepenu, kluſu ſmaidu.

Ap ouſdeenu no zirtuma nahk kalnā Robeschneeku Mahrtiņſch. Galwa wiham tagad taisni, kruhtis paſchapsinigi, newihi-
ſchigi iſreestas, zepure maſleet pakauſi, ap kaku ſarkans ſakatinſch,
grejnā meſglā ſafeets. Azis apmeerinatas orulibas weenulkigais
ſpihdums. Luhpas paſteepatas — nedſirdami ſwelpj kahdu dejas
meldiju.

Schkehrſu vahr leelzelu nahdams, ſastopas ar Gailenu.
Skatas wiham apjutuſchā ſejā.

„Kurp nu eedams?“ Un ſpehzigi krata wiham roku.

Gailens, pehtidams, eefkatas Mahrtinam dſiki azis.

„Un tu?“

Mahrtinſch ſmejas tā, fa augſchſobi ar wiſam ſmaganām
teef redſami.

„Us kaimineem . . . tepat kalnā us kaimineem.“ Un noſlehpumaini pamirkſchikina azis. „Bet kahds tu ſadruhwejees! Pawi-
fam peleks . . . Slims ne-eſi bijis?“

Gailens ſkumji raugas drauga lihgſmas pilnā ſejā. Pakrata
galwu.

„Tu gan ne-eſi weſels . . .“

Mahrtinſch ſkati ſmejas.

„Weſelaks, fa jebkad! Taiſnibu ſakot, tik tagad es ſahu
prājt, kas ir pilniga weſeliba. Viſhds ſchim biju ſlims, fa ar
nahwi kahvos. Nu tik ſahu dſihwot. Nu tik redſu, fa ſaule

spīhd, ia pukēs seed un smarscho, nu tik juhtu spēhku lozeklōs, jaunibū un preeku īrīdi . . . Ech, Gailen! Jauki dīshwot pašaulē!"

„Tā newajadseja, Mahrtin! . . ."

Mahrtiņš ussīt draugam us pleza.

„Neruhz, wezais draugs. Lai tee ziti . . . , lai wiša pašaule mani rej — tu nefsaki neka. Tu newari ūzit neka . . . zitahd man jaſmejas. No tewis es taf mahzijos. Tik no tewis man tika droſme, pakauſchanās un uſtīziba ūew un ūawām dīnām. Tu man eſi draugs, bet tomehr es eſmu taws dehls. Tu mani eſt iſaudzinajis . . . Paldees tew, Gailen. Bes tewis es ſcho laimi nebuhtu peedſihwojis . . .

„Tu tizi, kā laime ta?"

„Tizu, ūnu, juhtu . . . Kā karſta ūraume mani rauj, nesinu ūapehz, nesinu ūurp. Nesiņu un negribu ūnat. Lai nes . . . Neſkatees tik druhmi. Jeb waj tu mani teefā tāpat kā tee ziti?"

„Es tewi neteefaju. Katrs pats ūaws teesnefis. Bet man tewis ūſehl. Tu man eſt wairak neka draugs un wairak neka dehls. Man rahdas, es tewi paſihstu labak neka tu pats . . . Tawā waſoda ūkan apmeerinajums un peetiziba. Iſi ūawām azim ūmaida ūlanks ūlūfums un bauđu nogurums. Ta naw laime, Mahrtin, — tas laimes reibonis, mahnigs ūapnis. Uſmooſees, Mahrtin! Tawa ūime naw peetizibā, — nemeerā, zihaā, ūahpēs, krīſhanā un attal augſchamzelſchanā. Tawai laimei naw deesgan ar paſcha azumirkla bauđu. Ūaws uguns neisdeg kā ūweze, — kā dimanta oglei ūinam jaſwehl wiſu muhſchu. Bet ar ſcho ūeweeti isdegs, isdſifis . . ."

Mahrtiņš, ūmeedamees kahpj vahr grahwī, ūinpus zela.

„Nenem launā, Gailen, bet nelga tu eſi. Nefaproti . . . Lai dzeest, kam jadzeest. Lai mirst, kam jamirſt! Mehs dīshwojam, kamehr waram. Kas par to, ja tik ūavnis muhſu dīshwe ja laime tik reibonis. Šķaiſts ūapnis ūeeziķi wehrts, kā nefkaista dīshwe nomodā. Af, es wiſu to ūnu! . . . Tu, Gailen, preeksch ūapneem eſi par wezu. Nenem launā . . ."

Kluſu ūvīlpdams ūinſch gandrihs ūkreeſchus dodaſ kalaņa us Podnekeem.

Gailens aþgreeschas, nokahtu galwu lehnām eet atpaſat.

Mahrtinu Podneelōs ūanem ūetina un ūinas wihrs. Podneels no ūahkuma tahds ehrmigs. Drusku atturigs. Šmejas ūauſus, beeschus ūmeeklus, luhkojas eesahnus. Bet Mahrtina pluſhstoſčā jautriba, vahrgalmigā attapiba, ūzmanigā ūaipniiba un ūhnabja ūudele drihs ūeeweiz ūina mihſto, ūabīrdigo dabu.

„Kad wehlak, abeem pee galda fehdot, pudele nolritusēs pahri
puſei, Podneeks pawisam atluhſt, paleek nepatihkami mihiſch.

„Man, ſini, ſchodeen bij jabrauz pagasta darifchanās . . .“
winſch, Mahrtinam peeleezees, willainu mehli runā. „Amata
darifchanās . . . Bet neaisbrauzu. Sirgam pakawos nofritis . . .
jeb nē: rattapa bij pahrluhſufe . . . waſ ſas tur. Neaisbrauzu.“

Mahrtiſch ſirſnigi ſmejas.

„Kai ſtahw amats un darifchanas. Gedſer.“

Un eeley Podnekam atkal pilnu glahſi. Pats ſawu tik peeleaf
pee luhpām. Azis winam laiftas kaſlā reiboni, bet tas ne no dſeh-
ruma: Setinas tuwumā wiſch reibſt un muſt. Kā bite gar ſee-
deem, wina ſtats glaufchafas pee winas mateem, pee winas mutes,
pee winas meeſas ſwaigi fahrtajām ſtrihpām, ſas wiſmo zaur jakas
ſchlidrajam peedurfnem. Nomeitas us maſas, fahribaltas auſtinias,
ko pa puſi appluhdinajis matu zirtas bruhns, mihiſts wilnitis.
Notriht us baltas rokas, apwelas, un aiflidinadamees nobrauz gar
uſatſchu ruhkaino wahrigo loku . . .

Podneeks, pa paradumam, drihs ſahf ſchahwatees un klanitees.
Apmiglotām azim ko melledams ſtatas apfahrt. Tad jaſleenas,
keras Mahrtinam ap kaſlu, buſcho.

„Mihlu . . .“ wiſch ſchluſt willainu mehli. „Neween
negribu, tik tevi . . . Mutes dod . . .“

Mahrtiſch to rupji atbihda, Rogreſchafas, noſplaujas.

Setina ſin, ſas waſadſigs. Peenahf, apnem wihrām roku
ap wiđu.

„Naħz, iſgulees.“

Podneeks patlaufgi peezelas, grihlojas, keras ſeewai ap kaſlu.
Wina ſejā un wiſā augumā redſama meega ſaldā tihiſma.

„Aiswed, ſeewin, aiswed . . .“ wiſch ſchluſt un ſtuhpſia
ſeewu. „Un pate naħz pee manis gulet . . . Neveena negribu,
tik tevi . . . Dod mutes . . .“

Durwiſ apſtaħjas, atgreeschafas, pamet Mahrtinam ar galwu.

„Mana ſeewa . . . Eds, ſas par ſeewu . . . Tu — mulken!
Kas par ſkoſtu ſeewu . . . Dod mutes.“ Luhpām ſchlebinadams
wiſch to buſcho.

Un Seta newairas no peedfehrufha glahſteem. Paſteepj wehl
muti preti. Un ſmaida pee tam rahmu, padewigu ſmaidu. Wal-
ſirdigi, naiwi ſtatas us Mahrtinu un ari ſmaida.

Abeem ſmaida . . . Mahrtiſch nodur azis grihdā. Bet rei-
bonis noſpeesch un nomahz moſtoſchos nemeera ſajuhtu. Wiſch

fin: pehz puslündas Seta lausees pee wina, lausees wina glahsteem . . . Ne ašinis — kausets metals pluhst pa wišam džihslām, nelauj meerā noſehdet.

Setina ruhpigi apgulda wihru, apſeds, nodſenā uſmahzigas muſchias. Azumirkli wehl, rokas falihkuſe, godbijigi noſkatas, nopuhičas, tad us pirkstu galeem iſeet un klusam aifwer durwīs.

Mahrtinſch jau iſgahjis laukā . . .

Un tad abi eet eestaigato taku gar dahrſa lejas malu, gar ſeedoſchās plawas eeloku, gar aploka alkſchneem. Wiſu aif ſewis pametuſchi, no wiſam ſaitēm atraſiſjuſchees, wiſu aifmiruſchi. Juht tik weens otrā tarſtās rokas, dedſinoſcho elpu un ſirds dſiſlos puſteenuſ. Ne aſinis — kausets metals pluhst wiſu dſiſlās.

Wezais Podneeks, rungu klaudſinadams, iſſtaigā wiſas iſtabas. Apſtahjas pee nenoſopta, nolaiftita galda. Pazilā pudeles, pazilā glahſes — tuſſchs wiſs.

„Pagani!“ Wiſch iſnahz. „Rij . . . plihtē . . . Tihrā Sodoma.“

Ahrā iſgahjis, pee akas noſtahjees, azis miſkchkinadams raugas rinki apkahrt. Kleeds.

„Seta! Kur tu eſi? Nahz, launagu dod.“

Neweens neathauzas. Wezais ſtahw labu brihtiu tāi poſchā weetā. Kā neredsama iwarā ſpeefis, pamafam leezaſ un ſaleezaſ gluschi lihks. Sakluhp uſ muguras un nemitigi miſkchkinia azis. Skropiſtē ſafuhzas ſeelas aſaru piles un ſmagi nofriht ſemē. Dſeltenas ſobu drumſlas wehl wairak iſleen no mutes. Apakſchluhpā atſeepjas gara, gara un trihs. Wiſs augums trihs kā noſaltuma.

Salaufis un ſagraufis un newarigs wiſch apgreeschias, eet pahri pagalmam, pa wahrteem laukā. Smagas elſas ſpreeschias ſruhtis, rauſta garo apakſchluhpū. No ſirmajām ſkropiſtēm nemitigi pil aſaras.

Birtumā winam ar lihko, ſtihwō kahju eet gruht. Bet ar ſauvū paſcha gruhtumu pamafam noſuhd ſahyju un fauna neſpehks, kaſ kā leetuwenſ usgulas par wedellas netiſlibu, par ſagahnito mahjas godu. Robeſchneekem tuwojotees, galwa pamafam atleezaſ taſni, azis eedegas dſehliga uguntina.

Robeſchneeks iſtabas preeſchā ko ſtrahdā ar zirwi. Wezo Podneeku eeraudſijis ſaraujas, nomet rihtu ſemē. Apjužis, ſauſi klepoſams mudigi naſl preti. Iſtapiiba, padewiba, pat godbijiba redſama wiſa waibſiōs un kuiſibās. Pa gabalu jau ſteidsas pirmais ſweizinat. Neweiklu roku pažel zepuri, ko zitahd nekad nedara.

Bet Podneeks pat fweizinajuma neatnem. Asfarkufchàm, taunàm azim sibsnì preti.

„Behrminders . . .“ Winsch jau no gabala kleeds un draudigi pazek rungu. „Par preekschfihmi, par paraugu ziteem wajadsstu buht. Un kas nu ir! Posts, fmaaitafchana no jums rinf apkahrt. Kà kauna liga, kà mehris te atnahzàt . . . Saki — nu faki, kur taws dehls!“

Robeschneeks saplok sem pajeltàs rungas. Leekas, winsch atkautu fawù muguru tás fiteeneem. Leekas, winsch alkst pehz fiteena, kà pehz apmeerinajuma uu weldses fawàs dwehfeles motás.

„Deews mani pee behrneem fmagi fodijis . . .“ Winsch faka — atfihdamees, ne taisnodamees.

Podneeks nellaujas.

„Nahk — katru deenu nahk! Peedstrda Wili kà lopu un tad ar Setu dausas nesin kur. Lihds wehlai naktij dausas. Wisa pa-faule runà, pirksteem rahda. Tahds negods un nefchkhjiba naw wehl peedfihwots. Smird . . . Us debeftim kahpi grehks kà no Sodomas. Posts un isputeschana. Kas fchai bij, kàd atweda! Kaila plika, eesehdàs kà mahtes klehpì. Nu isputinàs. Zuhkas stahw nebarotas, dahrñi neraweti, witsu peeaugufchi. Mahte neraudsita mirkst fawòs netihrumòs. Un waj es teefu apkopts, kà faimneek-tehwam peenahkas . . . Biksem pogu naw . . . Nolahdeti!“

Robeschneeks faraujas, kà no fiteena. Katru wahrdi winsch dsir-dejis, azis naw nowehrñis no Podneeka luhpàm. Sirds lokas kà sem afas pahtagas zirteeneem, tomehr winsch janem tos ar preeku, ar noschehloama grehzineeka baudu. Wezais Podneeks winam leefas fwehts ar fawàm dedfigàm duñmàm un naidu, ar fmagi grehku nastu, kas ari tam janes preefch faveem behrneem. Winam Deewa fuhtiis norahjejs un pahrmahzitajs. Winsch tilko apfpeesch sewì wehleschanos — noleekees, nofkuhpstít netihiro krunkaino roku . . .

„Ejmu wifadi ismehginajees: ejmu rahjis, ejmu luhdís. — Wijs welti. Kam welns prahtu apstulbojis, tas nellaujas. Brautz tik pa plato grehku leelzelu, lihds ta Kunga soda deena nahks. Ar sehru un uguri, kà reis par Sodomu un Gomoru . . . Es wairak neþpehju.“

„Ar mahzitaju . . . ar mahzitaju runà!“ Podneeks kleeds.

„Runaju un runafchu wehl. Bet tilpat jau welti. Kas teem wairs mahzitajs, kas Deews un Deewa wahrds, kas baufliba un wezaki! Teem sàrdis zeetakas kà dselss un akmenis. Beidsamais laiks ir tuwu, fodibas deena tuwojas. Ilgi tas Kungs nezeetis

schahdas neschkihstibas, Gaibisim, Podneek, luhds wina roka sa-
treels besdeewigos."

„Negaidi! Pats gahdà! Tu eß pehrminders, basnizas kalps,
mahzitaja palihgs. Katru swchtdeenu stahwi Deewa preekchâ.
Tad isskahsti winam sawa dehla neleetibas, neka neslehp. Bet —
tu negribi! Tew paßham bail no fodibas, tapehz ka pats eß wai-
nigs, tapehz ka lahwi dehlam isauft par valaidni. Ar Deewa
wahrdeem un asu pahtagu tew winu wajadseja wadit pa pareisu
zelu. Bet tu nè . . . Un nu kà Elus slehp no Deewa dehla greh-
kus. Tapehz tu pats kritifì fodâ. Tu pats! Kà Elus kritifì un
aplausifì kallu.“

Satreelts un pasemots Robeschneeks luhgadamees skatas us
sawu mojitalu.

„Ta kunga roka smagi gut us manis. Kà Zjabu winsch
mani peemeklè zaur pascha behrneem.“

„Ja, no taweem dehleem wißa nelaime . . . Bet kapehz winsch
muhs aisteek? Es nela ne-esmu grehkosis. Sawu muhschu stai-
gaju pa taisnem zeleem — par naga platumu ne-esmu nowehrsees.
Ta ir netaisniba! Winsch nedrihst netaisnibu darit.“

„Podneku tehw!“ Robeschneeks, weegli rahdams, eefauzas.
„Wina zeli naw muhsu, nedis Wina domas muhsu domas.“

„Netaisniba! netaisniba! Podneeks, gluschi farkans, fleeds.
„Kapehz Winsch mums schito? Kapehz Winsch samaitaja manu
fahju? Ar sawu kroplumu es esmu jau fodits dintik, neka nesi-
nadams pelnijis. Par ko man wehl schitas? Nahkochsu swchtdeen
eeschu basniza . . . Nostahschos Deewam paßchâ preekchâ, prasi-
schu . . . Bisu isskahstischu — par tewi un taweem dehleem. Neka
neslehpeschu . . . Notahdeti!“

Steidfigi winsch klibo attal projam pa zineem un faknem.
Paschtafnas dußmas pamasa aprimst, galwa noleezas, wiss au-
gums saleezas, faschlukt. Gruhschi winsch welkas us preekchu. Kruh-
tis rausta smagas elfas. No azim friht semè leelas asaras

Kā gruhsts, Robeschneeks uszelas no ūhdeklā, kad dehli nahk istabā brokastis.

Wisu leelo laiku weens pats ūhdeklā bibeles pantus un no galwas dseedaju krusta un behdu dseesmas. Mahte ap puspahtareem ūpehji ewaidejās, ūhnus abām rokām ūkehruse aiswilfās, eekrita gultā. Robeschneeks ūvaldījās, negribeja ūhgšchanu ūawet. Bet nu eet us gultu, zaur degunu ūchnahkadams, azim ūibsnidams.

Ūuszela no galda us gultu apstahjas, pagreeshas atpakal. „Nu tik pildas . . .“ winsch ar mokām ūsdabū pahr ūhpām. Nāids un dušmas, bes mehra, bes ūvaldas, no paſcha rihta jau mahj miāu, aisschnauds rihkli. „Tik par ūawu meeſu gahdā. Dwehfele ūai grimst grehku ūanki. Žilweks . . . nedishwo no maiſes ween . . .“

Dehli pee galda ūskatas. Mahrtiash tik drusku ūwipšna. Bet Jahnis ilgi ūpeesch ūeedurkni pee mutes.

„No galas ar . . .“ winsch ar puhlēm ūmeeklus walddams ūaka.

Dehws tik norehzas. Winsch ūin, ūa te ūakrs wahrds ūeets. Ūtūtas ūa pret ūeenu. Te ūehkla ūrikt us akmena. Winsch no ūschehlo, ūa ūahzis, ūa ūeeduhrees. Ūesdeewigā ūtuwumis ūagahna — ūchos wahrduis winsch ūeidsamā ūaikā ūahzis ūeuehrot ari ūatīsmē ar dehleem. Ūswairtees, darbā un walodā — ūa ūagad ūina ūtureshanas. Ūai ūif gruht, ūakost ūobus un ūlufet. Ūlufet un ūagit us ūo ūeenu, ūas nahks pahr ūiseem ūesdeewigeem ūa ūaglis, ūa ūasda ūalgas . . .

Rupji winsch ūeegruhsch mahtei.

„Ko ūuli ūwehtā ūeennā! Ūzelees.“

Mahte ūakustas. Ūagalmi ūsili ūepeestai ūutei ūappruhk waids . . . Ūus waids, ūus ūleedseens ūo ūepazeeschamām, ūloſcham ūahpēm . . .

Dehleem ūpee galda ūpraujas ūmeekli ūo ūmaidi. Mahtes

wais — tas duras d'sili f'rdi k' neass nafis. Wijs issuh'd no prah'ta un atminas, wi'st juhtekli leedsas darbotees. Nafis skan tik weens, ap'sinā tik weens: mahtes fahyju kleedseens.

Kas d'sitaks, leelats un breefmigaks par meesas fahpem d'sirdas schajā kleedseenā . . . Tur b'rehz dweh'ele, nospeesta, pa'semota, lih'ds nahwei nomozita.

Dehli pee galda wairs ne=ehd. Glehw'i nokahrtām rokām sehd, nesapraschanā un bailes skatas weens otrā. Bet tehwam mahtes b'rehzeens aisk'er ko wahrigu, fahvigu, k' bruhzi slepenā weetā. Winsch atraujas, noleezas atkal un sagrahbj mahti aif pleza.

„Aug'sham zeles, es f'ku!“ sawads schnahzeens pawada ik balseenu wina walodā. „Nelutinees! Negandees par nihzigas meesas fahpem — par dweh'seli domā. Domā par Deewu, ar flau'u u pateikschani sanem Wina rihksti . . . Aug'sham!“

Winsch rupji isgruhsch mahti no gultas.

Mahte stahn, ar weenu roku pee gultas trerdamās. Winsch augums k'mst it k' no sawada breefmiga smaguma, it k' fahjām wi'st fauli buhtu salausti. Otra roko, trih'sedama, ari twer gultas malu un newar satwert. Seja silgan peleka, k' sagrusduje, ne-skaitamās k'runkās farahwusēs. Azis platas un nedabiski spodras. Drebuki pahrs'kreen no i'chi skata. Ne fahpes ween tur raugas — bailes un fauns . . . nedabisks, nezilwezisks fauns, ar kuru wina mih'k' p'asustu f'mes d'silumā, i'snihktu, i'sputetu gaisā . . .

Mahte luhkojas tehwam garam, us dehleem. Mahrtiu d'sek' skis nezilwez'kais skats. Balts k' linu cuideklis winsch uslez fahjās.

Bet tehwu mahtes sagruwus'chais, k'roplais isskats f'atrako wehl' wairak. I'hu azumirkli winsch k'ustas k' nesinā. Tad roka instinttiwi pazelas. Smags siteens trahpa mahtes feju.

No'shakst mih'k'sti, k' k'ad schauju flapja mahla eef'veesch seenā. Siteens trahpa waiga aug'sh'dalu un kreijo azi. Us waiga kaula paleek' balts plankums. Bet ajs k'usu aifweras. Rink' op to reñnā farkanā wi'hle f'akreen aifnis. Un widū farkanajam aifni gredsenam mudigi raustas melna skropstu strihpina.

Bet labā ajs tik famirfs'k'as un plata un spodra skatas us Mahrtiu . . .

Du'f'mās aifselfees tehw's. otrreis pazek' roku.

Bet tad noteek' kas, ko azumirkli atpakał neweens newareja eedomatees.

Di'veem, trim soleem Mahrtiu'ch peeskreen tehwam. No mu'gurpus'es sagrahbj aif k'akla, atrauj' no mahtes, pagreesch istabas.

widū un paſit tur ſemē. Un kād tehwſ gandrihs atkal peezeblees, paſit otrreis.

Tad tik wehl mehle winam atraifas. Lozeiki atratas no iweſchās waras, kas tos ūaſitija ūingumā un paſlauſbā.

„Noſt!“ wiſch ſchnahz pohrwehrſtā balsi, krata duhrēs ſaſchauſtas rokas un fit ar kahjām uſ ſemes. „Noſtitſhu . . . ſamolſchu!“

Newarigs kā behrns, tehwſ peezeblas, aifwelkas lihds galſdam.

Mahte aifchluſe ſehdus uſ gultas malas. Winas weeniga aizs raugas ahrprahigās iſbaileſ.

„Dehlin . . .“ winas luhpas bes jehgas ſchlupſt neſſaitamas reiſes.

Ne nejaufchā, negaidītā, breeſmīgā notreeks ari Jahnis kā luhgdomēes ſaka:

„Mahrtin . . .“

Mahrtinam aklais duſmu weefulis jau pahrſtrehjīs. Neiſ ſakams reebjums un ſcheliums redſams wina ſejā, dſirdams balsi.

„Ja, Mahrtin . . . Paſlatees tatschu. Mahtei buhs behrns . . .“

Kā ſibena dſirkſtele aifker Jahnā ſmadſenes ui juhteklus. Wi nam leekas kā buhtu ſalehzees, meſchonigi eebkahwees, atſitis galu u pret ſeenu. Bet iſtenibā tik ſakkaujas, ſaleezas, paleek azumirkli ar waleju muti un eeplehſtām azim.

Schis azis leekas ūaſtinguſhas un pamīfam tuſchhas. Bet tomehr winas redſ, kas kāram jau pa gabalu redſams: Mahrtin wahrdū pateeſbu . . .

Jahnis moſtas kā no gara, nelaba ſapna. Un ari wina pahrnem neiſ ſakams ſcheliums un reebjums. Neka wiſch newar eedomatees noſcheljojamaku, kā ſcho wezo, kroplo ſeewu gruhtu. Newar tizet ūaſam azim, newar apjauf ſchi fakti nenowehrfchamo iſtenibu. Leekas nedomajami, ne-eephehjami. Tee ir mahri un murgi, ahrprahigās ioks, paſala. Brahts newar atraſti balſta un pamata. Domas juhk kā juhras putni wehtrā.

Un famehr wiſch, iſſkaibroju mu un atbili präſtdams, niſnā iſhgnūmā dſehloscheem ſlateem urbjas tehwā, Mahrtinach wahrigi eezeſ mahti gulta. Ruhpigi apgulda, pajek pagalwi drusku ūaungſtak. Uſ gultas malas apſehdees, noauj mahtei kahjas un ewihiſta ſegā. Mahte ſaujas un wairas, winai nepatihkama dehla neparatiā ruhpiba un gahdiba. Aprimſt un paleek kluſu guſot. Neſpehks pahrmaž winu. Laikam eemeeg.

Mahtei aprimſtot, Mahrtinam no jauna moſtas nemeers.

Aiseet pee tehwa, ilgu, dseloschu ſtatu noraugas tajā, tad nowehrſchas. Ihgni noſplaujas.

Bet tehwis fehd nekuſtedamees, ka ſoka gabals. Elfonus uſ galda atbalſijis, galwu rokām apnehmis, ſtiklainām azim weraſ neehweletoſ dehlōs.

„Tas ir zilwels . . .“ Mahrtiņš ihgni ſodas. „Sunis . . . Nasbaineeks . . . Jel kaunejees buhtu no paſaules. Deewahrdneeks . . . bet Deewa nebihſtas. Wezē ſilwels, kaps tepat jau degungalā, bet paſaidnis ka nerahs puika . . . Sunis!“

Tehws ir tā ſatrekts, ka duſmas nerodas. Tik beſſpehzigs, aſarains protests dſirdas wina dreboſchā balſi.

„Ko tu mani lamā . . . Ko uſbruhz! Pats netiklis, ſeewu pawedejs. Ko tu man warि pahrmeſt. Es dſihwoju laulibā, es ar godu. Deewa prahts, ja noteek . . .“

Mahrtiņš pagreesch reebjumā pahrwehrſtas azis. Noſplaujos, bet kafks ka aiffchhaugts.

„Deewa prahts . . . laulibā ar godu . . .“ wiſch mehdas. „Par ko tu gribi pataiſti ſawu Deewu! Niſ wina ſlehpī ſawu neſchlikhſtibū. Un kas tad pehz tawām domām lauliba? Geftahdi-juſis, kur tik ſawas kahribas apmeerinat? Ar godu . . . No-ſplautees, mehſlaine iſſlauzit taħdu godu. Dakſħām iſmehſt no mah-jaſ, lai rokas neaptraipa. Reebjas . . . fmird taws gods kā maita pa gabalu. Neweens meſhonis nebuhtu tik warmahzigs un neſchehligs pret ſcho ſlimo ſeeweeti. Waj ta mas ſeeweete wairs, pee kuras naht ar netiklām kahribām. Sahpyu nowahrdſinata, pu-alla, kropla . . . Ech — lops! Lops! . . .“ wiſch ſchnahz fa-koſteem ſobeem un krata duhres.

Swehtās ſchaufmās fastindis, tehwis klausas dehla breežmigos ſaimus.

Mahte newarigi funkji.

„Rimſtees tak, Mahrtia. Ei laukā.“

Bet Mahrtiņš, aifmirſis, ka wina ſaudſet nelaimigo, no-wahrdſinato mahti, runā taħlač. Un wina wahrdi ir mahteit wiſ-gruhtakās molas.

„Mani tu ſauz par netikli, bet pats eſt deſmitkahrt. Tu eſt pawedejs, iſwarotajs un wiſs, ko ween zilwels nekreetnafu war eedomatees. Un ja ari es warbuht eju nezelā, noſeedſos pret zilwezifko tiklibu un peenahkumeem, tad ne aif ſawas wainas. Tu eſt wainigs! Tu! No ka zita man taħdas dſirkas, pret kurām ziħnites eſmu beſſpehzigs! No tevis ta gifts manās

afnis un smadsenes . . . Tu tik labi sini deewwahrdus. Gedomà to weetu par tehwu grehkeem, kas teek peemekleti pee behrneem. Kairu rihtu un wakaru eedomà . . . eedomà ka no tewis te wiss faunums un posts. Un neleelées ar sawu deewbijibü un tiku-meem . . ."

„Ahrâ ej, Mahrtin!“ mahte winu pahrtrauz un fahk waidet. Mahrtinsch paflausa. Iseedams, mahj ari brahlim.

Jahnis iheet Mahrtinam lihds. Winsch wehl weenmehr ne-war attaptees. Tehws winam pretigs, paßkatees us to newar. Bet ari Mahrtinsch neleekas gluschi taifns. Winsch jausch kà mas-kotu paſchtaifnibu, kà weikli ifdomatu wilstibü. Mahrtinsch ween-mehr sin atract wainu fur zitur, tikai ne pee fewis. Bet winsch weenmehr taifns . . . Tapat kà tehwus . . . Nè! Mahrtinsch ir bresmigs, neſaprotaſs, bet tehwus reebigs. Nepanesfami reebigs . . . „Tu . . .“ Martinsch ahrâ winu zeeti usruna. „Tew ſchehl mahti?“

Jahnis ſakosch ſobus, duſmigi paſkatas zaur peeri.

„Domà — tew ween . . .“

„Tad labi. Tad paleez arweenu mahjâs, apkop winu. Us lauka ne-ej, fehd mahjâs, mahzees un apkop mahti. Bate wina neſpehj — nobeigta.“

Jahnim brahla preekſchlikums naw nepatiſhiks. Bet atbil-det winsch neatbild. Aifkerts, ka winam tik ſtrupi ſaka, it kà pawehl.

„Tas ir zilwels . . .“ Mahrtinsch atminedamees nodrebinas. „Kats ſuſtonis wairak juſtu ſchelumu, neka winsch. Nodſinis, pee naħwes nobeidsis. Niſns — it ka wina buhtu ta wainiga . . . Maita!“

Nu Jahnis augu deenu mahjâs. Apkalpo mahti un fehd pee grahmatam. Bet mahzifchanas neweizas. Galwa un firðs pilna no pehdejeem notikumeem dſimtas dſihwê.

Domajâs pilnigi atraſſijees no wiſeem dſimtas ſakareem. Bet nu reds, ka ta tik paſchmahniſchanas. Simts fiſku ſaiſchu winu tura zeeti. Gleħweem spahrneem fantasija zelas un grimst atpaſak ſem ikdeenas dſihwes eefpaidu ſwara.

Klaufidamees mahtes dobjos apspeeſtos waidus, domà par pehdejo leelo notikumu. Galwa nemitigi jauzas ſajukuschu domu chaoſs. Neweena pawedeena fo twert, neweena ſkaidra, noteikta, wejela flehdseena. Tumſchâs, gruhtâs noſauðâs, kà meſchâ maldas prahts.

Kas s̄lepeni ſchaufmigs runā iſ pehdejā leelā notikuma. Schauſmigi raugas mahtes aiffiſilejuſē, aifspampuſē kreiſā ožs. Nuſis nemitigi ſchlaſt tehwa ſmagās rokas ſteens mahtes ſejā. Sita mahti . . . tahdu . . . Wina tahda . . . Un tuhlin panoramas otra bilde. Tehws kahrpas ſemē un Mahrtina duhre ſmagi kriht iſ wixa kaſla . . .

Breeſmigas, nepaneſamas bilden . . . Kā haigi murgi, kā leetuwens mahzas wirſū. Deenām, naftim neifeet no prahta. Deenā nekur naw meero, nafti meegs behg.

Taunā, maigā dwehſele wairas no ſchi nedabifki rupjā weida, kahdā parahdas dſimtas faſchkeſchanās. Grahmatu romantikā, ſweſchās reflektijās un ſapnōs iſauguſē fantasija newar panest dſihwes pretiſchķibū brutalo, meschonigo aſumu. Tehws pret mahti, dehls pret tehwu . . . kā ſwehri, kas rupju iſtinktu dſihti zīhnas dehlt dſihwes pirmatnejam teefibām. It kā weenam janobeids, jaſnihzina otrs, it kā blakus wiſeem nepeetiktu weetas paſaulē.

Akls, neprahtings, nedabifks naids ſajauz wiſu dſihwi duhnās. No tahdas zīhnas neweens neifeet kā uſwaretajs, beſ luhsuma, beſ ewainojuma. Katrs ſlehpjs ſawu bruhzi, niyki ſawās fahpēs . . . Druhma, neiſdibinamā, nepaneſamā dſihwe!

Ari tehws tik drihs newar atjehgtees.

Zekas kā agrak, eet, ſtrahdā paehd un ſeekas gulet. Bet wiſu kā wilzinadamees, kā ko ſen aifmirstu rvhledamees atzeretees. Reiſem noleek darbu pee malas, apfehſtas fur gadas, ſtundām ſchd, galwu rokās eoppeidis.

Deewa luhgſchanā ſpehji aprauj dſeeſmas widū. Diwas trihs reiſes mechanifki atkahro beidsamo panehmeenu — it kā mefledams ta dſili noslehpjo ſaturu. Neſapraſchanā paſkatas rinki apkahrt, tad apnem galwu rokām.

Azim redſot ſalihki arweenu wairak, iſkalſt, ſadilſt. Iſwai- ras no wiſeem — no Mahrtina it ſewiſčki. Un ar katru deenu ſtaidraki manams: ne aif naida iſwairas. Ne nezilweziſkais paſe- mojums dehlu eeraugot winam dſen drebulus pahr wiſu meeſu, bet jaufma par to breeſmigo ſodibū, kas kā aſt trihts zirwiſ karajas pahr tehwa nolahdetā, Deewa atmeſta grehzineeka galwu.

Mahrtiaſch . . . Noschehlojamais, apſulbotais zilweks! Ne- jauiſch Deewa ſodu, kas kā aſs zirwiſ karajas pahr wina galwu. Sawā zilweziſkajā paſchtaisnibā nenoprot, kā ne wiſch — zits

dara ar wina rokām, runā ar wina mehli, domā ar wina ūmadisēnēm. Launais sagrāhbis winu ūwās ūtānās tura ūzeeti.

Apghrezhibai gan wajaga nahkt pashule, tomehr — wai!
tam, zaur kuru wina nahk.

Druhmās mistiskās refleksijās tehwam aiseet laiks. Nobesch-neeku ihstā daba ari winā teejas pehz apmeerina suma romantikā, aomoda sapnās, fantasijas schuhypnotēs. Un tā wina eegrimus hās ažis pahrweltas ar sapnainu miglu un sahk raudsītees skumji, bes dušmu mirdsuma, bes eenaida kwehles.

Tatſchu ſem pelneem kwehl oſola ogles. Skreen jauns weefula wirpulis, uſpuhſch baltas leeſmas. Skumjā gaida, fahpju pilns ſtēdsmeers, zildenā paſchtaiſnibas opſina iſiſt wehjā, iſkliſt, iſſuhd . . .

Tehws stahw durwoj preefschā, ar roku ajs no faules fargadams jau ilgu laiku skatas.

Kas tas ir, kas tur kuhnojas žirtumā? Nahk un nahk un newar atnahkt maso gabalinu no fruhmaja lihds mahjām.

Lina! . . . Bet Lina ir teewa, lunkana, Linai zepure ar leelām dseltenām puķēm, Linai saules fargs. Un šchitai peleks latīņu — ari sejas leelākā dala aissegtā. Nahk neweikla, ūmaga, stahdamās, wilzinadamās. It kā gaīda wehl tāhdu no altiņnaja. Bet wairak neweena nereds.

Ir un naw Lina. Nè — ir. Tehwos tomehr ſin ka ta
pate ir. Nelabā jaufmā paeet lihds mahjas stuhrim preti. Rotu
wirs azim, ſkatas un galda.

Lina nahf un newar atnahft.

Tehns paeet wehl gabalnu preti.

„Nu — kur tu?“ winisch prasa, nedſirdejis un neatnehmis
winas flujo ſweizinaſumu. Skatas winas baltajā fejā ar tumſch-
ſileem gredſeneem ap azim, mehgina uſminet winas mihiſtu. —
„Wai tur muſichā kahda nelaime?“

Newitus pamet azis semak us meitas augumu un paleek
mehms. Biras nelaimē tai līhds . . . Katram redsams . . . wi-
fai pasaulei redsams . . . Tehws peeker rotu pee kākla, tad it kā
ko mēkledams, sahē grāhbatees pa kabatām. Nosehstas us zelma, kā
glups skatas meitā. Skatas kā neisprotamā brihnūmā.

Lina zaur peert pamet schiglu skatu. Un saht runat sieidfigi, atkahrtodama, jauldama. Eik pehz laba brihscha war pa teikumam savrast.

"... un sata ... Schrift pasqua un sata: newaram tewi

tahdu te ilgak turet . . . Ja, nu newarat, ūku, bet kas mani
tahdu pataisija! Juhsu labee dehlini un jaunkungi. Es — ūku —
esmu godiga meita . . . Neweenam neesmu pakal skrehjuſe, ne
fahruſes kaſla. Nezeetischi, ka manu godu laupa. Pee teefas fuhbſefchu,
wihus muſchias kaudis uſdoschu par leezineekeem. Kursch te nere-
dſeja . . . wiſi war leezinat. Nezeetischi, eefchu un noſlihzina-
ſchos . . . “ Tehws atjehdſas, peezelas kahjās.

„Un ko tu nu te meſlē?“

„Kur es zlitur eefchu! Kur lai es paleeku.“

„Paleez kur gribi!“ tehws, aiffmazis, ūka. „Ko muhſu
dſimta tew dewiſe, ko dos — atminees, pate ſaziji. Glabà, ko da-
bujuſe. Mana mahja naw ſlimniza. Mana mahja naw patwersme
paſaidnem un netiklem . . . Ech . . .“

Kà ſpehja ſiteena kerts wiſch atkal atkriht uſ zelma. Aptwer
galwu rokā, ūkimst, ſaplof. Kà maſſ behrns raud ūkā balſi.

Lina zaur peeri pamet biklu ūkati.

„Schi ūkā un tā . . .“ wina atkal ūkā runat. „Ar labu,
ar ūku, ūkā un draude. Bet es ne-esmu mulke, nekujoſ eeb-
baiditees. Kur — ūku — es ūkitaſda lai eju? Neweens mani
pa durwim ūkaidis. Kas man nu dos maſſi . . . atradifees behrns,
abi badā nomirſim. Schi atkal ūkā un tā . . . un eefpeesch man
ſaujā . . .“

Wina eelek ko tehwa rokā un manas uſ iſtabu. Get ūkigli,
atpakaſkatidamas. Wehl durwiſ apgreeshas un pamet ūkati atpakaſ.

Tehws raud ilgi, lihds aſaras apſiſt un kruhtis ūkā ploſit
ſaujā ūkampji. Pezelas kahjās, grib eet, bet ſaujā ko ūkauſis,
ūkā ūkatiſees. Krahsains papiritis. Nauda . . . Šimts rublu.

Roka ūkait. Virmas domas winam: ſweeſt ſemē, ſamiht ūkoh-
grehta naudu. Bet otrs: ſimts . . . wesels ſimts . . . Newar
atmineeſes, kad wiſch ſimtu rublu turejis rokā. Ta ir ūkela nau-
da . . . milſiga nauda preeſch ſemneeka. Un it ūkifchki wiſeem
winu nabadiſibā un poſtā. Sirgs buhtu japehrk, rati japehrk . . .
Kà weſniſchks ūkardinajums noſreen gar azim wiſs, ko par ūko-
naudu waretu noſirk.

Né! Nedrihſt paturet! Ar to naudu ūkrib ſamalſat meitas
godu. Dſihwu zilwika dwehſeli doma ūkirk par ſimts rubleem . . .

Bet behrns — no ka tas dſihwos? Buhs wiſch paſaukē, eſit
prafis. Un kur Lina ūkems? Pate miſs badā un behrnu mehrdēs.

Lai mirst, bet lai nepahrdodas. Lai tad labak eet, lai noflihzinās . . .

Peedod mums muhsu paradus . . . Kahdas grehzigas domas! Tik mirt lai nemirst. Lai dīshwo un atgreeschas. Neweens naw tik dīsli kritis, kā wairs newaretu pēzeltees. Naw tik leela grehka, ko Deews newaretu peedot. Tik kas pats pee fawas dīshwibas noseedsas, tas muhschigi pasudinats. Lai dīshwo, lai zeesch, lai mahzas un atgreeschas.

Tehws apstahjas, klausas ūwi, nesaproj un brihnas. Winsch ūwi ūkā ūneaušchi pamodees, ūra warā winsch ūpepešchi apšinas ūwas domas un gribu? Waj welns ari pee ūina ūismehgina ūawu waru? Bet nē: pret ūelna ūiltibū ūinsch ūissargats Deewa ūchelastibas ūrukām. Tomehr ūreemigās ūahpes kā ūprimuščās, kā ūeemiguščas, kā ūismiruščās. Laikam tas ūungs pats ūuhtijis ūawu ūmeerina-
jumu ūina ūeelajā nelaimē.

Bet ūur ta ūolahdetā grehka ūauda? Warbuht ūofrituse. Lai kriht. Lai ūehišč ūinu ūispuhšč un ūaplosa. Warbuht ūiſhu ūabatā . . . Lai ūuhst! Ūawu ūoku ūiſch ūai nepeelits! —

Lina ūehd ūee mahtes ū ūultas ūalas ūaklupuse. Mahtes pret ūeenu ūisgreejuſčes, ūaud. Tehwam ūenahkot mehgina ūawaldi-
tees, bet tomehr ūaulaine ūplezi ūem ūegas ūedsami ūaustas.

Lina ūzelas ūahjās, ūikleem ūkateem ūaur ūeeri ūuhkojas ūehwā.

Tehwam ūahda ūailiba ūa ūrahtam. No ūas ūinam ūuſmas ūeeri ūiſt ūehl ūairat. Tomehr ūinsch ūisleekas. Ūmagi ūohehstas ūee galda.

„Nu — ūo nu ūesahkſat . . . ūabas ūivas ūahdas!” ūiſch ūaur ūobeem ūildams ūesahl. Ūalsti ūatees kā ūuhkas. Te ūau ūilweks ūnewarēs ūairs ūahkt ūeefchā.”

Ne mahtes, ne meita ūeatbild. ūabas ūuhlas ūelpot ūluſtikām.

„Tā ūas ūet,” tehws, kā ar ūaunu ūreeku, ūurpina. „Tā ūir ūa ūalga ūar ūeklauſibū ūehwam ūahtei. Tā ūir ūalga ūar Deewa ūahrdu ūizinaſchanu. Tād ūu ūeds, kā ūaw ūeeki ū ūblehnas, ko Deews ū ūaw ūirkstu ūalstijis. Winsch ūelaujas ūapmeetees. ūas ūo ūewis ūagad ūir! Mehſls ūtu ūet, ū ū ūodig ūilweks ūabprah ūepaſkatas. Maita, ūam ar ūihkumu ūet ūafahrt. Ūeeglu ūiſhwī ūahroji — ūu ūew ūir ūar ūo, kā ūeklauſi ūezakeem . . .”

Un ūtā ūar ūeenu ūahlaſ. Tehws ūuna ūtundu, ūivas ūtundas ū ūehl ūeeneinmehr ūnewar ūeigt. ūrween ūaunu ūaleek ūina ūa-
loda. Kā ūalti ūoedſinatus ūkmenus ūinsch ūet ū ūet. Kā

dubleem noschlaſta to no galwas lihds kahjām. Zeeteem, aſeem un neschehligeem nageem iſrauſ un ſamin kahjām to ſlehtato, wahrigato un kautrato, ko ſeweete glabā wairak neka dſihwibu.

Lina us gultas ſagurſt arweenu wairak. Lahstu un ſaimu naſta us wina galwas paleek ſmagaka un ſmagaka, ſpeſch wiſu ſiemē, dubloſ, pihschlōſ. Paſchai nemanot ſahk aſaras birt. No ſahkuma wina raud kluſinam, it kā aif ſeweetiflā paraduma, aif paſtaſ waſadſibas. Bet naſta gulſtas un gulſtas . . . un pamaſam raudas aug, eesneedſas dwehſeles dſilumōs, appluhdina wiſus juh-tekluſ, nomahz wiſſihkaſos nerwu paweedenus. Wina künft pilnā baliſi, wiſas plezi rauſtas kā drudſi.

Bet tehwam ſirds paleek arweenu zeetaſa, warbuht ari meerigaka. Muſ pamaſam wiſch te teefcham ſahk nojauf Deewa taif-no bahrdſibu un ſewi kā Wina taifno praweeti, kā riſku Wina rokā, kā Wina deewiſchkaſ gribas peepilditaju.

Lai ſajuht pilnam Deewa bahrdſibu netiſla meita. Lai tiſ ſeeſch par neklauſibu wezakeem. Jo aſakas riſkies, ſahpigaka pahr-mahziba, jo pilnigaka atgreeschanas un peedofschana.

Kā balti nodedſinati akmeri birſt us Linu. Kā dubleem noschlaſta to no galwas lihds kahjām. Zeeti, aſi naſi iſrauſ to wahrigato, kautrato, ko ſeweete glabā wairak neka dſihwibu . . .

Wakarā, tad wiſi kovā, iſtabā krehſla un druhms, peetwihijs kluſums. Mahte ſawā gultas weetā, pee ſeenas peefspeeduſes, ſegu pahri galwai pahrwiſkuſe. Lina kaktā pee durwim, us nomeſta ſeena lehpja. Tehws ſehd pee galda tajā paſchā weetā, fur ziftahrt pahtarus turot. Jahnis ſtuhri pee loga, ſarahwees, ſakuzees. Mahr-tiſch newar norimtees, ſteidſigeem ſoleem eet pa iſtabu.

Wina leekas, ſchajā peetwihiſkuſchajā krehſla dſirdas nedſimuſchis dſihwibas kluſa, noſlehpumaina elpa. Diwas dſihwibas kluſt aug un gaida deenu, tad naſks paſaulē. Par diweem zilwekeem paſauſe tiſ pilnaka. Sawadi . . . Katram, kaſ pats dſihwo, waſadſetu preezatees par to, ka kopiſas dſihwibas ſpehls teek leelakas un daſchadigakas. Bet wiſu mahz ſchauſmas un drebukti. Un wiſch ſina, kapehz.

Bef miheſtitbas eeeneiti, ar baiſem un ſahpēm iſnehiati diwi zilweki peedſims kropli ja ne meeſigi, tad garigi. Nowahrgs un nonihts bef miheſtitbas ſiltuma. Wairos neſatizibu, naidu, nelaimi. Laſak teem nedſint. Laſak dihglt nonihts, kā kaitigai neſahleı . . .

„Ta tas eet . . .“ tehws pahrtrauz ſpeedigo kluſumu. „Ta ir ta alga par neklauſibu wezakeem.“

Mahrtiāsch apstahjas, atzehrt kā ar žīri.

„Ta ir alga par paiklaustbu wezakeem. Tas išaug no aklas paiklaustbas . . . Ko tu no rihta lihds wakaram kāli skukam galvā, kād taisnjas laist us nuischi. Nerimi ari wehlač atkahrtot, ko tik pagadijās īsdemiba: eši paiklaustiga, eši paiklaustiga! Neturi sawu galvu, dari lo tew leek. Kalpones tikums ir pāsemiba un pademiba, tshaklums un panestba.“

Wīsch sahk atkal ahtri staigat.

„Tas išaug no aklas pademibas. Ko wīra, mūlka skukis sīnaja no pāsaules. Tu, teħo, eši wainigs, weenigi tu. Tawa gudriba ir nejehdsiba, tawa pateesiba ir meli, taws tikums netikliba, taws peenahkums neleetiba un nosegums. Posti un nelaime, kur tu peedurees.“

„Tu eši tas labais un taisnais . . .“ teħws druhmi eemet.

„Wīst meħs esam nefretni. Ziteem leekam zeest un pāschī zeeħčam. Bet ne tik dauds zaur pāschu wainu. Muhsu dsiħslas tek tawas aſsnis. Muhs wiſus tu eſt samaitajis. No pāschas jaunibas laipna wahrda ne-esam dſirdejuschi. Schagari un pahtari, ta bij tawa gahdiba par mums. Wehl leelu zilweku tu nekaunejees mani fift. Toreis tu biji stipraks nekā es, pretim atturetees newareju. Bet aismirfis ne-esmu . . . un nekad neaismirfischi!“ Beh-dejos wahrdus wīsch kleegħsus iſſleeds. Pahrakā uſbudinajumā aprouj walodu. Staigà tik pa istabu ahtreem ſoleem. Sahbati dobji klafsch us miħkstas, mitrās semes. Paeet labs briħdis, lihds wīsch dauds mas apmeerinas. Wīra balsi skan ar tumšchu, ap-peestu bet neapremdinamu naidu un dſiħlam fahpem. „Ak war-mahka, warmahka! Kahjām miħdijis eſt muhs un mahti wahrdi-najis, spihħdinajis. Par kropleem gribejji pataiſſit. Un eſt pataiſſis . . . No tewis — tik no tewis wīsa nelaime!“

Wīsch iſſteidsas aħra un aizzeħrt durwīs ajs ſewis.

Istabā ilgs, druhms kluſums.

Tehws seħd kā seħdejjis. Pakustejjes naw pa wiſu laiku, ka-mehr Mahrtiāsch runaja. Bet ne fatreekt, garā uſwarets. Mahrtina pahrmetumi wīru naw eewainojuſchi. Wīsch skaidri apsinas sawu taisnibu. Lai nesaudsigs bijis pret saweem behrneem waj bahrgs, wiſu darijis dsiħts no tās augstačas gudribas, kuras gaifmā un spehka sawu muhschu staigajis. Sina: ne Mahrtiāsch pats — zits ar wīra muti runaja ſainus un laħstus pret meeskgo teħwu. Launs arween ir laba eenaidneeks.

No iſmifuma newaribas un greħzigām schaubām wīsch juht

ſaru garu atkal pazelamees ſpehlā un neſaklaujamā uſtizibā. Tas Rungs winu naw atſtabijs. Naw aifmirſis taisno, naw aifmirſis ſodit tos, kas Wina rahrduſ kahjām nihda, kas zeturto baußli pahr-kahpj, wezalus niht un pulge. Now iſprotan's wiua prahis, ne apjaufchams wiua ſodibas mehrs. Weenu ſolidams ſoda ari zi-
tus . . . Weenu ſemaitgadams wiſu dſimtu apklahj ar faunu . . . Bet kā debefs pahr ſemi, ta Wina neiſdibinamās domas ſtahw pahr zilweku ſapraschanu. Un neſodiu wiſch nepametis neweenu . . . neweenu! Weens jau guk tur laftā kā ſapuwis prauls, kā mehſls ſehtmalā nometis. Un Mahrtinch neiſbehgs wiua rihtſtei. Smagi winu trahpis ta Kunga roka . . .

No ahreeneſ behdu ſmaguma nospeets, bet eekſcheji ſawadas ſchaufmainas tihſmas pahrnemis, tehws zelos. Apfakatos iſtabā apfahrt, pamet bahrgu ſkatu uſ Zahni.

„Gulet!“ wiſch noſaka iſti un zeeti.

Zahnis lehnam peezelas. Wiſch ir pawifam falauis, ſa-
mulis, bes ſpehla, bes gribas Paſkaufigi welkas uſ durwim. Ne-
ſin, kā pahrgulēs natti, kahds buhs rihtis un nahkoſchā deena. Kā
leetuwens ſchi gaufā, neſchehligā, neſaprotamā dſihwe nomahz dweh-
ſeli. Ta klaujas un trihs baigā jaufmā.

Smageem ſoleem tehws eet pee gultas, iſgehrbjas.

Mahte peelipuse pee ſeenas, ſegu pahr galwu uſwilkuſe. Lina
fluſi ſchmuliſt.

„Nepinkſchket!“ tehws eebrebzas. „Nu ir par wehlu. Scheh-
laſtibas laiks ir pagalam, ta Kunga ſods naht pahr beſdeewi-
geem. Atgreftees! Semotees Wina preefchā! Mr pođewibu ſeint
to kruſtu, fo wiſch uſleek, nest ar ſlawas un pateižibas dſeeſmā.“

Guliā atgulees wiſch ſmagi nokahſejas un ſaleek rokas ſem
galwas. Elfonus tihiſham iſplehſch plati, mahtes galwu pabihda
projam. Reebjums winu mahz, là ſam neſchkihſtam, netihram pe-
durotees.

Bet ſchowakar winam wairak tik meita ſprahī. Bat luhg-
iſchanu aifmirſa noſkaiit. Chrtaki ſawā weetā eegroſſjees, ſahk at-
kal runat. Kā balti nodedſinati akmeni birſt uſ Linu. Wiſu nafti
zauri . . . Logōs jau ſahk atſiſtees agra rihta pelekuſs. Wiſs no-
fluſi dſilā preefchatmodas meegā, bet Robeſchneets wehl nerimſt.

Raktā pee durwim Lina ſchauſt — fluſi, weenmuſigi.

Iſti preefch ſaules wiua eemeeg. Skaidri dſiſrd: tehws wehl
runa, bet fo — ſen jau wairs neſaprot. Ŝen jau wairs nedomā,
tik iſjuktiwi ſajuht pahr ſewi tehwa bresmiſgas, neaſmeerinamas

dūfmas. Grehka noschehlofchanu wina nejuht, peedoschanas nealkst. Bat grehka nekahda neapsinas, tik sin, ka teek neschehligi mozita, ap-
sinas dīli fatreesta un nelaimiga. Un nu kahds mihksām, stiprām
rotām pazel wīnu un nes un nes tahlu projam, kur kūsums, meers,
atpuhta. Wīna neprāfa fur, atweeglota nōpuhšas un laujas.

Tehws nejauschi eeklaufas meitas dīlos weenados elpas wil-
zeenus. Aismiguse . . . Norehzas un abām kahjām reisē iszelas
no gultas. Logu wehl neaisškar kaut fur ais mesha lehzoschās fau-
les spihdums. Istabā wehl beesa krehsla. Tāpat lā iszehlees,
tehws eet faktā pee durwim.

Ne jausma no schehluma nepakustas apledojušchā ūrdē, kad
wīsch skatas us meitas ncjauko, knuhpus faklupuscho augumu. Wee-
na roka, no seena paklahja noslīhdejuſe, balto, ūmagi nefustiga, ka
peemihta gut us glumi aufstās femes.

„Zelas!“ wīsch paſper ar kahju. Wīnam tahds ihgnums,
ka meitas wahrdū nevar isrunat. Laikam wīfu laiku ne reises
naw to fauzis wahrdā. No ta mute tiftu netihra. „Zelas!“
wīsch wehl skalak atkahrto, kad Lina saraujas un pawelt roku us
seena. „Nedomā te walsiites kā zuhka. Slinkums ūmird. Ze-
lees, strahdā . . . luhds Deeru un strahdā.“

Zeeteem, dūmu pilneem wahrdeem kā aſas pahtagas schauſta,
Lina zelas. Grihlojas un meklē balstu pee seenas. It ka tik nu-
pat aprimuschas, it ka tik preeſch ihſa azumirksa aisrahwuschās
fauſas raudas atkal rausta wīnas pilnās kruhtis un nowahrgu-
ſcho nobahluscho ſeju.

Jabreen kuhls gowis ſlaukt, raiſit wakā, dīſht gāndā. Tad
jarawē kahpostdahrſs. Jarahpjās pa lihkomotu, ſaknainu wagu,
japluz rafas ſlapjo wīru un aſo mesha sahli. Pirksti fuhrst, rokas
lihds elfoneem teek ſlapjas, zelgali ſlapji, drehbes ſlapjas . . .
Wījur ſlapjums un dubli. Nahwigs nogurums un trihsas wījōs
ložeklōs.

Bet atleekt muguru, azis pazelt no darba nedrihſt. Lina sin,
ka tehws fur tepat tuwūmā, wāj ari no tahleenes, bet weenmehr
skatas launām, dseloſchām azim.

„Lokanak! lokanak!“ wīsch bahrgi uſſauz.

Lina peeplof ſemei tuwāk. Rokas bes jehgas ſteidfigi grabsta.
Azis lehnām ſafuhzas aſnainas, dedſinofchas aſaras . . .

Pamasam wīna tomehr dauids maſ atkal peerod ūpee nepawi-
ſam aismirſtā darba. Peerod pee kuhls ſlapjuma, pee dubleem,
pee deenwidu ſwelmainās kwehles, pee neisguletām naſtim, pee

tauku putras, pee fassfretuschām, noplifusfchām drehbēm, pee tul-
nainām, netihrām rokām. Tikai pee tehwa nezilwezfikās bahrdības
nevar peerast. Nesaprot ta fanatisko, aklo neschehlibu, kas isdomā
weenmehr jaunus apwainojumus, weenmehr nejaukakus spihdfina-
jumus. Leekas, ne deenā ne nakti wīsch azumirkli neislaisch to
no azim. Reisēm wīkai rahdas, ka ne tehws pats — kahda fwef-
scha wara wada wīna domas un gribu. Wīsch pats — tik akls
rihks schis wāras rotās. Tad sawada, akal nesaprotama juhta,
kaut kas schehlumam radneezifks wīnā ūakustās pret tehwu.

Bet tās ir tik ihſas, azumirkla ūajuhtas. Tās pamirds un
dseeest. Un kad nodfisfuschas, tumſa paleek wehl beesaka. Arween
beesaka, arween ſmagaka. Reis tehws, it kā nejauschi eejit wīnai.
Un pebz tam beeschi. . . Kur fateek weenu — ſit. Sit, ar fo
pagadas. Neschehligi, ſahpigi ſit. Mugura, plezi, rokas wīfa meesa
pahrlahjas tumſchjarkaneem un fileem plankumeem. Dehlu klah-
buhtnē tehws ſargajas, bet toteef bresfmigaks, kad weens. Tad
ar diwkahrteju nīknumu bruhk wīnai wīrfū.

Mahrtinu maſ reds mahjās. Wīsch it kā iſwairas, wīnam
leekas weenaldīga zītu nelaime un laime. Ja wīsch kahdreib pa-
met ſlumju ūatu, no ta wīnai paleek wehl gruhtāt. Jahnis no
maſām deenām naw warejis wīku eeredset. Tagad behg, un ja
newilus gadas fastapt, nolaistām azim steidsas garam. Apmulſums,
tauns un reebjums ūaidri laſams wīka ūejā.

Mahte gul ūee ūeenas peerahwūſēs. Kluſi un nekuſtoschi
gul zaurām deenām. Līna neſin, fo mahte domā, bet juht, ka ari
te wīnai neatraſt atbalsta.

Tufſchs un fwefſchs rinkī apkahrt. Kur peeduras, wīſs nemih-
ligs un auſtis.

Kā wehjā iſmests putns ūalausteem ūahrneem welti mehgina
zeltees gaifā. Zelas un grimst arween dīſtak dublōs, ſahpēs un
iſmīſumā.

Lehnam, ſmägeem ſwina ſahbaeem welkas laiks.

Wakards wehl naw nodſſis wakara ſpihdums, kad rihtös meſcham pahri jau ſneedſas rihta blaheſmas farkanee pirkſti. Ilgi ilgi preekeſch un pebz faules ir gaiſcha deena. Waſaras deena ir par nepaneſamām mokām teem, kas alſſi tumfas un meera.

Garā waſaras deena ir par nepaneſamām mokām Nobesch-neeku Linai. Wina eet galvu noduhrufe, nedrihſt paſelt azis uſ augſchu. Sin: no augſhas wiñā raugas faule, kā balta kvehlaina azs. Ta reds wiſmelnakos ſirds dſilumus, ne pihſlitis no wiñas newar noſlehptees. Kad faule ſkatas, tad wiſs rinkī apkahrt ſkatas uſ wiñu. Simts azu iſ azumirkla bifikta wiñu nifneem nigragojſcheem ſkateem. Wina nedrihſt azis paſelt uſ augſchu. Tirpſt no bailem un kauna, wehlas peeplaſt kur, ſemē eelihſt, apraktees, iſnihkt. Instinktiwi apſtahjas, ſchaufmās aiftur elpu. Gaida, waj aſs aufkis aſmenis nenokritis uſ wiñas kafla, waj pehrkona ſpehreens neſabersis un neiſputinās wiñas neſchkihſto, grehžigo meefu.

Bet iſtreiſ wiñu pamodina tehwa aſa hals.

„Lokanak! lokanak!“

Un wiña ſahl aſkal eet — mudigi, gurdām kahjām, trihſoſchu ſirdi. Kur ari nepaliku, wiſur juht tehwa nifikos ſkatus. Kā paſchas ehna, kā ſirdapsinaa, kā Deewa ſodiba tehwa ſkati to pa-wada uſ iſ ſola, neatſtahjas no wiñas ne deenā, ne nafti. Simts nifiknu azu no wiſām puſem ſkatas wiñā. Wiſſiħkafas nerwu zihpſlinas trihs un ſkaujas, dſiħſlas ſawelkas un aſnis wiñās ſchuhſt. Paſchā puſdeenas ſwelmē wiña falſt un ſtihweem, nejehdſigeem pirkſteem welk un welk nodrikucho kafuna jaku zeeſchak ap plezeem.

Deenā wiña ſtaigā kā puſmeegā. Kā puſmeegā apſinas, do-mā un reds. Bet nafti newar aismigt. Azu newar aifwehrt. Guł un ſkatas tumſā wiſs, ſewis un gaida. Kas neimehrojami leels, neſverami ſmags, kā paſakas dſirdeits milſu ſwars teewā deegā

karajas tumšā pahr winu. Wina gaida, kad kritis . . . Drihs fri-tis, nospeedis, saſchläidis . . . Breesmigās bailes winai reisēm ne-wilus paſpruhk wahjīch funksteens.

Tad otrā faktā tuhlin eetšaukstas ūlmu maiſs. Atſkan teh-wa aſā balſs.

„Ko blaustees, grehka pagale! Gulet aif tewis newar . . .“

Un reisēm, aifnemts no ūwas možitaja teekimes, runā pu-ſtundu, stundu. Runā nezilwezigi neschchligi, deſmitlahrt iſtehlo Linai winas grehkus, iſtehlo breesmigo ſodibu, kas kā ſwehrs at-plehstu rihkli gluhn uſ winu. Wina miſtiſkā fantoſija paželas ſpahrns, reds dzejiski ſchaufmigas ainas. Paſcha reflektijas ne-ap-finoti ſajauzas ar wežas deribas praveeschu uu Zahna parahdischa-nās grahmatas tehleem un ſimboleem. Balſs trihs kā ſajuhſmā, kā fantastiſkōs murgōs un zelas arween augſta — lihds teem aug-stumeem, kur ne wairs zilweks, bet ekſtasā Deews runā ar zilwela muti.

Lina dreb, kā lapa peelipuse uſ ſapuwuſchā ūena klehpja. Viſā ſpehķā ſakosch ſobus, bet ſchokli notirpſt, ſlahbi ſlihſt walā, tik reisēm kā drudſi knaſſhot ſaſtas.

Rihtā, kad ſajuhſma pahrfrehjuſe, tehws ir druhiſs. Tad wiſch fit. Kur ſateel meitu, fit. Nostahjas kā pee koka gabala, ſmagu roku, ſahpigī fit, ajs waj galwa. Ŝeja, rokas, plezi — wiſa meiſa wiſai pahrlahta ſileem un dſelteneem plankumeem. Wina ſtahw rahmi, wairitees, behgt wiñai nenahk prahtā. Tik ja tehwa roka trahpā wiſai wahrigā weetā, druſku ſakustas waj eekunſtas.

Wina ir gluſchi apduluſe. Wiſa ſchi dſihwe ar ūwu neiſ-protamo, neschehligo niſnumu tik ſpehji uſkrita, ar reiſi nomahza, ſalausa, ſamala winas weegſprahitbu, puſbehriņiſchko lepnumu un ſpihtibu. Šafaltuſe, ſadſeltejuſe wiña welkas kā ehna. Un ar latru deenu gaſchak un gaſchak juht, kā wiña breesmiga grehzineze. Juht, kā ſeme negrib wiñu nest, kā pat elle leegſees wiñu uſnemt. Dihwainā apmahlitbā wiſu, ko tehws ſaka, dſird kā paſcha Deewa balſi. Un ſin, kā glahbina wiñai naw, peedoschanas naw, peſtiſchanas naw . . .

Tehwa nepee-ehdinamā fantoſija iſdomā arween jaunus moži-bas weidus. Wiſs ruhgtums un launums, kas gadeem krahees pret behrneem, nu kā riſiga ſtraume iſgahſchas uſ Linu. Šeſtdeenas walards un ſwehtdeenas rihtōs wiſch tai pauehl ſtundam tupt uſ zeleem. Un paſchais ſewi mehdot, paſchais ūwā meefā koſchot, dſee-

dat ūlāwas un pateizibas dseefmas. Schi ir ta gruhtaka možiba — dešmitfahrt gruhtaka kā ūleeni, darbs un neisguletas naftis.

Tehwam ūlhri us plaupta ir atkal wiſas grahmata. Sweht-deenās, pož pahtareem, Linai wiſu deenu janefā lihds dseefmu grahmata, kam melnajā wahlā weenā pužē eespeets seltits krusts, otrā ehrķschku stronis. Nā ūlina gabals ūmaga ūchi grahmata. No-kām dūhſlas iſſteepjas to nesot, pirkli notirpst un deg.

Reis wiņu tā ūteek Mahrtiņsch. Mahrtiņu wiņa reds mas-reti kād tas mahjās, pā Podnekeem ween dūhwo. Behgt wiņa nebehg, bet ūna un ar wiſu buhtni juht, kā no ta jaſargajās, kā tas launs, kā wiņā mahjo ūptini welni. Juht, kā wiņa dwachai elles ūmaka.

„Ko tu tur nes?“ Mahrtiņsch prasa un iſnem wiņai dseefmu grahmatu no rokām. „Breeksch kam tew tas?“

„Tehws leek . . .“ wiņa, pret ūlu gribu, noschlupst.

Ar lihdszeetibu un ūchelumu Mahrtiņsch raugas mahſā. Pir-mo reis pamana, zik breefnigi ta nobeigusēs.

„Kahda tu iſſkatees?“ wiņsch iſſauzas. „Tew jau wairs nām ūlweka ūjas. Šlima eſt?“

Lina ūlaus. Ūlaunais runā ar brahla muti. No lihdszeetiga ūkateena, no ūcheluma brahla balſi wiņā kā ūahk kārt, wil-notees, ūauſees us ahru. Bet wiņa ūnī: tas ūlaundarbs. Ūelnis iſſteepji ūawus ūahrigos ūagus ari pehz wiņas dwehſeles. Wiņa ūatosch ūobus un ūoslehdas ūewi. Ūasteepji ūoku pehz grahmatas.

„Atdod . . . Tehws lika.“

Mahrtiņsch nedod grahmatu, ūkumji pakrata galwu.

„Bagalām . . . Nobeidsis ūchito ar.“ Wiņsch novuhſchas, mahſā ūkumji luhkodamees. Bet Lina ūesaprota ūina ūkumjas. Ūzu neno vehrſch no dseefmu grahmatas. Juht, kā ūrds trihs no bai-lēm: kād ūi wiņsch ūeaiſnes. Ne wiņsch — ūlaunais, kā ūi wiņā.

„Atdod grahmatu!“ wiņa kā ūahwes bailēs ūeauzas, ūeras Mahrtiņam pee ūokas. Bet Mahrtiņam azumirkla ūchelums jau pahirkrehjis. Wiņsch reds mahſu ūilnigi tehwa warā, reds ūche ūewi ūilnigi ūahripehtu un ūaseminaru. Ar kārtu ūchalti ūasitas duſmas.

Rupji wiņsch atbihda mahſas ūaulainās, ūaltas ūokas un ee-eet iſtabā.

Notirpuschām ūahjām, notirpuschu ūrds, bailu ūeedreem pah-kuhtu ūeu Lina mēslē atbalstu pee iſtabas ūeinas. Ūlaus, kā ūi ūeitabā ūoteek.

Dobji noblahķsch. Lina ūaujas, kā ūpehja ūiteena ūerta:

Mahrtiāsch tur noſweeda dſeeſmu grahmatu faktā . . . Tad dſir-damas aſas, newaldamu duſmu pilnas haliſis. Kleehs Mahrtiāſch, kleeds tehwis. Paſtarpaſ dſirdas mahtes labinoſchee, luhdſoſhee kuniſteeni. Pebz brihscha durwiſ atveras un atkal aifkriht. Wina dſird, Mahrtiāſch noſlaujas un aifſreen pahr pagalmu.

Kā nahwei nolemta wina eewelkas iſtabā. Jauns noſeegums ſmagi noſpeesch winas dwehſeli. Grehks pret ſwehto garu . . . Tas netiks peedots. Winai neweens grehks netiks peedots . . .

Turpat aif durwim wina ſatiop tehwu. Ne wahrda neſazijis wiſch eefit. Geefit wehl reiſ un wehl . . . Smagā, taulainā roka ſahpigi ker winas ſeu, plezus, wehdaru. Neapſinotees wina kluju waiba. Tomehr alſt ſhos ſteenus un wehl wairak moču, kā iſ-pirkſchanis makſu par ſawu jauno, leelo grehku.

Tif aifkūſis, tehwis mitejas, Kā no lipigas neſchkihiſtibas tihridamees no purina rokas. Soli atkahpjas.

„Welna behrns!“ wiſch zaur ſobeem ſchnahz. „Suhdſetees ſtrehji . . . Suhdſetees winam?“

Lina grib runat, bet luhpas bei ſkanas paweras un ſalihp atkal.

„Runā!“ tehwis uſbrebz un pažek atkal roku. Bet neſit, tif pagruhſch wina atpakał. „Sahzi atkal beedrotees ar Deewa atmeſteem, tehwa nolahdeteem. Wina ſwehlos wahrdus dodi kahjān miht . . .“

Tehws noleezas faktā, pažek dſeeſmu grahmatu, kām weenā puſe eeseltits krūſts, otrā ehrkiſku troniſ. Ruhpigi noſlauka, noleek plauktā.

„Apzeetinats grehzineeks . . .“ Wiſch atkal atgreeschas pret meitu. „Muhiſu dſimtā tahdas besgodes naam bijs. Smird — pa gabalu ſmird! Un ſirds kā ſoka gabals, kā akmenis. Paſudinats, elles ugu nim nolemts. Noſiſt tif — grehks, kā ſaule ſpihd par tahda galwu . . . Gahjuſe labak, pakahrufes.“

Sawadām azim Lina paweras tehwā. Winkam paleek nepatiſkami no ſchi neparastā ſkata. Wiſch aifgreeschas. Bet kād pebz brihscha atgreeschas, Lina ſtahw wehl tāpat un ſkatas. Ažis vlatas un ſpodras, kā ſo ſen gaiditu eeraudſijuſhas. Mute pa-wehrtā, ap to pakuſt tahds kā wahjſch, neprahlangs, nejehdſigs ſmaids.

„Ko gluhi! Ej laukā!“ tehwis eesauzas, bet atkal pirmais nowehrſchas.

Un kād Lina iſgahjuſe, brihdi ſtahw domās. Kas ſlepeni no-jaufas, neiſdibinams, ſweſchads jauz wina ſapraſchau. Kā ſibea dſirkſis paſibſni apſinā. Janoſehſtas, jaifdibina, jaiprot. Kur

tahlu aij tizibas bahrdibas, aij dujnam un nemeera, aij elles un winas ugunim zelas kas leelaks, warenaks, schaujmagaks. Ta melnaja ehna wijs kas runats un tizets paleek par tukschu skanu, par neko.

Bet pasibjoni dsirkits un nodseest. Winsch ectinas atkal jawà pa schtaisnibâ, kâ beefâ, filtâ mehteli. Nonem no plaukta mehdito, apjmeeto grahmatu. Peejeeesch krustu pee luhpam. No seftas. Usschir un laja.

Lina bes noluhka staigà pa lauku. Ažis platas un spodras un paleek arween spodrakas. Ap muti ſmaids. Sirds winai kâ weeglaka, kahjas kâ stingrakas. Mihkts, filts glahsts pahrslihdeja dwehselei. Sils, dſilsh debejs plankuminisch atwehras semajà, melnaja mahkonu jumtâ. Ði ſauſà, ſlahvejoſchà moku tukinejcha pazechlas ſala fuliga fata morganas aina.

No dſelschaina dſihwes loka, kas pamaſam ſawekas arween zeſchak, tik weena iſeja. Tik weena ſchaura tažina ſtarp klinchhu ſeemu un' beſdiben. Schaujmiги pa to eet, bet wehl ſchaujmagak palift. Tik weeni ſchauri dſeljs wahrti — tee ar peeri jaſadragà. Breeſmegs uſdewums! bet wehl breeſmigaks palift un jauf, ka dſelschainais loks ſawekas arween zeſchak, bet tur aij dſelu wahreem meers, meers.

Pehz meera alſt winas nomozita meeſa un dwehſele.

Dufet, duſet, duſet!

Wina ees. Wina tagad ſin ſawu zelu.

Tagad wina ſin ſawu zelu un ſawu laiku. Deenah aiseet lehnam, ſimageem ſwina ſahbateem. Bet Lina naiv daſas gar wina gaujo gaitu. Wina dſihwo zitâ paſaulé.

Robeschneeki arween dſihwo ſawas fantazijs paſaulé. Reij jau Lina patwarigi, uſ ſawu galwu aijgahja no nepanejamâs dſihwes. Šaflejhâs zeetâ ſpihtibâ un neflauſija neweena. Aijgahja romantika eedomu paſaulé. Un tagad aisees. Spihtiba ir ſalaufsta, wina wija ſalaufsta, dublôs ſamihta. Bet fantazija ir dſihwa, ta nemirſt. Kâ manija, kâ ahrprahcts ta wilina.

Wina ees, wina ſin ſawu laiku.

Un laiks peenahk ahtri, ahtrat nekâ gaidija. Thſtenibâ gan wina gaidija ar nevazeetibu. Iktihtu, no gulu weetas peezehliſes, domâs jautaja: waj ſchodeen? Bet tomehr, kad peenahk laiks, wina kâ pahrfsteigta

Wina atrauj paſpero kahju, paleek iſtabas widu ſtahwam.

Elpa aisraujas, kād wina klaujas. Warbuht tik dīrdes haluzinājija? Warbuht mahte wāid tāpat kā ariveenu? Warbuht wehl nē . . . Kaut wehl nebuhtu! Bet mahte gulta apgreesčas atkal. Un ihss, ajs, nepahrprotami raksturisks kleedseens pilda miklo druhmo telpu.

„Tehwu . . .“ wina funkst. „Pāzauz tehwu!“

Klaht. Winas stunda fit. Qina wairs nesājuht ne bailes, ne schehluma pehz kaut kā. Viša winas buhtne winas liktena nelokamā varā. Pa dākai ar ūwehtām ūchaujmām, pa dākai ar ūinkahribu wina leez peeri pret ūmagajām, melnajām dīselju durwim. Un dīrđ un juht, kā ajs tām gawile, ūan un ūwehti dīeed: winu gaida. Wina ees, wina ees! Ar ūawu nedīsimuscho behrnu nost no zela tam, kas dīsīms likumigā, Deewa eeſwehtitā laulibā. Lai tam no pirmās deenās nebuht jaskatas grehka un neschēkstibas reebigo ainu. Ar ūawu un ar to dījhīvibū, kas tā ūwechtādi, kļūst pukst ūem winas kruhtim, wina iſpirks tam otram teefibū ū ūchelastibas pilnu, ūwehtigu jaunibū . . . Tā tehws wehlās. Wina nu paklausīgs behrns . . . Weefula gaitā domas steids zaur winas ūmadsenēm. Tukštots pāvedeenu ajswehrpjās, notruhkst, ūazehertas, ūschketinas neatrēshgijamā meſglā. Wina neisschir wairs, kas patefība, kas murgi, kas prahs, kas ahrprahs. Tik ūawu zelu wina ūin . . .

Skumja mihlestiba, ūawada tīhksma kā ūilti wilnis apnem winas juhteklus. No wiſeem gribās ūchirtees meerā un bes naida. Pee-eet pee gultas, nokriht zelōs, ūſpeesch ūeju mahtes rokai. Pa-leek tā labu brihdi, kamehr ūeja top pawīsam mikla no mihktām, ūiltām asarām. Mahtes kaulaine ūirksti kā ūampjōs pluhž winas ūpuhruschos matus. Bet ūahpes ūchajā azumirkli ir kas needomajami neezigs, neapjausčhami weegls, kas tahlu ahrpus juhtekleem un apſinas.

„Tehwu ūauz!“ mahte brehz ūahpēs un dužmās.

Rupji atgruhsta wina eet ū durwim — weegla, lihgainia kā ūenak. Durwīs ūstop tehwu. Ūpstahjas, grib ko teikt. Bet tehws, winu ne-eevehrodams, ūarauktu ūeju ūteidsjas pee mahtes.

Pahri pagalmam ū istabu nahk Jahnis. Qina ūmaida tam preti, mahj. Ūpker to un noſkuhpsta, kā ūawu muhšchu naw darjuſe. Pahrsteigts, ūasazis, Jahnis atraujas un ajssteidsjas.

Qina eet ūawu zelu. Galvu ūeelekuſe ūehri ūmaida. Zif newaligi un nepazeetigi ūchodeen wīži. Ūesin, ūurp winai jaet . . . Bet kas winai daļas. Kas winai daļas gar ūchein ūilwekeem.

Wina lihds neweens na war nahkt. Weenai paſchhai jaet . . .
winai weenai paſchhai . . .

Taunajā klehti wehl ne grihdas, ne greeſtu. Tik ſijas, la
bruhnas, aismiguſchas tſchuhiſkas ſteepjas wirs galwas no wee-
nas ſeenas lihds otrai. Te wina ſen noluhiſkojuſe, kaſ winai wa-
jadſigs . . . Tagad wina ne reds, ne doma. Winas nelokamais
litenis winu rauj . . .

Jahnis no iſtabas atſitas atpaſkal. Mahte kleeds nelabā
valji. Leeleem lahegeem guk fa noſt, bet tad ſpehji eebrehzgas ta,
ka eet zaur paſchu ſirdi. Jahnis pa daſai no prot, kaſ nu ſah-
kas. Reebjums winu ſahk kraitit. Winſch metas prom uſkuhts-
augſchu.

Bet guku weetā ari newar no rimtees. Peezelas, no ſehftas
ſahnus pee luhiſkas, ſlepus ſkatas pagalmā. Tehws ſteigſchus well
no nojumes ratus. Kur wina puſe pee kruhmeem reds kustamees
Mahrtian. Sivens, no kuhſt iſſpruzis, aiffreen zirtumā. Ne-
weens neleekas wina redſot.

Mahjas leekas pilnas ſawada uſtraukuma. Tehwa rati no-
grab pa ſaknainu zetu. Jahnis newar no ſehdet. Kahpj pa tre-
pēm lejā.

Linas nereds . . . Peepeschti Jahnis atjehdas, ka wiſu laiku
par to ween domajis. Mahjas ſawada ſeja, ſawadais ſmaids,
ſawada gaita neifeet no prahtha.

Jahnis apſtahjas, klujsas. Mahjas leekas pilnas ſawada
fluſuma. Tahlu uſ ſeelzela ſkan noguris pasta ſwans. Mescha
celokā zehrt. Bitur mauro gows. Tik mahjā ne ſalmina nedſirb
tſchaukſtam.

Ko Lina tik ilgi dara klehti? . . . Wilzinadamees Jahnis
ſahk eet. Repatihkami eet. Weens it ka atpaſkal ween tura. Bet
ſinkahriba un kahds zits ſweſchs ſpehks well uſ preekſchu.

Nu ari mahja pamostas. Ais muguras, iſtabā nodun gree-
figs. zaur ſakosteem ſobeem willts kleedſeens. Klehts ſpahre uſ-
metees maſs, bruhngans putniuſch ſchehli tſcheept.

Duriwſ Jahnis apſtahjas, peelezees ſkatas. Laiſch ažiſ
rink pa gaſcho, jumta neſegto telpu, kaut gan jau ſoli aif dur-
wim redſeja, kaſ te redſams. Epretim durwim, pee winejās
ſeenas — Lina. Ta ſawadi ſtahw: it ka uſ pirkstu galeem, uſ
augſchu ſaſteepu galwu, elkondu ſaleektam, pee ſahneem peepee-
ſtam rokam. Štahw un nekuſtas.

„Lina!“ Jahnis eejauzas, netizedams tai jaunmai, kas mojas, sawadā, brihnischkā multibā gribedams atgrest to, kas notizis. Bet paščha balis winam apleezina to, kas te padarits.

Wīnīch pēeskreen un redī: Līnai ap kāku auķla . . . Dīsi eegreejusēs kāklā, melnā reewā eeschnauguse lihdi leelas īchīpjuas matu. Seja silgan melna, azis kā no sākana nespodra stikla, ap muti sākaltučhas putas. Kāhju pirksti tikkō aissneids semi.

Jahnis juht wīfōs lozeklōs ledainau stingumu. Uj peeres winam ijjpeeschas leelas, skaidras ūeedru lahses. Nesteigdanees wīnīch ijsvelk no kabatas naši, atleez, pahrgreesch auķlu.

Nedīshwais ķermenis īmagi, lengani sābruhk. Azumirkli paleek it kā zelōs sāklupis, tad pāsveras, sākimst uj mutes. Jahnveelegas, pagreesch to uj muguras. Schermuli pahrkreen, rokām pēskarotees nedīshwai, remdenai mironaa meesai.

Tad wīnīch ijeet ahrā un ūkrei uj tureeni, kur domā Mahrtinu. Sapinas jārds un sāknēs, pēzelas un ūkrei . . .

Kad tehwīs, ūvesho ūewu pee istabas no rateem ijslaidis, greeesch ūirgu pee nojumes, no klehts apzirkna ijsnahk Mahrtinīch. Veeleem, nomehroteem ūoleem ūeenahk ūlahti, ūanem ūeeschi aij rokas. Wina rokas ūpeedeenā, ūejā un ūkātōs ijsmanama ūawada, nepatīkama, neatlaidiga draudsība, pat ūaipniba. Wīnīch welk tehwī uj klehti.

„Nahz ūeen, nahz. Nedīseit . . .“

Tehws ūaujas. Pret dehla rūpjību un apwainojuemeem wīnīch ūargats. Meeju war aistīft, apgahnit, bet dwehfele kā tehrauda brūnām aīssargata. Wīnīch eet rahni, ar ūawas ūaiñibas apšinošchū pahrakumu ūejā. Un garā ūkāta dehla grehka mehru, kas pildas ūileenu pa ūileenam. Drihs ees ūalām pahri.

Bet pee klehts durwim ūaiñibas un pahrakuma apšina ūpehji ūabruhk. Ēplehstām azīm wīnīch apstahjās, kāhjām eezehtas ūemē, ūaujas aīpakał.

Bet Mahrtinīch tik welk wīmu ūleegšnīm pahri, dibenā.

„Nahz ūeen, nahz. Pāskatees,“ wīnīch draudsīgi ūaka.

Peewelk tehwī ūironim glušchi ūlahti. Draudsīgi ūsleek roku uj ūleza, ūaleez tehwī ūugumu.

„Apškatees nu labi. Tāws ūdarbs . . . Nu ir notizis, ko ūahroji. Apškatees tik nu labi.“

Ūhju azumirkli tehwī ūkātas. Sili melnā ūejā ar apšūwīščām putām uj luhpām, ar dīsu melni ūeewu ūiakī apšahrt ūakkam pagreesta ūaiñi pret ūinu. Ūejauki pahrgreestas nespodras

azis kā ko waizadamas, kā ko gaididamas stihwi weras winā.
Tā ween leekas: nupat ūkustees, zeljees . . .

"Ah . . ." tehws eebrehzās gari, pahrwehrstā balsī. Nijs-
flahj ūju rokām un atmuguriski ūkypjas us durwim.

Bet Mahrtinsch neatstahjas. Get lihds, peeleezes tik tuvu,
kā karsta dwascha aisker tehwa ūkulu un waigu.

Tu eſi tas wainigats . . ." wiñsch tſchukſt tam auſi. "Tu!
Rasbaineeks . . . Sawu behruu nokahwi." Un tad tehws, wiñā
puje ūleegjnim attahlinas, wiñsch ūauz tam pakal. "Leekulo!
Skaiti pahtarus, dseedi no rihta lihds ūkaram — neveena ne-
peemahnisi. Ne ūewi, ne zitus nepeemahnisi. Sirdsapſina tew
teifs, kas tu eſi. Rasbaineeks tu eſi . . ."

Robeschneeks ūteigshus aiseet us iſtabu. Wehri gi noſlaujas,
ko atwestā ūewa gari un pamatigi ūkaidro. Dſird, kā mahte
brehz neifturamās ūkypes. Upgreeshas un iſeet ūkpat ūteidſigi,
kā nahzis.

Pa pagalmu, ūahlī pluhkdams, ūtaigā neiſſuhgtais ūrugs.
Robeschneeks pee-eet, pažilā groſchus, pažilā ūahtagu, nomet at-
pakal. ūteigshus eet us ūlehti.

Noleezes pahr mironi, ūkas us ūzgaleemi atſpeedis, ilgi
luhkojas. Newar tizet, newar ūaprast. Bailigi aijſkar Linas
roku — ta jau ūaſtinguſe, wehſa un miſla. Atraujas, noleez
waigu ūuletajai ūe mutes. Ūaſchus azumirkis wiñsch it kā ūa-
justu ūeeglus elpas ūuhteenus. Bet tad apkeras: eedoma ūk un
mahnishanās. Bailes un ūeebumā atwelkas atpakal ūhds ūhejai.
Dſipeetās, neſpodrās mirona azis neatlaidigi weras wiñā. Neſa-
protami. ūkaidri redſams: mirona azis, bet tomehr leekas dſih-
was un bihſtamas.

Neſaprofami, no kā wiñam wairak bail: no mirona, waj
no dſihwā? Puje wiñā buhnes ir pamiruſe no breeſnitigā no-
tikuma. Bet, ūchkeetas, wiñam azumirkis buhru ūafabruhī, ja pa-
mirſchketu ūchis miſlas ūtikla azis, ja pakufetos ūtihwi pagreestā
galwa. Ja ūeegla dſihwibas trihſa pamostos ūchajā ūaſtingu-
ſchajā augumā, wiñu pažchu ūertu nahwes aufſtais aijmenis.

Wiñch noſehſtas us ūleegſchua, ūchjaudis galwu ūrokām.
welti mehgina iſrautees, zeetu prahru un ūkaidram azim ūkatitees
juhu ūabangota atwarā. Bet apſina kā pate no ūewis pa-
majam no ūkaidrojas. Wiſſtiprakas ir bailes — no dſihwā . . .
no mirona, kas atmostas. Kau! ūk wiñā neatmostos! Wiñā
nedrihſt atmostees!

Kas reis miris, tam jaguł — taħds Deewa un dabas likums.
Kad miruſhee zeltoſ augħsam, tad dsiħwajeem jamirst.
Kas meeja miris, tas aiseet aif muhschibas wahrteem, ta
azis skata wiñas faules noſlehpumus. Ta waigħ spihd ta kungä
sposchumā un tajā nekas newar palikt apsieħpits. Bilwekam ja-
paleek aktam no fchi sposchuma, jo azis u ſewi pazelt wiñx ne-
driekst. Wina grehki teek melni kà ogle un sarkani kà ajsnis.
Un kas waretu pastahwet preeħx Wina teħas!

Nè, — kas miris, tam jaguł.

Wiñx peezelas, peeleen atkal mironim. Ajjkar roku, no-
leez waigu pee ta mutes. Ilgi kluħas schaubas un augożha
nemeerā.

Masakais dejsmit reiħhu wiñx liħds waħaram fleħpdamees
leen pahri pagalmam pee miroxa. Mahrtiñx ištahlèm weħro
teħwu. Neweens ġolis, ne skats nepaeet winam nemanis. Wiñx
ħawadā ustraukumā. Pamahj Zahni pee ſewiš.

„Luhk, kur leen!“ tħuffst tam. „Peekto reiħi jau leen. Ne-
war norimtees. Aiseet un par briħdi leen atkal.“

Zahni jautajoschi skatas. Mahrtiñx redi, ka wiña neja-
prot. Bet wiham gribas lai wiċċi sapra fuu to, kas rahdas tik
iwarigħs.

„Waj tad tu neredit, ka nu jaissħkiras, ka nu beigas . . .“
wiñx, u smahħdamees, tħuffst braħlim pee paċċas aufs. Paċċa-
tas un redi, ka tas tomeħr weħl nesaprot. Gekarstas, jaħk ru-
nat strauji, nesafarigi, atfahrtodams, schestikuledams.

„Sen buhtu aissgħajjis . . . mums ar Setinu norunats. Bet
tad paliktu bes gala un beigam. Meħs esam diwi naħwigi eenaid-
neeki . . . Diwi zihnitaji . . . newaram atfahptees abi, iċċirkiees
fatras u ſawu puji. Weenam jafrift, lai otrs u ta kahju at-
ħperdamas titku u ū briħwa, plata zela. Nu kas no ta, ja es aiss-
eetu? Paliktu pee ſawa, un teħwxs pee ſawa. Katrex ar jawu
taħni ibu . . . Bet ta newar. Weenai pateefibai jauswar
jaunai pateefibai jauswar. Un tit ta ir pateefiba, kas u swar, —
u swaretta ir meli.“

Briħdi wiñx apklust, nogrimist domu un ammu atwarā.

„Man waia kien reiħhu likas; nupat buhs — beigas un gals.
Es hiju tas u sbruejjs, wiñx tikai sargajjas. Man wajadseja
diwfahrtiga speħka, bet neatla idos. Kapeħġi atlafsteen? Zihna
un pametumdaq aqg muhsu speħeks, kamehr wiñu awot pamaġam
fiħekst. Mums jauswar, tapat kà deena u swar nafti, kà paważurs

ſalaufch ſeemu. Wairak reiſchu man jau likas: nupat buhs. Bet peekrahpos. Wiuu tiziba ir kā tſchuhiſka: ſafit gabalōs, tomehr wehl lokas kātrs par ſewi. Wini mirſt pamaſam un nemanoti, tapehz leekas kā wini nemirſt, bet dſihwo . . ."

"Luhk, luhk!" wiſch pahrtrauz ſewi. Uſwaras apſina atkal dſirdas wina balſt. Wiſch rahda Fahnim, kur tehwō ſalihzis atkal flapſtas uſ klehti. „Kā ſirdapsina wiau dſen! Kā bedſina baſteem eesmeem! Kā ploſa wanaga nageem . . ." Wiſch ſmejas nejaukus gaſrdsoschus ſmeeklus.

"Tur nu wiſch ſkatas ſawas tizibas un taiſnibas gala pañahkumu. Lai reds ſawus melus waigu waigā. Nu jaſuhd wiſjam mahnu eedomām, leekulibai un paſchtaifnibai. Nu jaatsihſtas, jakriht pihſchklōs un puteklōs. Prauleem jaſadruhp, lai jau ni aſni war dihgt no ſemes . . ."

Wiſch peeploč un kahrām azim gaida, kād atkal manis tehwu pagalmā.

Wehl tumſā Robeschneeks flapſtas pahri pagalmam uſ klehti. Kluſa, nomahkuſes naſts. Rinkt druhma, ſaſtinguſcha nemeera peehukuſes tuvoſa — gul nekuſtoschi, kā pahrehduſes, ſaritmajuſes reſna, melna tſchuhiſka. Uttahlaku pa tumſu kahds ſtaiga nedſir-dameem, bet juhtameem ſimageem ſoleem. Lopi, ſawada karſtuma mahkti, ſmagi elch pa walejām kuhtsdurwim. Zelmi pagalmā, kā meegā iſtrauzetas ſumpurau galwas no ſemes paſchluſchās wehro wentulo gahejju.

Wiſch eet ſodſidamees, kā dulns no bailem, tomehr eet. Winam jaet.

Pakriht pahr augſto klehts ſleegjni un brihdi palek peeplažis gutot. Smaga, ſalta roka uſgulujes kaſlam, ſpeech ſejur miklā ſemē un ſahgu ſkaidās. Leekas, kur kruhſis pahrtruhks tewinjch pawedeens un wiſs apkluſis . . . Bet ſpehji atmodees dſihwibas inſtinkts atkal paſel wiui kahjās.

Wiſch tauſtas tahlak. Azis tumſas piñas, neka newar ſaredſet. Kahju uſmin kam mihſtam un elatiſtam. Robeschneeks ſin: mirona roka. Bet diwainā ſtulbumā, it kā gar to winam nebuhtu daſas, it kā kahja nepeederetu pee wina meeſas, neſteig-damees atwelk to atpaſak. Noleezas ſemu, ſemu, Ua atkal diwainā prahtu muſhā wiñam gaiſchi rahdas mirona ſeja ar dſilo reewu kaſlā, ar apſchuwufchām putām ap luhpām, un ar iſſpe-ſtām azim. Leekas, it kā mironis dwaschotu nedſirdamu, bet ja-

juhtamu mirona elpu. Winsch ūajuh ūho elpu un atležas stahnu.
Mugura atkal paleek zeetaka, lozekki wingraki.

Nemodisees wairs . . . Paldees Deevam.

Nakts dsestrums nepatihkami wehſina aufsteem ūeedrem mehrzetos lozekkus. Robeschneeks apstahjas pagalmā, pazel azis uj augšču. Mana, kā tās palikušcas ūodrakas. Ari debes ūlahnakas — palša laukumiņa wirs galwas atmirds, noslehpjas un atmirds atkal bahlgana ūwaigus. Debesu tehva azs wehl ūpihd pahr winu. Wehl Winsch naw ūawu ūaigu nogressis. Wehl Wina roka to pazel un wada.

Breešmiga noseguma jaušma, ūatreekas paſchtaisnibas dse-noli, iſmiūums un besspehka apšina kā aſi ehrſchē ūari keraſ un weſk atpakał. Bet neſkaidrā, paļaušchanās pilnā tehvu ūizibas jaušma kā wilnis nes augščup ūatreekto dwehſeli. Ta neprasa wairs, kās eespehjams, kās nē — ta wanaga ūpahrnds pahriſreen prahtam un apšinai tweramam apwahrkñim. Rogrimst muhſi-bas plāſchumā, kur naw eerobeſchojuma, naw ne-eespehjamā un ne-eedomajamā.

Pee istabas durwin winsch apstahjas. Klau! Tas naw dsemdetajas ūahpu ūleedjeens . . . Ne, nepaneſamas moļas — tur ūkan gawiles par wehl neapjausto, neſaprasto dīhwiſu. Tas jaundſimūschā behrna pirmais brehzeens. Un leekas, no ta ūwil-nojas ūmagā, ūtinguſe tumſa, wijs apfahrt atdīhwojas, pamo-ſtas, ūalejas garā atweeglinajuma nopuhtā. Noslehpumainee ūoli nodimē un apklust ūar tumſā. Apfahrt parastais, dīhwiſas pil-nais nakts meers.

Istabā lahgu lahgeem atſkan behrna tſcherkſtoſchais brehzeens. Meerigs, garā ūtiprs Robeschneeks ūoſehstas uj istabas ūleegiſhna.

Brihums ar notizis. Ta Kunga roka wiau wadijuſe, kā arween. Ne wina prahs notizis, bet ta, bes ūura ūkas mats nenokriht no galwas. Netiklai, ūamaitatai ūeweetei bij jamirst, lat jaundſimūchajam ar pirmo mirkli nebuhu jareds grehks un grehka ūodiba. Kā pirmajeem wezakeem Ŝetu ūaina weetā, tā tas Kungs ūnam wezumā ūeſchir ūho behrnu besdeewigo, ūamaitato weetā. Winam par preeku un atſpaidu wezuma deenās un par Šawa prahta un nodomu papildiſchanu Robeschneeku dīmītā. Robeschneeku dīmīta ir ta Kunga iſredſetā . . . Atmo-ſtas wezu wezais ūapnis ūu mirdſoſchās ainās tehlojas preeſchā.

Saule, pahri meſham ūakhpuiſes, eerauga Robeschneeku wehl

uſ ſleegſchua, leelās laimigās domās eegrinuſchu. Peezehlees wiſch redi paſauli jaunā, ſeltotā ſpoſchumā. Šaprasdams pamahī ar galvu un ee-eet iſtabā.

Taundſimuſchais ir puijens. Robeschneeks pee-eet pee gul-tas un ilgi ſkatas. Un diwas ſeeweetes — mahte un ſweſchā — uſtrauktas ſlepus luſkojas wind paſcha. Tehwa preekam te ne-buhtu weetas: puijens ir kropis . . . Kupritis, iſlauftām kruh-tum un muguru, nedabiſki maſiaſch un ſižiſch, neſamehrigi ga-rām rokām, baletteem, reewaineem, nelaikā dſimuſcha pirkſteem . . .

Robeschneeks ilgi ſkatas. Redi un ſaprot, bet tomehr ne-ſtumſt. Pirmi eekufinata fantazijs ſkrein pahri ne no wehrſcha-majeem, ne jaukeem dſihwes ſakteem. Aiswehrptais domu pawe-deens ſchlektinas tahlač. Kaut kaſ atplauft wina ſejā . . . Kā ſmaids zaur aſarām, ka ſeaprotamas laimes atſpulga iſ ſahyju un iſmizuma tumfas.

Divas ſeeweetes neſapraſchanā un „bailes nowehrſhas. Šwe-ſchā nodur azis ſemē un gruhſchi no puhiſchās, it ka daļa nelai-mes buhtu janes paſchai. Mahte kluſam raud. Raud par to, ka ſdſimis newajadſigs, paſis nelaimigs, ziteem nelaimi neſdams . . . Par to kaſ miris, wina wehl neka neſti.

Bet tehwa ſejā ne no deeft preeks un ujvaraſ apſina. Pa-luſkojas uſ ſweſcho, nobehdajuschos ſeewu, uſ iſmifuscho mahti, un tifko manami parauſta plezus. Žeet wingreem ſoleem, pa-zeltu galvu. Ais ſleegſchua apſtahjas. Iſzeltām kruh-tim, atleektu galvu paſkatas uſ flehtſdurwim. Pa tam neweens ne nahef. Mi-roni guš, lai dſihwajee war dſihwot . . . Paſkatas ni leelo, ſar-fano rihta ſauli, ſwezinadams pamahī ar galvu. Iſzeltām kruh-tim, atleektu galvu aiseet kuhtſgalā.

„Zelas! Waj nu wiſu deenu guleſ!“ Tahli zirtumā lihgo wina ſkarbi ſkanigā balhs.

Un kur ween wiſch darbu riħtodams greeschas, wina gaita ir wingra un noteikta. Nokas twer droſchi, ſkats rahmi paſch-apſinigs.

Nekad wehl wiſch naw jutees tik ſpehzigs ſawā pahrlē-zibā un tizibā.

Dehli, wiſzinadamees, ſaihgwiſchi ſeen no kuhtſaugſchās.

Busnomodā Mahrtiu uſtrauza tehwa ſauzeens. Atmodi-na ja wiſu ſpehjač neka ſtiprs, ne jaufchis ſiteens. Azumirlik wi-nam gaſcha tagadeja ſituazijs: nekas naw uſwarets, nekas naw groſſiees. Tehws paleek pee ſawā — warbuht zeechak un

stipraf kā jel kād. Nejaredjamā tahlē wehl iżżekkiranjas, bei-gas, gals.

„Lokanak! lokanak!” dżelas tehwa fkarbi fkanigà, jaimojo-fchà baljs.

Mahrtinjch nowehrħas pee malas. Winam jaſlehpjas. Wiesħi fajuhtas bailigs un faguris. Newarigà spiktibà, grau-dejochà iżmiżumà flepħsus aiseet no mahjäm.

Ari Jahnis noleen kur malà noluħkot, kās wehl te notiks.

Tehw's rihkojas weens, tik fchad tad fwejħà ġeewa preefreen paħiħdset. Romasgà, nokopj mironi, nogulda puhnitè u miħ-kštäm, baltam eweljskaidàm. Staigà un rihkojas ar jwinigu no-peetni bu, ar fawadu paċċapmeerimatu tihksmu, ar fajuhxmu, fweħ-tas dseejmas meldiju zaur jobbeam duħkdams. Nesteigdamees, pamatigi fajuhħds firgu un ajsbrauz.

Pusdeenà wiex ġie atgħixxas ar strikeem preejetu melni jaħru u rateem. Ħejjix pats preefħi, kahjas u il-fażsim at-speedis. Ar muguru biħda aipakal jaħru, kās pa zineem un jaknem brauzzot, weenmehr fċluħd u preefħu.

No istabas nahk pagħaliex preti weżais Podneeks — firms kā wilks, apaqugħi sheem mateem im bahrisdu, liħxs, kliks un ne-meerig.

Nobeschneeks norauj dseejmas jaħtko pawedeenu. „Tu, Kung's, tos zilwekus par piħżeem dari . . .” Pasteidja s-fwejzinat un fweżinadams peedur roku pee żepures ffirmja. Ar wezo godbjibbu un tomehr it kā ar jaunu pahrafuma apjiġi wa-l-kiġi skatas Podneekam preti. Bet tas neprotas fweżinajuma, tik klibo nadxigak un firdigak pawebħzina rungu.

„Gaidu un newaru fagħidit!” Podneeks fleed. „Nahz liħdi!”

„Uj kureeni?”

„Praja . . . Uj tureeni!” Podneeks pażel rungu pret ja-wàm mahjäm. „Schorih no paċċha riħta kā nahża. Wili brau-fħus ajs-suħiġi deesin kur. Pażċhi dsiħro pa mahjäm. Kā lop! Djer, pliħte, bleħha dseejmas dseed. Mahte mirist nost, pee tās nepee-eet. Ilu kād es kahdu wahrdū — — ajsdżina . . . Mani, wezu fainneka tehvu, fslimu kropplu zilweku ijsdżina no mahjäm.. No mana paċċha mahjäm! Nebuħtu man tās kahjas kā welna tiħtam, pee tewiś nenahħku. Azu nerahditu pee jums, nolaha-deem! Uj walidjeku eetu, Uj mahżitaju . . . Nahz liħdi. Tu efti teħw's, walid fawu deħlu.”

Robeschneeka ſejā aiſ zeenibas ſpret iſdſiho ſaimneektehwu
redſama ſaudſoſcha noschehloſchana. Weegli atmet ar roku.

„Waj tu ſawu war iſawaldit, waj es ſawu.“

„Es! ... Tu! Podneeks pahrtfaiſes brehz un treez rungu
pret atlupuſcho ritena ſtihpu. „Tu eſi pehrminderis. Tu iſ pah-
ſwehtdeenas ar mahzitaju teezees. Juhs Deewam wiſtuwak. Kas
tad glahbs paſauli, ja juhs nē?“

„Mehs weeni eſam beſſpehzigi pret ſaweeem behrneem. Teh-
wu tehwi meſchōs iſſita wilkuſ, lahtchus, mehs iſſlausām wiſus
zelmus funga un jawā tihrumā. Nu nahe dehli un ſkaufch muhs
paſchus no paſauleſ laukā. Nu, Podneek, mehs paſchi eſam kā
wezi zelmi, kā meſcha wilki, iſſkaufchami, iſnihdejami. Nu behrni
muhsu leelakee eenaidneeki!“

„Ar rungu tik! Ar ſchito paſchu rungu pa galwu!“

„Rimſtees, Podneek. Tawas duſmas ir ſwehtas, bet ta
Runga dwachas naw tawā ugum. Tu gribi pats, nelaui Wi-
nam gahdat. Wina zeli naw muhsu zeli. Winsch ſin, ko dara.
Sawus eenaidneekus Winsch ſamaita zaur wiau paſchu ſobenu.
Muhsu wezakos behrnus apkaros muhsu jaunakee. Un pah-
ſpehs . . . Apdſehs ſawu uguni, Podneeka tehw, . . . Palihds
nozelt fahrku.“

Rungu ritena ſpeku ſtarpa eeſpraudis, wezais Podneeks
keras fahrkam pee gala. Zel un domā pamoduſchos, neatlaidigu
domu. Metahl no ſemes palaiſch fahrku waſā.

„Jaunakee — kur tad ir tawi jaunakee behrni! Kahdu
ſwehtibu no wineem eſi ſagaidijis? Weemu eeliks te ſchajā ſchfirſta,
un otrs . . .“

„Weemu eeliks ſchajā ſchfirſta —“ Robeschneeks rahmi, bet
ſmagi pahrttrauz — „un otrs augs par ſtingru karotaju tam
Rungam.“

Podneekam azis uu mite lihds galam waſā.

„Tas — tur iſtabā?“

Robeschneeks ſwinigi pamahj ar galwu,

„Tas! — Tu, Robeschneek, eſi traſs. Ko es, kropls zil-
weks waru pret ſawu dehlu? Ko tas warès pret ſaweeem brah-
keem, kas wehl deſmit reiſ kroplaks?“

„Apdſehs ſawu uguni, Podneeka tehw,“ Robeschneeks at-
ſahk. Sajuhjsma lehnam peeauig un pahrmahz wiau. Azis pa-
maſam ſagreſchaf pret augſchejeem plakſtineem. „Ne kroplumā
un neſpehka taws wahjums, bet ſpehka. Ar wilkeem, lahtcheem

un zelmeem zihniitees mehs bijam stipri. Tur wajadseja meesas stiprums. Bet meesas stiprums ir gara nespheks. Tapehz mehs juhtamees tik wahji, kad jauna paauðe mums usbruþ ar gara eerotscheem. Sinams — tas laumais, ne ta Kunga gars. Bet meesa newar pastahwet pret garu. Garam jakaro ar garu. Jaunlaiku, jaunais paauðes laumajam garam mums janahk preti svehtu Gara spheklu. Un tas nenahk stipra meesu un meesas spheklu. Ja juhs netopat ka behrni — reis jazija muhsu Kungs un Pestitajs. Masais Dawids sita leelo Goliatu. Un ari Gi-deans uswareja ar trihs finiteem, ne ar desmit tukfstoðcheem. Uswareti, nowahrtu likti esam no saweem behrneem tapehz, ka nowahrtu likta eekch mums ihsta kristiga mahziba. Zilweku prahs aptumshojis ihsto Kristus mahzibu, ka ne zaur meesas, bet gara spheku zilweks uswareks. Meesai ir sawas wajadsibas un garam sawas. Ko meesai dodam, teek atrauts garam. Tapehz: lihgsmoatees par isveenu, kas meesu kropls, nesphezhigs, newarigs — tas buhs tas stiprais kara wihrs ta Kunga spheklu un wara."

Bezaïs Podneeks skatas ween platam azim un muti.
„Kaut wehl kroplaks un wahrgaks —“ Robeschneeks tschust ka svehtu noslehpumu — „ta mana wehlechanas. Kaut winsch meesa buhti tik nejauks, ka wijs pasaules fahrdinaschanas paliku tahli nost no ta. Meesas skaitums ir welna gudriba un wiltiba. Wijs nelaime pasaule naht no skaituma. Ar to welns peewil un samaita. Mans kroplais dehls ir mana zeriba un manas tizibas peepildishana. Es juhtu jemi atkal stipru. Es manu, ta Kunga roka mani satwehruse, mani tura, mani nes...“ Noleezees winsch trihstoðhu roku glahsta, melno, gludo fahrka wahku.

„Wijs no ta Kunga, wijs ar Wina siuu un padomu. Kas uj To Kungu paaujas, tas ne uj similtim dibinas . . . Winsch leef weenam mirt, lai otrs waretu pazeltees saloknejat dsihwibā. Mums, Podneeka tehw, atleek tik semotees Wina preeskha un luhgt: Lavs prahs lai noteek . . . Palihds man aisenst fahrku . . .“

Wilzinadamees wezaïs Podneeks nem atkal fahram aïs gala, bes rungas meimirodams nes. Ceplehstas azis uj Robeschneeku ween wehl. Winsch nefaprot un nefaprot. Jaušch te ko jemim, jawai dabai, jawai domi eekahrtai svešchu, dsiłaku, noslehpumainaku. Newar isprast: draugs winam Robeschneeks,

waj eenaidneeks. Sava pascha nelaimi wiensch pa pusei aij-mirfis.

„Tà. Te lai stahw . . . Nahz nu, palihds wehl. Ga-nem pee kahjam.“ Robeschneeks iostahjees mironim galwgali. Sanehnis zel Mironis jau stihws, pasleenas wijs. Weenu azumirkli wezais Podneeks stahw ka stabs. Bet tad eerauga melno reewu ap mirona lalku. Leekas, it ka mironis luhkotos zaur aisspeestajeem, fasilejuscheem azu plafstineem, leekas it ka pawihpsnatu jaostam luhpam . . . Nejaprotamäss, nepahrwaramäss fchauhsmäss wezais Podneeks metas fleegñim pahri, laukä no puhnites, rungu pagalmä aijmirfis, taisni lihdu-mam pahri.

Kruhmmalä atmetaß, apstahjas.

„Deewa fwehtiba . . .“ wiensch nofchlkupst. Ar wijs gri-bas spehku rauga pedabut fmadsenes us rosigaku darboschanos. Bet tur ir tikai nejehdsigs juzeiklis.

Un steidjas tahlaß, tik ahtri ka tos laikus, kad wehl bij wesseläm kahjam.

Robeschneeks rahmi, ar fwiniga paschlepnuma atspihdmuni sejä noraugas wezajam Podneekam pakal. Mironi, pee plezeem aptwertu, wiensch naw islaidis no rokam.

Papreeksch eezel fahrka galwas galu. Tad aiseet pee kah-jam, eezel tas. Sagreesch un norihko wijs labi: galwu pazek augstaß un sagreesch taisni, rokas faleek fwehti us kruhtim. Pas-taifa no fkaidäm diwus masus frustinus. Weenu usleek mironim us peerses, otru stumj falkitäs rokäs. Sastringuschee pirksti zeeti ka kauls, nepadodas. Robeschneeks fin: tas welns, kas ari nahwë turas preti frusta sihmei. Swehtä fajuhsma wiensch, kau-leem knafschot, fasihkstejußchäm dñihfläm fchnihkstot, atlausch spih-tigos lozeklus.

Wingru, apsinigu gaitu wiensch aiseet us istabu. Nonem no plaufta dseefmu grahmatu. Bet tad. Ko eedomajees, paleek istabas widu stahwot. Un, azumirkli domajis, nogreeschäss, pee-fehstas pee galda. Usschir grahmatu un fkanä balß laja: „Kad behrninsch dñimis . . .“

Diwas feewas klausas fwehti falkitäm rokäm.

Diwas dseefmas wehl nodseedajis, Robeschneeks aiseet us puhniti atpakal. Us fahrka malas galwgala peelipina apdeguschi fwezes galiku un aijdedsina to. Usschir grahmatu.

„Tu, Kungs, tos zilvēkus par pīhīchleem dari . . .“
Pelekās īeinas mehmas klausas, neatbalso dzeesmas īeen-
mūkigo, druhmo meldiju.

Swezes leežmina, wehja wilcta, leezaš pahr mirona peeri.
No istabas pahr pagalmu ūkan jaundsimusčà behrna breh-
zeens.

Abās kaimīku mahjās godibas: Robeschneekōs jaunā dehla
krustabas, Podneekōs faimneezees mahtei behres.

Preti wiſai peeklahjibai, pa dala pret ſawa paſcha gribu, Mahrtiņš ir Podneku godibās. Ar entuziaſmu winu te ūanem jaunee laudis un brihwprahṭigee eedſehrūſchees wethchi. Bet wiſch ſmagu ſirdi, apjukuſchu, pawirychu ſmaidi ſejā, atraiſas no teem. Kā maskā eet zaur lauſchu pilnajām iſtabām. Mahj ar galwu, ſpeefch rokas, mechanifki atbild uſ deſmit eerunām, bet pateeſibā lauſas iſk un luhko pehz ſawa.

Setinas ištabas nefur nam.

Rehki ari nè. Mahrtinsch ifeet pagalmā.

Dürwim aij muguras aijverotees, nofriht maſka no ſejas.
Skati nerwosà ſteigà mellè pagalmà, gar ſediu fehtu, ahbel-
dahrjå un lejå pee wihtoleem.

Nañ nekur. Nekur ne sihmes, ka wina te schoricht bijuse.
Ne sihmes, ka wina to schoricht gaiditu.

Luhpas ūtneebjas, mutes faktini ūt manami raufticees. Winu moza greissīrdiba un wiſleelakā nepazeetiba. Bet tad wiņš nejauschi pamana klehtinas walejās durwis. Nekā wai-raf, kā tīk melns, nefustigs plankums . . . bet Mahrtiņš kā atšwabinats atwelt elpu. Atleezas taizni, atmēt galwu. Azis peemeedjas, jauns, gaijchs, īwabads ūmaids ūilda ūkritnīcho ūeju.

Nesin ar kahdu nodomu, viņš uſ pirkstu galeem, kluſīnam, elpu aisturejīs tuvojas klehtīnas durwim. Jo tuvāk nahk, jo valžaks paleek t̄chetrkantigais melnais zaurums. Var jau ū-
dset nu strihpām noſlauzitos, ūwaigeem behrīneem iſsprauditos
greestus, jaunām, ūwaigi atlozitām segām apklahtās lahdes, bruhnī
krahjotu ūkapju durvis. Mahrtinsch ūchelmiģi pabahjsch galvu
gar stenderi. Grib ūklāi uſſaukt . . . apraujas, paleek kluſū
stahwam.

Dibenā ūlā walejs sahřs. Katrā galā tam pahris ūdra-

botu stikla lukturu ar degoschām ūvezēm. Schai malā, zelōs, ja-nemtām rokām, nolektu galwu — Setina.

Melnā atlaša ušwalfā ar ūneegbaltu ūpitscha krahdsjau un aprozēm. Tumschē mati, ar ūdraba ūhpipinu ūmagā mejslā ja-nemtī, iſlaidigi guļ us nolektā kafla. Ušwalfā neapſlehtas diwas masas pelefās kurpes, ūrkanām aukslinām ūwilktas. Sche un ūchahdā ūtahwoſli wina iſskatas pehz preestereenes, kām iſpil-damis ūvehts, netrauzejams peenahkums.

Mahrtiņš zihnas pret ūwinigo nopeetnibu, kās ari wina mahz.

„Setin!“ wiņš paſluſu, bet nepazetigi eſauzaſ un pahr-kahpi ūleegſni.

Bet Setina laikam jau dīrdejuſe wina ūpeenahkam. Galwu nepagreſch, nepaſkatas, nepaſustas. Winai janobeids ūhktā ūhgs-chana.

Mahrtiņu uſtrauz un dušmo Setinas wehſā weenaldſiba un atturiba, fairina un wilna winaſ poſe un tihſchā, gludā, ūhe-rigā melnumā eespeefais ūlokiņjs ūkāſtums. Ūekas, ne ūehrās — ūketa patiſchanas kahre iſdomajus ūrahſchājām augumam ūcho druhmo tehrpu. Mahrtiņu walda, aiftur walejais ūahrķs ar de-goschām ūvezēm ūdrabotās lukturoſ, dseſmu grahmata uj wahka muguras, baltās ūegas ar lozijumu wħlēm us lahdēm . . . To-meir ari wina aſiniſ wehl mahntizigas bailes no mirona un ta-peederumeem. Wiņš paleek nepazeetigs, ūhkt ūkāſtees, kā ar-weenu tāhdās reiſēs.

„Setin!“ wiņš atkal atšahk ūkanak, kā ūewi droſchinadams. „Ko tu te dari?“

Un pametiſ apfahrt biklu ūkātū, grib noleektees, apnemt rokām nolektō, lengano augumu, ūpeſt ūkuhpstu uj baltā kafla. Bet kaut kās ar ūtipru roku wina attura. Wiņš atraujas, tik ūroku noglauſch gar Setinas mateem.

Ar pawirſchu atraidoſchu ūchētu Setina atšwabinas no ta. Paleek wehl brihtīnu zelōs, tad ūezelas. Rahma, nolaistām azīm, ar ūehri ūwinigu nopeetnibu ūejā, atturigi ūneeds Mahrti-niņu ūroku.

Wiņš tifko ūanem ūaujā winaſ ūiltos ūirkstus un tuhlin atkal valaich. No Setinas auguma pluhiſt mihiſti maigs ūltums, no mateem ūrejmenu ūmarscha. Iſ melnā ušwalfā winaſ meeja ižzelas kā ahbelheedu ūahrtais baltums, kā juhras putu ūpenas wiſs melno wilnu galeem. Un ūejā ir kā ūils debess ūaukumiņš

leetus mahkonu spraugā. Mahrtiņš waldas un nevar ūvalditees. Otrreis ūtver Setinas roku, kels uſ durwim.

„Ko tu te dari? Nahz.” — Wina balsi jau nepahrprotami dīrdaſ ūrdsmokas, nepazeetiba un dušmas.

„Āluſak!” Setina tſchuktoſchi norahj un atſwabinas. „Tagad neaizteez. Ei uſ iſtabu.”

„Beſ tewis?” Mahrtiņš pēcpeeti dīehligi, un tomehr pādodamees paſmejas. „Nahz lihds.”

Setina atraidoſchi papurina galvu. Atwirsas nost, pamet bijigu ūkati rinki apkahrt.

„Man jāpaleek tepat pee mahtes.”

Mahrtiņš stingri ūanem winas roku. Tīkpat noteikti wina atkal azumirkli atſwabinas. Brihdi wini ūakatas.

„Mahte lai guļ,” Mahrtiņš ūaka trihjoſchā balsi. „Tu nahz man lihds.”

„Wehlaf,” wina atſaſa ūtrupi, bet rahmi, kā ūvehtas weestas ūwiniguma nomahkta. „Tagad mans peenahkums te, pee mahtes.”

„Teno nedrihkfst buht nekahda peenahkuma, kā ween pret mani.”

„Kā nedrihkfst? Wina tāf mana mahte.”

„Tas ir mironis. Un mironis naw ne mahte, ne tehws, ne brahlis, ne rāds — mironis paleek mironis. Kad dīihwa bij, tu winā ūeklauſīeſ, un nu . . .”

„Jagreſch par labu, ko pret winu grehkoju.”

„Tagad wehl!” Mahrtiņš pēcpeeti, tīhjschi eeſmejas. „Tu, Seta, ūchodeen eji traſa, waj ūeedsehrusēs. Dīrdi: mumis nedrihkfst buht zitu peenahkumu, kā tikai weenam pret otru. Mumis jabuht brihweem no wiſeem mahneem un mahnu ūalpības. Mumis jabuht weeneem un ūtipreem . . .”

Bet redsedams, kā Seta naw ūeewarama, wini ūaprāujas, ūrīdigi iſeet laukā. Beſ mehra winu fairina Setinas ūweſcha-dais, neredsetais ūkaiſtums. Beſ mehra kaitina winas ūuhrgal-wiba un paſcha glehwums — tradizionela, mahntiziga godbijiba pret mironi.

Uſ iſtabu nē — tur wini ūnewaretu iſturet. Tur jaunee draugi, kuru eedomās wini ūjaunu ūeli ūaujeſs, jaunas tikumi-bas praveetis. Tur ūedsehrusēs brihwprahīgīe wetīchi, kā ūlabwehligi ūmīhn un aizina eemest uſ ūreekeem un behdām. Un wini ū — tīkpat ūweſchs weeneem, kā otreem . . . Mahrtiņš

ee-eet ahbeldahrsā, kur fahlitē jau wītājas agrīne, wehja trauftee rudens ahboli. Nemeera dīhts kīaino starp kōkeem un kruhmeem un newar norimtees. Arweenu wairak wīnu kaitina Setinas neisprotamā stuhrgalwība, fairina wīnas neredsatais ūkistums.

Wīna nerimst to kaitinat un fairinat ari uš kapeem brauzot un wehlak. Wīsch ar zīteem uš droščkas, tuhlin aīs lihka rāteem. Setina ūhd blakus fahrkam. Kāhjas ar pelekām kūrpēm un baltām ūkēm nokahrtas pāhr ores malu. Azis aīstihtas ar melnu ūhda lākatu. No ta, kīzinadams, palihdis lāukā baltās apkālites stuhritis . . . Ūhd ūhwi, kā ūschnaugta, galvou nepagreesch, atpākal nepāskatas. Neredjs, kā Mahrtiņsch azu nēnolaisch no wīnas, leekas to pawīsam aīsmirjuše.

No rateem uš kapu wīna eet zēzchi fahrka galā. Nēstahjas tuwu tuwu pee kāpa malas un wīsu laiku, kamehr dīsed, kamehr mahzitajs runā, ūlehpi ūju baltā kabatas lākatinā. Kad kāps aīsbehrts, nokriht zēlōs un raud. Mahrtiņsch, peeleezees, ūkatas: ūeīcham! leelām aīšārām raud . . .

Nēsaprašchanā un ihgnūmā Mahrtiņsch parausta plēzus. Nījeet, noſehstas uš droščkas.

Bet mahjup brauzot Setina ūhd wīnam ūhdsās, preekšchā. Melnais ūhda lākats atstumts pāhri apkālītei uš muguras. Tumšcho matu mejgls ūmagi gul uš baltā kākla, ūdraba ūhpina wīso ūule. Ūea gaišcha un laimiga, besruhpīga ūmaida apsta-rotā, miħlas karstuma apdwaſchota.

Mahrtiņsch no ūhkuuma raujas. Bet ilgi tomehr nēspehi turetees. Drihs wīaa mūte Setinai pee paſchas aujs.

„Ko ūmejees!“ wīsch jokus dīshdams ūchukst. „Raudil!“ Wīna ūmaida tā, kā apakšchejo ūbu rinda pawī ūh hātas ūhles gar rosa lētas malu.

„Tagad es ūau ūeenahkumu ūsmu išpildijuše.“ „Blehdneeze! Tu mani tā kaitinaji.“

Uš to wīnai nau atbildes. Wīna tik ūmejas.

Wīnu ūhis azumirkli atkal aīsnehmis ar neatturamu laimes ūpeku un ūltumu. Bet kamehr juhtas un juhtekli mulst kā ūmaršchiga wīhna ūibumā, apšinā dīshwa nē ūkaidra jaūma par taħlām besgala, besmehra mokām. Most it kā bailes, wīnu wehl ūej ūaut uš azumirkli ūsaudet. Un ūmadseñes ūh ūrahdat neparasti ūstrāji, prahī ūtek ūkaidrs un aīs. Waloda rit weikli, pāhrlezzinošči, aīsrāujošči.

Wīsch ūchukst un ūchukst atkal par to, kās wineem jau ūen

norumats. Leekas, wiñsch baidas, ka wina wehl wareni eedomat fo zitit. Bet Setina wiñu garo zelu wehrigi klausas. Pasmejas tif, aisgrahba eeskatas wiham azis, perekridama loka galwu.

Afkal im afkal wiñsch atgreeschas pee schis deenas peedsih-wojumeem.

Wiñsch brihnejes, un duñmojees par Setinas pirmitejo istureschanos un nesaprotamajeem peenahkumeem. Lihds tam tizejis, ka wina aismirjuse wiñus zitus peenahkumis, sarahwuñe wiñas dñintas fakarus. Bet nu redsejis, ka wezás jaites wehl siipras. Warbuht wiñai wehl fahdi peenahkumi ari pret wihru, wihra tehwu, pret radeem un pañauli. Rokas un fahjas wiñai wehl faistitas. Soli wina newar droñchi pañpert us preekhchu — jaapstahjas, jameklé atbalstu, jañkatas fahnus un atpafal. Bet wiñu laime war nostiprinatees tikai plashumā un ñwababidā. Tadehk jaaijeet kā Abramam (wiñsch ñmejas) no fawas femes un dñintenes, no fawa tehwa nama un no wiñem wezeem elkeem. Wineem abeem jañweenojas tik zeeshi, ka ne fahdai ehnai ne-buhtu weetas starpa. Jaaijeet — jaaijeet — to wiñsch afkahrto wiñadōs weidōs un wariazijās.

Setina ñmaida tik un mahi ar galwu.

Wiñas azis aijdegas pec winas uguns.

Wiñas firdis reibst winas seedu ñmarschā.

Smeedamees, lihḡmodamees behrineeki brauz us mahju... Bet pahri wiñam troñnim ñlan Podneka eesmakuñchais ñmeekls. Wiñsch brauz tuñchajōs lihka ratōs un ñsen ñrgu biñtamā ñhtrumā. Eefflñchajeem behrineekeem wina neapdomiba leekas kā pahrdroñchiba un weikliba.

Leekas: te brauz fahñneeki, ne behrineeku rinda.

Wineem fawa gudriba, wiñu lihḡmibai fawas pamats. Namdehl — wiñi jaña zits zitam — ñkunit un sehrotees. Gadas, ka behres behdu un ñçaru ñwehtfi, bet kā wiñpahrejs likums waj pateesiba — mulkiba, leekuliba, netikums. Kapehz nepreezatees, ja nomiris zilweks, kas few un ziteem bij tikai par slogu. Janahwe nahk ne kā ñnihzinataja un postitaja, bet kā atñwabinataja — kapehz neapweikt wiñu un nepreezatees? Tapehz, ka wezu ñauñchu parañcha un mahatiziba leek behrēs randat, schehlo-tees, staigat pelekām ñejam? Bet te ir jauni laudis, kam nahwe, dabas ñstizamā kaspone, nowehluñe akmenti no zela. Lai ñsihwo negrosamā, muñscham ñaprahtigā, wiñuwarenā dabā!

Lai ñsihwo ñsihwiba! Kam janirft, lai mirft.

Podneekōs ūkan dseejmas un ūmeeekli. Gavilu trokñis ūkan tahlu wišapfahrt. Wiſur kustās lihḡmi laudis, pa weenam un grupās.

Tikai Gailens kluſs un druhms. Kā no gabala raugas ūchajā bursmā, ka atſalis, nemeerā ar ſewi un ziteem.

Mahrtinach iſrunajas gari un plaschi. Winach grib pee Gailena dabut pajumti, ſew un Setinai. Gailens kluſs kluſs un druhms, atbild tikai tad, kad Mahrtinam naw wairak neka ko teift.

„Waj nebuhſ par kraſi?“ winach atturigi eeminas. „Nepahrsteidſees. Lai labak wehl paleek tāpat.“

Mahrtinu uſtrauz wiſmaſakā preteſtiba.

„Kā tāpat?“ winach aſi eeſauzaſ.

„Kā lihdī ūchim . . . waj ka . . . Ko es tew waru preekſchā rafſtit. Tikai nepahrsteidſees. Tu gribi ūeewu aifwest no wihra, atklahti dſihwot kopa ar zita ūeewu . . .“

„Ko tad? Slepeli dſihwot, ka lihdī ūchim? Kā ūaglim lihſt zita mahjā, ka heidsamam glehmulim ar ūahdu fauna darbu ūlehptees aif wihra muguras? Waj tew, Gailen, ir wehl prahs, waj tu ūaproti pats, ko kraſi! Tad ūini: man naw ko ūaueetees. Atklahti un gaſchi es ar ūawu pahrleezibū un ūaueem darbeem gribu noſtahees paſaules preekſchā. Tā es domaju, tā daru, tāhds es eſmu.“

Gailens behdigi purina galwu.

„Tik weegli ir iſdomat un tik gruhli iſwest. Tu gribi eeſahkt ūaru ar wiſu paſauli. Tizi droſchi, palihga tew te ne-weena nebuhſ. Neklauſees auſchigu jauneklu glaimōs — tee pirmee tewi pametis. Bret ūeenu atſitifi peeri.“

„Tad weenam jaſchkiſt: manai peerei, waj tai nolahdetai ūeenai.“

„Ta neſchkihdis, par to waru buht droſchs. Luhk, ko es paredſu: ja ari tu, bet Ŝeta neifturēs tahdu kopa dſihwi. Ŝeta naw tas zilweks. Winas ūpehku nepeetiks ir zihāā pret paſauli, ne wehl pret paſchas ūirds apſini. Ŝirđapſina ir breeſmigs pretineeks.“

Mahrtina ūeja pahrwehrtuſes nejaukā iſſmeeklā.

„Paldees par ūprediki, wezo mahzitaj! Tad tawās mahjās mums pajumtes nebuhſ?“

Gailens atmet ar roku.

„Ne tadeht es runaju. Nahkat kaut rihtu — man mahja
leela deesgan.“

„Baldees.“

Mahrtiaſch newehrigi atgreeſch Gailenam muguru un ſteigſchus aifeet.

viðnum nām — miðri tuni iníðorū sijnnit es iðsóni eð.

Wohnselðas: Þen hérkunum um fóntu. Í húnum er ólök
á þau teknar viðspelirni. Ósíðar fóndi Þórhólmur að ósíðan
spjófum með aðurum mörklinum ófórestriðin í fríðaðum ófórestriðum

Ósíðan ófórestriðinum. Þórhólmur fórestriðinum ófórestriðum
þóf ófórestriðum. Þóf ófórestriðum. Þóf ófórestriðum. Þóf ófórestriðum

14.

Lejá, Robeschneekos, svinigðs svehtdeenað kluðums. Bul-
zinjch krustabneku sehsch pagalmā us zelmeem, waj us sahlites —
plikam galwām, rahmām, svehtam sejám. Ño pusstopa schnabja,
ko goda pehz isdsehra, tifko peetika wißeem ko mehli apßlapimat.

Ari walodas rahmas un svehtas. Jaunás paaudses ja-
maitaſchana un nekreetniba ir neiffmelams temats. Ar noph-
täm, ar ſkatu us debesim teek apluhkoti jaunás paaudses grehku
darbi. Naw neweena starp ſcheem ſirmajeem, ſtrunkainajeem we-
tſcheem, kurſch nebuhtu isbaudijis behrnu nepateizibas un nepa-
klauſibas ruhgtnumu.

Lahgu lahgeem walodas aptruhkst. Wiſi wetſchi labu laiku
ſehd augſchup pazeltam azim, it ka no tureenes gaiditu atbildi
un ifſkaidrojumu par neſaprotamo, netaiſno dſihwes gahjeenu.

Bet atbildes naw. Augſchá dſihdri filas, mehmas debeſis.
Wiſzineem pahrlauschas melno straſdu mahkonis un nogrimist
meſcha melnajá ſtrihpá.

Ko tas, tur augſchá, kawejas ar atbildi? Kur Wiſch ir?
Kapehz Wiſch, ka ſenak, neparahdas dſihws un ſpehzigs ſawu
laufchu widu? Kapehz Wiſch neleek atſkanet ſawai pehrkon
halſij: Es ejmu tas Kungs . . . ſtiprs un duſmigs Deewſ...?

Tikai Robeschneeks ir pahrleezinats, droſchs, meerigðs un
zeets. Wina kahjas ſatautijuschas klinti, us kuras droſchi no-
ſtahtees. Wiſch starp wiſſmagaf ſodits — ka Tjabs,
kam wiſi behrni atrauti. Bet Tjaba ſchaubas — tas tahlu noſt
no wina.

„Wina zeli naw muhſu zeli“ — wiſch ar pahrleezibu
runa. Un wina wahrdi paſcham ſchaubigakajam eedwesch pahr-
leezibu. — „Gaidat, es ſaku gaidat! Wehl muhſu azs peere-
dſes ta Kunga ſodibu. Lai traſo, lai ſaimo — Wiſch tomehr
ir un paleek tas ſtiprais Deewſ.“

Winjsch wehrigi flaujas, kur no ištabas ūkan behrna speedīgais brehzeens. —

Kalmā, Podneekōs, wakaram ušnahkot, behru preeki top ar-
weenu ūkalaki un ūkalaki. Ištabu ūlahpejoschais karstums wijs
išdīnis ūlajā laukā. Dahrjs, pagalms nūds no lihgīmeem un
eereibūjcheem ūaudim. Ūleelakais puhlis nometees uš ūlīdīsenās
plawinas pee wihtoleem. Tur ūkan ūmeekli un ūdīsešmas. Un
peepeschi, nesin, uš ūtureenes ūradujēs, eeskanas aissmatuše, ūliba
harmonika. Paprečsch eetschihkstas kā ūautredamās, kā ūaune-
damās. Bet ūamasam ūaleek ūrošchaka. Atſan ūautra dejas
meldija . . .

Krehslā, plawinā pee wihtoleem ūahk greestees weens pahris,
wehl weens, wehl . . .

Tahdu ūaunu un grehku ūasaule wehl naw ūeedīshwojuše.
Behrēs dejot! Ta ir ūplaušhana uš wiſeem wezeem titumeem,
ta ir ūwehta gara mihdišhana ūahjām, tas ir ūaizinajums debe-
sim un wiſam ūas ūhehts, bijajams un neaistekams.

Wezais Podneeks ūchaujmās ūkreen projam no mahjām.

Wiſu deenu wijsch ūlapstijees pa nomalem, kā ūweſchu
lauschu iſſeedets ūunis. Ūiſwehriām azim, aisspeestām auſim to-
mehr reds un dīsird wiſu, ūas te noteek. Kā oju naſi ik azu-
mirkla dur ūina ūnsua, ūmadſenēs un ūuhteklos. Wiſu deenu
wijsch ūlapstijās ūawilktām duhrēm, ūteneja kā ūaiftits, možits
kuſtonis. Bet nu, kād ūharmonika ūahk ūkanet un kād uš plawinas
pahri ūreeshas trakuligā dejā, wijsch ūchaujmās ūkreen projam
no mahjām.

Seme deg ūem ūahjām. Ūeekas, nūpat atwehrſees, aprihs
besdeewigos. Ūaut jel atwehrtos! Ūaut aprihtu! Ta wezā
Podneeka ūarstakā wehleſhanās. Ūaut dehlu ūasudinatu ūaschu
pirmo.

Bet neaprihs . . . Wezais Podneeks pakriht kur grahw-
malā, eespeesch ūju ūaujā, ajsā ūahlē. Ūtneekas nenotiks. Ūsdan-
zoſees, iſdausijees, aisees kā ūahkuſchi. Ūa dauds, wezā mahte
wehlak ūahdam parahdiſees ūapnōs. Bet ari tas tik ūascha ajsā
heedeshanās, ne Deewa darbs . . .

Deewa darbs . . . Kur ir wijsch ar ūaveem darbeem?
Dauds wezais Podneeks ūasaule ūeedīshwojis, bet Deewa darba
redſejis naw . . . Galwa ūaift, ūmadſenes ūeekas wahramees,
bet domas ir nepeedīshwoti ūaideras un neatlaidigas. Winjsch

ſānem kopā wiſus gribas ſpehkus, grib apturet domu nemitoſcho gaheenū, bet tās aifrit kā wareni ſobaini rati, zits zitā ker-damees.

Naw! — kā warena ahmura ſiteens nodimā wina apſinā. Naw, naw, naw . . . kā ſihki pulkſtentini ſkan wina buhtnes ſihkacee juhtekliſchi. Iau ſen winā ſhee ſwani gulejuſchi nekuſti-natām mehlēm. Bet nu ſkan un nebeigs ſkanet . . .

Wifur rumā, kā tee ziti ſpehki, kās wirſa un wada dſihwi lihkuſotā gaitā. Tepat pee kahjām, tepat ſem melnās, irdenās ſemes, tepat kaut kur, azim ſaredſami, ar roku ſajnecdſami. Bet newar aifſneegt, newar ſaredſet. Roka par iħſu, azis tumſħas. Baigā, neſkaidrā jaufmā azis tumſt wehl tumſħakas, ſirds trihs, trihs.

Wezais Podneeks trihs weendōs drebuklōs, kā drudſcha kraitſtis. Nekur wiſch nereds glahbina. Wiſch turejās, kamehr ween ſpehja, pee ta ko wiſi fauza par ſtipru un neſatreezamu. Bet nu pamats ir iſrauts no kahjām. Wiſch nereds zela ne uſ preekſchu ne atpakal. Wiſch ir akmenis, kā ſmagā kriteenā uſ azumirfli apſtaħjees wirs melna beſdibena.

Wiſch ſkaidri fin: maſ pa maſam ſadrupa tas maſums tizibas, kās bij panemts dſihwē lihds no behrnibas. Bet behrnibā eeaudsinatā grehka apſina un ſchauſmigās bailes no breeſmigās ſodibas naw iſſuduſħas. Tuħkſtoſch lihkuſotām ſaſnēm tās eeauguſħas wina zilweziſkās dabas dſiſakajā apſinā. Tas aug un farojas un pleħiſħas, peeaug un apnem wiſu wina buhtni. Kā dſeltenſ ſpoks loſchnā apkaħrt ahrprahſt.

Mahja pagalam — iſputinās . . . Dehls pagalam, we-dekla pagalam . . . wiſs beigts. Dſeltenſ ſpoks loſchnā apkaħrt un ſchuaħz nahwigu elpu pahri paſaulei.

Wezais Podneeks eebrehžas nelabā halſi, atraujas atpakal, it kā to grahbtu neredsama roka, peeplof zeeſħak pee ſemes. Guł briħdi beſ elpas, feju fauſā ſahlē eespeedis. Tad eebrehžas wehl reī. Un peħz briħiċha aktal. Pahrwehrſtu feju, putām uſ luhpām uſleż kahjās, rungu ſem āiſmiriſ, ar roku no kaut kā neredsama atweħzinadamees, ſteidsigi klibo projam. Bet ne-iſbehgs. Dſeltenais ſpoks noſehdees winam jahtenijfi uſ plezeem un paſiks tur.

Dejotajus neisbeedē ahrprahtiġa pahrwehrſta feja ar eepleħ-ſtām azim un failu, iſſpuhruſħu galwu. Ar ſmeekleem un jokeem wezais, kli baiſ Podneeks teek iſbiħdit no jauno, eefiſluſħo, ap-

reibujocho lausjhu widus. Rokam no kaut ka neredjanta atwehzi-nadamees, winch steidsigi klibo tumja pa lauku projant us otru puji.

Peekalne pa grahwimalu lehnam, fwinigi nahk kalmu Robeschneeks. Apstahjas, isbrihnejees skatas us to dihwaino zilweku, kas deesin, ar ko neredjantu kaudamees nahk taisni pa lauku. Ro pahra folu atstatuma winch pasihst. Palehnam eet tam pretim.

Sateekas abi wetschi, apstahjas. Ne weens fweizina, ne otrs. Sastatas. Weens nedabisli isgreestam azim, kailu, ispuhrujchu galwu, besprahiti rokam wehzinadamees. Otrs — baltu faklautinu, jaunu zepuri galwa, rahms, aufsts, nefatrizinams, fawu peenahkumu un taisnibu apsinadamees.

„Ro ta brada lauku?“ Robeschneeks prasa. Brihdi weli gaidijis atbildi, turpina. „Kurp eedams? Tew tak godibas mahjass.“

„Pagalam mahjass... pagalam dehls, pagalam wedefla...“ Podneeks, kaiminam peeleezees, tchukst ka wahrigu noflehpmu. Pamet biklu skatu apkahrt, eekleedsas, atraujas, sahk atkal gainatees rokam.

Robeschneekam sametas flikti ap firdi. Winch jausch ko nelabu un wirsas nostak.

„Mani dehli...“ winch runa, wairak tilk jaufdams ne-patihfamo kluhmu, faijidams kaimina usmanibu. „Mahrtiajch ar Zahni ari tur. Eju pakal. Pascheem godibas, freen us zitu mahjam. Ka tas isskatas... Bet kas tad jums tur ihsti ir: behres waj kahsas? Klaufamees un newaram saprajt.“

Podneeks jau garam. Gesahnus aijgreeses sem fewis noflehpmaina murmina.

„Pagalam Deews... pagalam wijs...“ Peepeschi atjweeschas, neisprotam, spehjaa niknuma duhres fratidams kleedj. „Ro tu gribi! Tew te nekas nepeeder! Tu eenahzi manas mahjass, waj es tawas?... Nolahdets...“

Beidsamos wahrdus runadams winch jau pahri grahwim. Breen salihzis, lihds pupei labibaa nogrimis.

Robeschneekam salti schernuli nofreen pahr muguru. Sajuzis nabaga zilveks... Atkal aif jaunias paaudjes wainas. Krahjas, krajas winas grehku mehrs — aug ka fneega epika, no jumta weldamias. Bet schehl winam naw. Naw ko schehlot. Bezais Podneeks nekad naw bijis ihsti tizigs zilveks. Kas firdi

ſchaubigs kā ejera ſteebri, waj brihnumis, kā to wehjīch ſalaufi? Uſ ſo lai tahds albaltaſ — lokam atrauta lapa rudenſ gaisā... Un tahlaſ ejot ari ſchi zilveka nelaimi wina apſina noleek to peerahdiju, to leezibū rindā, uſ kuras wiſch balſtijis ſawu pateefiſbas apſinu un ſawu firdſmeeri.

Deewa pirkſts ſche un tur . . . Wina azis apgaismotas. Skatas wiſtumſchakā nafti un tomehr redi. Prahts atraiſits: pats dſilakais noſlehpums wiſnam tagad ſaprotams.

Arveenu ſkaidrak un uſmazigak harmonika greeſchaſ auſiſ. Robeſchneeks neſin, ſo tur ſpehle — warbuht, reiſ jaunibā, ſinaja, bet ſen jau aiſmirſiſ. Bet to wiſch ſin, kā ta ir negantakā Deewa ſcimoſchana, kahdu war iſgudrot zilveka prahts. Behrēs ſpehlet un danzot! Sodomas un Gomoras grehki bij neeks pret ſchito nedſirdeto beſdeewibu.

Ekiſhas wiſnam atkal ſahk wahritees un wiſnotees. Tik ar mokām wiſch notura ſewi reiſ atraſtā lihdiſwarā.

Jau war ſaredſet ſawilaoto, kustoſchos lauſchu druhjmu. War ſapraſt pa atſewiſchlam wahrdam nejehdſigajā tſchalā. War redſet, kā no druhjmas atdalas weens waj diwi zilveki un naſk preti pa grahwimalā eemilto taku. Robeſchneeks apſtahjas. Rojauda wiſnam ſaka, kā ſur naſk. . .

Ulikujuſchi, dejā ſakarjuſchi, Mahrtiņch ar Setinu iſmanas no druhjmas. Ne wahrda wini naw par to runajuſchi, tomehr abi eet, tomehr abeem weenadas domas.

Setinai ſudraba ſtihpina ſen iſſprukufe no mateem, ſaberſta, ſamihta guļ kur ſahlē. Mati nekahrtigās zirtās iſjukuſchi uſ kafla un pahr ſeju. Apkaſlite ſweedroſ ſamirkufe, ſabrukufe. Žaka pee kafla atpogajusēs, atsegufe prahwu trihſtuhri kailas ſahrtas meeſas. Melnais ailaſa uſwalks ſanurzits, ſaburſits. Pelekaſ furpes ſamihtas gluſchi melnas. Kā ſlimiba pahrgahjis pirmitejs ſaſtingums, aukſtā atturiba — ne ſihmes naw atlizees. Schmauga, lokana, mihksli peeklahwiga wina ar wiſu buhtni lauſas Mahrtiņam. Weena wina roka apſchnaugta Setinas wiđujim. Otrā paſahwigi guļ winas abas. Winas galwa atſlihgufe pee wina pleza, reiſem wehjīch wel mihkslo ſmarſchigo matu wiſniſchus wiſnam ſejā. Wiſch raugas Setinas ſalokſnejā, kahrinoſchā ſkaſtumā, eejuhz ſewi winas meeſas filo ſmarſchu, reibſi no laimes un gawilēm.

Albi wiai noreibuſchi no pahrmehrīgas laimes. Kā diwi, nejaufiſhi no krahta iſſprukufi ſutni, zelas arveenu augſtaſ ſi-

lažā gaišā, arweenū augstāk. Apakšā seme nošuhd un tik no
augščas uſ galwas birst un birst ūiales ūelta dīrķstis . . .

Abi mostas kā no jauka sapna, kad nejaušchi usduras Ro-
beschneekam. Labu brhdi newar atjehgtees, skatas platam azim.

Bahrgs, kā paſcha Deewa ſuhſits, kā praveetis, kā fogis Robeschneeks ſkatas abōs grehzineekōs. Uit wina wahrdi ſchtilas kā dſirkſteles no krama.

„Atpakač, juhs Deewa nolahdetee! Laulibas pahrikahpeji!
Atpakač, es jums haku Wina wahrdā!“

Setina notrihs, kā auksa uhdens apleeta. Atraujas, welk
ari Mahrtiu atpakał. Bet Mahrtiash stripi atraujas no wi-
nas. Ari winu tehva wahrdi lehrujschi wahriga weett. Wind
pamašam atkal ūaug ūvelmigas, mozojhas dušmas pár to, kā
tehva wahrdi nau aissilihdejuschi gar wina apšiu, kā wehja brah-
seens, welti qrahbstidams, pahřkreen gludam ledum.

Slima, wahriga weeta wehl ir wina apſinā . . . Welti
winsch puhtas no ſewis un ziteem ſlehyp to ſem weenaldſibas un
nizinaſchanas maſkas.

„Ko tu gribi?“ wiensch draudoschi praşa. „Kur tu nahz? Tew paſcham zeemini mahjäss.“

„Kās, man zeemini . . . kās rāds waj draugs, kād tas
ķungs īuhta. Kā Eliju Akabam, winsch mani īuhta jums
prett īuhju greķka un ūmaitaščanas zelobs . . . Atpakal
juhs Deewa nolahdetee un atmejtee! Mostatees! Atgreesčatees!“

Setina^z pawisam pahrwehrtusēs, jaichlukuse. Welt Mahr-
timu atpakał.

„Nahz . . .“ wina baılıgi tıchukſt.
Mahrtinſch neſkanigi eesmejas. Aſtumij Setim, pagreſſch
tehwam kruhtis preti.

„Ko tu te wasajees, kā launa deena! Ko tu man ween-
mehr nahz zelā? Mehs eʃam schkirti laudis. Dari ſawu, bet
man leez meeru.“

"Ja, schkirti ejam. Es falpoju Deewani, tu welnam. Tu staigà plato zelu, kas aifwed us muhschigu samaitaschanu. Yet tas Kungs mani suhta tew preti. Un kamehr ween manas azis platas, kamehr ween manas kahjas wehl kustas — es nahschu. Un nemiteshos saukt un aizinat tawu nomalbinato, pañuduñcho dwehsele."

„Deez tu man meerā, tā kā es tev leeku.“ Māhrīnīsh puh-
las un newar noturet balsi aufstas, meerigas weenaldsības īkāna.

„Nedomà tatjchu atgreeſt mani atpaſak us ſawa zela, pee ſawas tizibas un tikumeem. Kas tu eſt un kas es... Kà deena naftij, kà pawafars ſeemai mehs ſtahwam weens pret otru... Ech! Ej ratâ! Kunat ar tevi negribu... Menahz — es tev ſaku, nenahz tu man ſem kahjäm! Samihſchu!”

Beidsamos wahrdus wiſch iſkehrz nejaufā, aifrautā baliſt. Sit kahjäm us ſemes, wehzinas kulaſeeem.

Lomas ir mainiujſchàs. Tehws ſtahw rahm̄s, aufſts, ſawu pateefibu apſinadamees, taiſni iſſlehjees.

„Noſit mani — to tu wari. Tu eſt ſtiprakſ par mani! Bet ſini: meeſas ſtiprums ir gara wahjiba. Un tawa dwehſele ir nozeetinata, bet neſpehziga. Kur grehks, tur newar buht ſtiprums, tur tikai wahjiba un neſpehks. Kahds ſpehks lai naht notureenes...” Wiſch azumirkli kluſas behrineeku druhſmā. —

„Bahbele... Sodoma un Gomora, pahr kuru tas Kungs liks fehram un uguņiſ liht... Atgreeſees, Mahrtiu, kamehr wehl naw par wehlu. Atgreeſees, es ſaku!”

Mahrtiñch ſpihtigi eeſmejas un aprauj.

Us plawinas pee Podneeku wihtoleem azumirkli eestahjees ſpehjich, diwains kluſums. Bet tad, tiſpat ſpehji, weenā neſchīramā baliſt, ſpehzigi, ſtrauji, ſpehka un neaifturamu gaſilu pilni aitšan: Brahli ſhodeen preezajtees...

Abalſs aiflihgo tahl tahl pa miklajā naftsgaiſā eetihtām birſēm. Wiſapkahrt kaimind̄s rej ſuni. Kur tahlumā wairak reiſchu ſpehzigi nodſeedas meegā iſtranzets gailis. Winam leekas, ka jau rihts... wiſch wehſta rihtu...

Tehws un dehls kluſu kluſas. Naw ſinams, tumā no ſejām naw noredſams, ko wini domā un ko jaſuht.

Tiſpat ſpehji, kà ſahkuſes, dſeeſma notruhſt. Un tad ſeeſas, ka tuvu wiſapkahrt buhti pawiſam kluſu, bet dſirdama katra kluſaka ſkana tahleenē.

No lejas, no Robeſchneekeem, dſirdas ſweſchada dſeeſma... Buhs weenam man ſche buht par ſweſchimeeku... Preegas ſeſčas wezas baliſis, kà ſhkobidamās, kà zita pee zitas balſtidamās ſteepi gari un wezmodigi. Šihki, puſdſiſuſchi ſkani triſuli kahpj pret kalnu, apdſeeft, bes atbalſs nomirſt. Pamamam juſdamā, ſhkobidamā iſſan, noklust wahrgā behdu dſeeſma. Bet ſhkee ſkani triſuli, leekas, kahpj un kahpj pret kalnu, kur gaiſā ſaſtopas ar lihgjmās kalna dſeeſmas beidsameem akordeem un zihiņas — nedſirdami, bet juhtami zihiņas us dſihwibu un nahwi...

Nakts noſlehpumainā klužumā klausotees tā ween leekas, kā augstu augstu gaisā, tumšā, turpat sem bahlajām — pusīſiſiuzschām ſwaigsnēm, zihnas diwi milšu putnu bari. Melns mahkonis no weenas puſes, ſneega ſupena no otras — ſawelas kopā, ſaſchķiſt, ſajuhiſt. Platee, baltee un melnee ſpahrni ſirdigi kāpā gaiſu, apaļas, nemirkchkoſchās azis ahrprahrigā naidā kwehl kā dimanta dſirkſtis . . . Un tumša, un ſwaigſnes un retee pīkuļainee mahkonī tuvu pee apwahrkſcha apſtaħjas un elpu aifturejuſchi wehro neredſeto, noſlehpumaino zihnu.

Seme un zilwefs ir aifturisti, it kā noſlihgūjchi, kur vižuma dſilumids. Naidīs un neſapraſchanās, newaldamas teekſmes un nepaſhrwahramas bailes, atſinas ſlaħpes un neſinas močas — tuhksots preteſchkiбу, no ſemes un zilweka dſimuiſchu, pažeħluſchees lihds bahlajām, puſdjiſiſchām ſwaigſnēm, deewu mahjoſkłds, zihnas tur uſ dſiħwibū un nahwi. Ilgi, aſinaini zihnas un nau paredſams galſ ſchim beſprahtigajam flaktinam. Un deewi iſtahlem baileſ ſkatas, jo ſchajā zihnaa iſſchikras ari wiċċu liktenis . . .

Tehws un dehls mehmi ſkatas weens otrā.

Kas wineem ſirdi, tas wahrdeem nau iſſafams.

Apgreeshas, eet fatrs uſ ſawu puſi.

Peetvihikuschu ūeju, sprigstočham azim, ustrauktis, bet wal-didamees, Jahnis eet uj ahra durwim. Mugurā winam ūweht-deenas ušwalks, weenā rokā nemisota lašdas muhja, otrā grah-matu pauniaa.

Pee durwim wiwu aptur tehwa bals.

„Tad tu nu aiseji? Ei ween, Deewos lai tew palihds . . . Es neluhdsu, lai Wiačch tew stahjas zelā. Nē . . . ja tew kahdreis gruhti klahjas, tad sini: tehws ari tewi peemin ūwās aishluhgšchanās.“

Tehws ūehd pee galda, rokas uj walejas dsefmu grah-matas ūanehmis. Wina bals rahma, iškats meerigs, tik pakulu krefls uj kruhtim zelas neparasti augsti. Un azu ūropstes manami trihs.

„Newajag . . . man newajag tawu aishluhgšchanu!“ Jahnis atzehrt. No pahrleezigas ūtegas, no newajadīga ašuma bals manams, ka wina pašħawalbičhanās mehrs patlaban lihds malām pilns.

Bet tehws paleek, ka bijis. Altahsk atkal.

„Un ja tew kahdreis pawisam ūlkti . . . ja taws padoms galā . . . ja nekur wairs newar, tad greezes ween atpakał. Tehwa ūrds preefjch tewis nebuhs ta aisslehgta, ka tagad tawejā. Ūwehtibu es tew lihds dot newaru, newaru darit preti Deewa wahrdam un ūikumam. Bet lahdet negribu . . . Ūwehtigi tee lehnprahrigiee, ūaka tas ūungs. Ardeewu.“

Jahnim durwju ūlinkis ūchluhk no rokām.

„Paturi pats ūwu ūwehtibu un lahstus!“ wiňčh ūaka. „Un atpakał negaidi — muhšcam nenaħfjch. Driħsał kur pa-fritiċhu, nobeigħchos, bet nenaħfjch. Tawa ūrds . . . Waj es wiwu nejmu! Linu eedjini kapā . . . Tawa ūrds . . .“

Wiňčh eeʃmejas nedabiški ūlamis ūmeeklus, atrauj un aish-ūweesh aif ūewis durwis, lai tehws nedſirdetu, ka ūmeekleem pa-

widu jauzas ajaras. Nejsprotamas, nejawaldamas, dedſinojchas ajaras . . .

Iſtabā paleek kluſu.

Gultā gar ſeenu mahte, ſeju pagalwi eespeduſe, nedſirdami raud. Blakus winai kroplais puijenſ ſlaifta gaiſa waſka dſeltenas kahjinäs. Tehwö aifſchir grahmatu, iſeet laukā.

Ahra durwīs eestahjees, ilgi luhtojas dehlam paſaſ. Ažu nenowehrſch, kamehr ween wehl war ſaredſet. Kad Zahra zepure pawijam noſuhd aij leelzeļa kahrkleem, Robejchneeks ſmagi atlaiſchās pret ſtenderi.

Schoriht aifſgahja weens, nu otrs . . . Nu wiſch ka koks atlaufeem ſareem. Nu wiſch weens pats ſtrahdneeks ſchajds zelmoſ. Schajā azumirkli winam wiſs tiſ apnizis, pretiſ, ka waretu mirt.

Bet jadſihwo. Jadſihwo . . .

Mahrtiņch, ka no rihta gahjis no mahjas, tiſ peewakarē enahk Podneekös. Viſu deenu gahja, gahdaja, raudſija. Nu naſk Setinai paſaſ.

Mahjas leekas neparasti kluſas, zilveku tukſchas. Kaut kur gar stuhi paſaras un aifraujas galwa ar ſapinfoteem mateem un nemaſgatu muti. Un tad no tureenes dſirdami apieeſti, nekaunigi ſmeekli.

Mahrtiņch ſakojch ſobus un ee-eet eekſchā.

Iſſtaigā pa wiſam iſtabām. Viſur tukſchs un kluſs, viſur nekahrtiba, it ka kahds te ilgaku laiku buhtu wandijees un krawajeſ. Bet Setinas naw. Neſapraſchanā Mahrtiņch iſeet uſ werandas. Un tad Setina, apjukuſchi ſmaidiðama, naſk no dahrſa pretim. Ažis winai eefarkuſchas. War redſet, wina ſchodeen daidž raudajuſe. Bet tagad wina ſmaida. Smaida un naſk Mahrtinam preti. Iſleekas, it ka ſteigtoſ, bet pateeſibā mihiņjas turpat uſ weetas.

Mahrtinam naw pa prahtam ne Setinas ſmaids, ne iſlikſchanās.

„Nu . . . nu!“ wiſch ſkubinas. „Viſa naw mahjas?“ — Neſin kadehk praſa. Pats gluſchi labi ſin, ka Podneeks no paſcha rihta pagasta dariſhanās.

Wineem wiſs ar aprehkinu eerihkots uſ ſchodeenu . . .

Setina uſnaſk uſ werandas. Neſin — palift, waj eet tahlat.

„Apraudſiju puſes . . .“ wina, kā maldidamās runā.
„Deeſin, kād nu atnahks . . .“

Mahrtinu kaitina tāhda juhteliba.

„Nekad,” wīnīch ſtrupi nožaka. „Ko te wairs mekles. Kas tā aifeet, kā mehs, teem atpačalnahkſchana naw. Nu, apfatees wehl, atwadees.“

Setinai azis ſpehji ſamirkſchkinas. Un ahtri, zita pačak zitai nobirst trihs tſchetras leelas, leelas ſpodras aſaras. Bet preekſchauta ſtuhris azumirkli nobrauz gar azim, noſlehpj ir aſaras, ir aſaru pehdas.

Setina ſmaida.

Sahk atfal rihkotees pa iſtabām, krawatees, mekletees. Mahrtinīch ſtaigā wīnai pačak, bet neſaprot, ko wina rihkojas, ko mekſlē. Žk azumirkli ſtubina, mudina. Wīnam leekas, ka Setina tīhčham wilzinas.

Jau kreetna krehjsla, kād wina ſtahw, gatava uſ zelu. Mu- gurā wīnai plahns waſaras mehtelitis, ap galwu melns, bahrkſtains ſihda laſatā. Uſ rokas paprahws aiffainitis drehbju. Mahrtinīch peedur tam pirkstu.

„Tās — tawas?“

„Sinams. Waj es eefchu zita drehbēs nemt.“

„Nē, es domaju tā: waj tās agrak ſchuhtas, waj tagad, ſche Podneekōs?“

„Un kas tad, ja Podneekōs?“

„Tad tas . . .“ Wīnīch norauj aiffainiti Setinai no rokas, eefweeſch kāktā. „Neweenas lupatas, neweenas ſlabahrgas tu no wīnu mantas nenemī ūhōj!“

Wīna ſtahw neſapraſchanā.

„Bet tad jau man jawelk noſt cri tas, kas mugurā.“

„Nē, tas tawas,” Mahrtinīch kategoriski iſſkaidro. „Mu- gurā tew bij, kād eenahzi Podneekōs. Bet wairak nē, ne naga melnuma.“ Ko eedomajees, wīnīch sahk iſwandit tai ſabatas. Weenā atrod maſu naudas mazīmu, otrā maſumu wara naudas. Wiſu eefweeſch kāktā.

„Mums newajag ne kapeikas no wīnu naudas.“

Setina nepretojas, tik paraufa plezus. Wīna neſaprot . . . ſchodeen wiſu deenu domā un newar iſdomat ne ſaprast . . . Kapehz wiſs tas tā wajadſigs, kapehz newareja tāpat kā lihō ſchim? Domās atfahro wiſu, ko Mahrtinīch runajis, bet ne-

ſaprot. Wahrdus, tikai wahrdus wina dſird, bet tee preefſch
winas bes noſihmes un ſatura.

Kapehz newareja tāpat, kā lihds ſchim — meerigi, lai-
migi?

Pa puſei Mahrtinaa iſbihdita, wina iſeet. Bet kehki atkal
apſtahjas. Plihtē ſprakſchedami deg ſauſi ſchagari. Setina no-
leezas pee teem.

Mahrtinſch ſatver winas roku.

„Do tu atkal?“

„Jaatjauz,“ wina weenteefigi ſaka. „Kā kahpoſti neijeet
uguni.“

Mahrtinſch ſirdigi paſmejas.

„Lai wini eet. Lai iſeet wiſs kals. . . : lai wiſs te iſ-
nihſt un iſput — kas mums par to.“

„Wai, kā tu!“ Setina aprauj nenobeigufe, atgiuſes, kā
Mahrtinam atkal kas naw pa prahtam.

Mahrtinſch atrauj plaschi wałā ahra durwiſ. Smagu,
iſaizinoſchu ſoli ſper pahri ſleegſnim. Paſpehris iſaizinoſchi, me-
ſledams paſkatas rinki apkahrt.

Ari Setina paſkatas. Bet winas ſkats, bikls, nerwojs,
uſtrauks. Azumirkli wina apſtahjas, it kā ko iſtabā aismirjuſe,
it kā ko atzeredamās. Bet atzeretees newar. Atmina ſmagia,
nekuſtiga kā aiffalis, ſneega apputinats dihkiſ.

Kur, netahlu aif mahjām, dſird runajam. Tur darba ſau-
dis nahe no laufa mahjā. Setina uſtrauzas wehl wairak. Stei-
djas Mahrtinam garam. Šaker, parauj to aif rokas.

„Nahz!“ — mudina to.

Mahrtinſch zel ſmagus, weenadus ſolus. Sejā winam
ſpihtigs, iſaizinoſchs ſmaids. Ar ironiju ſkatas Setinā — ſmihn
par winas uſtraukumu un ſteigu. Winai bail, winai ſauns,
winai tā ap ſirdi, it kā eetu ſagt . . . He, he . . . ſee-
weeſchi.

Bet plawinā pee wihtoleem wina apſtahjas, pagreechas
atpakał, ſkatas Mahrtinam ſejā. Winas azis leels, ſkalich jau-
tajums: waj tad teeſham jaeet? Mahrtinſch ſkatas fur projam
tahlumā. Winam ſejā til aufsta ironija. Iſl waibſts, iſl ſcheiſts
ſaka, kā til jaeet, kā naw weetas ne jautajumam, ne wilzina-
ſchanai, kā wiſs ſen galigi iſſchikts, noteiſts, nenowehrſchams,
neiſbehgams . . .

Un wehl kas tur redſams. Ne tā, kā ſchi gaita buhtu uj-

speesta. Nē — tā, kā tajā išteizas pāscha griba, pāscha ilgā, twihksmainā wehlešchanās. Wissalakās zerbās tajā peepildas. Schalzojchs, putojochs laimes reibums nes prom uši tahlo, brihwo, wilnaino juhru . . . Winsch gribetu, lai wijsas ūchis ūjuhtas buhtu dīshwas, lai karstas un kustoschas tās ūwihtos weenā leefmu wirpuli. Bet azumirkla dīshwibas straume wina aplūjuše, ūguruše, apstahjuše. Tās remdenas atminu reflektijas, kā winsch ar zētu gribu dzen zaur nowahrgušchajām ūmadjenēm, pā ūlahbaneem, ūpusjuhtigeem nerweem . . . Un ūmaids, un ironija, un ūpehku apšinojchs išaizinajums — wijs kā ūjā redzams ir neihts, mahkīligi tur ūjūpeests, ne eekšejās juhīmas atplaiksnijums un atspulga.

Mahrtiņsch eet Setina eepakalus. Drebuli winam ūkreen pahr muguru. Eekšchā ūalst. Winsch reds, kā Setina eet, lihdsiga pašudinatai grehzineezei, lihdsigi uši nahvi noteefatai. Galwa winai besspehžigi ūengojas, kahjas zelobs gauhst. Skati, mēkledami maldas rinkl. Wiss winas prahs un domas, pee ta, kās aīs muguras, ne pee wina, ne pee winu nahkotnes.

Kāpehž wina nahk? Kās winu ūpeesch? Wiss tatschu pājchās brihwa griba. Kās wina par zilweku? Gahja pee Podneeka, bet ar ūrīdi, ar wišu buhtni ūeedereja Mahrtinam. Tagad eet ar Mahrtinu, bet ūrīds — kā dādīs pee willainas drehbes — lihp pee wihra, pee pahrdīshwotā un atmestā, pee pāgahnēs.

Un kās winiš pats par zilweku? — Kās winu ūeen pee ūchis ūchandigās, newarigās, ūweschās dwehjeles? . . . Waj labak tuhlin ūepat neatrautees, nenokratit ūlugu, kās welk ūjā?

Labak lai wina eet atpakač. Mahrtiņsch apstahjas, elpu guhdams eeklepojas. Setina atskatas.

Nu — — —

Bet ūhkačs gribas pawedeens ūpinas ūtūtosch pāralisejojchu juhtu un juhīmu mudšchekli. Un tuhktoto ūeisi ūschķir ne wijsch, bet kā ūzits eekšch wina, ūlelaks un ūpehžigaks ūekā ūtsina, apnemšchanās un griba.

„Mudigak, mudigak!“ wijsch ūkubina. „Kā nepaleek tumjchs. Mehnefis wehlu ūez. Un ūzela ūabals prahws . . .“

Winsch ūrunā tajā pāsčā balsi, kā wišu deenu. Ūeweena ūkana ūekā ūsminet, kahds ūweeulis ūupat pahrkrehjis wina

dwehselei. Wina, no dsimshanas ūakroploatai dwehselei. No maſam deenām leekulibā un ūewis noleegšanā radinats, winsch eet pret ūawu gribu, aklā instinkta ūaitēs, paſemots, lihds ūirds dſikumeem ūewi nizinadams un nolahdedams.

Winsch gluschi labi nōprot, ka Setina ar noluhku eet bej zela, pa ūweschām neſtaigatām weetām. Tumša paleek arweenu beejaka, bet wina tai ween neustizas. Mahrtiņšh gluschi labi nōprot: wina baidas nejaūšhi ūatiķ ūashstamu zilweku. Wina ūlehplos, ūrautos ūewi, noſustu no ūemes. Un winsch bij domajis, ka gaiščā ūaules deenā abi noſahjees ūižai ūaſaulei preti — ūawu pateeſibū ūafinadamees, droſchi, neſabaidami, neuiwarami.

Un mu: ūaſagſchus, behgſchus pa wakara ūrehļu un ūlepenām weetām.

Tomehr Mahrtiņšh eet. Ūakosch ūobus un eet.

Tikko wini labu wersti no Podnekeem iſeet uj ūelzela, preti nahe zilweks. Salihzis, ūumurodamees, rokām ūahtida mees nahe. No maſaka atstatuma ūižai to ūashst: wezais Podneeks. Ta winsch tagad augu deenu, bej rungas, jehli noberstām ūahjām eet deesin kur un tif wehlā nakti ūahnahk mahjās. Wezais Podneeks ūeenahk, ūaptaħjas, ūpreekšā uj zela, ūweschī ūkatas wedefla un winas ūawadoni.

„Uj mahjām, wezo tehw?“ Setina willainu mehli runā.

Leekas, wezais Podneeks ūehrigi ūlausas, bet ko ūawu.

„Pagalam mahjas . . .“ winsch ūchukst. „Pagalam dehls, pagalam wedefla . . .“

Un rokām no ka neredsama atwehzinadamees, ūteidsas program — ūoputejis, nobridees, ūoplīhjis, noniħzis.

16.

Gailenu pirtina, qadeem neleetota, neapdīhwota, kā ūarufuse wezenē ūaplehstā lata tā eetinūfes, stahw nomalus neschmalā.

Nomahkūshās mehnešča nafts tumšā pa gabalu ūškatama tik melna, besweidiga guba. Raw redšams ne apdrupušchais, falkeem nobalsinatais ūkurstenitis, ne ūali noſuhnojis, ispuwīs lubu jumts, ne ūchagareeem aispilhee galii. Tik melna, besweidiga guba.

„Te?“ Setina praša, pee durwim peegahjuje.

„Lepat,” Mahriñsch atſaka. Utgruhsch iſnidrejuſchàs, engòs iſſchkeebtàs durwiſ, eelaſch Setiu eekichà. Pehz tam ruhpigi eeewelf un noſtiprina durwiſ.

Setina stahw, tumžā nedriħkst kustetees. Bail, ka nefriħt pahr kaut ko, bail ka fur nenodauha galwu. Pelejuma, fakurinatas fraħns mahla un filuma smaka speeħchas nahsis. Winati kif speeħħadi — ma'sleet baigi, ma'sleet fairinoashi — fadrebina damas wina ihxi eejmejas.

„Uhja, fur tu mani efi eewedis!“

Mahrtinsch ari pašmejas. Meklē pa kabatām sehrkozinus.

„Nebaidees neko. Te leela istaba, telpu peetiks. Es tuhlin usrauschu uguni.“

Noschwirkst. Nosteepjas silgana foffora strihpina un no-
dseest. Mahrtinisch meklé jaunu sehrkozini.

„Te dsihwoſim . . . Te neweens mums nelihdis wirſu.“

Otrs sehrkozījācās. Ar ūsu pret gaiša vilni to sāgadams, Mahrtiņš eet pee galda blakus logam, uš kura māsa lampina ar zilindri, bet bes kupola.

Setina eet gar feenmali wiſai iſtabai rink. Raktä gubā ſameſtas daschadas ſaimneeziſas leetu grabaſchas — tam wiſa apeet ar lihkumu apkahrt. Peeleezas pee maſa lodiſina, mehgina paluhkotees pa to laukā. Pee-eet pee lahwinaſ, uſ kuras tihrs ſalmu maifſ un ſtrihpaina ſega. Parauga: maifſ

peebahsts ūvaigeem aušaju ūlmeem. Apeet ap leelo, pussabru-
kucho, filti ūkurinato krahſni. Šatausta ūenā durwīs, pa ūkram
tikko eenahža un labi nowehro tās, it kā ūtipri atmiañ eespees-
dama. Tad lehnām nahk atpakał, noſehſtas uſ lahwinas.

Škatas iſtabas widū, ūmaida neiſprotamu ūkumju ūmaidu.
Mahrtiñch noſehſtas ūnai blakus. Brihdi ūhd, tad ap-
leek ūnai roku ap widū.

„Kapehz tu nenogehrbees? — Nogehrbees.“

Bet Setina tik ūluſe un ūmaida. Leekas, gaida, lai Mahr-
tiñch runā.

Un Mahrtiñch grib runat. Grib iſteikt wiſu, kas ūna
krahjees, krahjees. Wiſu ūavu laimi, miheleſtibū un mokas iſleet
winas preefchā kā lihds malām peefmelnu traufu. Bet juhtas
ſkreem ūeſula ūpahrneem, jauzas, ūlihſt, pirms ūpapehtas eetwert
ſkanā un walodā. Urweenu zeeſchal roka ūchauſdas ap winas
widuzi. Lihds beidsot ūnich apker to abām rokām un peewelk
pee ūewis.

„Nu reiſ diwi ween . . .“ ūnich ūaiſli ūchukſt. Utweſk
melno bahrkſtaike ūhda ūkatu ūnai no ūjas, ūkuhpsta muti,
azis, ūaklu, matus. „Nu tu eſi mana ūewa . . . un es ūaw ūhrys.
Setin . . . Setin . . .“

Pilnigi ūna glahſteem ūlahwūſes, uſ muguras atlaiduſes
Setina guļ ūnam ūlehpī. ūmaids nodiſiſ. Uzis ūelas un
ſpodras, kā ūrebumā ūhkojas augſham, leekas ūhdsamees: wehl,
wehl . . . Wehl!

Un Mahrtiñch ūkuhpsta un runā. Runā un ūkuhpsta un
glauda ūnai matus no peeres. Pajā un mihiſina kā mahſu,
kā behrnu, kas ūnam uſ ūavām rokām ūaiſchuhſcho ūeels.

Setina ūlaujas kā ūreboni, kā ūavādā ūaſtingumā. ūa-
mam ūelas ūaſdras aſaras ūahk ūpeeftees ūnai no azim.

„Kapehz tu raudi? Nu kapehz tu raudi?“ Mahrtiñch,
ſatruhzees eefauzas. Un glahſta un meerina kā behrnu, ūrſch
nemahk ūteift, kas ūnam ūaiſh.

Setina atſehſtas ūaiſni, bet raud weenmehr. Raud un ne-
ſin ūaſazit, kapehz. Un kād aſaras aprimif, ūhd ūluſa un do-
miga.

Ari Mahrtiñch, azumirkla ūajuhsmai ūahrſkreenot, paleek
ſluſs un domigs.

Kapehz gan Setina nerunā? — ūna domas atkal ūinko
pa neiſbehgamo burwja ūoku. Nu ūna ūaretu. Nu ūna ūva-

bada — atraisijusēs, atrahivujes tam jaitem, kas schaudsa rokas un ūrīdi. Nu winas juhtam un walodai wajadsetu schalkt kā pāvāfari strautam, kas ūlaujis, tāhṛdījīs ūlou ledus zeetumu.

Bet wina ūhd ūluja un domiga.

Tad mās pamāsam ūveschā apfahrtne winas atkal tuwina weenu otram. Wini jahk ūrunatees par paraſtām ildeenijskām leetām. Te, wairak kō kur zitur, abeem weenadas domas un intereses. Mahrtijsch newilus atrod krahns preekschā nolikas filtas wakarinas. Ar ušwaretaja paſchapīau nes tās uš galdu.

Setinai leels brihnus un preeki.

„Kas to te nolizis?“ wina ūnkahrigi prāja, nadfigi ap galdu rīhodamās. Tīk tagad wina ūjuht, kā kreetni ween iſſalkuse.

Mahrtijsch pamirkshkina azis, paklakshkina mehli.

„Mums te Gailends ir weens draugs — leels draugs.“

„Gailens pats.“

„Wehl leelaks kā Gailens, wehl leelaks.“

„Tad ūki jel, kō ūrzinees.“ Setinas ūnkahriba ūkahjuje lihds beidksamam mehram.

„Prāja, it kā pate nešinatu. Selma — Gailena Selma. Mehs ar wiu tagad leelaki draugi, nekā ar paſchu Gailenu. Wina mani labaki ūprot. Gudra — ūkolas apmeklejuje, pilhehta wiju laiku dīhwojuſe.“

Setinai eħstgriba it kā aprimst, luhpas pasteejpjas. Wina manami ūbosħchas.

„Nu — pilhehta . . . No turceenes tew tās gudras. Waj nu naw dīrdets, kō taħdas tur pilhehtās mahżas. Atnahk tif iſleelitees, iſrahditees. Uu tu tuhlin par leelo draugu klah.“

Mahrtinam nahk ūmeekli. Rejse jozigi, patiħkami, glainno-jošči, ka wina greissīrdiga uš to otro, kas gandrihs wehl behrns. Bej maſakā eemebla greissīrdiga. Wina ūtihħam ūrzinas, ūtinas, un kad Setina par ūteſ ūskaituſes, labinas, meerina. Salabuſchi abi ūmejas . . . Ūħsu briħdi atmirds ta ūlauinā, ūlujas, ūtrenigas laimes ūltā dīħħwe, par kahdu winas domaja gadeem. Ūħsu briħdi druhma pirts istabina paleek gaijsħaka.

Pehz waħarinam Setina ruhpigi aissedj maſo lodsim, no-puħx lampiku. Saħk iſgehrbtees. Mahrtijsch ūħijs uš laħwi-nas, aissgrahbts ūlujas winas dreħbju tħchaufsteschamā, winas baſo kahju ūlous uš aħxa kula. Rauga tumiſa ūfihmet winas augumia

konturas, newar neka ūaredset un ūkaistas — kapehz wina nodseja lampiku. Kapehz wina ari tagad winam nenooleezas . . .

Maiga ūwehtlaimibā winsch peeraujas pee paſčhas lahwinas malas. Sihki, filti ūtinojchi drebuki ūkreen pahr wiſu meesu, kad Setinas plezi tam peduras. Winsch nedrihfkst pakustetees, lai neapwainotu winu. Gul un elpu aisturejīs klausas, ka filta nebeidsama straume pluhst no winas meeſas. Šajuh ūinas matus uſ ūawa ūakla, ūinas ūreklu ūpizes pee ūawas rokas, dſird aif ūewis ūinas ūlujo elpu. Pamasam ūinu apnem ūlts, gurdens, ūmarschaims reibonis.

Kad winsch pamostas, ir wehla naſts. To ūinas ū ūt pat no ūewis, ka ūatrs ūilweks, ūas paradis pa naſti ūeltees wiſaddos laikos. Uſmostas ar nelahgu, drumu ūajuhtu un ūefaprot, ūas ūinu ūmodinaja. Warbuht ūlfts ūapnis. Warbuht ūirzenis, ūas nejaukt ūpeegdams ūchirpst atſilditas ūrahnes mahlos. Warbuht ūpehzigais agrā ūudena wehjich, ūas grabsta ahrā ap pirts ūtuhreem . . .

Nē, ūas ūaw. Ūas ūits, dſilaks, ūmagaks ūidſiniſ ūeegu, uſ ūltas malas noſehdees ar ūupju ūemeera ūirkstu ūelk pahr ūerwu ūtigam. Drihs ūinas ū eeklausas: Setina ūaud. Klaujas, netiz un ūomehr dſird ka ūaud. Ūaud ūlepeni, aisturedama, ūlehpdamu, bet ar wiſu ūidi un ūuhmu. Ūlezi ūauſtas, ūeiu ūeji ūotrihs ūiſ ūugums. Mahrtiaam ūeekas: ūiaas ūreklu ūpizes ūreeshas ūrokā, ūinas matu ūirtas ūamirkuſhas ūmagi ūulst uſ ūakla.

Kapehz ūina ūaud? — Warbuht ūoſaluje. Warbuht ūinai ūail . . . Warbuht ūauns ūapnis ūomozijs — warbuht ūina pa ūeegam, ūauna ūapna ūahrdſinata . . .

Ech! Mahrtiach ūehkchhai it ka ar duhri ūawelk ūink ūp-
kuht ūaiſa, ūaſkalda ūaiwas ūaſchmahnijchanas miglu. Azis ūee ūkaidras, ūrahts ūkaidrs. Ūina ūatſhu, kapehz Setina ūaud. Ūehl ūilnigi ūeuſmodees, ūedomajis ūinaja.

Ech! Ūas ir ūilweks. It ka ūoſagta, it ka ar waru ūchurp ūatwesta. Naſts ūidu ūeguk — ūostas, ūaud . . .

Mahrtiach ūupji ūtraujas. Ūiſgreeshas ūawisham, ūahr-
welk ūegu pahr ūalwu . . .

Naſts ūelkas ūmageem ūvina ūahbakeem. Ūrahſni ūokluk ūirzenis. Ahrā, ūihtam ūahkot, ūprimst wehjichs. Tik Setina ūeaprimst. Ūinas plezi ūes ūiteschanas ūauſtas, ūeijem ūotrihs ūiſ ūugums.

Ķad ahrā dsīrdas deenas un darba trokñis, Mahrtiāch uſzēkas no lahvinaš, kluju, bet steigdamees ūagehrbjaš, īseet laukā. Gailenu pagalmā stahw diwas ūeemas — weena nehscheem plezjōs, otra ar kahpostlapu klehpi. Galwas kopā ūabahsūchhas, ko dedsigi runa un ūatas uſ mejschmalu, uſ pirtinu. Mahrtian pamanijusčhas, ūastatas, ūametas azim, ūchkras. Bet uomahus aīsgahjuſčhas ūlepus nowehro.

Mahrtiāch ūaprot par ko wiām runa, bet neleek manit. Paſčapsinigi iſreesch kruhtis, aſtumj ūepuri druſku pačauſi, eet turp.

Skaidēnā pawezs kalps ūkalda malku. Tas Mahrtianam no agrafeem laikeem labs paſina. Bet nu neleekas redſot. Sa-leezas tif pahr ūawu pagali un zehrt. Mahrtiāch eebahsch atpa-kaſ ūabatā iſwilkt roku. Ne labrihta neſazijis noeet tam zeeſchi garam. Skali un besruhpigi noſplaujas . . . Tas wiām dalaš.

Tas wiām dalaš gar ūcheem zilwekeem, kas ūlepus wehro wiāu, kā ūahdu brihnuma ūustoni. It kā wiāch buhtu melns kā negeris waj ūarkans kā indianeetis. Wehl aīswakar ūhee pa-ſchi zilweki ūatikas un iſrunajās ar wiāu, kā ar ūuru ūatru zitu. Bet nu behg . . .

Ak, ūaprot wiāch, ūapehz tee behg un ūlepus wehro. Wiāas wiāu domas kā uſ delnas wiāam preeſchā. Wiāch negribetu ūatitees, bet tomehr redſ. Negribetu domat par to, bet tomehr domā. Paviſam nemeerā ar ūewi, bet neka neisrahda. Brama-nigi aīseet lihds iſtabas durwim. Bet kas wiāu attura — wiāch nogreeschhas, aīseet garam. Un tuhlin ūarits ūauns par ūawu gleh-wumu wiāam pahr ūreen kā ūarsta uhdens ūchalte. Ūeekas, no wiāeem ūuhreem ūatas uſ wiāu, ūchukſt un apiepeeti ūmejas. Ūeekas, wiā domas un ūajuhtas ūatram redſamas un ūaprotamas. Gandrihs instinttiwi wiāch atgruhsch wahrtianus, Gandrihs ūreeschhus eeſkreen dahrſā.

Te aī ūupleem ūirkhu ūruhmeem wiāch apstahjas. Ēeker roku matōs. Tas tas ir? Waj ari wiāam ūaſcham ūauns no ūewis, no ūawa darba? Uſ ūawām domām un eeſka-teem wiāch arweenu bijis ūepns tā ūee ūewis, kā zitu preeſchā. Bet no darba ūauns . . . Waj tad darbs naw ta pate doma, eetwerta redſamā weidā, ta pate ūpehkā pahrwehrsta ūauſma, dſih-wē ūeepildits ūapnis? Doma ir darba eeſahkums un darbs do-mas redſamais eetilpums. Štarpibas te naw — wiās weens! Un tomehr ūauns — gluſchi tāpat, kā wakar ūetinai . . .

Roka arveen zeešchaki grahbj matus. Bet ſahpes Mahrtiņš nejuht, wiſzauri pilns kaiftoſcha nemeera, neiſpraſčhanas un beſſpehzigu duſmu.

Kur ſahnus padſird zilneku. Šew ſpihtedams, ſewi it kā pahrbaudidams, Mahrtiņš leeleem ſoleem eet turp.

Ta Selma. Nes maſu kurwiti, pilnu gatawām Kirſchu ogām. Wina paleela auguma, kalsneja, gaiſcheem mateem. Šeja winai pareiſeem panteem, ne wiſai glihta. No tās redjams, kā pehz gadeem wina wehl pa puſei behrns. Bet ſejā, wiſā augumā, wiſās kustibās dſila, wehſa, atbaidoſcha nopeetniba. Kad wina peemeeds azis un ſawelk luhpū faktikus, no winas it kā wehſmo nelokams ſtingrums, warbuht ari ihgnums, kas rada neſchehlibai un warmahzibai. Mahrtiņš to wiſu weenā azumirkli apjausj ſapehz, kā ar Selmu ſen paſihtams, dauds tizees, dauds runajis.

Selma neſmihn, ari neraujas. No gabala pamet Mahrtiņam ar galwu.

„Labriht!“ wina runa paſemā, ſkana balji. „Augſchā jau?“ Mahrtiņam winas tuvumā ſuhd wiſa kautriba.

„Par mani nebuhtu brihnumis,“ wiſā ſaka, — „es — ſemneeka zilneks, paradiſ naſts wiđū moſtees. Bet jaunkundje agri zehluſes. Naw nemaf pilſehtneeku mode.“

„Ko pilſehtneeku —“ Selma atſaka, it kā no teesas ſapihkuſe par wina joku. „Kas es par pilſehtneeezi! Gulet naw waſas, darba dauds . . . Wakar tā nodomaju: rihtu paſelchos, ſalaſiſchu Kirſchus, aijneſiſchu ſcheem. Un te juhs nahkat paſchi. Newarejāt gulet wehl. Tikpat jau ſchodeen nekur darbā ne-eefat.“

„Kā nē — eejhu. Gribiju tik no juhſu tehwa aijneſteeſ ſihtus, famehr pats eegahdaſhos.“

„Ehdat,“ Selma ſaka, kurwiti ſneegdama. „Tās ūjuhſu ogaſ.“

„Manas . . .“ Mahrtiņš pawipſna.

„Preekſh jums laſtas . . . Ko juhſu — —“ Selma aijneſteras, weegli paſmaida. Smaidi winai nepeederas, ſeja no ta paleck neglihtaka, nepeewilzigaſa. „Ko Setina? Gul wehl?“

„Wehl gul . . . Kur juhſu tehws? Iſtabā?“

„Naw. Iſgahja, bet uſ brokaſtu buhs atpakaſ, Rihkus dabuſat. Ko jums wajadſeja: zirwi un kapli?“

„Zirwi un kapli. — Kad es atnahſchu ap brokaſtu.“

Selma pawada Mahrtiņu pa wahrtineem laukā.

„Nemat ſcho kurwiti lihds, aijneſat Setinai. Tagad man

jawahra pujscheemi brokastis, nawi wałas. Wehlak es aiseeschu winu apraudſit."

"Paldees . . ." Mahrtiñsch ajsgrahbts nomurmina. "Par wakariñam ari paldees."

Selma tik weenfahrschi pamet ar galwu.

Mahrtiñsch eet weeglaku firdi, neka atnahza. Gedams doma, ka nojehdiſes us lahwinas malas, ka eespeedis rahas mitro kirschogu. Setinai luhpas, ka wina atwehrs azis un nesaprasdama ſkatisees — ſkatisees un nesapratis.

Bet pirts istabina ir gaischa. Setina pa tam uszehluſes, atseguse lodſini. Lahwina uſtaſita, istaba daudſ mai uſkopta.

Mahrtiñsch noleek kirschu kurwiti us galda.

"Das tero no Selmas. Solijas ari pate atnahft, apraudſit."

"Man tahdas raudſitajas naw wajadſigs," Setina ſtrupi atſaka.

Mahrtiñsch paſkatas zeſchaki. Redz zif wina pa ſcho nafti norauſdajuſes un nobeigus̄es. Sirds paleek ta ka mihiſtaka no ſcheluma.

Wini ſahk runat par darbu, par maiſi — par wiſam iſ-deenischkam leetam. Un atkal atſilſt weza uſtiziba un firſniba. Weens un otrs paſmejas, pajoko. Bet lihds ko apkluſt, rudens wehſums ſabeeſe ap wineemi. Katrs paleek ſtahwot gruhtas domas. Klauſas ſewi un nepaſihſt.

Abeem weenas domas.

Tad ſchi nu ir ta jaunā dſihwe, par ko wini ſapnoja ka par apſolito ſemi . . . Tad tahda ir ſkaita ſapna peepildiſcha-nas! Un dihwainakais tas, ka ahreji wiſs us mata ta, ka bij zerets. Tik ilgotas laimes, karſti pluhſtoſcha, dſihwinoscha preeka naw. Brihiñſki: ſapnōs par jauno dſihwi bij wairak laimes, neka nu paſchā dſihwē. Gluſchi ka kad buhtu dſimuſhees pakal jawas balſs atbalsij: tukſchs gaſſ, ko twer — jo tahlaſ eet, jo kluſaks paleek . . . Arween kluſaks, arween kluſaks . . .

Bet neweens neatklahj ſawas ſleptiſas domas. Leekulibā peedſimuſchi, melōs uſandſinati tee leetilo un melo ar katu wahrdū ar katru pakuftejeenu.

Beeja migla ap wineemi. Schajā azumirks wiui newehlas, lai ta iſklihſtu, baidas ajs tas eraudſit tukſnesi waj besdibeni.

Kahda weens otram laipni ſeju. Pajoko, paſmejas u neſin ka ſagaidis wakaru . . .

Mahrtiñſch atnes zirwi un kapli, bet darba ne=eet, tihſchi

kawejas. Selmai naw walas atnahkt, un wiñsch domà, fa Se-tinai weenai buhs neisturami garlaizigi un druhmi.

Te wini abi reisē ijsfirst ahrā peebrauzam. Un abi bes škatīšchanās sīn, kas tas brauzejs. Abi wiñu rihtu gaibija, tik weens otram nemineja. Saſkatas, ſaeet tuval kopā, it kā taisidamees uſ zihnu ar kopeju pretineeku.

Genahk jaunais Podneeks. Manamii eedſehrees — beidsjāmas nedelas wina ne-eedſehrujchās neweens naw redſejis. Ar wiñu dsehrumu apjukums un kauns redſams wina ſahrtajā, ſen neiſkuhtā, nemaſgatā ſejā. Seewai aifeet garam, it fa tas istabā nemaſ nebuhtu. Pee-eet Mahrtikam, ſneeds roku.

Mahrtiņch, kautredamees paſneedjs ſawu. Wina roka tik elfoni družku palokas.

Podneeks ſmagi atſehſtas uſ weeniga krehſla.

„Pagaſta peedſihſchanā brauzu . . .“ Podneeks willainu mehli runā kā atwainodamees. „Tepat garam iſnahza brauſchana — eegreesoſ. Sak, jaapſkatas . . . ko ſhee . . .“ Wina glehwums nelauj pazeltees ne wihra apwainojuma dušmām, ne ſchelhabām, ne iſniſumam. Winam katra juhta iſpluhſt remdenā reibuma miglā. Wiñsch apjuhſ, ſahk ſtumt bikſes aīs ſahbalu ſtulmeem.

Setina ſtahw bahla, nolaistiāni azim, ſakostām luhpām. Deſmit minutes, ko wihrs palaiſch iſtabā, winai leekas kā zitreij deſmit ſtundas. Wiñu laiku wihrs winai nepaſaka ne weena wahrda. Pat paſkateeſ ſargas. Tik ar Mahrtinu runā. Jo ilgak paleek, jo teek runigaks. Beſ jehgas plahpā wiſwiſadus neekus.

Mahrtiņch tik retumis atbild, eeprājas, waj eerunajas ſtarpa. Wehrigi klausas un gatawojas uſ zihnu. Wiñsch pahrač labi noprot, ar kahdu noluhku Podneeks brauzis. Bet wiñsch nepee-kahpſees ui nepadoſees. Wiſi pagahjujchās naſts un ſcharihtā eefpaidi un neiſdomatās domas atkahpujchās kūr apſinas dſikumā. Paſchaiftahweſchanās iſtinkts pahruehmis wiñus wina juhteklus, gribu, ſmadſenes, wiñu wina buhini. Ar katriu azumirkli nepa-zeetigak gaida iſaizinajuma. Lai ſpehks ſtiprinatu ari ſawas taisnibas apſinu, lai atkal modinatu iluſſju, fa eekarotā laime leela, aijſtahweſchanās ui zihnas wehrta.

Bet Podneeks neiſaizina. War jaust, iſtinktiwi wairas aijnaemt to, kālab brauzā ſchurp. Noſlauka ſweedrus no peeres

un runā tik un runā. Negaiditi, teikuma widū pahrrauj, peetriuhkstas kahjās, ūker un pākrata Mahrtina roku.

„Fabrauz . . .“ winīch šchlupst. „Pagasta peedīhīchana . . . Dauds dārišchani . . .“

Un atkal steigshus aiseet Setinai garam, it kā tās nemāstebnebuhtu. Aiseet lihds pretejai ūenai un tik tad atgeedas, kā nav trahpijis durvis. Paštas jahnu un gandrihs ūreechus išķreen, laukā. Setina peekluhp pēe loga un ilgi stahw ūju stiklam pēcspēdujē.

Mahrtinsch ihgnt nošmejas.

Zik Gailendzs ūeeveeschu, tee wiſi stahw pagalmā un noska-tas, kur Podneeks kā neprahīgs aibrauz. Schitahdas leetas naw ūawu muhīchu dīrdetas, ne wehl pēredsetas. Gar to ūaw teem pāscheem ūeen dalas — ikweens, if tās māfakais juhtās ūvi aiskerts, apvainots, apšmeets. Tee tur ūplauj ikweenam zil-wekam un wiſai pāsaulei ažis. Ar lihkumu war eet un netiks teem garam. Tee ar ūawu nekaunigo, nedīrdeoto netiklību ir kārīam ūchkehrsū zelā. Behgdamis neisbehgši, ūlehpamees neno-ſlehpsees.

Nakts widū jamostas no meega, eedomajotees tāhdu ne- ūchkehīstbu. Kumiņs ūreeschās kālā, redzot tik atklahtu, Deewu un zilwekus ūaizinošchū grehku dīshwi. Gailenu kaudis ir uſ-traukti wairak kā no ugūnsgrehka.

Gailens, moesigi un garigi ūaguris, ūachluzis pahrnahk no lauka mahjās. Liberalais zilweks ūpā ar konserwatiwajeem — newar apmeerinatees, newar ūaprast, newar zeest. Tik Selma weena pate, meeriga, nopeetna eet apzeemot Setinu. Nes wehl ūurvi pilnu bruhnām ūirschogām.

Gailens išnahk ūinai pākāl durvis.

„Selma!“ winīch nedrošhi ūauz. „Labāk ne-ej!“ Selma pāfmaida to ūmaidu, kas ūinu dara tik neglihtu. „Nebaidees, man nepeelips.“ „Nepeelips . . .“ Gailens ūpfojas. „Sinams nepeelips. Bet tomehr labāk ne-ej. Tu . . . tew . . . tu . . . Ne-ej!“ Selma apstahjas, ūagreesch galwu, ažis ūemeeguji ūatas atpākāl. Waj tās ir ūinas tehws? — Ja, laikam ir . . . Pārausta plezus un eet tik.

Mahrtinsch stahw pirts ūrekhā.

„Labāk nenahkat ūis jaunkundjs,“ winīch ar ruhgtu ironiju ūaka. „Kā tomehr nepeelihp.“

„Neplahpajat,” wina to norahj. „Tee zilweki tur nespēhi ūaprast. Par teem ziteem naw ko brihneteres, bet tehwos ari.“

„Ja,” Mahrtinsch strauji pahrtrauz — „wiajsch ari. Tas man wiswairak ūahp. Kā naſis ker paſchā ūirdi. Wiajsch man wairak neka tehwos, wiajsch mani tahdu iſaudſeja. Un nu . . . Bet juhs, jaunkundjs, ūaprotat, ſinat ka es zitahdi newareju?“

Selma ūarauj luhpus kaktinus, paleek kā gauſaka.

„Ja ūapraſt es juhs ūaprotu. Bet par juhju nodomeem... par juhju nodomato dſihwi . . . Taiñibu ūakot, man te tomehr ari kas nešaprotams. Es warbuht domaju zitahdi . . . bet ka-tram ūawi eefkati. Katrs lai dara pehz ūawaſ ūakidas atſinas.“

„Bet naw tahdas atſinas! Wiſur neſkaidriba, ūajukums, migla.“ Mahrtinsch ūatwer Selmu pee rokas. „Es juhs luhdju, paleekat jaunkundjs! Ūakat man . . . Iſrunafimees, es ſimi, juhs daudjs ko redsat gaiſchi, kas man migla un tumjā. Man galwā wijs eet rinkt. Man bail, ka neſleeku traſs . . .“

Selma ūaudſigi atſwabina ūawu roku.

„Iſrunafimees, iſrunafimees. Bet tagad man wehl jaeet pee juhju — — pee juhju ūeewas. Pagaidat, man jums daudjs ko teikt.

Bet Setina nelaipni ūanem weeschnu. Winai jau no pir-mitejā pret to neustiziba. Ne-eelaishas nekahdā tuvakā ūarunā, gandrihs nemaſ neatbild. Un ja ūaka wahrdū, tas pilns no-ſlehpnu atſkabargu.

Selma, iſeedama, rauſta plezus. Kā dſihwe un apſtahki pahrwehrich un ūamoita zilwekus! Agrak winas ar Setinu bij-labas draudſenes. Iſrunajās tiku tikām, pa reiſei ari ūapratās. Bet nu — ūeena ūarpā. Nu winas eeenaidneezeſ. Selma zih-nas un newar atturet no ūewis to wehſumū, kas pamāſam ūa-welkas ap ūirdi.

Ahrā winu gaida Mahrtinsch. Abi noeet nomale un aif-mirſtas dſikās, dſikās walodās.

17.

Pusotras werstes no Gaileneem, dſiſla mescha eelokā, upites
lihzi muiſcha riſko plawu. Mahrtinſch te apnehmis darbu.
Wiſs lihziſ, kā ſanepēm, pecaudſiſ ſiheem baltelfſchau fruh-
meem — Mahrtinſch zehrt toſ ar ſaknēm laukā un krauj leelobs
fahrtobs.

Ar mašu gaijminu wina zirwīs un kaplis īchnakst mescha eelokā. Wakarā eet uš mahju, kad meschā jau pawisam tumīschs. Tik retu, retu reisi deenā redī wīnu atpuhīchamees. Nomet kapli, atrīht uš zīna waj akmena, faschnauds galwu rokām, minutes deejnīt īehīch nefustedamees. Kad ušmostas kā no īapna, it ka deesin zīk ilgi nozehdejis, deesin ko nokawejis, kēr rihku rokās, aissgutnēm zehrt, zehrt. Semē notrihtais, baltais ašmenis laistas gaijā. Kā kane pes wehjā elkschni leezas un gnuhīt uš weenu puši.

Setina nes winam pusdeenas. Klawam jau birst lapas, paukschedamas un tschabedamas kriht pa fareem lejup. Setinu meschà vaida schi noylehpumainà paukschedhana un tschabeschana, schee kojchi dseltenee un sarkanee milju taurini, kas ilgi schuhpojas gaijâ, lihds atrod weetu fur nolaistees. Sahrtta, aiselpusèt wina ijskreen mescha lihði.

Mahrtiāsch tad aissweesch kapli pa roku galeem un nahk preti. Sejā pamašam juhd druhmais saihgums, peerē it kā no- dseest, dſilas grumbas. Ar ſawadu, mihfstu nopeetnibu wiſch ſanem traufu, apſehſtas, domigs ehd. Ehdeens winam eet pee ſirds. Nekad Setišai nekas naw bijis janēs atpakal.

Setina eet luhkot, zif i chodeen notihrits. Met folus, skaita
schagaru gubas, rehksina uj pirksteem. Wina smalki fina, zif kuro
nedelu nopolnits, zif naudas wehl eekschâ.

Kad atnahk atpaakal, Mahrtinshch jau heidjis. Winshch pa laikam ehd ahtri. Sehd galwu rokás atbalstijis. Seja atkal ſamahkuſes, peerē eewilkusħas grumbas.

„Te nu es zehrtu atkal . . .“ wiensch fahk runat. „Scho-deen nes ka eenahza prahtha. Zehrtu atkal, tapat ka pee tehwa kad dsihwoju. Tapat muischhas darbs, muischhas nauda — star-pibas naw. Mulkis, fahkumā biju tik preezigs. Domaju; laba pelna.“

„Ir tak ar laba!“ Setina nesaprot.

„Laba . . . bet no muischhas. Un es gribiju buht neatkarigis — tapehz ari gahju no tehwa. Bet blehnas tik un eedo-mas. Kahda tur neatkariba, ja schodeen jarauga, ko rihtu ehst. Gluschi weena alga — tas dod maiši un darbu, waj zits.“

„Saprotams ka weena alga“ Setina apstiprina.

Mahrtinsch atmet ar roku.

„Tu nejaproti . . . neka nejaproti. Tew peeteet, ja wehdars pilns un dreħbes mugurā. Bet tas ir par mas preefsh zilweka. Lopam deesgan, ja aijgalda hausa un ehdeens file — zilweks grib wairak . . . zilwekam jagrib wairak. Zilwekam jadomā, no kureenes tas, ko es ehdu, ko gehrbjos, preefsh ka ehdu un gehrbjos, preefsh ka strahdaju. Zilwekam jadomā: preefsh ka es dsihwoju? Zilwekam jamekkle ziti pamati, ziti mehrki, tahlak ajs wehdara, apgehrba, meejas kahribas.“

„Muld ka glups!“ Setina sirdigi pagreeschas projam.

„Zilweks newar tikai nemt, wiham jadod ar. Bei tam naw ihsti zilwezifkas laimes. Ihsti brihwiba ir nepeespeestā darbā zitu labā . . . un ihsti laime ar. Jauki ir zeest ar apsimu, ka ziteem totees nebuhs jazeesch. Mirt war sinot, ka paſħha nahme dos eespehju labak dsihwoj teem, kas wehlač dſims. Un es ūku, naw wehrts dsihwoj paſaulē, ja ta newar mirt!“

Setina ir gluschi ūarkana no dušmām.

„Glups un traks! Ko tu te ahlejees! Ne ka tew naw labi, ne ar ko tu ne-efi meerā. Tad ta un atkal ta ne — ka wehjisch, ka putenis!“

„Newajag buht meerā!“ Mahrtinsch usbudinats kleedj. „Zauru mujschu meklet, ūwehrt, atmett un atkal meklet. Nu kas ta par dsihwi, ko mehs tagad dsihwojam! Lopi mehs ejam, ne zilweki. Preefsh ka dsihwojam, kam no mums labums. Lopi, es tew ūku Seta — tiħree lopi!“

Setina uszehlusjes kahjās. Seen ap galwu balto katum iakatim un newar apseet. Schods dreb ka nosalis, aqis ajaru pilnas. Wina ir apwainota fahpiggi aiffarta miswahrigakajā weetā.

„Ko tad tu mani te wedi? Waj es tew pakal skrehju. Beeglas deenas laikam man te pee tewis. Kas es eismu, kas mana dsihwe! Pažaule rei nost, neweenam žilwekam uedrihktu azis paškatitees. Ar lihkumu jabehg. Nu tu ar wehl fahkā gahnit.“

Mahrtiņš kā mošdamees, pahrwelk roku pahr ūju, Sahpes un schehlums plehsh kruhtis pušču. Ar mokām wiņsh ja-waldas, nešata, zīl breežmigi wiñam atreebusēs schitahda dsihwe. Gedomā sawu wainu, runā rahmaki, kā meerinadams.

„Tu nešem wišu tuhlin tā pee ūrds. Tu tak fini, kahda mana daba . . . Bet kreetna muhšu dsihwe naw. Neweena dsihwe naw kreetna, kur naw zita augstaka mehrķa, kā ween wehdara pildišhana un meešas kahribas. Mehš, Seta, dsihwojam kā lopi . . . Tu nešaproti — warbuht, es pats ari wišu wehl ūkaidri nešinu. Es tik maš eismu ūkolots, tik maš mahzijees un lašijs . . .“

Setiņai luhpas ūvelkas greesigā ironija.

„Kas behdas! Nu jau mahzees un laši zaurāni naktim. Nu jau tew ūkolmeistarš labu labais. Ja Selma tewi neišmahzis, tad neweens.“

„Ja, Selma ir gudra,“ Mahrtiņš ar dsiļako zeenibu ūka. „Par dauds gudra preešch ūeweeshā un preešch ūweem gadēem. Reišēm možos, možos, deenām newaru tilt ūkaidribā — wiñā pašaka wahrdū un wiš ūkaidrs. Šinaschanas, iſgħihtiba — ak, kaut es ūwus jaunibas gadus nebuhtu kā ķem īnometis! Bet Selmas es wairi newaretu iſtikt. Tomehr redsu un ūaproto, ka otrs ween newar ūhdset — paščam jazihnas. Un es gribu!“

Setiņa ūsird un ūaproto tikai to, ko wiņsh runā par Selmu.

„Ta jau nu gan gudra! Taħdas wijs gudras. Bet dees kapehz ūchi te nu pa mahjām dsihwo? Paprasi tatjchu, kapehz ūcho no ūkolas ūweeda laukā. Pa dauds gudra laikam.“

„Labak nerunā,“ Mahrtiņš ūrupi atraida. „Tu taħdas leetas nešaproto. Selma mahzas mahjās, brauks tik u ūpilsehtu ekšamienu lift.“

„Sinu wiñas mahzibas un ekšamenius. Man tu nestahsti. Sinu, kamdeħl wiñā arweenu pee tewis ar ūwam grahmatām un gudribām.“

„Tu, Seta . . . tu plahpà wiſadus neekus — wišu, kas tik tew eeſħaujas prahħa. Par dauds ūnejjes ar tam Gailenu

feewām. Ja, par dauds, to tew jau ſen gribēju teift. Labak pēfargees, laba no tām neka nemantofi. No tumſcha, mahntiziga zilweka fargees wairak, kā no lipigas ſlimibas."

„Pats fargees no tās pilfehtas mamſeles!“ Setina ſpeeds, pawifam aismirfuſes no duſmām. „Mani kā zetumā gribi turet. Es lai ne ar weenu zilweku neſateekos. Bet pats ar to ween-mehr kopā. Gan jau atſtahs ir mani . . . Traka biju, kā ſtrehju ſchitahdam lehwinam lihds. Us ſeeveeſchu iſmahniſchanu — us to ſchitahdi tif iſeet.“

„Setin . . . Seta!“ Mahrtiſch tſchuſt gluſchi peleks.

„Us iſmahniſchanu, ja! . . . Traka biju! Kas man te pee tewis! Te man ſliſtaka dſihwe, kā katrai kalpa ſeewai. Newareju labak dſihwot turpat. Kas man tur nekaiteja: iſmaſkata mahja, viſa kā biſ deesgan . . .“

Mahrtiſch azumirkli ſtahw kluſu, it kā ſawām auſim netiſ-dams. Tad fahk ſmeetees — lozidamees ſmejas.

„Nu ej! Skrej tak atpakaſ us Podnekeem . . . Kas tur nekaiteja — ja? iſmaſkatas mahjas . . . Ar waru es tewi at-wedu, neſchus atneſu . . . Ej tak!“

Setina jau puſzelā us meſcha taku. Atſweeſhas.

„Un aifeeſchu ar! Ilgi te nedſihwoſchu — beſ tawas ſkübi-nachanas aifeeſchu. Kas es te eſmu! Par apſmeeklu, par kahju paſeſlu ziteem mani atmahnija ſchurp.“

Peedurke aifekhrufes ſchagaru gubā. Sirbigi wina to at-rauj, aifteidsas, noſuhd meſchā.

Mahrtiſch newar beigt ſmeetees. Smeedamees apſkatas vež tuvala zina, atkriht ſehdus us ta.

“Endamis enqipis on di jasjor seegrof plesat; jasjor hñit. E “!asjorom spidellia on on seegrof olof, tñit ider unutsef on itom. Tomlus on eszurimis mafjoru-nos on in zind ier solcetisjen mewalig unes on en in oñ uñderil on uñjor olas. . . . inom si qñsita moj moj hñol dñm on lu — unapfendomji unutsef III. Jodil mafjoru mafjorilici

18.

Tahdas sadurimes wineem nu atgadas waj katu beenu. Un arween nejchehligaki tee paleek weens pret otru, arween zeetaki, netaisnali, eeteepigaki. Gan atkal ñalabst us kahdu laiziku, bet notifusjais nam pamisam isjchschams no atmiras. Nuids ir sà rahwas uhdenis: kur pahri tek, wiss pefehre ar ruhju.

Setina suhta Mahrtinu us Podnekeem pehz winas seemas drehbem. Rudena wehji sahk lihst pa isfurtejuscheem vaskheem istabâ. Pahr kulu no seenam weenmehr wirmo uhdena strihpas. Gailenu leelajâ dñshwojamâ mahjâ telpu deesgan, bet Mahrtinsch par lepnu luht. Un bes tam noprof, ka Gailens ne labraht winus tur laistu. Gailens jau tagad iswairas, zif ween spehj. Wairas ari no ñvescheem zilwekeem, it ka apsinatos pee sahda leela noseguma wainigs. Nabaga brihwrahtigais zilweks!

Mahrtinsch ñagehrbjas un aisect us Podnekeem pehz Setinas drehbem.

Get duhshigi, fruhlis isressis, zepuri pakausi atgruhdis. Un tomehr newar noslahpet nemeeru, kas Podnekeem tuvojotes aug un aug . . . Aug!

Sparigi winsch atwer durwis un aissit, ka wisa mahja no-lhgojas. Bet tomehr faschlukuschu duhshu, ka flapstidamees eet dñsilaf.

Istabâs wisur leelaka nekahrtiba. Wiss fasweests, fajauks, iswandits, netihrs. Wisur puteklu un misluma ñmaka. Ðà it ka kahds te buhtu nomiris ahtrâ nahwê un steigshus paglabats. Podneeks fehsh kur widns istabâ pee galda. Mugurâ winam adits kamolis zauram peedurknem, galwâ seemos zepure. Mati gari, bahrda nedekas tschetras nedshhta. Seja no dserfchanas isburbuze, nemasgata. Winam preefschâ, schkhwis ar ehdeena paleekam un pusderta pudele. Sehsh winsch netusiedamees, ka letargijâ. Tif kad Mahrtinsch gluschi flaht, pazek galwu.

Pehshchi ustruhkstas kahjâs. Ka no ñteena fargadamees zet roku sejai preefschâ. Bet tuhlin atjehdsas, nopurinas, glehwi

fmайдидамс, ар җаваду, непатиhkаму падевибу fneeds Mahrtinam року пahr галду.

Roka ir mitri auksia, lipiga un glehma, lä bes dñihwibas. Mahrtinch dñhs atfawabina җаvejo — непатиhkама җаjuhta winu mahz. Іnsiunktivi nobersé roku pee fwahrkeem un һaka җawu wajadsibu.

Podneeks, padfirdejis, atkal kā isbeedets uslez kahjās. Winsch famekleshot . . . winsch jau pats domajis aifsuhtit. Bet peemir-fees . . . Winam dauds darba . . . pagasta darishchanas un tā. Jeb nē — ne darishchanas — tāpat . . . Tāhds kā Slims esot. Noktim gulset newarot, karstumi mahzot un nelabi җapni . . . Kā pusmeegā bes jehgas mulbedams, eet pee fkapjeem, pee kumodes, pee gultām . . . Attaifa durvis, ifswel atwilkties, ifsaem drehbju gabalus, bet ne sin, ne ko war atraft. Tad, eedomajees, sieidsas atpakal pee galda, pеelej glahfi, pеefola Mahrtinam. Bet kā tas atteizas, eet atkal pee fkapjeem, pee kumodes, pee gultām . . .

Beidsot Mahrtinch pats eet, samekèle wajadfigos drehbju gabalus. Saseen paleelu paunu un schikras. Te winam neisturami Podneeka isskats, nejehdsigà grahbstishchanas, wiſa waloda winam kā pehreens. Ar fweloschu kaunu wiſch juht, zif stipras faites wehl winam ar wiſu wezo, atmesio, famihto, par qismirstu tureto — ar wezo tizibu, tikumeem, firdapsinu, ar wezām tradizijām un parafchām. Osili, nepahrraujamām җaknēm wezā pasaule turas wina apsinā. Ak, kā winsch eenihst to un feri!

Paunu pee rokas, Mahrtinch gandrihs ffreechus metas pa Podneeku durvimi laukā. Samulfuschu, padewigu fmайди Podneeks sieidsas gabalinu pawadit. Desmit ſolu aif һehka fleegschna Mahrtinch apstahjas kā peeturets. Winu aptura Podneela jau-tajums.

„Labas deenas Setinai . . . Nu . . . kād wiſa nahks at-pakal us mahjām?“

Nekad! kleeds Mahrtina adſina. Bet luhpas pamiruſchas neweras, җakanas nedſird. Atpakal us mahjām . . . Te naw wiſa mahjas . . . Tagad wiſa mahjas — apsina turpina protestet. Bet mute neweras. Mahrtinch paſkatas atpakal. Us azumirkli paſib jaufma, kā tas zilwels tur us fleegschna nebuht naw til noſpeests, newarigs, naiws, kā isskatas. Wiltineeks! Tschuhfska! Іſleekas it kā neka nereditu un newaretu. Bet iſtenibā apmi-glotās ažis reds zaур un zauri, -- libds paſcheem flehptatajeem һitlumeem tās eeleen, nogluhn, nowehro, iſurda. Gaida tik iſde-

wigu brihdi, lai glehwām, mifli aufstām rokām atkal fagrahbtu to-
fas winam newikus paſpruzis.

Bet Setina nenahks. Nè, nè, nè . . . Nè!

He, he, he! Lai tik wīsch gluhn! Lai gaida! Setina
nenahks. Dsehrajs, glehwulis, garlaizigs, apnizis, nepaneſams
zilweks. Setina wiñu nemihl. Ismaſſata mahja, wiſa pa pil-
nam . . . lai ir! Mihlestibai ta newajag, mihlestibai neka ne-
wajag.

Setina nenahks. Wīsch to nelaids. Nè — laids: mih-
lestiba nezeesch ſpaſdu. Bet wiña pate nenahks . . . negribès
nahkt. Wiña nenoleekſees un nedfers no Strauta, ko pate peebran-
daja duhnām. Bet . . . warbuht . . . warbuht tomehr . . . Tad
wīsch nelaids. Rehdem peekals, bet nelaids. Nageem ſobeeem
eekofees wiñas drehbēs. Nekaſſees ſewi paſrſpeht, paſemot, dubloſ
nolitt. Nelaids!

Mahrtiſch ſpehji apſtahjas, apſkatas. Podneeki ſen noſu-
duſchi kur aif muguras waſara krehſlā. Galwa flapja, ſirds ſā
ahmureem dausa. Atmetas apjukuſcho, neprahſtig domu wilnis,
ſmađenes ſahk strahdat rahmak.

Lehnām wīsch eet taſlak un domā. Waj ta wairs buhs
mihlestiba, ja wiña gribès eet un wīsch nelaids? Kur tad wairs
ta ſwabadiba, ta dñiako teekſmu waſiba, kurai klaufdamu wiñi ſa-
gahja? Nè, kas paleek, tam jaſaleek no brihwa prahtha. Kas grib
eet, lai eet . . .

Bet wiña negribès. Setina newar gribet prom no wiña,
atpafal pee wihra . . . Mahrtiſch ſirdigi no purinas. Ak weža,
romantiſko eedomu migla. Ko tin ta ſawōs plihwurōs ſkaidra
prahtha atſinu! Setina ſen jau grib, tik lautrejas. Newar tik
ahtri apnemtees ſpert iſſchkiroſcho ſoli. Raw kas wiñu pa-
gruhſch.

Aifees. Reis wiña aifees!

Un uſwaretais poliks tur tas ar ſarvu glehwō naiwo ſmaidu,
mihſtajām, miſlām rokām, ar ſawām zaurajām kamsolu pec-
durknēm uu ismaſſatajām mahjām. Ismaſſata mahja otrreis uſ-
wareſ . . .

Sweloschs kauns ſhſlām adatihaṁ durſta wiſu wiña augumu.
Wīsch weenmehr tas uſwaretais, tas wahjafais. Un tomehr
ſajuht, ka ſirdſdſlikumōs wiñam breeſmigi weena alga. Lai wiña
ſkreem.

Iſſerts wiñoſchā, putoschā dſehreena kauffs. Padibenes

ruhgtas un reabigas. Ißapnoots ihſais mahningais ſapnis. Utmoda nejauka. Malbugunij winsch dſinās pakal — nu ta nepanahktā dſeest mescha beeftoñi.

Peewihlees un peewilts. Tuſchaks neka bij fahkumā. Kā karſts weefulis ſchis koplſihwes laiks ar Setinu pahrfkrehjis pahri. Wifas ilgas un teekimes neapmeerinatas twihiſt fruhkis. Simtreiſ neapmeerinatakas, neka bij agrat. Kas winas apmeerinās? Kas lai winas ifprot? . . . Mostas jaumas jaufmas . . . Bet uſtizibas paſčam few wairs naw. Warbuht atkal jauni maldi . . .

Mahrtiņš nogreſčbas uſ baſnizkroga puñ. Tur winam beidsamā laikā atkal ſtipri eemihts zelſch. —

Wehla nafti, kad winsch peenahf pee Gailenu pirtinas. Kahjas logas, bet galwa ir ſkaidraka, kā iebkad. Lodsina ſpihd wehl uguns. Sawadas ſinkahribas dſihts Mahrtiņš peeleen, paſčatas.

Setina, pa puſei iſgehrbusēs, fehd pee galda. Preekičā winai grahmata. Dſeeſmu grahmata! Kruhtis uſ ſwehſchi ſalik-tām rokām uſspeeduſe, wina nepazek azu no grahmatas. Azu ſpalit inās mirds aſaras, luhpas masleetiņ kūſtas — ſejā, wiſā augumā ſiſdsdiſlumōs ſajūta grehku noschehloſchana, padewiba, paſemoſchanās . . . Tā wina tagad zaurām deenām un naaktim fehd pee tās grahmatas . . .

Mahrtiņš launi ſmihni. Grib peedauſt pee lodsina, ſabee-det, iſſaukt ſwehſto ſajuhsmu. Bet atmet tik ar roku Kas winam galu galā datas! Ap ſtuhrī eet uſ durvīm.

Pee durwim peegahjis apſtahjas. Skaidri juht, ka tuwumā te fur wajag buht zilwefam. Apſkatas. Ja, vee ſeenas mel-nums — zilwels peespeedees. Grib uſſaukt, bet tajā azumirkli paſiht: Jahnis.

Wilzinadamees, ſlapſtadamees, it ka tumſa wehl nebuhtu dees-gan beesa, Jahnis nahk klahata.

„Labwakar . . .“ Mahrtiņš ſadſird kluju, nowahruguſchu balſi. Azumirkli ſaprot wiſu. Paſuduſchee dehli ſahf atgreftees mahjās . . . Launs naids pret jaunako brahli apnem winu ka ledains gaifs.

„Nu — neka? Nefas neisnahža? Iſkriti zauri?“ Launs, apſmeekls dſirdas Mahrtiņa balsi.

Jahnis neka neatbild. Veekas, it ka winsch ſchaukſt.

Mahrtiņš puļlas un newar ſawaldit duſmas, kas fahpi un fuhpj kafkā un aiffpeesch riħlli.

„Nu . . . kā tagad eefahkst?“

Jahnis bes zerbās atmet ar roku.

„Nesinu . . . Zītā padoma now: jaect atpakał pee tehwa. No paſčha rihta jau tur biju, bet eefchā negahju. Rauns — bresmigs kauns. Tad labak eet galu meflet . . .“

Mahrtiņš atmet ar roku.

„Ar muti tik — darbōs no tewis neisnahk. Nekas no tewis neisnahk. Beidsamais glehulis tu eſt. Nu kam tew tuhlin wajadseja ſkreet atpakał, newareji palikt turpat pilſehtā, ſiſtees fā nebuht, mehginaſt wehl!“

„Kā tur paliks,“ Jahnis gaufschas. „Weens pats kā meschā. Neweena paſihstama pee ka pee-eet, ne tur peemestees . . .“

„Mamminas ſchehl, tehtīka ſchehl!“ Mahrtiņš kauni mehdas. „Ar tewi, Jahnī, man poſts. Tu man weenmehr eſt kā akmenis pa kahjām. Nu kā tu nahz, kā tew no manis wajag?“

„Man tik bresmigi negribejās eet pee tehwa,“ Jahnis ſtosias. „Tad domaju, warbuht tew . . . warbuht tu . . . Bet tu nē . . . tu tā . . . Tad jau jaect ween buhs.“

„Pee tehwa atpakał! Nē, tur tu ne-ej. Waj tad pateſčam mehs wiſt, zits pehz zita wiſčmees atpakał — kā ſuni nolaifūm azim eeſtim nolaifit to kahju, kas muhs ſpers. Nē! Nē! Ne-ej, es tew ſaku!“

Mahrtiņš peefkreen brahlim, ſagrahbī pee plezeem, ſakrata. Un tik tuvu peegahjis redī, kā tam jaunee ſwehtdeenas ſwahrki ir wezi, nodrahsti, netihri. Un pats wiſč ſiſeidſees, nowahrdfis. Bet ſchehluma waj lihōszeetibas wiſč nejuht. Tik bresmigs, newaldams niſnumis lauſchas.

„Kur lai paleku . . .“ Jahnis ſchnukſt. „Man wairs tik diwdeſmit kapeikas kabatā.“

„Strahdā, novelni! Ei eelu ſlaugit — ei lupatas laſit . . . Nosods, ja zitur newari!“ Bet atgidees, kā runā neprahbibas. Mahrtiņš aprauj. Ihsu azumirkli tā kā domā. Tad ſahk meflees pa kabatām. Izwelk neleeli papira naudas gabalu, druktu ſiſkas ſudraba naudas, ſchauju wara gabalu — iſgrahbā kabatām wiſus stuhrus un wiſu ſpeesch brahlim rokā. „Sche, ſche — nem wiſu . . . Brauz atpakał, iſteez kā wari . . . Strahdā . . . strahdā! Mehgini wehl reiſ. Bet uſ tehwu ne-ej — ne par kā! Ja zitahdi newar, labak Daugawā eeleži.“

Wiſč ſtumj brahli gar stuhrī projam. Tas eet wiſzindamees, noſalis, manami trihſedams. Bet Mahrtiņam ſwefcha

lihdszeeiba waj schehlums. Breegmigs ussraufums un duʃmas pahrenehmuschas wiſus wina juhteklus un ſajuhtas. Duʃmas, kam robeschās iſmifums . . .

Jahna newenadée, nedrofchée foli noßlust tumfâ. Mahrtiñch bes spehla atmetas pret pirtinas feenu. Atmestu galwu, aismeeg-tam azim elpo kâ drudſi.

Tä växi nahk atpakał, wist skästee, sirdslosolotee nodomi — nepeepilditi, nepeepildijuschees. Tä jauni putni no rihta tahlu skreen vreti faulei, bet wakarâ salausteem, asfinaineem spahrneem pa dñili jmilti lehnäm breen atpakał . . . Ut nespehks! prahha, juhtu un gribas nespehks!

Smageem ſoleem, lehnam, tomehr breeſmigaſà nemeera pilns, Mahrtiſch eet us gaischo pirtsloſſiu. Brihdi ſkatas nekuſtičam ſtikla azim. Upgreeschas un eet projam — gar meſchmalu, taisni pa lauku projam. Gedoma, fa aiffaini ar Setinas drehbēm pametis frogā. Bet tagad winam weena alga.

19.

Mahrtinch mihrajas istabā, taħas un newar eejahst runat. Wifas pagahtnes, wifu neiswesto nahkotnes nodomu fwaṛs sagulis us kruhtim speesch, speesch. Wif prathi un juhtas fareeschgiuſčħas, fapinuſčħas neatraſsamā, neisprotamā mudscheſkl. Kà wilnōs dweħsele fwaħrsta starp daschadeem premeteem, kà flibzeja twarfa un newar atraſt, fur peekertees.

Bet stiħga fawlkta liħds beidSAMAM — tai jaPahrtruhkst. JaPahrtruhkst fakaram starp wiċċu un Setiċċu. Altrahwuschees weens no oṭra tiłk tahlu, zif ween zilwekam eespehjams. Naw wairak diwu tiłk fweſchu, kà wini. Tas tapeħż, ka liħds paſcheem d'sikakajeem d'silumeem eefkatijsas weens oṭra dweħsel. Tapeħż niħst weens otru d'sikla, nedseħħħamā naidā. Kà osola ogles kwehl fħis naids un nerimfees, muhsħam nerimfees.

No Gailemu pirtinas wiċċem zekk fatram us fawu puſi.

Setiċċa fawu fin: us Podnekeem, atpakał us ismakkato mahju, fur wiċċa ka desgam, atpakał pee wihra. Grehku noſcheħloſħanā, pee iddeenas darba, pee dseefmu grahmatas wiċċas d'siħwes turpmakais uſdewums. Tur wiċċi nolikts, noſprausi, norobeschots, tur naw jaħaldas, jameklè un jaissamist nesinā. Beħz taħdas d'siħwes flahpist wiċċas daba.

Mahrtinch... weħl nesin neka. Tikk nekkaidras, neisweido joſčħas ilgas peħz ka tahla, brihnischki leela, brihnischki fkaista, brihnischki fwehta... Kur tahli tahli dun wara swani... skaidrōs, flujiðs brihsħobs wiċċi ar tirpām wiſħos lozeklōs klaufjees aizinajmu... Bet tagad wiċċu pahrmahż azumirkla fmagħiġi ruhtgħums un mokas.

Busdeenu wiċċi staigà weens oṭram garam un neatrod wahreda, fo teift. Abi juht ka fchi deena ir beidSAMAM abeem kopā — un tomehr nesin, fo lai weens oṭram fazzitu. Kopā, un tomehr tiłk tahlu weens no oṭra.

Klau! Aħra d'siħħas ratu tarkiſčħekxha... Setiċċa peekluhp pee loga un atleż fahrtax kà uguns. Neiſſakamā laimē kaift wiċċas

skati, trihs rokas. Podneeks atbrauzis winai pafak! Winas vihrs — preefsch Deewa un zilwekeem winas! Nems atpafak pee fewis... Kä besprahrtä wina kluhp pee lahwikas, ker sawas drehbes, met weenä kopä, seen paunä... Mahrtiāam wairs azu neusmet. Preefsch winas ta wairs naw.

Mahrtiāsch skatas. Pawedeens ir puſchu. Wini ſchirkli, ſchlihruſchees. Un tomehr, redſot, ka wina, ſarkana, ſaiftoſchām azim aifguhtnēm ſkrej, ker, seen paunä, nepaneſams kauns winu pahnem. Kauns par to kufoniſki ſemo, rupji reebigo, kas nu kails atklahjas winas dahä. Kauns par to, ka wiſch ar ſcho kufoni ehdis no weenas blodas, gulejis weenä gultä, ſem weenas ſegas. Ari winam naw wahrda, ko ſchirotees teift. Wiſch uſmauz zepuri dſili pahr azim, eet laukä.

Podneeks, ſirgu pee egles peefehjis nahk pirtinä. Tagad rinam mugurä jauni fwahrki, bahrda nodſihta, mufe kaut zil no maſgata. Bet fejä tas pats wezais, ſamuſuſchais, naiwi-padewigais ſmaids. Nahk Mahrtiāam preti tà, ka wainu dariis ganu ſehns nahk pee ſawa ſaimneela.

Bet Mahrtiāsch paſtas ſahnus. Pa maſo, lapäm un ſkuſäm nokaifto zelinu ee-eet meſchä. Gandrahs ſkreeſchus ſreen, neatſkatas, neſkatas ne uſ labo, ne kreifo puſt. Eet lihtumu lihkuemeem, tif pee pahrpluhduſcha meſcha ſtrauta atmetas, pa malkas zeleemi nahk atpafak.

Aſaraini, wahji dſchinktoſchi, dſiſdamı ſkan pahrtruhkuſe ſihga. Winas ſihkas trihsas nirb pa wiſeem lozekleem, pa wiſäm nerwu zihpſlinäm. Ilgi wehl winaas kluſa, dſeestoſcha raudaſchana deenu nelaidis meerä, nafti nelaus aifmigt...

Meſcha ſtuhr, ſem heidſamäas egles, ſtahw Mahrtiāsch un Selma. Selma, pret ſoku atlaiduſes, nemana, ka ſwekainais ſtumbrs traipa winaas plahno wilnas uſwaltu. Mahrtiāsch ſtahw ſoli no täs, aſaru pilnäm azim, dſiſka aifgrahbtibas jauſmä. Egle, melni ſakos ſpahrnus iſplehtuſe, klausas.

„Ja, jaunkunds...“ Mahrtiāsch dwesch. „Nu es ſahku ſaprast. Kä meegs un migla noeet no azim. Bet kapehz juhs agraf neteizat? Deb... juhs ſazijat dauids... uſ to puſi bij...“ Bet kam juhs neteizat ſkaidri un taisni: dari tà!“

„Inhs neka newarejät darit. Ar to ſeeweeti bijät ſaifti.“

„Sazijuschi juhs man agraf to, ko ſchowafar, ſen buhlu ſarahnis wiſas ſaites.“

Selma purina galmu.

„Nebuhtu. Un ja ari buhtu — gluschi welti. Tas zilwelu neatswabina, ko winsch dara zitu peerunats. Un pahr wijsam leestam, man jums wehl reis jaatgahdina. Ne weenâ leetâ neka dauds negaidat no ziteem. Juhs, ka wijsus latweeschu semneeku dehlus, fakroplojuse nejehdsiga audsinafschana un wezaki. Juhs radinaja svehtâ godaijiba pret lahdeem spehleem, kas ka debees vahr semi, tik augstu pahri juhsu eespehjai un sapraschanai. Wezos elku fadessinajuichi, juhs zelot few jaunus, gribat teem falpot padewibâ, waj peftischanau gaidot no teem. Ko zits jums war dot? Ko es jums waretu dot, ja eelsch jums pascheem nebuhu spehks un dsiua un teefmes us nahkocho, brihwo tahli.“

„Juhs . . .“ Mahrtinsch grib protestet. Bet wesela wahrdi pluhfma fapreeschas, winsch newar parunat.

Selma netauj wiaam attapees.

„Ja — man naw jaglaimo. Juhs esat apbrihnjami bagats zilweks. Nekas par to, ka juhs tildauds maldijuschees un klihduichi zela mekledami. Tik dauds domat, sinat un atraast ir pee darba zilwekeem reti redsets. Un tildauds gribet un drihstet un waret schajobs schaurajobs fapelejuschobs tradiziju muhrôs ir jau kas, radneezigs waronibai. Ne, juhsu zelch wehl garfch un tahfch. Bik mandos spehks, es palihdeschhu. Bet tizu, ka juhs drihs pahraugsat mani, aiseesat man tahlu preefchâ. Man naw jums jaglaimo. Es tik aishahdu jums to, ko pašchi, warbuht, neapsinatees.“

Mahrtinsch pats lahgâ neapsinas, ko dara. Weegli ſajuhjnamis, karjts un pahrsteidigs pa laikam. Noleezas, noskuhpsta Selmas waigu. Bet tai pašchâ azumirkli, spehzigas rokas gruhstis, atstreiputo.

Selma ſwilist no negaidita, zinifka uſbrukuma un apwainojuma.

„Juhs! . . . Trafs esat! Ko juhs darat . . . ko juhs domajat . . .“

„Peedodat . . .“ winsch vanifam fatreekts murmina — un luhdsoschi iſſteepj rokas pehz winas. „Es negribeju . . . Nesinu, ka tas gadijas. Welns lai mani parauj!“

Selma ar katru azumirkli uſtrauzas wairak.

„Nesaproto . . . Ko es par jums domaju . . . un nu! Traikam japaleek! Nelga juhs esat, waj ruhdits leekulis. Juhs n'an ta . . . juhs man!“

Duhres kātidama wina eet tam wiršū. Mahrtiņšč tāhpjās atpakaļ. Bet pēpejschi rokas winai noslīhgāt, wina apstahjas, fālumā. Viņus lozeķlus trihsinofčas raudas nejauki fāschķeebji wi-nas seju.

„Peedodat vāja!“ Mahrtiņšč no gabala luhdsas. Grib un nedrihķi tuvoties. „Nefinu fā tas nahzās. Tāhds nolahdets zil-weks ešmu . . . fā wehījč. Bet tizat, jaunkunds, tas nebij tā . . . nebij! Juhtos jums tīkdauds pateizības parahdā, tik besgala laimigs fā aks, kas aīdabujis azu gaišmu. Un tā laimes reibumā tas gadījās . . .“

Vaikam ari Selma fālk tizet, fā nebij tā domats. Ižslauka azis ar preeķschauta stuhri, nōpurinas. Ižgni atmet ar roku.

„Nu, lai paleek. Mulkibas. Bet kam tā wajag? Kam tuhlin tā? Teikschu jums, Mahrtiņšč labojatees, raugat atradinatees. Tīhrat fēwi. Juhšu dwehſelē dauds wezu duhau un netihrumu, dauds wezas netiklibas un neschķihstibas. Līhds ko juhs īeeweeti garigi tuhwojatees, iau fāchēlejat pehz winas meešas. Waj juus naw ne drūzīnas kauna ne ūrdsapsīnas, ar fāweem glupjajeem ūkuhpsteem sagahnit to augstako ideju, kas prāsa netikween atteikšchanos no wišām ūsihwneezīskajām laislibām, kas prāsa pašchu zilweka ūsihwibū! — Ech — sagahnit! Ko juhs warat sagahnit! Tīk fēwi pašchu.“

Wina eet projam. Mahrtiņšč ismīsumā ūchāuds rokas.

„Ne-ejat . . . Nemāt manu ūsihwibū, bet peedodat.“

Wina ismīsums pa labai daļai iſſlatas komiſķs. Selma negribot apstahjas, zaur aſarām paſmejas.

„Apmeerinatees. Ne man kas kait, ne man ko peedot. Pirmin pahrsteigta pate pahrsteidīsos. Bet juhšu dehk man ruhpes. Juhs eſat wehja pilns, groſīgs, neapdomīgs un pahrsteidīsīgs fā behrns. Juhs peederat pee teem, kas, fā fāka, no weena krasia nobraukūjchi, otru naw aīsneeguſchi. Nenogrimstat tik wilnōs . . . An sinat: ja mehs wehlak tur tīkſīmēes, warbuht beeschi tīkſīmēes — tas lai neatkartojas. Pat ūkata, ne domās nē!“

Wina aīſeet us mahju, ūlaika, paſmaga, weenkahrscha, fā weenmehr. Gaita steidīga, kustibas neapdomatas, bes grazījas, bes aprehēkina. Mahrtiņšč, ūrdsāfīlumōs ūtreetīts, nedrihķi winai paſkatītees pakal.

Noſehījčas pee egles, aprem galwu abām rokām. Domā

par ſawu ſamaitato dabu, par ſawu ſchadigo glehwumu ui neleetibu. Tiziba uſ ſewi un ſawas gribas labakajeem ſpehkeem ka ſwaigſnīte pamirds un dſeest, dſeest un pamirds ſabangotu juhtu un grauſdeiſchū ſchaubu wilkōs. Bahri wiſam, ka ſwehrs aſeem nageem, gulſtas naids pret teem, kas wiak dſemdinaja, uſaudſinaja melōs un leekulibā.

Peħz taħdām deenām Maħrtinsh, apneħmees, uż-żejt ga-taww, taħbi Gailenu istabā, Gailenam preti. Kunà meerigi, ne-aifraudamees, pahrleezinats un pahrleezinofshi.

Diskutam kunkam peerē Gailens klausas.

„Man Selma stahstija par taweeem jaunajeem nobomeem. Juhs abi jau tik fien flepus tħuchustat un prahojat. Nefinu, ka-peħz tu ar mani neaprunajees. Warbuht es nebuhtu dauds glupjaks, nelä kahds nepeeaudsis meitens.“

„Neka Gailen. Schoreis tawas gudribas par mas.“

„Tà? Gailens fahji smaida. „Tad laikam kahds zits radinaja tewi domat, fħaubitees, greest kruhtis preti wezeem meleem un mahneem?“

„Tu, Gailen. Paldees par to. Bet tawām fħaubam ir-tawas robesħas un tawa brihwprahħiba eesleħgħta fħaurā lotħ. Tawa zihna un tawi ideali naw taħla kà tawas semes heidħamà waga. Tu efti sawas semes weħrġs, to tu kopsi un fargħi, lai ne-weena fweċċha kohja te nepeeduras. Kas bradà ja tawa kaimina daku, waj pa ta daku kam dakas nemas naw — tew weena alga. Gar ziteem tew naw dakas, — te ir tawa robesħha, taws nespħeks un neeziġums. Tu nepasihsti pafsaules, kur zilweħs ir-brahlis zil-wekam, kur kopigħa darbā un kopigħa zihna weens otram palihdsot, weens preeħx oħra zeċċhot zilweħs tik ihst war fajust d'si l-zilweżiżko laimi. Laime naw darbā preeħx maies kumofa, preeħx semes gabala, waj preeħx sawas d'sħiħibas. Laime ir-darbā preeħx leeläs naħkotnes — preeħx tħas jamirist, lai naħkotħas paħħadse salotu kà kippli, fuliga attaġġa ap wezeem zelmeem . . . Tà, Gailen.“

„Un pilseħtā tewi gaipa taħħas darbs un taħħa laime?“

„Kur ziturn, ja ne tur! Tu fħaubees, tapeħżi ka efti ihsts latweeschu semneeks. Lai ari brihwprahħtigs, to meħr tik semneeks ween. Weenmehr tizi, ka tik no semneeka naħk wiċċas pahrgrossibas fajmnezziflajja un garigħa d'sħiħw. Waj tad tn neeħi eeklausijees, ko

dseed rudeni tawa kułamà maschina, ko pawařarî skandina taws tschetrlemeſchu arklis? Tu ar wiſu ſawu dſihwi, ar ſawem darbeem un domam, ar ſawu brihneprahribu un tikumeem eſi tilk atſka, atbalſs no ta kas pilſehtâ. Ak, ka wiſa ſauz, ka azina, ſchi milſu ſmehde, kur miljons melnu kaledju fit ſibena dſirkſteles un kaiſa pahr wiſu paſauli!"

"Ta Selmas gudriba — to es nu protu."

"Né, ne wiſas. Selma tilk atneſa ſche uſ ſcho kluſo meschmalu. Weenu dſirkſteli eemeta ari manas aſinis. Lai wiſai paldees par to"

"Nepreezaſees. Es tevi paſiſtu: apdijis ſew wiſas dſirkſteles, ja nebuhs, kas weenmehr kaiſa."

"Maldees — tas newar dſiſt. Tas dſeefi tilkai dſihwibai dſeefiſtot. Bes tum Selma iau ari tur buhs. Mehs beeſchi tilfimees."

Gailens ſafleenas.

"Selma ne-ees. Nelaidiſchu wiſu gala mellet. Draki juhs wiſi eſat, wuirak nekas."

Mahrtiſch valrata galwu.

"Nenotureſt, Gailen, labak nemehgini. Selma aifees, taiſt wiſai apkahrt ſehtu kaut lihds mahkonem. Paſelhees ſpahrnös un aifſtreeſ. Dſihmo weſels!"

Bet Gailens ihgni nogreſchaf no paſteepkas rokas. Smagi aifeet pahr iſtabu lihds otrai ſeenai.

"Tad ta . . ." Mahrtiſch valoka galwu. "Weena alga, lai tad ari ta. Es aifeju."

Un iſeet ahrâ, kur iau ſahf ſabeeſet rudens wakara agrâ krehſla. Smagam ſahjam un weeglu ſirdi eet pahri pagalmam uſ zeku. Neſkatas ne pa labi, ne pa kreſi — ko wiſch lai ſkatitos! Te wiſam nepaleek it nekas, ko noschehlot. No ſchejeenes wiſch panem lihds tilk to, kas mugurâ.

Kruſtzelâ wiſch fastopas ar ſawu tehwu. Manami lihſafs, tomehr neſalauschams, paſchapsinigs, it ka ſawu uſwaru apſinadamees, wiſch peenahf dehlam.

"Tu lai uſ mani?" Mahrtiſch praſa, un nejuht ne naida, ne ka. Weenaldſigs wiuañ ſchis wezais zilwefs.

Uſ tevi. Šinaju, ka te tu nepaliſti. Nahzu teift, ka manas durwiſ wehl weenmehr walâ preeſch teviſ."

"Tas, tehw, now pehz rakſteem. Waj tu eſt aifſmirſis: no- plihiſis, nowahrdſis wiſch atnahza, un ſazija: tehw es eſmu greh-

kojis pret debeſt un tevi, dari mani par weenu no taweem algadscheem. Gaidi tak wehl . . . Bet tagad apehd pats sawu trefno telu. Aiswer sawas durwis, tehw."

Neapstahdamees wiñſch eet sawu zeku tahlaſ.

„Tad nenaheſſ?“ Robeschneeks sawu dehlaſ pakat.

Mahrtinſch neapstahjas, neapgreeschas, neatbild. Laikam nedſird. Get tik uſ preeſchu.

Brihdi pastahwejis, Robeschneeks apgreeschas. Get atpakat. Salihzis bet nefalauschams, sawu taiſnibu apſinadamees.

Rudens nafts kahpj no apwahrkſcha un tehwu un dehlu eetin ſawā melnajā palagā.

Sahk ſijat nefaredſams ſihks ſneedsinſch.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309069159

